

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Adolf Bonniers Romanbibliotek 79

ELIS EMIL

(EMILIE HACKSELL)

Husmamsellen

på Helgestad

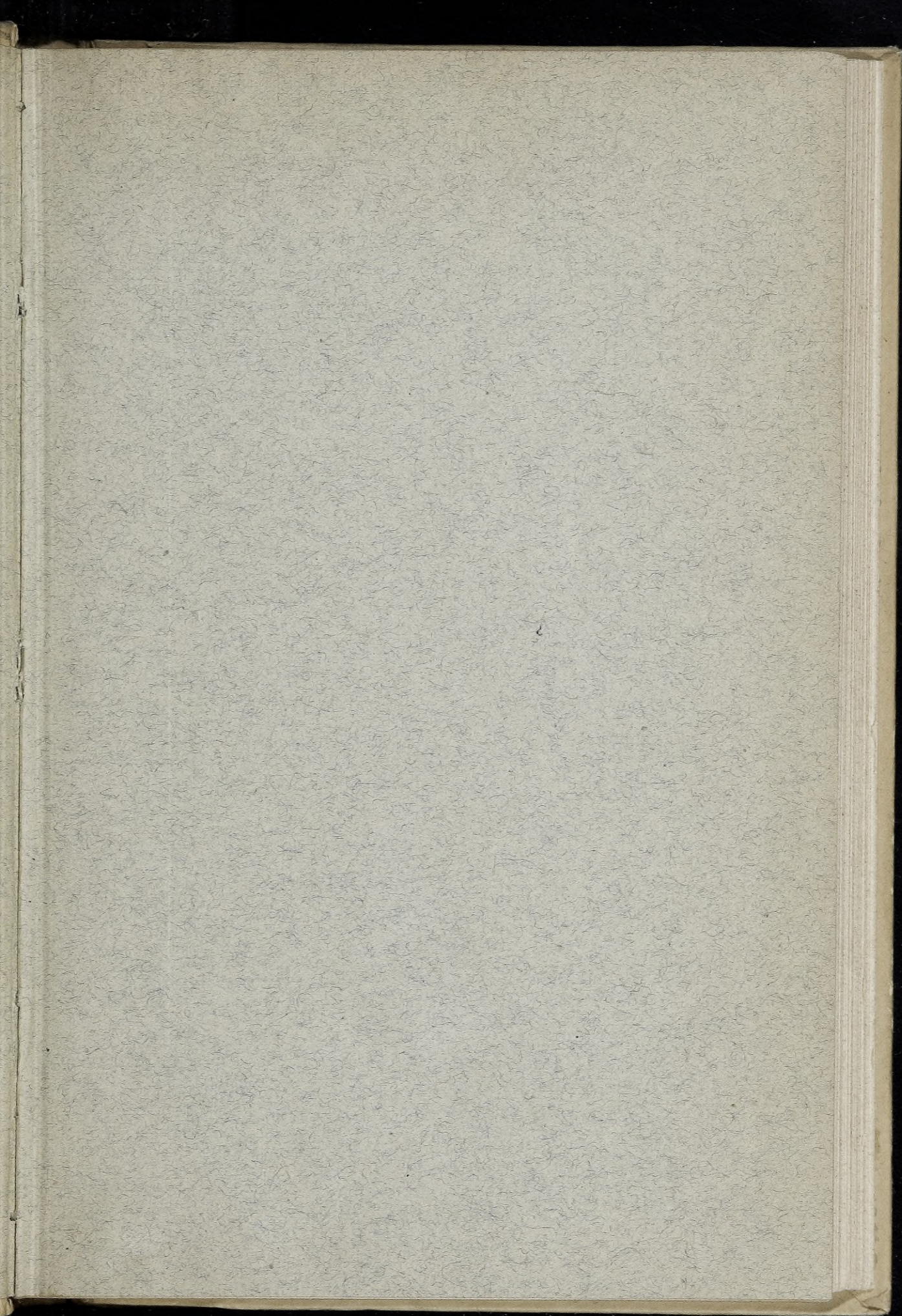

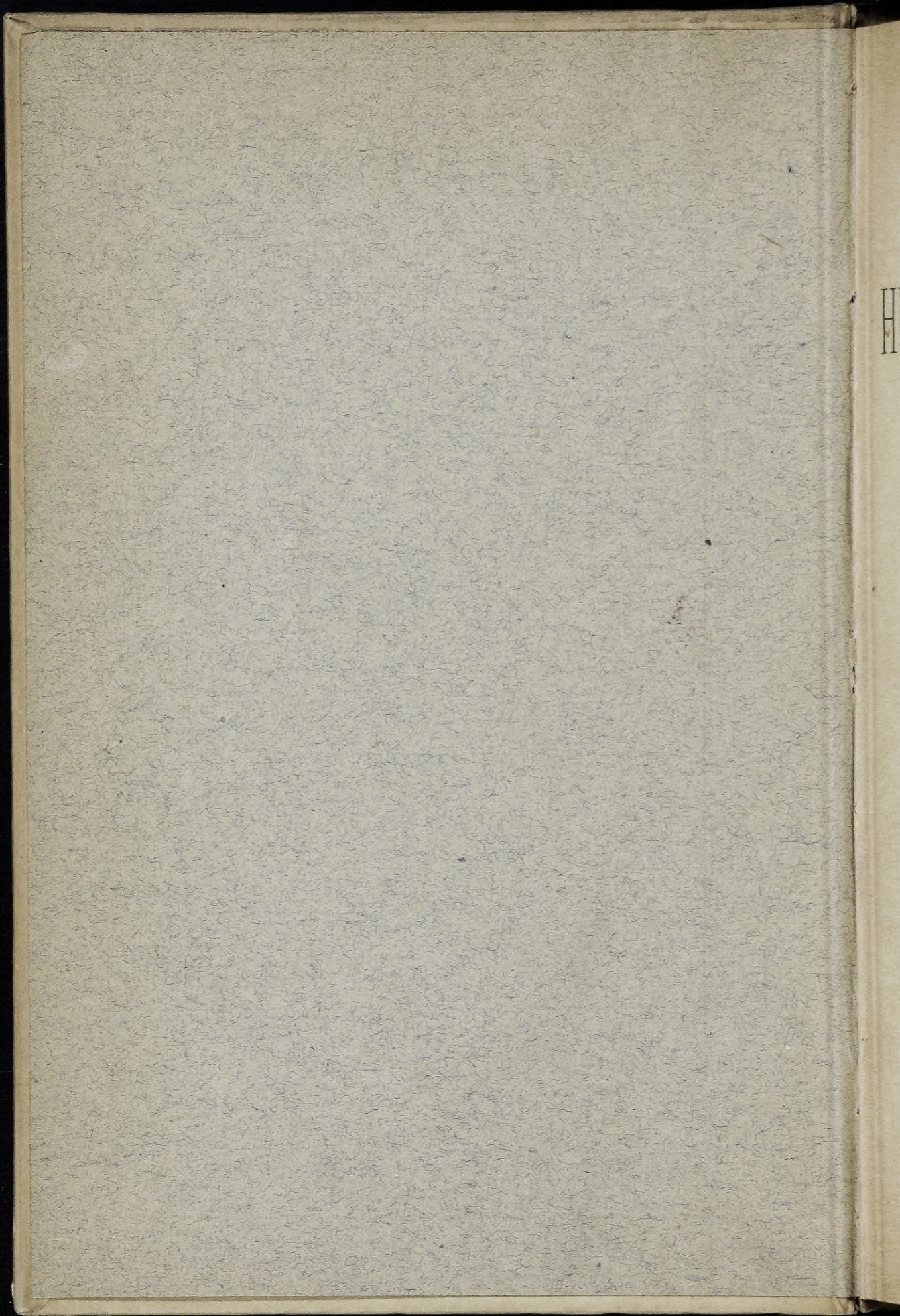
STOCKHOLM

ADOLF BONNIER

Kongl. Hof- och Universitetsbokhandlare.

Vitt.
Su.

HUSMAMSELLEN PÅ HELGESTAD

AF

ELIS EMIL

(EMILIE HACKSELL)

STOCKHOLM
ADOLF BONNIER
Kongl. Hof- och Universitetsbokhandlare.

STOCKHOLM
ISAAC MARCUS' BOKTR.-AKTIEBOLAG
1897.

FÖRSTA KAPITLET.

Familjen Liljesköld.

»Men säg mig, lilla friherrinnan, är det verkligen sant, att stora vagnen afgått för att hämta den nya husmansellen?»

»Visst är det sant, och jag är riktigt glad däråt, ett sådant väder som det varit hela dagen.»

»Men jag har då aldrig hört maken», svarade hushållerskan på Helgestad, »att friherrinnan gör en sådan affär af en tocken där människa, som man icke alls känner till.»

»Min goda Hanna», svarade matmodern leende, »nu är du allt litet obillig. Det har ju regnat och stormat hela dagen. Den stackars flickan har kanske mått illa på sjön och har måhända ej ens något varmt öfverplagg, och ändå vill du, att hon sent på kvällen i öppet åkdon skall färdas tvenne mil.»

»Icke vill jag att hon skulle fara illa, det vet nog friherrinnan, men man hade kunnat skicka jaktvagnen och lånat grefve Ludvigs gröna paraply, som är stort som ett tak.»

»Men regnet hade snart nog gått igenom det taket, oberäknadt att det blifvit mycket tröttande att bära på i längden.»

»Ja, ja, friherrinnan vill då alltid slösa med sin godhet och därtill skämma bort folk, den saken känner jag nog till.»

»Kära Hanna, har jag ej talt om för dig, att mamsell Gyllenstern nyligen varit sjuk; borde jag då ej söka så mycket som möjligt skydda henne för ett återfall? För öfrigt vill jag gärna, att det första intrycket skall vara så behagligt som möjligt för dessa arma unga flickor, hvilka komma i ett främmande hem, där allt för dem är nytt och utan intresse för dem själfva, men där man dock fordrar, att de genast skola vara hemmastadda och sysselsätta sig med en mängd göromål, under det deras hjärtan måhända bittert lida af saknad och oro.»

»Å, det är icke så farligt heller», svarade mamsell Hanna. »Jag vet då ingen här i huset, som lider några kval. Jag skulle tvärtom vilja fråga, om någon i eget hem kan ha det bättre än tjänstfolket på Helgestad.»

»Så tycker du, som varit här i fjorton år, min snälla Hanna, och som på sätt och vis tillhör familjen, men främlingen kan icke känna det så.»

»Ja, friherrinnan har nog rätt nu som alltid», svarade mamsell Hanna sedan hon besinnat sig litet, »men friherrinnan nämnde de fjorton åren, och jag kommer nu ibåg jag blef hämtad på samma sätt som mamsell Gyllenstern, och jag var ändå bara en stackars hushållerska och en husmamsell räknas då alltid för mer, ehuru det icke är rättvist, men nu kände herrskapet i alla fall till mig långt förut, och därtill hade jag så vackra betyg från majorens på Slättinge, och jag tror, att mamsell Gyllenstern icke lämnat några betyg alls.»

»Jag har ej fordrat några, men du vet ju huru varmt hon blifvit mig rekommenderad af min ungdomsvän, öfverstinnan P.»

»Ja, det var då väl bättre än många betyg, det förstår jag nog. Men nu får jag väl i alla fall bikta mig för friherrinnan om orsaken, hvarföre jag är så elak och missundersam. Jo, se, mamsell Gyllenstern är stockholmska, och jag förstår ej, att jag har en sådan fasa för alla unga flickor,

som komma från det Sodomshålet, ja, jag ska' säga friherrinnan, att jag är riktigt rädd för dem.»

»Det kommer sig däraf, att du aldrig varit i Stockholm, men hört åtskilliga historier därifrån, öfverdrifna eller rent af diktade. Och för öfrigt, inser du ej själf, att du är ensidig och partisk? Du är ju så förtjust i mina kusiner, fröknarna C., när de äro här ute på Helgestad om somrarna, och det oaktadt de äro både födda och bosatta i Stockholm.»

»Men, friherrinnan lilla, de äro ju goda och okonstlade som själfvaste fröken Lucie, och det kommer sig däraf, att de haft ett godt och dygdigt barndomshem, ty därpå beror allt. Men för den mycket fattige står detta sällan till buds, och i en större stad kommer det så många frestelser i hans väg.»

»Det är sant», sade matmodern, »men om han det oaktadt förblifver rättskaffens och dygdig, förtjänar han så mycket större aktning.»

»Åja, det förstås, men det inträffar ej så ofta, tänker jag. Dock är det elakt af mig att tro endast ondt om en människa, som jag icke känner. I alla fall var det ett vackert drag af den där mamselln, att hon ville från Stockholm, och ut på landet, men jag gissar, att hon är ful, och det är i synnerhet skönheten som de äro riktigt galna i däruppe; också är jag glad om det är som jag sagt, icke för baron Eugènes skull, ty han lärer då litet fråga efter husmamsellen, men jag är alltid litet ängslig vis å vis grefve Ludvig. Nu är det väl sant, att han emellanåt smädar oss, stackars fruntimmer, alldeles ohygglig, men när han ibland ser på en människa med sina underliga ögon och säger några vänliga ord, då är det precis som han ryckte hjärtat ur bröstet på en stackare. Jag menar, att den främmande flickan kunde möjligen gå och bli kär i grefven, man behöfver bara se på mamsell Ulrika, som . . .»

»Å, kära Hanna», afbröt matmodern, »nu ser du alltför långt in i framtiden. Men hvad hjälper det emellertid att vara ful?

Hjärtat är ju sig alltid likt, med samma förmåga att älska, med samma behof af ömhet.»

»Men förstår då ej friherrinnan, att om husmamsellen är ful, tittar ej grefven åt henne en gång, och då måtte väl ej hon vara så tokig och gå och förälska sig i honom, och därför säger jag ännu en gång: gudskelof att hon är full!»

»Kanske misstar du dig hvad den saken beträffar?» svarade friherrinnan leende. »Men, min goda Hanna, jag hoppas i alla fall, att du ej låter den stackars flickan på något sätt erfara det mindre goda intryck du på förhand skapat dig om henne?»

»Nej, jag ska' nog vara vänlig och på ett godt manér söka rätta henne. Man får ej vara för sträng mot ungdomen, helst en tocken där ungdom, som kommer från Stockholm.»

»Och sedan, ifall ej mamsell Gyllenstern kommer förrän efter supén, så skall du ha godt och varmt té i ordning och hvad du för öfrigt kan hitta på.»

»Friherrinnan kan vara lugn; jag har gömt af fågeln och kakan sedan middagen, så hon skall nog få hvad hon behöfver. Kanske stackarn ej haft råd att köpa sig litet mat på sjön.»

»Jag har skickat henne respengar», sade matmodern.

»Ja, herre Gud, det vet jag nog, men nu var det väl så mycket skräp hon ville ha, innan hon lämnade Stockholm, att reskassan är slut, tänker jag. Men förlåt mig, lilla friherrinnan, klockan slår sex och jag står här och pratar, liksom jag icke hade något annat att göra.»

Mamsell Hanna lämnade rummet.

En timme senare var familjen samlad i förmaket, där ljusen voro tända och en vänlig brasa flammade i kaminen.

Det var ett högt och vackert rum. Möblerna voro dock mera bekväma än eleganta; de passade för landet och hade ett eget inbudande behag. Den lyx, som fanns i huset, röjde sig egentligen i de ungas gemak. Det var moderns

verk, som aldrig tyckte sig kunna få det nog trefligt åt dessa sina »hjärteblommor», som hon kallade barnen. SjälF var hon utgången från ett fattigt hem, och hade föga anspråk på prakt och öfverflöd.

I soffan hade familjefadern, baron Liljesköld, tagit plats, och bredvid honom satt hans hustru, friherrinnan Hedvig, hvilken vi redan hafva presenterat för läsaren genom det samtal hon hade haft med sin hushållerska, mamsell Hanna.

Baron Liljesköld hade nyss ingått i sitt femtionde år. Hans ansikte var ädelt och själfullt, fastän vanligen stämpadt med ett uttryck af djupt allvar, som dock ofta mildrades af det mest godsinta leende, hvilket liksom lyste upp de mörka dragen, då han befann sig med sin familj eller inom den umgängeskrets där han räknade vänner och själsförvanter. Af baronens enkla vanor och hans på en och samma gång något slutna och anspråkslösa väsen, kunde man ej ana, att han verkligen ägde en ovanlig bildning, samlad genom resor i yngre år och det varma intresse, hvarmed han följde alla uppenbarelser inom litteraturen när det gällde religionen, konsten eller vetenskapen. Läsning utgjorde hans största nöje, och han ägnade däråt hvarje ledig stund af sin dag.

När det gällde något godt och ädelt värf, ställde sig baron Liljesköld alltid i spetsen, och ingen kunde då visa mera tålmod eller vara beredd till större uppoffringar än han. Han tog sig an de fattiga, värnlösa barnen, samt gaf dem bröd, uppfostran och vård; och ofta, mycket ofta hade han äfven räckt sin hand som stöd till den bestraffade, öfvergifne brottslingen. Det fanns en mycket rik fond af barmhärtighet i baronens ädla och varma hjärta. Han insåg därför, att nödens frestelser ej äro lätta att bekämpa, och att samhället sällan räcker någon hjälpsam hand till den olycklige, som lagen en gång brännmärkt. Det synes som om endast döden återstod för honom, och bittert saknar han det bröd och den trygghet, som fångelset skänkte, och så syndar han slutligen på nytt, för att kunna lefva.

De gamla och orkeslösa inom socknen, som voro i behof, jämte våden om de värnlösa barnen, hade baronen öfverlåtit åt sin fru och äldsta dotter, men den bestraffade och öfvergifne brottslingen hade han uteslutande förbehållit sig själf; och vid det vackra Poppelviken, en mindre egen- dom, som tillhörde honom, men som arrenderades af hans kusin, grefve Waltenstein, hade baronen öppnat för fängelsets barn en tillflyktsort, tills det lyckats honom att kunna skaffa dem tillfälle att genom arbete förtjäna sitt tarfliga bröd.

Friherrinnan Hedvig satt i soffan bredvid mannen syssel- satt med en knytning. Om man betraktade hennes milda ansikte, såg man genast, att hon, oaktadt sina fyratio år, i ungdomen måtte varit intagande och skön i högsta grad: hennes anletsdrag voro ännu idealiskt rena och ägde ett vackert uttryck af godhet och välvilja.

Fyra barn hade ännu innerligare tillknutit bandet af ett lyckligt, tjugufemårigt äktenskap. De båda makarna hade nämligen på våren firat sitt silfverbröllop.

Den äldste sonen, Eugène, var tjugutre år och vistades nu på hösten i Uppsala. Han hade alltid visat en afgjord motvilja för militärståndet, och ännu var ingenting bestämdt för hans framtida lif. Ett var dock afgjort, nämligen att han skulle tillbringa den kommande vintern i hemmet, och frampå sommaren företaga en utrikes resa.

Det var ej lätt att inse, hvilket val af lefnadsbana bäst passade för Eugène, vek som han var, och af ett svärmande och romantiskt lynne. Hvad hans barndom och uppfostran beträffar, notabene, den uppfostran, hvars verkningar aldrig utplånas, den i hemmet, så låg däri den enda öfverdrift man kunde tillvita modern. Friherrinnan Hedvig afgudade sin förstfödde, och älskade honom med denna blinda, uteslutande ömhet, på en och samma gång så full af glänsande förhopp- ningar och så plågad af oro. Modern fruktade alla möjliga olyckor för sin älskling, emellanåt smyckade hon den dygdens och rättfärdighetens väg han alltid borde vandra, med idel

solsken och blommor; och kärlekens Gud förlät henne säkert denna modershjärtats svaghet och öfverdrift.

På en stol till höger om baronen satt husets äldsta dotter, Lucie. Hon var mycket lik sin far, men som kvinna på långt när ej så vacker. Hyn var för mörk, näsan något för stor, men den friska munnen med sitt vackra smålöje och de stora, gråblå ögonen, strålande af lefnadslust och välvilja, gjorde hennes ansikte behagligt och intagande, hvartill äfven verkade hennes milda, glädtiga lynne. Men så hade också lifvet, bildligt taladt, hittills bjudit henne endast solsknen och sommarluft. Hon hade aldrig haft någon sorg och plågan var henne främmande, utom när hon sökt mildra den hos andra.

Lucie höll i handen ett större broderi, på hvilket hon ifrigt sydde. Damen vid hennes sida hade en del af arbetet i sitt knä, och äfven hennes fingrar flögo snabbt öfver tygstycket, formande smakfulla uddar och buketter.

Den sistnämnda var guvernanten i huset, mamsell Ulrika Brattman.

Fastän tjuguåtta år gammal, var hennes ansikte både fint och ungdomligt. Hon var mycket lättrörd och vek, och i hennes blåa ögon, som voro tämligen små, skimrade alltid en glans, som liknade den efter nyss gjutna tårar. De gjorde ett behagligt intryck, dessa milda ögon, men att skaka betraktarens hjärta eller inkasta passionens brand däri, därtill ägde de dock icke förmåga.

Omkring ett mindre bord framför ett af fönstren i det stora rummet funnos ytterligare tre personer: husets yngsta barn, en tolfårig flicka och en tioårig gosse, samt dennes lärare, en ung student vid namn Nordendahl.

Mamsell Ulrika Brattmans elev hette Agata. Hon var en lång, smärt flicka, med kloka, genomträngande ögon samt något stolt och bestämdt i sitt barnsliga väsen, mycket olikt den milda moderns och hvilket äfven föga erinrade om fadern, med hans älskvärda, välvilliga sätt. Agata var dock godhjärtad och sanningsälskande, och modern sökte så mycket som

möjligt nöta bort det kärftva i hennes väsen samt mildra yttringarna af hennes misstro och tillbakadragenhet, då det gällde främmande människor, oaktadt mamsell Ulrika, som mycket älskade sin unga lärjunge, tog hennes parti och påstod att barnet icke rådde för, att det i strid med sin ålder fått människokännedom och ett så ovanligt godt omdöme.

Brodern, den tioårige Henning, var en vacker, liflig, välartad gosse. Fadern älskade mycket den lille sonen, och under de långa höstaftnarna såg man honom ofta leka som en yngling med det lifliga barnet och emellanåt genom frågor och svar i åtskilliga ämnen, passande för barnet, söka skärpa dess minne och förstånd.

Men nu på höstkvällen och i det varma, upplysta rummet var sällskapet kring det mindre bordet endast lekande barn. Herr Nordendahl var sysselsatt med att förfärdiga en kolossal pappersdrake och barnen voro mycket ifriga att hjälpa till allt hvad de förmådde. Agata satt med ett pappersark och klippte oupphörligt, och Henning räckte fram materialerna samt höll i det långa snöret, så att läraren bättre skulle kunna forma glanspunkten å vidundret, den långa stjärten.

Upptagna af dessa viktiga bestyr, hade de unga föga lyssnat till stormen och regnet, som piskade de höga fönstren, men just nu for en häftig vindstöt förbi, med detta klagande ljud, hvarmed höststormarna fara fram för att liksom sköfla återstoden af sommarens prakt och skönhet.

»Hör!» utropade Agata, »nu blåser det duktigt, så att i morgon bittida kunna vi allt släppa upp draken, och det skall bli roligt att se, om han ej går öfver norra flygeln.»

»Det kan bli lugnt innan morgonen», sade läraren leende.

»Ånej», svarade Agata, »trädgårdsmästaren säger, att stormen höst och vår alltid räcker två dagar, och den saken har han allt reda på.»

»Bättre än vi, ty han har erfarenhet, och i så fall blir den här bestens tillvaro ej särdeles lång; jag gissar, att han redan i morgon afton befinner sig i ömkligt skick, om ej alldeles förbi.»

»Det gör ingenting, bara vi haft roligt så länge. Men nu har jag besinnat mig. Vi skola ej släppa upp honom där jag först tänkte, utan från kullen vid lusthuset, ty det skall bli så ståtligt att se honom sväfva bort genom parken.»

»Han sväfvar ej särdeles långt, tänker jag», sade Henning, »ty han fastnar troligen genast i de höga träden; begriper du ej det, fröken själfklok.»

»Nå, så gör då med din drake hvad du behagar, jag har i alla fall haft nog besvär med hans långa stjärt.»

»Var ej ledsen, lilla Agata!» sade herr Nordendahl. »Vi skola allt få mycket roligt åt draken, och som han nu äntligen är färdig, ville jag just fråga om han ej är präktig?»

Och herr Nordendahl uppvecklade de långa dimensionerna af vidundrets stjärt, vid hvars åsyn barnen klappade händerna af glädje.

Sedan intogo både lärare och barn sina platser vid det större bordet.

Friherrinnan hade själf serverat sin man, och under det han nu drack sitt te, blickade hon åt dörren med en viss oro eller otålighet.

»Har Olsson tillsagt grefven att teet är inne?» frågade hon slutligen.

»Grefven var icke på sitt rum och i biblioteket var han icke heller», svarade betjänten.

»Säkert är han kvar i parken», sade guvernanten, »ty jag såg honom i skymningen taga vägen dit; det är, som friherrinnan väl vet, en riktig njutning för grefven att vara ute i ohyggligt väder.»

»Jag trodde dock, att han nu skulle fått nog däraf», svarade husmodern leende, »ty regnet riktigt öser ner.»

»Det här vädret är en riktig högtid för onkel Ludvig», inföll Lucie. »Han går ju alltid ut när det stormar, åskar eller regnar, och från kullen i parken tager han då liksom en öfversikt af elementernas raseri samt utsätter sig därför, och påstår sedan, att han känner sig stärkt och lifvad både till kropp och själ.»

»Jag tycker dock, att ljusskenet och teet nu borde locka in honom», svarade modern med en blick på mannen.

Saken var den, att baronen med en viss otålighet väntade på sitt 'parti bräde', då under de långa höstkvällarna grefven var själfskrifven som andre man, så ofta han befann sig på herrgården.

Baronen hade druckit sitt te, men icke återtagit sin läsning. Nu vinkade han den lille sonen till sig och tog honom upp i sitt knä. Snart kom också Agata för att äfven få sin andel af faderns smekningar, och där han nu höll sina sistfödda älsklingar slutna intill sig, strålade hans ädla ansikte af denna frid och sällhet, som endast ett godt samvete och familjelifvets rena fröjder förmå framkalla.

Hastigt vek dock ljusningen från hans panna. Han höll ännu barnen i sitt knä, men andra tankar och känslor berörde hans själ, ty han vände sig till hustrun och sade ifrigt, liksom om han hastigt kommit ihåg något, hvilket låg honom om hjärtat:

»Ack, det var sant, du måste i morgon så fort som möjligt skicka soppa till den sjuke Lars Pehrsson i Alkärret; glöm det icke, min vän.»

»Nej, nej!» svarade hustrun. »Han är således på bättringsvägen, den stackars gubben?»

»Ja, han är bättre, men ännu dröjer det länge, innan han återfår krafter och därtill fordras i synnerhet stärkande mat.»

»Och du går där dagligen, dyre Christer! Bara det ej är något smittosamt?» sade friherrinnan med en anstrykning af oro.

»Å, var lugn, min Hedvig! Du vet ju se'n gammalt att ingen smitta biter på mig... Men hvar i all världen ha vi nu Ludvig? Det tycks verkligen som om han vid de ljufva tonerna af regnet och stormen hade glömt sitt te och vårt aftonparti.»

»Ja», inföll guvernanten med en lätt suck, »det är då underligt, att han ej förkyler sig. Han står där med sin

tunna rock, tills han blifvit riktigt genomvåt. Det är en mycket besynnerlig smak.»

»Han är härdad, som man säger», svarade baronen. »Men, min lilla, kära flicka» — han vände sig till sin äldsta dotter — »jag tycker ej om, att du med dina svaga ögon sitter och arbetar på det där granna broderiet vid ljus.»

»Men det är mycket brådtom därmed», svarade Lucie leende, »ty brudklädningen måste vara färdig till om söndag, som pappa väl förstår.»

»Är det afgjordt att bröllopet blir om söndag?» frågade baronen.

»Ja, ja . . . redan i morgon kommer nämndemannen hit för att bjuda, det sade mig Katarina när hon var här på förmiddagen. Men kasta nu ett öga på vårt arbete, goda pappa; är det ej vackert och smakfullt?»

Och Lucie höll det prydliga arbetet framför sin far.

»Det är i sanning mycket vackert», sade denne sedan han betraktat detsamma, »och det är snällt af dig, min Lucie, att så där vänligt komma ihåg din lässyster.»

»Också tycka alla människor, att herrskapets godhet går nästan för långt», sade Ulrika Brattman, »icke precis hvad brudklädningen beträffar, men att fröken Lucie ämnar bli brudtärna åt en bondflicka, det har väckt ett riktigt uppseende på hela orten.»

»Men den snälla Katarina är ju, som pappa nyss sade, min lässyster», svarade Lucie, »och jag håller så mycket af henne.»

»Och dessutom», bifogade baronen, »borde det väl ej förefalla så underligt, att den ena människan deltagar i den andras glädje och närmar sig henne så mycket som möjligt, det vill säga som hennes like och vän, och icke uppdrager ett skrank omkring sig af stånds fördomar och inbillade företäden, som här icke alls vore på sin plats, ty den vackra Katarinas far är en heder för det stånd han tillhör.»

»Och hans maka är som bondhustru ett exempel och

en prydnad för socknen», sade friherrinnan; »något slags nedlåtande kan således här icke komma i fråga.»

»Ja, så tänker herrskapet, hvars godhet och ädelmod aldrig förneka sig, men mig gör det mycket ondt att detta ädelmod alltid skall misskännas och tadlas.»

Baronen hade återtagit sin bok, och ingen svarade på guvernantens sista anmärkning.

»Vill du ej, som vanligt, läsa högt för oss en stund medan du väntar på Ludvig?» frågade friherrinnan. »Men se, där kommer han då äntligen, så att du kan få ditt parti!«

ANDRA KAPITLET.

Grefve Ludvig.

Genom den öppnade dörren inträdde nu en man med hög och ståtlig hållning. Han närmade sig tebordet, gjorde en lätt bugning för damerna samt räckte sin hand till baronen, som hjärtligt tryckte den, därpå tog han en stol och satte sig helt nära Lucie.

»Skyll sig nu själf, onkel Ludvig», sade den sistnämnda med vänlig röst, när hon räckte grefven tekoppen, »att téet är knappt ljumt.»

Grefven tog långsamt koppen, under det han hjärtligt betraktade husets äldsta dotter. »Det gör ingenting», sade han, »blott handen, som räcker mig den här trakteringen, är trofast och varm. Förstår du ej det, min lilla Lucie?»

»Jo, jag förstår; men hvad jag däremot aldrig lär mig

begripa, är onkel Ludvigs besynnerliga smak att vilja vara ute i ohyggligt väder. Jag har redan grubblat därpå i åtskilliga år», tillade Lucie leende.

»Och ändå är du lika klok, ty det är min hemlighet, och den skall du aldrig kunna utgrunda, du må bära dig åt hur som helst.»

»Nå, så behåll den då», sade Lucie skrattande.

»Men om jag får säga min tanke», inföll Ulrika Brattman med låg röst, under det en skär rodnad spred sig öfver hennes bleka kinder, »så vet jag ej hur någon människa kan så där vilja storma på lif och hälsa, och jag undrar på, att ej grefven länge sedan tagit döden däraf.»

»Det är mycket lätt att förstå», svarade grefven och fäste på guvernanten sina djupa ögon. »Mitt lif är ej särdeles dyrbart för någon, och själf älskar jag det ej nog högt för att spara därpå.»

»Det är mycket otacksamt att säga så där», afbröt Ulrika med en lätt suck.

»Ja, i sanning», fortsatte Lucie, »och därtill göra en stackare så nyfiken, ty det förefaller alltid som om onkel Ludvig gick och gömde på en hemlighet endast för att reta oss.»

»Min bror», sade baronen, »lämna damerna i fred för dina paradoxer och lek ej allt för obarmhärtigt med deras nyfikenhet.»

Några ögonblick därefter suto baronen och grefven i full verksamhet vid brädspelet. Damerna sydde och pratade om det stundande bröllopet och om Eugènes hemkomst, och friherrinnan undrade mycket, om det kunde vara möjligt att han vore ute i det ohyggliga vädret, eller om han varit klok nog att hålla sig under tak denna den ruskigaste bland alla höstaftnar.

Baron Liljeskölds kusin, grefve Ludvig Waltenstein, var omkring trettioåttå år gammal. Han hade i sin ungdom varit en mycket vacker karl, och ännu kunde han anses så, när man betraktade den ädla profilen och de regelbundna

dragen. Lägg härtill denna djärfva, berusande blick, detta fängslande tycke, hvilket utöfvar en så stor makt öfver Evas veka döttrar, ja, en makt, för hvilken de någon gång offra icke allenast sin egen lycka och frid, utan äfven deras heder och sällhet, vid hvilka de äro fästa med lagliga, helgade band.

Grefvens förflutna ungdom, hvilken han tillbringat i Stockholm, anställd vid ett kavalleriregemente, hade varit mycket stormig i fråga om kärlek. Han förstod så väl att vinna hjärtan, men hans egen känsla slocknade snart, och de mest besynnerliga och rörande dramer, hvilkas stoff som vanligt bestod af både dikt och sanning, cirkulerade i de sällskapskretsar, där han umgicks, men tjänade efter vanligheten ej till varning, utan gjorde mannen med de dåliga sederna ännu mera älskvärd och omotståndlig. Man besparade sig därför en möda, som ändå varit förgäfves, och offrade villigt sina sympatier, sina varma hjärtan; men från familjelivets helgade område, från de oskyldiga blommorna därstädes flydde den lättsinnige mannen in i en annan, en friare krets, och allt djärfvare blefvo hans åsikter om kvinnan, och samma förakt och hårdhet visade han alltid vid de tårar och förebråelser, för hvilka han ofta varit ett mål.

Baron Liljesköld, som hyste mycken tillgifvenhet för sin unge kusin, hade med verkligt bekymmer hört omtalas allt detta samt flera gånger rest upp till Stockholm för att gifva vänliga varningar och råd, hvilka stundom gingo ut på att förmå grefven välja sig en maka, då han kanske genom familjelivets band kunde ryckas från sitt gagnlösa, orättfärdiga lif, men då grefven på inga villkor ville lyssna härtill, bönföll baronen, att han dock på någon tid ville lösslita sig från sina förbindelser i hufvudstaden och tillbringa en sommar i kusinens hem på det vackra Helgestad. Men baronens böner och föreställningar voro fruktlösa, och han hade slutligen ej annat val än att lämna grefven åt sitt öde, i den förhoppning, att tid och erfarenhet väl någon gång skulle verka hvad han själf icke kunde åstadkomma.

Så hade åter några år gått förbi, tills en mörk och stormig höstafton en resvagn kört upp på gården till Helgestad, och grefve Ludvig blek och dyster kastat sig ur densamma och i de öppna armar, hvarmed hans ädelmodige kusin välkomnade honom. Grefven hade då bönfallit om ett hem, emedan han, som han sade, vore olycklig och trött på lifvet, samt på intet villkor ämnade återvända till Stockholm, där han redan tagit afsked från sin tjänst. Vi hafva sagt, att baron Liljesköld med oförminskad tillgifvenhet och verklig glädje hälsade kusinen välkommen. Det blef dock icke alldeles samma förhållande med hans maka. Heunes rena sinne liksom drog sig för mannen, om hvilken hon hört så mycket ondt, men hennes mans vilja gällde dock som en lag för henne, och dessutom var hon allt för mild att länge kunna vara sträng. Hon blef således vänlig och tillgifven samt sökte göra det nya hemmet så behagligt som möjligt för den oväntade gästen.

Att börja med hade grefven varit mycket orolig och dyster, och att hans inre blifvit splittradt af någon gripande tilldragelse, tog man för afgjordt, ty om hans beständiga själskval vittnade de sömnlösa nätterna, de om dagarna företagna milslånga promenaderna samt den vilda ridten sent om aftnarna, som mycket skrämde den milda husmodern och plågade henne med drömmar om krossade lemmar.

Efter någon tid blef dock grefven lugnare. Han började ägna sig åt samma sysselsättningar, hvilka upptogo den af honom högt värderade kusinens tid; men för att kunna göra detta fullständigare och vinna en större verkningskrets, arrenderade han af baronen det vackra Poppelviken, där han i alla förhållanden till folket sökte följa den sistnämndes exempel, och därjämte gjorde han särskildt det förbehåll, att de olyckliga, hvilka baronen sökt återföra från brottets och lastens väg, måtte där finna sin första tillflyktsort.

»Ty, ser du Christer», hviskade grefven till baronen, »jag är ändå, när allt kommer omkring, den störste syndaren bland dem alla, och det gör mig ondt om dessa stackare,

som kanske dukat under för nöden, för detta hungerns kraf, hvilket intet moraliskt bud äger förmåga att bekämpa. Med en man finnes det också alltid en förhoppning, att han kan bättra sig, och man vet hvar man har honom. Med en brottslig kvinna däremot, dubbelt stark i sin falskhet och trolöshet, är det förbi... Att Gud där uppe i himmelen äger någon förbättringsanstalt, som kan verka hennes förädling, det vill jag gärna tro, men på jorden finnes den ej.»

Under lång tid efter grefvens ankomst till orten hade man känt en stark nyfikenhet rörande de omständigheter som så omstörtat hans lif och äfven hans sinnesstämning; och man gissade hit och dit. Baronens nämnde obesvarad kärlek, men i det fallet var hans hustru för mycket kvinna för att kunna hysa samma tankar. Hon trodde ej, att mången, som ej vore fäst genom andra band, kunde motstå grefvens yttre älskvärdhet; och hans hjärta vore alltför flyktigt och förnött, som hon uttryckte sig, för att kunna taga den försmådda kärleken så illa, och ännu mindre kunde en sårad egenkärlek framkalla så bittra kval, så härja en människa till kropp och själ, som syntes vara förhållandet med grefven vid hans ankomst till Helgestad och de första åren därefter.

Men kanske var det samvetskvalen, som krossat den starke mannen? Det hade måhända funnits någon hängifven varelse, som tagit hans trolöshet allt för illa, och sorgen däröfver hade förkortat hennes lif, och nu hade ångern vaknat och minnet och samvetet tagit ut sin rätt. Men äfven denna föreställning bevisades snart vara falsk, genom de bittra sarkasmer grefven, så snart hans sinne återvunnit någon spänstighet, oupphörligt slungade mot det svagare könet. Hans satir var så skarp, så skoningslös, att baronen ofta sökte hejda honom. Hvad hans hustru beträffar, väckte dessa gräsliga beskyllningar mot hennes eget kön hennes ytterliga förvåning, men aldrig hennes harm. Hon kände för litet af världen, för att särdeles fästa sig vid dessa beskyll-

ningar, dem hon ansåg sprungna ur en sjuk fantasi, ett dystert och otåligt lynne.

Hvad grefvens bitterhet mot kvinnan angår, så brukar en sådan vanligen röja sig hos den äldre mannen, som i ungdomen älskat allt för mycket och flyktigt, men nu var grefven vid sin ankomst till familjen ännu en ung och vacker man, med oförminskad förmåga att fångsla och vinna hjärtan. Han hade således avslutat med kärleken af något annat skäl, och detta stod förmodligen i samband med hans hemliga kval.

Baronen hade en och annan gång sökt intränga i deuna hemlighet, men den förtviflan kusinen då visat, under det han bönföll att blifva skonad, afklippte alla vidare frågor, och af grannlagenhet vidrörde baronen numera icke det ömtåliga ämnet.

Grefven visade att börja med den största motvilja för sällskapslifvet, men denna försvann dock småningom, och den vackre, rike ädlingen började uppträda hos grannarna såsom en särdeles kärkommen gäst, synnerligast där det fanns giftasvuxna döttrar, ty genom det rykte, som föregått honom, och genom sitt nu så dystra och stolta sätt, föreföll han dubbelt intressant, och ett och annat romaneskt kvinnohjärta kände ett omotståndligt begär efter hans uppmärksamhet, hans kärlek, och att få öka antalet af de offer, det beställsamma skvallret i så rikt mått påbördat grefvens lättsinne.

Men man insåg snart, att hans hjärta var stålsatt, och man kom öfverens om, att han förmodligen ämnade förblifva ungtkarl sitt lif igenom. Men han var alltid välkommen som gäst, ty utom sitt älskvärda yttre, var han äfven angenäm och kvick, då han behagade frångå sin stolta tillbakadragenhet.

Den melankoliska brännande blicken från grefvens ögon hade dock utan hans förvållande väckt oro i ett kvinnohjärta, som klappade i hans närhet. Det var hos guvernanten på Helgestad, mamsell Brattman. Hon hade mycket länge hängifvit sig åt en känsla, som hon insåg vara fullkomligt hopplös, men då grefven så ofta var med familjen, ägde hon

dock den lyckan att få se och vara honom nära, att få lyssna till hans djupa, rörande stämman, dubbelt behaglig då den uttalade dessa ord: God morgon, mamsell Brattman! — huru står det till, mamsell Ulrika? samt med sin tysta oro få följa hans oförsiktighet när det gällde hans lif och hälsa.

Grefven hade på det vackra Poppelviken inrättat sitt egentliga hem komfortabelt och smakfullt. Vi hafva sagt, att han tillbragte en stor del af sitt lif med familjen Liljesköld; men det fanns dock dagar och veckor, som han lefde hemma hos sig, nästan som en enstöring, då han själf ej gjorde besök eller mottog någon annan än baronen. Han läste då och skref, som man sade, och så for han ut i sin slup på hafsviken när det stormade, eller ock syntes han de långa höstaftnarna, när månen spred sitt bleka ljus öfver nejden, ila fram på sin stolta springare öfver landsvägarna och fälten med stormande fart, till de unga bondflickornas både förtjusning och förskräckelse, ty med samma intresse följde de alltid den vilde ryttaren, och hviskade därunder till hvarandra:

»Herre gud! att grefven, som är så vacker och vänlig, ska' fara fram på ett så ogudaktigt sätt, precis som han hade något otyg bakom sig, som han ville undkomma.»

Men det onda samvetet är ett otyg, omöjligt att undkomma.

* * *

Mellan de utrop af herrarna, som tillhörde spelets gång, hörde man damerna, som pratade med hvarandra, samt den unge läraren, som med hög, ehuru något dämpad röst föreläste ur: »Tusen och en natt» för Henning och Agata.

»Men tror då ej friherrinnan», frågade Ulrika såsom fortsättning af samtalen, »att jag kan öfvertala Katarina att få kläda henne till brud här på herrgården?»

»Nej, min lilla Ulrika!» svarade Hedvig, »det får man ej ens sätta i fråga. Bruket fordrar, att bruden skall klädas i sitt eget hem, och det är ju så naturligt, att den unga

flickan då helst vill vara med de sina och ej bland främmande människor.»

»Men om jag nu tidigt på söndagsmorgonen», forsatte Ulrika, »reser till bröllopgården, så hinner jag säkert ändå att fullända det som hörer till min befattning som brudsäta. Det är en svaghet af mig att jag ej gärna tillbringar natten utom mitt hem.»

»Men nu måste du det i alla fall, därför att du i god tid får lof att börja ditt arbete med bruden. Det är minnsann ej litet, som den stackars Katarina måste bära på sitt hufvud den dagen. Bröllopgästerna samlas redan på morgonen i bröllopgården, för att sedan i en slags procession tåga af till kyrkan. Först efter gudstjänsten skall vigseln äga rum.»

»Då kommer Lucie på morgonen till Sjöberga?»

»Vi komma alla dit redan då», svarade husmodern, »men Lucie skall få åka förut, ty som brudtärna bör hon biträda dig och därför skall hon så tidigt som möjligt vara i bröllopgården.»

»Tack, dyra mamma!» sade Lucie med glädtig röst. »Det förefaller mig som det skulle bli mycket roligt på den där festen; ja, jag vet aldrig, att jag på förhand fröjdade mig så högt åt något bröllop som detta.»

»Jag skulle äfven känna det så», sade friherrinnan, »om jag ej vore orolig öfver Eugène. Jag blir riktigt ängslig bara jag tänker på, att han skall ut och resa denna mörka årstid.»

»Men, lilla mamma, det är ju endast femton mil mellan Helgestad och Uppsala. Denna resa är i det hela en småsak.»

»Den är tillräckligt lång för att fara illa och hinna förkyla sig», svarade modern, »helst som Eugène envisas att resa med skjutshästar hela vägen. Vi få ej ens möta honom vid närmaste gästgifvaregård, och om det nu blir ett sådant väder som i afton! Hör ni ej, mina vänner, huru det regnar och stormar! Och icke kommer budet, som skulle hämta

husmamsellen; det borde länge sedan varit här, måtte ej någon olycka inträffat!»

»Det går väl så långsamt därför att vägarna äro i så miserabelt skick», sade Ulrika. »Grefven åkte ju en hel timme mellan Poppelviken och Helgestad; efter hvad han själf sade, en dubbelt så lång tid som den vanliga.»

»Jag får väl lugna mig med, att man omöjligt kan åka fort; men emellertid måste jag se efter om det ännu är lika mörkt.»

Friherrinnan gick fram till ett af de höga fönstren och drog upp gardinen. Därute rasade stormen med ökad häftighet; och de tunga molnen, som jagade hvarandra med allt vildare fart, öppnade sig emellanåt för att låta en blek stråle af månens ljus framskymta, men i närheten af detta ljus blefvo skyarna ännu mörkare och antago de mest besynnerliga konturer, hvilka lätt kunde skrämman en liflig och upprörd inbillning. Där syntes gestalter liknande människor, vildt kämpande med hvarandra, för att sedan lösslita sig och ila åt motsatta håll. Där kommo långa processioner med sin likvagn i spetsen, och sedan höjde sig liksom ett högt kyrkotorn öfver en flik af den rena himlen, och därvid visade sig några matta stjärnor, som dock lika hastigt gömdes af de molntappar, med hvilka stormen kastade boll i den vida rymden.

Hedvig tyckte sig i sin upprörda inbillning skåda alla dessa olika föremål, och kände en underlig och smärtsam beklämning i sitt hjärta. Den förekom som en djup och sorglig aning, och hvad kunde den väl betyda? Ännu länge stirrade hon uppåt rymden, nedtryckt af denna underliga plåga, och liksom för att söka befria sig därifrån, höjde hon en innerlig suck till Gud. Och åter delade sig de mörka skyarna och de milda himlaljusen blickade fram såsom ett svar på den bön, hvarmed hon anropat Försynen att skona hennes svaga hjärta i hennes ömhets föremål.

Nu åkte det i allén, och Hedvig dröjde vid fönstret för att se om det kunde vara posten eller den väntade husmam-

sellen. Snart visade sig tvenne åkdon, ett större och ett mindre. A! så mycket bättre. Posten anlände och medförde säkert bref från Eugène. Och sedan hade den stackars främmande flickan, hon, som måste arbeta för sitt bröd, nu hunnit sitt nya hem. »Jag vill blifva mycket god mot henne», fortsatte Hedvig i sina tankar, »så hon ej alltför smärtsamt skall känna, att hon är värnlös och beroende.»

Några ögonblick senare hade Hedvig erhållit ett långt bref från sin son, och den nya husmamsellen hade skickat upp och bedt att ej behöfva visa sig förrän följande morgon, emedan hon vore trött och illamående efter resan. Den milda matmodern lät svara genom en vänlig välkomsthälsning, och gaf sina anordningar för den unga flickans välbefinnande. Nu voro på en gång Hedvigs svärmod och dystra aningar försvunna. Hon var åter sig lik, glad och mild. I denna sinnesstämning gick hon till hvila.

Klockan var elfva på kvällen. Ovädret hade helt och hållet upphört. Månen satt med sin halfva skifva så klar och strålande på den rena himlen, och de mystiska stjärnorna tindrade så mildt och vänligt däruppe, liksom de gjort det årtusenden igenom, oaktadt de, med sina blida ögon blickande liksom nu på nattens dystra slöja, hafva bevittnat jordens sorger, jordens brott.

På herrgården var det redan tyst. All verksamhet för dagen var slutad, ty man lade sig tämligen tidigt på Helgestad. Baronens älskade framför allt lugnet och tystnaden, och friherrinnan ville äfven att tjänarna skulle äga natten ostörd och få njuta af dess hvila och frid.

Det var således klockan elfva på aftonen ej allenast fullkomligt tyst på gården, utan äfven mörkt, om man undantog ett dunkelt ljussken, som spred sig från det västra tornet, där den nya husmamsellen hade fått sitt rum.

Hade hon väl somnat från ljuset, den stackars reströtta flickan, eller hade hon någon sysselsättning för händer? Vi kunna så gärna med detsamma säga, att hon skref bref till

en kär väninna i Stockholm, och att hon fortfor därmed tills klockan tu på natten.

Emellertid var det lyckligt, att mamsell Hanna redan sof sin lugna, djupa sömn, ty ifall hon varit vaken och sett det där ljusskenet, hade hon säkert gjort alarm, ytterst ordentlig och rädd om elden som hon var.

TREDJE KAPITLET.

Den nya husmamsellen.

Följande morgon klockan åtta var mamsell Hanna redan inne hos sin matmoder för att rådgöra i hushållsdetaljer och taga order för middagen. Mamsell Hanna såg något mystisk och orolig ut, och sedan hon fått sina instruktioner, dröjde hon ännu. Det var ej svårt att se, att hon hade något på sinnet, med hvilket hon mycket gärna ville fram, fast hon tycktes afvakta ett passande tillfälle, för att ej synas prat-sjuk eller närgången.

Matmodern besparade henne halfva vägen.

»Nå, min kära Hanna», sade hon, »har du sett och talat vid den nya husmamsellen ännu?»

Mamsell Hanna antog en mycket betänksam min.

»Ja, herre gud, det har jag visst, och jag får säga friherrinnan, att vi på ett förskräckligt sätt hafva miss-tagit oss!»

»Huru menar du, kära Hanna?»

»Jo, jag menar, att mamsell Gyllenstern antingen är en ängel eller en häxa, en afgrundsandel!»

»Å bevars, min goda Hanna, då måtte hon att börja

med hafva förhäxat dig, då du, som annars är så lugn och sansad, nu uttrycker dig på detta sätt. Jag vet, att hon är mycket vacker, ty därom berättade öfverstinnan P.»

»Vacker? Å, söta friherrinnan, jag har sett många vackra människor i min dar, jag, men maken till den här flickan har jag då aldrig sett. Hon är en riktig skönhet, och hon har i synnerhet ett tycke, som en Guds ängel måtte hafva lånat henne.»

»Men det där är ju icke något ondt, och du ser så missnöjd och orolig ut, min goda Hanna», sade matmodern med ett småleende.

»Det kan gudnås bli mycket ondt», svarade mamsell Hanna, »och det gjorde ett så konstigt intryck på mig. Först blef jag som jag varit förtrollad och sedan rädd.»

»Det kommer sig af den fördom du på förhand fattat till den stackars flickan.»

»Å nej, men förstår då ej friherrinnan, att när en kvinna, som är fattig, fått ett sådant ansikte . . . ja, ja, friherrinnan har ej sett henne ännu . . . så måste hon vara mycket allvarsam och sedig, om det ej skall bli något elände genom hennes skönhet, ty det såg jag då genast, att husmamsellens utseende just är sådant, som gör en karl tokig och kommer honom att glömma både lag och reson, och sedan tyckte jag, att det var för besynnerligt, att hon ville ge sig från Stockholm och ut på landet, när hon är så vacker.»

»Men det bevisar», sade matmodern med en viss oro framkallad af mamsell Hannas yttrande, »att hon är dygdig och att hon ville bort från de försåt och de tillfällen till otillhörliga anbud, hvilka framställas till unga flickor i en större stad, då de äro vackra och värnlösa. Men huru tyckte du annars om henne?»

»Det var ej möjligt, att icke tycka om henne, fast jag var så elak och arbetade mot den känslan, men hon var så vänlig, ödmjuk och blyg på en och samma gång. Och när hon fäste på mig sina vackra ögon . . . ja, maken till ögon

har jag då aldrig sett . . . och bad mig, att jag skulle ha fördrag med hennes okunnighet och bli hennes rådgifverska och vän, då fick jag tårar i mina egna och hade hjärta att ta henne i famn, ty så god och änglalik såg hon ut.»

»Nå, vi skola äfven hoppas, att hon är en god och snäll flicka, och ej göra oss några onödiga bekymmer för hennes vackra ansikte, som hon ej rår för, men som för oss andra blir behagligt att se på. Men nu lämna vi det där, min kära Hanna. Det ringer ju redan till frukosten.»

»Ack ja, det är långt lidet på morgonen, men jag hade ingen ro i min själ förr än jag fått tala om allt för friherrinnan.»

En timme därefter sutto friherrinnan, Ulrika och Lucie i det lilla kabinetten, husmoderns älsklingsrum, och den sistnämnda gjorde några anteckningar i sin hushållsbok. De unga damerna däremot sydde lika ifrigt på brudklädningen som kvällen förut. I anseende till brådskan hade Agata fått lof för dagen, och med en bok i handen hade hon tagit plats vid ett af fönstren, där hon satt helt tyst och obemärkt, till hälften gömd af den vida mörka gardinen.

Då öppnades dörren och den nya husmamsellen visade sig.

Det låg föga öfverdrift i det som mamsell Hanna sagt om hennes skönhet. Hennes vanligen friska och skära hy var nu på den kyliga höstmorgonen något blek, men, fin och hvit, gaf den åt ansiktet ett mera rörande behag, och den ädla formen på detta ansikte, den fina, raka näsan och den yppigt svällande lilla rosenmunnen bildade ett intagande helt, hvilket man likväl nästan glömde vid den första blicken från hennes ögon.

Dessa ögon voro stora, mörka och skönt formade, och öppnade hon dem helt och hållet, så fanns i dem en dunkel eld, en hemlighetsfull trånad, mäktig att förvirra mannen och lägga beslag på hans förnuft, men höll hon dem halfslutna, som hon vanligen gjorde, då voro de ljufva och drömmande; kvinnorna funno dem sköna och barnen lockade de med en omotståndlig dragningskraft.

Husmamsellens figur var något öfver medellängd, hennes utseende behagfullt samt hennes rörelser mjuka. Det enda man kunde anmärka, gällde hennes händer. De voro små och vackert formade, men ej särdeles hvita eller fina.

Ödmjukt hälsande närmade hon sig sin matmor, som vänligt räckte henne handen och i välvilliga, eller rättare sagdt moderliga ordalag välkomnade henne till hennes nya hem.

Därpå presenterade Hedvig sin äldsta dotter och guvernanten för den främmande, men Ulrika och Lucie, som med oförställd förvåning och beundran betraktade husmamsellens vackra ansikte, hälsade i följd däraf något kort och tvunget, tvärtemot deras hjärtas verkliga mening.

Friherrinnan började nu tala om resan och sedan om sin ungdomsväninna, öfverstinnan P., hvilken egentligen rekommenderat den främmande flickan till härskarinnan på Helgestad. Husmamsellen, hvars förnamn var Pauline, svarade öppet och okonstladt på alla frågor. Det var någonting så lagom i hennes sätt; ingen krypande ödmjukhet, ingen tafatthet eller rädsla. Enkelt, förbindligt och behagligt intog äfven det, liksom hennes ansikte.

Genom en ofrivillig rörelse af Agata, kom nu Hedvig hastigt ihåg denna sin yngsta dotter.

»Ack», sade hon leende till Pauline, »här finnes ännu en medlem af familjen, som jag glömt att presentera: min yngsta dotter Agata. Kom nu hit, min flicka, och hälsa mamsell Gyllenstern välkommen.»

Agata rörde sig motvilligt framåt och gjorde slutligen en stel kort nigning, utan att mottaga den hand, som räcktes henne.

»Agata», sade modern varnande.

Ännu en sekund höll Pauline handen utsträckt mot Agata, men då denna i stället att fatta den, drog sig ett steg tillbaka, sade hon helt lätt och med samma milda tonfall i rösten:

»Fröken Agata är så ung ännu och tycker icke om

främmande folk, ser jag, men när vi lära känna hvarandra, bli vi säkert goda vänner.»

Agatas mun drog sig vid dessa ord till ett försmädligt småleende, men hon svarade ingenting, utan återtog sin plats vid fönstret och liksom förut höll hon sina blickar oafbrutet fästa vid husmamsellens ansikte, under det att hennes eget förrådde, att det första intryck hon mottagit af främlingen på intet vis var godt eller angenämt.

Då husmamsellen slutligen stod i begrepp att aflägsna sig, sade matmodern:

»Nu, min snälla mamsell Pauline . . . ursäkta att jag ej använder det granna tillnamnet . . . går det ju an att senare på dagen, ifall mamsell Pauline så önskar, i min hushållerskas sällskap taga en liten öfversikt af handkammaren och linneskåpet och för öfrigt hela huset för att göra sig litet hemmastadd. Min dotter Lucie, som efter mamsell Hellgrens aflyttning förestått husmamsellsbefattningen, borde egentligen vara ciceron, och det skulle också göra henne ett verkligt nöje, men hon är för närvarande mycket sysselsatt med den där brudklädningen . . . var god och kasta ett öga på den. Vi skola på bröllop om söndag, och det gläder mig mycket äfven därför att min lilla husmamsell äfven kan få komma ut litet och skingra sin saknad samt göra sig förtrolig med orten och folket och andra förhållanden för öfrigt.»

»Min goda friherrinna», sade husmamsellen med innerlig röst, »tillåt mig bedja, att när jag tilltalas, det sker med endast mitt förnamn, Pauline.»

»Det är hvad jag själf önskar och äfven varit van vid», svarade matmodern vänligt, »ty därigenom faller genast ett skrank oss emellan och jag är glad däråt, ty jag önskar att alla här uti mitt hem skola hysa förtroende för mig och anse mig som en vän, en mor. Och nu i följd däraf bjuder och befäller jag, att min lilla Pauline under loppet af denna vecka icke bryr sig om något annat än att hvila sig och göra sig hemmastadd, och efter det i dag är vackert väder,

så föreslår jag att börja med en tur i parken och trädgårdarna. Agata kan just följa med och visa härligheten.»

»Jag har mina läxor», svarade barnet ifrigt.

»Jag behöfver ingen ledsagare», sade husmamsellen, »men emellertid är jag mycket tacksam för friherrinnans godhet, ty jag har sedan i går haft en förskräcklig hufvudvärk och jag tror att friska luften skall göra mig godt. För öfrigt ber jag att så fort som möjligt få bli verksam och nyttig.»

Husmamsellen gjorde en behagfull nigning och lämnade rummet.

Några ögonblick efter hennes bortgång var det fullkomligt tyst. Slutligen utropade Lucie:

»Å, hvad hon är vacker, en riktig skönhet, eller hvad tyckte mamma?»

»Detsamma som du», svarade modern, »man kan ej gärna se ett mera älskligt och intagande ansikte.»

»Ja», sade Ulrika, »för min del erkänner jag, att jag aldrig sett någon, som kan jämföras med henne. Men när vi fruntimmer tycka så, hvad skall hon då icke göra för ett intryck på männen.»

»Deras smak, hvad skönheten hos kvinnan beträffar, är stundom mycket olik vår», sade friherrinnan.

»Det är i allmänhet sant, men nu är mamsell Gyllenstern alltför vacker och jag tror, att männen skola i synnerhet finna henne förtjusande. Ja, det förefaller mig, som hon skulle äga förmåga att fångsla hvilken som helst af dem», tillade Ulrika med en lätt suck. »Men», fortfor hon sedan, »den nya husmamsellen har också ett grant namn: Gyllenstern. Man skulle kunna tro det vara ett adelsnamn.»

»Kanske är det äfven så, någon tysk adel förmodligen. Men nu vill jag äfven säga, att hennes sätt behagade mig på det högsta; det var så enkelt och behagligt. Och säkert har hon fått arbeta mycket, den stackars flickan, det synes på hennes händer. Nu ett ord till dig, min kära Agata», friherrinnan vände sig till sin yngsta dotter, »du, som jämt

gör mig nedstämd genom ditt ovänliga väsen, och att använda detta mot en stackars like, som är fattig och beroende! Det gör mig ondt, att du ej söker bättra dig.»

»Förlåt mig, dyra mamma, men liksom Hanna blef jag rädd för husmamsellen, ty hon såg så underlig, så falsk ut.»

»Det var endast du, som tyckte så», sade modern strängt.

»Men Agata är i allmänhet verkligt rädd för främmande människor», sade guvernanten, ifrig att försvara sin elev, »och hon ser oftast hvad ingen annan ser, ty hon är så klok, så skarpsynt.»

»Försvara henne icke», afbröt modern, »gör då hellre som jag bedt, min goda Ulrika. Sök att nöta bort den där ovänligheten, som fått namn af klokhets och godt omdöme. Ett barn behöfver ingen människokännedom, ingen omdömesförmåga i dylika fall, utan bör hysa förtroende och kärlek till hela mänskligheten och det med skäl, ty denna mänsklighet känner sig nästan alltid vänligt stämd mot barnen. Men nog därom. Jag hoppas, min kära Agata, att du söker godtgöra ditt uppförande mot husmamsellen, ja, jag fordrar det till och med.»

»Jag skall lyda, mamma», svarade Agata.

FJÄRDE KAPITLET.

Poppelviken. Matts Pehrsson.

Samma morgon hade grefve Ludvig och baronen åkt öfver till Poppelviken, emedan den förstnämnde ville rådgöra om några nyodlingar, som han ämnade företaga å egendomen.

Man hade stigit utaf vid fältet och låtit kusken köra

förut, och sedan herrarna rådgjort och pröfvat och diskuterat saken, hade de fått den klar efter ett par timmars förlopp och gingo därefter från fältet en liten biväg, hvilken förde direkt upp till gården.

Poppelviken hade ett utmärkt vackert läge vid en vik af hafvet, och grefven med sina rika tillgångar och sin utbildade smak hade gjort allt för att försköna stället, synnerligast hvad de yttre omgifningarna beträffar. Också var det nu vackert som i själfva paradiset, sade folket, och därför var det för eländigt att den vackre grefven, som hade ett sådant hem att bjuda på, ändå förblef ungtkarl.

Sedan herrarna hvilat sig en stund i salen och intagit förfriskningar, sade sig grefven hafva några bref att skriva.

»Jag aflägsnar mig då», svarade baronen, »ty jag vill tala vid en af arbetskarlarna och sedan följer du väl med hem till Helgestad och tillbringar det återstående af dagen med oss.»

»Tack, Christer, du vet väl att på Helgestad är mitt andra, mitt käraste hem.»

Baronen begaf sig åter ut i det fria och tog vägen till en bakgård, där arbetarna just nu åto sin middag.

Vid första åsynen af baronen, reste de sig vördnadsfullt.

»Låt mig icke störa er, mina vänner», sade denne, »utan fortsätt er middag. Jag skall göra några slag utomkring, men återkommer om en stund, emedan jag har något särskildt att säga Matts Pehrsson.»

Karlarna blottade åter sina hufvuden, då baronen fortsatte sin väg.

Men vi vilja dröja några ögonblick för att betrakta och redogöra för trenne ibland dem, hvilka brutit mot lagen och samhället, och som baronen bemödade sig om att återföra på den rätta vägen.

Den förste, den, som sitter oss närmast, var en man mellan fyrtio och femtio år. Han var starkt byggd och hade grofva, vilda anletsdrag. Det syntes dock stundom ett uttryck af ömhet i hans blick, som utvisade, att det ändå fanns

ett föremål i världen, som låg honom om hjärtat, och det var en liten sexårig dotter. För några år tillbaka hade han varit anklagad för delaktighet uti ett mord, men kommit tämligen lätt från den saken, men senast, innan baron Liljesköld skänkte honom en fristad, hade han suttit häktad för att han under ett vildt tumult på en marknad genom vadhållning om brännvin vållat en medmänniskas död. Utsläppt ur fängelset hade han ingifvit fruktan och ingen ville gifva honom arbete eller tak öfver hufvudet. Sedan han en lång tid uppehållit lifvet genom tiggeri, ankom han slutligen till Helgestad, där han fick vård och hjälp, samt tills vidare en tillflyktsort å Poppelviken.

Nära tvenne år hade han vistats där och att börja med förhållit sig tämligen väl. Under senaste tiden hade han dock supit, grälat och drifvit omkring i bygden, och baron Liljesköld, som kände en instinktartad motvilja för mannen och önskade hans aflägsnande, lyckades äntligen skaffa honom plats på ett sågverk, beläget några mil längre bort, men Sven Olof, så hette brottslingen, fann alltid något skäl att fördröja sin flyttning från ett ställe där han trufdes så väl.

Den andra i ordningen af baronens skyddslingar var en yngling, omkring aderton år gammal. Han såg ingalunda ut som en brottsling. Tvärtom var det ett öppet leende ansikte, med vackra drag och något skalkaktigt i blicken, som tycktes utvisa, att lifvet ej syntes honom så särdeles tungt och att han icke heller sysselsatte sig med några planer till medmänniskors fördärf och olycka. Likt mången annan, var han ett brännvinets offer. På en auktion, där han velat fira sin första hjältebragd såsom drinkare, hade ruset gjort honom vild, han drog knif och sårade en annan ung gynnare, den han kallade kamrat och vän. Slutet på leken blef den, att om aftonen fördes den sårade till lasarettet och hjälten till länshäktet, därifrån han utkom mycket senare än kamraten från sjukhuset, och som han då ej ägde någon annan tillflykt, upptogs han af baronen och fick anställning vid Poppelviken.

Det fanns egentligen ej något ondt hos den barnslige ynglingen. Brännvinet, som vållat hans olycka, hans elände, som han sade, hade han svurit ett evigt, outsläckligt hat. För öfrigt var hans lynne så mildt och glädtigt, att han blef en gunstling, en slags rodocka, för de äldre karlarna vid gården. När de voro bekymrade och tungsinta, lifvades de alltid af hans infall, hans hjärtliga skratt. Han förekom bland dem såsom en vänlig solstråle på en mörk och kylig höstdag.

Men det fanns ännu en tredje person, hvilken här intog sin middag jämte de öfriga, och som baronen räckt en räddande hand. Den ifrågavarande mannen, Matts Pehrsson, var omkring femtio år, men föreföll mycket äldre, därför, att han var mycket mager och såg tård och bekymrad ut. Det låg i synnerhet i draget omkring hans mun någonting så lidande och betryckt, att det väckte deltagande. Det syntes tydligt, att han haft en hård kamp med lifvet och att han länge sedan var trött vid den fåfänga striden.

Efter en stund återkom baronen, och sedan han gifvit Matts Pehrsson en vink, ingingo de båda i den byggnad, där statkarlarna hade sina rum.

Matts Pehrsson öppnade dörren till ett af dessa rum och baronen steg in samt tog plats vid ett fönster, och efter flera förnyade uppmaningar satte sig äfven gubben.

»Min kära Matts Pehrsson», började baronen, »jag vill egentligen träffa dig för att fråga, hvarför du är så osynlig på herregården. Älskar du då icke din dotter, efter du ej känner behof af att se henne mera ofta?»

»Ack, nådig baron, Gud vet bäst, hur kär flickungen är mig. Det är ju det enda jag har kvar, sedan de andra gått bort, men baron vet ju hur eländig och skamfull jag känner mig bland främmande människor.»

»Men när du arbetar, befinner du dig också understundom bland främmande folk.»

»Men det är ändå annorlunda, ser baron, ty då tänker jag bara på mitt arbete och lyder den, som satt mig därtill. Men att gå så där och hälsa på och komma upp

på den stora granna herrgården, där det finns så mycket folk, och behöfva tänka på huru de skola hviska till hvarandra och säga: Se på den där gubben! Det är lilla Marias far och han har gjort sig saker till tjufmjölkning, och därför har han suttit på fästning, den gamle tjufven.»

Matts Pehrsson yttrade de sista orden med darrande röst.

»Nej, min stackars vän, du får ej tänka så illa om dina medmänniskor. Ingen skall säga något så hårdt om dig på det ställe, där jag är husbonde. Kanske skulle man yttra någon förvåning, efter du så sällan synes till. Kom du däremot oftare, skulle ingen fästa någon uppmärksamhet vid dig, och ditt barn skulle du bereda en stor glädje med dina besök.»

»Kanske är det som baron säger», svarade gubben.

»Var öfvertygad därom. Men nu vill jag emellertid säga att i morgon bittida måste du komma upp till herrgården. Du har väl ej glömt att det är Marias födelsedag »

»Ack, nej, det kunde jag väl aldrig glömma, och jag har nog tänkt att i morgon se till flickungen, ty baron skall tro, det känns ändå lite lättare i hjärtat, när jag ser Maria och hennes ögon i synnerhet, som äro så lika Gretas, min stackars hustru, som dog när jag satt där borta. Ja, i morgon vill jag då göra ett undantag och hälsa på mitt barn.»

»Det får ej bli något undantag», svarade baronen, du måste tvärtom komma mycket ofta, på det ditt barns kärlek må bli dig en tröst för det förflutna. Men Maria är så ung ännu och lätt fäst genom intryck, och för att således fullt kunna bibehålla hennes barnsliga ömhet, måste du vara med henne litet emellan. Se här har du nu några böcker, som du i morgon skall ge Maria till födelsedagspresent.»

Baronen räckte Matts Pehrsson ett paket.

»Ack, Gud välsigne min gode husbonde, som då tänker på allting», utropade gubben. »Men, kära baron,

att det då äntligen kommer att afdragas på min veckopenning.»

»Ja, det förstås», sade baronen leende, »annars vore ju ej gåfvan från dig.»

»Tack, tack, baron! Jag ska' nu allt komma och det i god tid ändå. Tror väl baron att jag har någon större glädje än att se min stackars flicka så fin och så glad tillika och höra henne tala om, huru goda alla äro mot henne och huru hon nu är fröken Lucies egen lilla jungfru. Aldrig skall jag glömma huru fröken vakade öfver Maria, när hon låg sjuk i skarlakansfebern. Ja, Gud har visat mig en stor nåd, då han låtit mitt arma barn komma bland sina änglar, ty nu måtte hon väl aldrig kunna bli en sådan usling som jag.»

»Min vän,» sade baronen med mild röst, »du får ej ställa din medmänniska alldeles för högt eller sänka dig själf för djupt, ty du får ej glömma, att Gud, som satt dig hit att lida och prövas, dock förvarat en plats åt dig i sin himmel; och åt ditt hjärta, så främmande för hatet och alla bittra känslor, en tröst, så rik, att du nu icke kan fatta den. För öfrigt beror ju här nere så mycket på omständigheternas makt, och det var ju ditt kärleksfulla hjärta, som förledde dig att fela.»

»Ja, det vet Gud», svarade gubben, »att jag ej tänkte på något ondt. Ge mig si, det är nu fem år sedan. Det var kort före midsommar. Jag hade legat sjuk hela vintern jämte småpojarna, Marias bröder, och det var en sträng vinter, och husbond', den rike rusthållaren i Sjötorp, var mycket noga och gaf ej gärna bort något för intet, så att vi voro illa därän, jag och de mina. På hela vintern hade jag ej kunnat förtjäna något, utan allt hvad vi hade att lefva af var det som min hustru arbetade sig till genom att spinna, utom ifall någon barmhärtig människa emellanåt gaf oss en skärf. Äntligen blef jag frisk, och tänkte att det väl nu skulle bli något bättre, då jag åter kunde arbeta, men ack, eländet blef större i stället, ty min stackars hustru sjuknade i svår och hetsig feber. Och nu vill jag då

en gång riktigt berätta för baron, hur det gick till med den där olyckliga mjölkningen.»

Baronen hade många gånger hört samma historia, och ändå lyssnade han lika tåligt och deltagande, väl vetande att det är en tröst för den olycklige att få meddela sina kval och därigenom låta den marterade själen liksom hämta litet luft.

»Fortfar, min stackars vän», sade baronen, då Matts Pehrsson gjorde ett uppehåll.

»Tack, baron! Jag vet nog, att jag har talat om det här förut, men jag tror aldrig jag gjort det riktigt. Ja, min stackars hustru blef äfven sjuk, som jag nyss sade, och det var i feber, och hon hade en förskräcklig törst både natt och dag, och vatten var den enda tillgängliga sjukdrycken, ty kon, som vi haft, hade jag måst sälja för att skaffa bröd. Men hustrun min ropade efter mjölk, och så gick jag ut i bygden och tiggde mig till några tårar. Sjukdomen var dock så långsam och törsten ville ej ge med sig. Så kom en afton, då hon var värre än förut, men icke kunde jag säga henne att kon var borta, ty hon var sällan rätt redig, utan då jag ej längre stod ut att höra hennes rop: »mjölk! mjölk! jag försmäktar!», sprang jag ut i hagen, som låg utanför stugan, men äfven där hörde jag hennes rop, och jag ämnade just gå in igen, då jag såg en af rusthållarens feta kor strax bredvid mig. Kräket strök sig smekande emot mig liksom det velat uppmana mig att söka hjälp för henne där inne. Och så . . . och så . . . rann den olyckliga tanken upp hos mig. Jag sade till mig själf: Greta ska' få mjölk, ty hon är sjuk och rusthållaren har tjugu kor, så hvad gör väl den där lilla skvädden honom? Och jag vet ju, att han är så obarmhärtig, att han ej skulle skänka mig en enda droppe, om jag också bad honom. Så där tänkte jag, och så rusade jag in efter en skål, och . . . mjölkade, mjölkade! Och sommarnatten var så lugn och härlig, och det var en sådan frid rundt omkring mig, och äfven inom mig tyckte jag, att jag än i dag ej begriper huru

det kom sig, men jag var väl så förhärdad, kan jag tro. När nu skålen var full, sprang jag in och fram till Greta, och hon drack och såg på mig, och jag kan ej glömma de där ögonen . . . nej! nej! om jag lefde aldrig så länge. Men baron må tro mig, då jag säger, att jag själf icke smakade en tår af mjölken, eller gaf åt barnen, fast de tiggde mig; utan sedan Greta druckit sig mätt, satte jag skålen på hyllan och tänkte: det som är kvar, ska' allt smaka stackarn i morgon. Sedan lade jag mig, och vi sofvo alla så godt den natten; och en välsignad verkan hade den där mjölken, ty på morgonen var min stackars hustru mycket bättre. Så led det fram på förmiddagen och jag satt och funderade hit och dit, då jag i hast hörde folk utanför stugan, skrikande och pratande. Men snart ryckte de upp dörren, och så rusade de in för att gripa mjölkstjufven. Det var min husbonde, rusthållaren och fjärdingsmannen och hans medhjälpare. Rusthållaren hade om natten själf varit i hagen och åsett huru jag mjölkat hans ko. Jag erkände också mitt brott, men bad som en nåd att få stanna hemma tills min stackars hustru blifvit frisk; men det var omöjligt, ty oaktadt mina ihärdiga böner släpade man bort mig, och Gretas ångestskri var det sista jag hörde, och det har också ljudit för mina öron natt och dag i fem års tid.»

Den stackars gubben gjorde ett uppehåll samt andades djupt och tungt, under det han gömde ansiktet i sina darrande händer.

Slutligen återtog han med bruten röst:

»Baron minns väl huru jag omtalat, att när jag tjänat ut min strafftid, och kom igen till mitt hem, var min hustru död, och äfven mina små gossar, Marias bröder. Greta hade dött af förskräckelse, då man förde bort mig, och barnen af vanvård, tänker jag, ty det finnes ej många som likna herrskapet på Helgestad, som jämt ser till de fattiga och sjuka, och har förbarmande för alla. Och därför var Gud mycket nådig, som förde mig hit, ty utkommen ur arresten var jag ej i stånd att få något arbete, och på

fattighuset, där Maria var intagen, åto de jämt på henne för mjölk-tjufven, hennes far. Och därför tog jag henne en vacker dag vid handen, och vi lämnade socknen och gåfvo oss ut på vandring, och jag arbetade och tiggde emellanåt, så vi funno vårt uppehälle, fast på ett eländigt vis, förstås, tills vi en ruskig vinterafton kommo till Helgestad. Jag var då nära förfrusen, ty mina usla trasor skylde mig knappt, och med Maria var det ej stort bättre; men när vi nu så där hamnade hos Guds änglar här på jorden, fingo vi tröst och hjälp för allt vårt elände. Och nu, Gud välsigne baronen för dessa fyra åren! Om jag på något sätt kunde visa min tacksamhet, skulle jag gärna skänka mitt usla lif . . ja, det skulle jag visst!

»Du får icke tala så där», sade baronen. »Ditt lif tillhör först och främst Gud och sedan ditt barn.»

»Ja, ja, det förstås; men hvad har väl Maria för glädje af en far, som hon ändå på sätt och vis skall skämmas för? Och ser baronen, ingen är ändå så mild mot en stackars usling som baron, ty då andra människor ofta förehållit mig hvilken stor missdådare jag är, har baron aldrig nämnt ett ord därom, och om de, som så där hårdt bestraffat mig, har jag dock aldrig hört något godt, då baron däremot är en människovän, hvars like. . . .

»Tyst! tyst!» afbröt baronen, »du får icke vidare yttra sådana ord, men vill du ändtligen veta, hvarför jag ej haft mod att förebrå dig något, så kan jag väl säga det.»

»Ack ja, gör det, baron!» svarade Matts Pehrsson.

»Jo, ser du», började baronen, »jag har sökt att sätta mig in i ditt läge, när du begick det där brottet, och jag fruktar att jag själf under samma omständigheter skulle ha gjort precis som du.»

»Hvad, hvad, säger baron, skulle baron ha blifvit en tjuf?»

»Ja, jag tror det», svarade baronen med ett sorgligt småleende, »ty äfven jag älskar min hustru och

mina barn, och hade jag sett dem lida så där bittert, vet jag ej så noga hvad jag företagit mig. Det är just ingen förtjänst att hysa aktning för sin nästas egendom, när man undgått nödens alla frestelser, när man icke sett de sina hungra och lida all möjlig brist, och icke själf legat tård af plågor utan vård och hjälp; ack nej! det är som jag nyss sade, ingen förtjänst att vara samvetsgrann, när man ej erfarit dessa marter; men det blir då däremot en plikt att vara skonsam och barmhärtig mot sina felande, olyckliga likar.»

»Herre Gud!« svarade Matts Pehrsson, hvars själ var upptagen af en idé, »att baron säger, att han varit i stånd att göra liksom jag! På det viset skulle jag ej vara någon så stor missdådare!«

»Min vän, du är ingen missdådare alls, ty hvad du brutit mot lagen, har lagen bestraffat, och hvad du lidit till ditt hjerta, därför skall Gud väl en gång skänka dig tröst.

»Mitt hjärta?« svarade gubben, »ja, det ligger någonting så tungt på mitt hjärta, icke så mycket för den där mjölkningen, utan fast mera det, att jag icke fick återse min Greta och mina små pojkar, och att mitt brott vållade deras död. Baron förstår nog hur det känns!«

»Ja, jag förstår«, svarade husbonden. »och endast Gud kan mildra en sådan smärta, och Han skall också göra det, var viss därom! Men nu måste jag lämna dig. Låt nu se, att du kommer till herrgården i morgon bittida och hälsar på din Maria . . . och nu adjö med dig, min stackars vän!«

Baronen räckte vänligt sin hand till brottslingen.

»Gud välsigne herr baron!« sade denne med uppörd röst.

Och ödmjukt hälsande, följde han därpå sin ädle husbonde till dörren.

Sedan baronen stängt densamma, återvände Matts Pehrsson till sin plats vid fönstret, där han försjönk i en djup

tankfullhet. Litet emellan upprepade han dock dessa ord, under det tårarna strömmade utför hans magra kinder:

»Han sade, att han hade kunnat gjort precis som jag!»

Dessa ord af baronen hade blifvit en slags upprättelse, som tröstade den stackars gubbens marterade själ, och förde den närmare Gud.

Några ögonblick senare hade baronen jämte grefve Ludvig lämnat Poppelviken.

FEMTE KAPITLET.

Öfverraskningen.

Just som de återkommo till herrgården ringde det till herrskapets middag, och de skyndade därför hvar och en in till sig, för att utbyta promenaddräkten mot en mera lätt och vårdad; och när de infunno sig i matsalen, så var hela familjen samlad därstädes.

Den nya husmamsellen stod vid ett fönster, med ryggen vänd mot dörren, men vid herrarnas inträde i salen vände hon sig hastigt om, och friherrinnan presenterade då sin mans kusin: grefve Waltenstein, och nämnde därpå med sin milda stämma:

»Mamsell Pauline Gyllenstern.»

Grefven öppnade helt och hållet sina stora, uttrycksfulla ögon, och betraktade forskande den unga flickan, men hastigt studsade han tillbaka, liksom af förvåning eller förskräckelse, och bleknade synbart. Det var ett igenkännande, därom kunde intet tvifvel äga rum.

Samma intryck røjdes äfven hos Pauline, fastän kanske i mindre grad, ty kvinnan döljer lättare en öfverraskning, i synnerhet då den är af obehaglig art, och att det var en sådan, bevisades tydligt däraf, att äfven Pauline redan vid första blicken på grefven intogs af en lätt darrning, och hela hennes vackra ansikte blef snöhvitt, samt fick ett uttryck, som røjde ångest och fasa på en och samma gång.

Hon hämtade sig dock snart och vände sig ledigt till Lucie med några anmärkningar om den vackra utsikten från det tornrum hon bebodde.

Besynnerligt nog, var det endast en person, som observerade detta uppträde, och det var Ulrika Brattman. Friherrinnan hade genast efter presentationen börjat tala vid sin man, och de yngre medlemmarna af familjen hade ej ofta varit utom det fridfulla hemmet, och voro i den lyckliga ålder, då människohjärtat under sådana förhållanden aldrig äger några mysterier. Det ligger öppet och rent inför både Gud och människor; dess himmel återspeglas så klar och leende, och jorden äger endast grönska och blommor; intet mörker, inga afgrunder.

Under middagen tilldrog sig ingenting anmärkningsvärdt. Ulrika Brattman satt mycket tyst och grefven var fåordig och såg dyster ut, men det sista var något så vanligt, att man ej fäste sig därvid. Någon gång lät han väl sina ögon halka öfver den unga husmamsellens ansikte, men detta skedde dock helt flyktigt, och røjde ej något varmare intresse; och hvad Pauline beträffar, så var hon sig fullkomligt lik, sådan hon visat sig efter sitt uppträde på Helgestad; det vill säga, intagande i högsta grad genom sin enkelhet, sin milda glädtighet, och genom denna okonstlade ödmjukhet, som föreföll så lagom och passande för den plats hon ägde inom familjen.

När man rest sig från bordet skyndade Ulrika upp på sitt rum, där hon med ett djupt andetag nedkastade sig i soffan.

»Ack!» sade hon, »är då detta hans hemlighet, eller

hvad betyder det eljest att de känna hvarandra, och att de här sammanträffat, såsom det synes utan någon aning att så skulle ske? . . . Men hvad är det väl som existerar dem emellan? Det måste vara någonting förskräckligt, ty grefven är icke nervsvag, och ändå bleknade han liksom om han sett en fasansfull syn, och hon är ändå så skön! . . . Det här är så underligt, att jag omöjligen kan låta bli att grubbla därpå . . . Männe husmamsellen gjort sig skyldig till något brott som grefven känner till? . . . Men hon såg dock icke ut som en person med ondt samvete, det måste jag erkänna, oaktadt jag för öfrigt visst icke är så förtjust i henne, som alla andra, utom min stackars Agata, hvars klokhet och skarp-synthet man tadlar, liksom det ej vore en gåfva af Gud, såsom allt annat. Emellertid kan jag dock ej tro, att det varit fråga om någon kärlek mellan mamsell Gyllenstern och grefven, ty hon sade ju till friherrinnan, att hon nyss fyllt tjuguet år, således var hon endast tretton, när grefven lämnade Stockholm, och vid den åldern måtte väl aldrig något sådant äga rum. Jag är nu snart trettio, och det är första gången som . . .

Ulrika suckade och lade handen på sitt hjärta, liksom för att söka hålla kvar den hemlighet, som munnen höll på att förråda.

Emellertid beslöt hon att ej till någon nämna den upptäckt hon gjort. Det kunde gifva anledning till misstroende och plågsamma frågor, och hon ville framförallt skona mannen, som hon älskade, och äfven främlingen, den stackars flickan, som arbetade för sitt bröd. Hennes goda hjärta bjöd henne äfven att ej ställa till någon ledsamhet för den sistnämnda; men mycket noga ville hon gifva akt på det, hvaruti hennes hjärta och inbillning hade fått ett så varmt och rikt, om också marteradt intresse.

SJETTE KAPITLET.

Maria Pehrssons födelsedag.

Följande morgon inträffade denna dag. Dotter till baronens skyddsling å Poppelviken, som vi redan omnämnt, hade Maria för trenne år tillbaka blifvit upptagen bland de fattiga barn, som herrskapet på Helgestad skänkte uppfostran och vård; och nu för en tid sedan genom sitt sediga väsen, sitt milda lynne, och sin skicklighet i sömnad, blifvit upphöjd till heder och värdighet af fröken Lucies egen lilla kammarjungfru. Maria kände sig mycket lycklig genom denna utmärkelse, och hade därför hälsat sin femtonde födelsedag med största fröjd och belåtenhet.

I den lilla kammare, där Maria ägde sitt residens, och som låg bredvid Lucies rum, var det mycket fint och putsadt denna morgon. Midt på golvet stod ett högtidsklädt bord med snöhvit duk och gröna blad och blommor ordnade prydligt och nätt, samt dessutom upptaget af större och mindre paket; ty hvarje medlem af familjen hade bidragit till födelsedagens firande med någon vänlig hägkomst eller gåfva.

Vid bordet satt Matts Pehrsson, den unga flickans far, och drack sitt kaffe ur en stor mandarinkopp, på hvars tefat Maria uppstaplat alla möjliga sorter med fina småbröd, omväxlande med de mera bastanta hvetebrödsskifvorna.

Matts Pehrsson satt helt tyst. Någon gång flögo hans blickar kring det lilla prydliga rummet, men de återvände alltid till dottern, hvilken han betraktade med djup rörelse, under det hans tårar neddroppade i den fyllda kaffekoppen.

Maria stod bredvid och nästan matade honom. Nu slog hon armarna häftigt om hans hals.

»Se så, farsgubben, gråter ni nu igen! Aldrig kunde jag tro att ni skulle vara så bedröfvad på min födelsedag.»

»Det är glädjetårar», sade gubben.

»Glädjetårar!» eftersade Maria. »Å, det tror jag knappt, ty nog är jag också mycket glad, men icke vill jag gråta för det. Men jag vet väl hvad ni grubblar på; det är den där välsignade mjölkningen, som aldrig går ur ert sinne, fast jag tycker, att ni både lidit för och funderat tillräckligt på den saken.»

»Jag kom icke ihåg det där nu», svarade gubben, »utan mina tankar voro hos din stackars mor och dina bröder; jag önskade, att de lefde och såge dig som jag nu gör det.»

»Ja, herre Gud», svarade Maria med ungdomens vanliga sorglöshet, förenad med fasa för smärtan, »det var visst fasligt hårdt att de skulle dö när ni var borta, jag minns allt stackars mor och lille Erik och Kalle; men för sorgen får far icke glömma bort, att er lilla Maria finnes kvar.

»Du har rätt, mitt barn. Jag vill nu endast se på dig och minnas den nåd, som Herren bevisat en sådan stackare som jag.»

»Nå, då slå vi sorgen vid örat, farsgubben, och vilja i stället vara glada. Och nu skall ni först se på mina presenter. Det här vackra klädningstyget är från friherrinnan, men strumporna och halsduken från fröken Lucie. Den här skrifboken har jag fått af herr Nordendahl, men stubbtyget är från mamsell Ulrika. Men se nu hit, far, på den lilla börsen; är den icke söt, kanske? Jag har fått den af baron Henning med en blank riksdaler uti. Det här paketet är från fröken Agata; det innehåller en hel hop med småsaker, som jag nu ej hinner räkna upp, ty jag har här min raraste present, böckerna. Hur i all världen, farsgubben lilla, föll det er in att ge mig dem... den här historieboken, med sina granna bilder, och den här om jorden, där man får veta, att hon går omkring, alldeles som mitt spinnrockshjul, och sedan allt det sköna och härliga, som finnes på henne,

får man äfven reda på. Tack, käre, lilla farsgubben, för er gåfva!»

»Jag föll icke på den tanken att köpa de där böckerna åt dig», svarade fadern, »utan det är baron, som skaffat dem, men du förstår väl att hvad de kosta skall dragas utaf på min veckopenning.»

»Ja, far, jag förstår», svarade Maria, »men hvad jag däremot aldrig lärt mig begripa, är att baron kan så där komma ihåg allting. Han tänker då på alla han har omkring sig, när det kommer an på att göra någon en glädje.»

»Ja, du har rätt», sade gubben, »och därför ville jag gärna gifva mitt usla lif för hans skull.»

»Ack, far, tala icke så där. Baron vill nog, att ni skall lefva och vara glad med er lilla Maria, och det vore ni också, bara ni kunde låta bli att grunda så mycket på det... ni förstår väl! Men nu skall jag berätta er en nyhet, och det är, att Hans snart kommer att lämna Poppelviken åt sitt öde; han skall till herrgården och bli betjänt åt baron Eugène, bara denne kommer hem.»

»Det blir mycket tomt efter Hans», svarade fadern, »men nog unnar jag honom annars platsen, ty det finnes då icke något ondt i pojken, och kommer han hit, så att baron riktigt får hand om honom, blir han nog en bra och rättskaffens människa, dock vore det väl, om den där flyttningen skedde snart, så att han kom från Sven Olofs sällskap.»

»Den där otäcka gubben, som ser så stygg ut. Vet far, jag är då riktigt rädd för honom, icke för egen del, utan för er skull, ty det förefaller mig alltid som om han en vacker dag skulle göra min lille farsgubbe något ondt.»

»Åh, frukta icke, min tös, jag reder mig nog, ty jag är då van vid både godt och ondt sällskap. För ungdomen är det dock bäst att vara ifrån så'nt där eländigt folk. Men jag glömmer ju ackurat bort att det nu kan vara tid att gå.»

Matts Pehrsson reste sig från stolen.

»Dröj litet ännu, far», bad Maria, »jag har något, som jag just ville be er om, och ni får då icke säga nej. Ni

har väl hört talas om det granna bröllopet som skall bli om söndag?»

»Visst har jag det, min tös. Nämndemannens i Sjöberga dotter gifter sig med Carl Johan Olofsson. Gud gifve henne lycka och fröjd, ty hon är då mycket vänlig och godhjärtad, den vackra Katarina.»

»Ja, nog blir hon lycklig, alltid», svarade Maria med tillförsikt, »ty hennes brudgum är då en riktigt rar och ståtlig gosse. Men nu vill jag berätta er, far, att fröken Lucie skall bli brudtärna, därför att hon varit läskamrat med Katarina. Det blir en heder skall jag tro! Mamsell Ulrika däremot skall klä' bruden, och jag får följa med henne till bröllopgården för att hjälpa till. Om söndag reser herrskapet och de andra bröllopgästerna till kyrkan; jag är också med, förstås. Först sitta vi i gudstjänsten, och när den är slut, så blir vigseln, och nu skulle jag just be er, att ni äntligen går i kyrkan om söndag, så att ni får se huru glad och fin er egen tös rör sig i bröllopsståten.»

»Gud vet huru det blir med den saken», sade gubben. »Jag går ej gärna till kyrkan på en sådan ståtedag, och går jag dit, sitter jag väl så långt bort, att du ej lär se en skymt af mig.»

»Å, var icke rädd för det», svarade Maria ifrigt. »Jag skall nog taga reda på farsgubben, om ej förr, så åtminstone på kyrkbacken, så att ni riktigt får se mig, innan vi åka. Men se nu på hvad jag gjort i ordning för den dagen.»

Maria tog ett litet paket från bordet samt uppvecklade en fin, hvit nystärkt nattkappa, den hon med en triumferande min satte på faderns bröst.

»Nå, är ej detta fint och vackert», frågade hon.

Den stackars gubben såg mycket lycklig ut, och ändå betraktade han med tårade ögon dotterns arbete.

Äntligen sade han:

»Har du verkligen sytt den här vackra nattkappan på egen hand, Maria lilla?»

»Det var då en fråga; jag syr väl det som är bra

mycket konstigare. Men nu är det väl i alla fall säkert att ni kommer till kyrkan?»

»Jag får väl lof», svarade fadern leende, »om ej för annat, så för nattkappans skull. Men nu vill jag gå; jag är rädd att jag hindrar dig från dina göromål.»

»Å, det är icke farligt. Friherrinnan sade strax i morse så här till mig: Du har ledighet för hela dagen, Maria. Var därför med din stackars far så länge du vill och han önskar det. Och därför tänker jag nu följa er halfvägs till Poppelviken, och när jag sedan kommer hem, har fröken Agata fått lof, och då skola vi, efter vädret är så vackert, gå åt parken, där vi vid lilla berget ha den allra näpnaste lekstuga. När vi lekt en stund, är det middag, tänker jag; men så fort den är förbi, skall jag sy på min nya klädning, och då har fröken Agata lofvat hjälpa mig. Far hör således att jag ämnar roa mig hela dagen.»

»Ja, jag hör», svarade fadern, »att du är lycklig, mitt barn, och må Gud välsigna dem som gjort dig så mycket godt! Men låtom oss nu gå.»

Maria påtog en kofta samt knöt en schalett om sitt ljuslockiga hufvud. Sedan följde hon med lätta steg och glädjestrålände blickar sin stackars fader till vägs.

SJUNDE KAPITLET.

Grefve Ludvig och husmamsellen.

Den nya husmamsellen hade fullkomligt begagnat sig af matmoderns godhet för att göra sig hemmastadd med den yttre naturen vid Helgestad. Hon hade promenerat, ideligen

promenerat, till mamsell Hannas förvåning och äfven förargelse, ty högt förklarade denna, att hon aldrig i sitt lif sett maken till husmamsell, men så vore hon också från Stockholm, och man kunde då hvarken vänta ordning eller skick af en människa, som kommit direkte från det usla hålet, det eländiga nästet m. m.

Äfven nu på förmiddagen hade mamsell Gyllenstern, iklädd hatt och kappa, emedan hon åter ämnade sig ut, tittat in i köket, och mycket vänligt och förbindligt yttrat till mamsell Hanna: att hon med morgondagen ämnade börja sin verksamhet, allt likväl under uppsikt af den goda mamsell Hanna, af hvars råd och undseende hon vågade hoppas allt.

Därpå hade husmamsellen gjort en behagfull nigning samt med ett tjusande smålöje aflägsnat sig.

»Det var då en faslig människa att vara road af att drifva omkring utom hus», sade mamsell Hanna för sig själf, då hon såg Pauline taga vägen åt trädgården. «Icke tror jag just att hon kommer att göra någon särdeles nytta för sig, men hon är då så höflig och vacker, att man har svårt att bli ond på henne. För öfrigt skall jag väl försöka att litet ta' reda på Stockholmsdamen, blott hon blir hemmastadd.»

Pauline hade emellertid, sedan hon gjort några slag i trädgården, ställt sina steg till en liten fiskarstuga, som låg något afsides och för tillfället var obebodd.

Man var där fullkomligt skyddad för öfverraskning, ty stugan var på trenne sidor liksom inbäddad mellan höga träd och framför sig hade man den glittrande viken, där några mindre båtar voro fastgjorda, men där för tillfället ingen människa syntes till.

Hade husmamsellen valt detta ställe för att få vara fullkomligt ostörd? Det tycktes så, ty sedan hon satt sig på en träbänk, såg hon sig uppmärksamt omkring, samt framtog därpå ur klädningsfickan ett bref, hvilket hon uppveklade och började läsa.

Hon läste brevet både en och två gånger, och så fördjupad var hon i denna sysselsättning, att hon ej märkte den person, som kom gående med långsamma steg framemot bänken.

Ja, hon syntes ej gifva akt på att denne person äfven tog plats där, fast med möjligaste längsta afstånd från henne själf.

Efter några ögonblick ljöd en röst, upprörd och darande, som det tycktes, då den sade:

»Pauline!»

Den unga flickan spratt till, men såg icke upp, utan höll sina ögon envist fästa på brevet.

»Mamsell Wallers!» sade åter rösten.

Nu såg Pauline upp. På bänken satt grefve Ludvig.

»Tyst!» utropade hon med befallande röst. »Våga icke att uttala detta namn här, ty då...!» hon gjorde ett uppehåll och fortfor med lugnare röst! »Säg mig då hellre, hvad Ludvig Waltenstein nu återigen vill mig.

Det låg ett uttryck af trots i hennes röst.

Grefven drog en suck.

«Ack, det kunde vara mycket!» började han, »men jag nöjer mig med att nu äfven i min ordning göra dig en fråga: hvad vill du här och på hvad sätt kom du hit, olyckliga barn?»

»Åh det ligger ju tydligt och klart för alla», svarade hon med ett bittert leende. »Jag kom hit för att, som det ägnar en fattig, värnlös flicka, genom mitt arbete förtjäna mitt bröd.»

»Var detta din enda bevekelsegrund?»

»Ja, i sanning!» svarade hon. »Jag lefver blott för dagen, ty jag är en fjärilsnatur på mitt vis, och detta hindrar mig alltid från att handla planmässigt, men jag följer också mina onda instinkter utan något motstånd, och detta blir kanske farligare.»

»Kände du till, att jag fanns här på orten?» frågade grefven.

»Nej, och det var då en tämligen öfverflödig fråga, ty den obehagliga öfverraskningen var ömsesidig, och vore ej ljusens barn slagna med blindhet, vet jag ej hur det hade gått, men nu tillägger jag, att i fall jag haft någon aning om att jag här skulle träffa en så gammal bekant, så tror jag ej jag kommit hit.»

»Du är rädd för mig!» sade grefven med ett sorgligt småleende.

»Rädd! Ack, hvilken enfaldig och egenkär supposition! Men glöm då ej bort, att grefvens ungdom är förbi och att det äfven är länge sedan jag var ung och kände att jag hade ett hjärta.»

Det föreföll mycket underligt att höra sådana ord ur den af ungdom och skönhet strålande flickans mun.

»Hvem tänkte på något sådant?» svarade grefven. »För öfrigt vet jag ju, att du hatar mig.»

»Kanske gör jag så, ty jag är ingen ängel, fast enfaldigt folk behagar tro det, och jag vet dessutom ingen, som gjort mig mera ondt än den, som...»

Grefven ryckte till.

»Tyst, Pauline!» afbröt han, »och jag erkänner viligt att du alltid är den starkaste inför mig. Ja, jag går så långt, att jag nu tillägger, att jag är rädd för dig, fruktar dig mer än jag kan uttrycka med ord.»

»Är det möjligt?» utropade Pauline och lät sina farliga ögon några sekunder hvila på mannen, som satt vid hennes sida. »Grefve Ludvig Waltenstein, den älskvärde, den omotståndlige, den hjärtlöse förföraren, fruktar ändå min tjusningsförmåga och bönsfaller på förhand om nåd. Stackars Don Juan! Du anser således din tid vara förbi, och ändå skulle säkert mången vara nog dåraktig att älska dig. Det är i sanning löjligt, det här, men jag måste söka bli allvarsam igen, för att kunna lugna dig. Och nu försäkrar jag, att jag icke ett enda ögonblick tänkt på grefven med önskan att behaga. För framtiden svarar jag naturligtvis icke.»

»Också är det just den jag fruktar», svarade grefven.

»Men jag åtrår ej att härja ett redan utbrunnet hjärta, och således kan grefven hoppas att kanske för alltid vara skyddad för mina konster.»

Pauline utsade de sista orden med ett stötande uttryck af lättsinne.

Men grefven syntes icke hafva fäst sig därvid. Han satt försänkt i djupa tankar. Slutligen sade han med en viss tvekan i rösten:

»Säg mig, Pauline, om du känner familjen Liljesköld?»

»Det är en ganska aktningvärd familj, skulle jag tro», svarade hon.

»Den är själfva hedern, ädelmodet och människokärleken!» sade grefven med ifver. »Hvarje medlem däraf är ängel så mycket en människa kan bli det här på jorden, och jag vill ej att du skall sprida sorg och olycka inom densamma. Det är för den unge sonen jag fruktar dig och ber om nåd!» tillade grefven med ett bittert leende.

»För den tioårige pojken?» utbrast Pauline. »Det var då för besatt!» och hon skrattade.

»Lägg band på din glädtighet!» sade grefven nästan strängt. »Jag talar icke om barnet, utan om den unge sonen på några och tjugu år, som nu vistas i Upsala, men snart kommer hem.»

»Aha!» sade Pauline och hennes ögon blixtrade.

»Det är för den där ynglingen jag fruktar dig», fortfor grefven. »Sök icke att med din tjuvningsförmåga locka till dig detta rena, ömma hjärta, ty det vore en dödlig synd, och lofvar du mig ej att i det fallet handla rent och ädelt, då måste jag tala.»

»Ja, det skulle just anstå grefve Waltenstein, och honom allena!» utropade Pauline och hennes ögon ljungade af vrede, »att först beröfva det oskyldiga barnet sitt enda stöd och sedan stöta ut den fattiga, värnlösa flickan från det hem, där hon funnit skydd och bröd!»

»Ack, Pauline! nog vet du, arma barn, att jag ej kan göra dig något ondt», sade grefven och lutade sig deltagande intill den unga flickan. »Jag skänker dig halfva min förmögenhet blott du reser din väg.»

»Jag mottager ej några allmosor; och utan att min matmoder jagar bort mig, lämnar jag icke Helgestad.»

»Hatar du mig då så högt, efter du ej unnar mig att till någon del få godtgöra det onda jag gjort dig? Jag sade ju alltid, att sedan du lämnat pensionen skulle du af mig erhålla ett årligt understöd. Och när jag sedan fick höra, att du fanns hos fru N... o, det var ett mycket bittert ögonblick! Huru kunde du väl komma på ett dylikt ställe, du olyckliga barn?»

»Men det var en mycket god skola, där man fullkomligt kunde utveckla sina dåliga anlag», svarade Pauline med en slags triumf, utur hvilken dock på samma gång framträngde en bitter, ehuru kufvad smärta.

»Arma Pauline!» sade grefven, som fullkomligt uppfattat uttrycket i hennes röst. »Men säg mig nu huru du kom hit?»

»Hvad vet jag?» svarade hon. »Jag var så trött vid Stockholmslifvet och därtill så fattig, ty jag var stolt, och ändå skulle jag vilja vara rik, mycket rik, för att kunna hjälpa alla olyckliga, hvilka lidit af nöd och förödmjukelse, just som jag själf gjort. Men detta är också den enda rörelse jag känt sedan jag var barn, ty aldrig har jag älskat någon man!» tillade hon med stolthet.

»Hvad!» sade grefven häftigt, »hade ditt hjärta ingen del i dina fel?»

»Hjärta? hvad har väl hjärtat att göra med den ohyggliga lek, som man och kvinna stundom drifva med hvarandra, och som de besynnerligt nog gifvit det helgade namnet kärlek! För öfrigt äro mitt hjärta och mina fel en sak för sig, som ej mången har reda på.»

Då grefven satt tyst, fortfor Pauline:

»Nå, som jag nyss sade, var jag mycket trött vid Stockholm. Och så blef jag bekant med en barndomsväninna till friherrinnan Liljesköld, på en bättre sida förstås. Jag var en fattig symamsell, som låg sjuk. Det sista var då sant och det gjorde henne så ondt om mig, och hon ansåg det så nyttigt för min hälsa att få komma ut på landet, och så rekommenderade hon mig hit som husmamsell, och jag blef antagen. Men nu, grefve Ludvig, se ej så dyster ut! Det är ej så farligt med hatet, blott man skonar mig och förbinder sig till tystnad; men därpå måste nu grefven gifva mig sin hand.»

Pauline räckte med ett tjusande smälöje sin hand till grefven, som ej mottog den, utan endast liksom smekande berörde den med sin egen.

»Se på mina händer!» fortfor hon, »hvad de äro fula; så röda och grofva. Vet grefven hvaraf det kommer sig? Jo, af den ömma vård jag fick i min barndom, jag blef så omhuldad, så skonad, kantänka! Midt i vintern fick jag gå och köpa »pundved», som de säga, och släpa den från mjölkmagasinet, om det än var aldrig så kallt. Och sedan, när min styfemor ville bli af med mig, skickade hon mig efter vatten och jag skulle ej få komma åter på flera timmar, Nå, icke stod jag vid brunnen hela den tiden, utan jag gick gata upp och gata ner, och i början var jag rädd, men sedan tyckte jag att det var bra mycket roligare än att sitta hemma och få stryk; men visst frös jag mycket, synnerligast om mina händer. Och så, när jag blef skickad till assistansen med min styfmors granna sidenklädningar, fick jag stå där mycket länge ibland, och jag frös och svettades på samma gång, och jag var tillika så rädd för det där sällskapet omkring mig, men det var ändå bättre än att sitta hemma med henne som... som... o Gud!... Fru N., som grefven så mycket fördömer, var en ängel i jämförelse med min styfemor, och icke rådde hon för min barndom och, mången skulle kanske tillägga, mina dåliga anlag. Men nu vill jag också säga, att jag fullkomligt försonat mig med de

här händerna... å, de äro förträffliga såsom ett vittnesbörd att den unga flickan fört ett arbetsamt och ärbart lif.»

Pauline skrattade högljudt, men det låg något onaturligt i detta glädjeutbrott, som verkade en egen nedslående känsla.

Grefven hade under tystnad lyssnat till hennes ord, men hans anletsdrag hade uttryckt fasa, jämte deltagande och många olikartade känslor för öfrigt. När hon nu upphört att tala, lade han armen om hennes lif och sade med upprörd röst:

»Stackars min lilla Pauline, hvad du lidit och hvad jag beklagar dig! Men ännu en gång ber jag att få sörja för din framtid såsom det är min plikt. Jag skänker dig ett årligt underhåll, tillräckligt att kunna bereda dig ett angenämt och oberoende lif... och min vänskap och omvårdnad för öfrigt; men däremot fordrar jag, att du genast lämnar familjen Liljesköld.»

»Nej!» svarade Pauline häftigt, »det är just hvad jag icke tänker göra, åtminstone ej frivilligt. Jag tycker om luften här, och jag har föresatt mig att bli en bättre människa, äfven jag, och grefven borde väl vara den sista att lägga hinder i vägen för en så vacker föresats. Huru olika är icke baronen, efter hvad man sagt mig! Han räcker alltid den felande sin hand till upprättelse och stöd.»

»Det är sant, men icke för han in den brottslige i sin egen familj», sade grefven med låg röst.

»Å, jag vet just icke hvad jag skall säga om den saken», svarade Pauline med stolthet och betraktade grefven med en ganska uttrycksfull blick; »men baronen kan också våga det, ty mild och fläckfri som han själf är, borde han väl alltid vinna seger öfver det onda. Men grefve Ludvig, hur är det nu igen? Se då icke så förtviflad ut, ty det gör mig tröstlös. Jag lofvar att i allo respektera familjen, i synnerhet den stackars gossen, som ligger och studerar i Upsala. Han har ingenting att frukta af mig, ty jag har aldrig haft någon smak för pojkar, och jag tror icke heller,

att de kunna fatta någon stor passion för mig; men är jag däremot riktigt farlig för någon, så är det för den fyrtiårige mannen, kom ihåg det, grefve Ludvig!»

Grefven betraktade uppmärksamt den unga flickan. Hennes ansikte hade nu helt och hållet förändrat uttryck. Det var så idealiskt rent och skönt, samt strålade af en mild glädtighet; hennes mörka ögon sänkte sina eldblickar ända ner i djupet af hans själ.

»Åh, hvilken skada!» mumlade han.

»Ja, är det icke?» sade Pauline, liksom hon svarat på hans tankar, »och ändå kan man ej skapa om det förflutna, äfven om man ville offra sitt hjärteblod. Men nu måste jag gå, ty annars glömmes mamsell Hanna bort hela middagen, af förvåning öfver den nya husmamsellens beteende. Dock innan jag lämnar grefven, skall förbundet avslutas oss emellan. Sanning och oppriktighet å min sida, och tystnad, fullkomlig tystnad, å grefvens, detta vårt förbund vill jag med det samma besegla.»

Pauline, som stod invid bänken, böjde sig ner och tryckte en lätt kyss på grefvens panna. Några ögonblick senare var hon på tämligen långt afstånd från fiskarstugan.

Grefven såg upp och sträckte sina armar efter den unga flickan, hvars behagliga gestalt framskymtade mellan träden, sedan sänkte han sitt hufvud, och intog en ställning, som förrådde en djup tankfullhet, slutligen drog han en suck, hvars nästan klagande ljud vittnade om en bitter smärta. Därpå reste han sig från bänken och återtog med långsamma steg vägen till boningshuset.

ÅTTONDE KAPITLET.

Hos mamsell Hanna.

Omkring åtta dagar senare satt mamsell Hanna tämligen sent en afton uti sin kammare innanför det stora köket och pratade ifrigt med tvenne personer, dem hon inbjudit just för att riktigt grundligt få utgjuta sina tankar och känslor. Dessa personer voro friherrinnans kammarjungfru, mamsell Betty, samt taffeltäckaren, herr Nilsson.

»Hanna säger således, att hon är mycket tafatt och okunnig?» sade mamsell Betty.

»Ack, öfver all beskrifning, Betty lilla! och det värsta är, att hon med all sin vänlighet och goda vilja tycks ha grufligt svårt att kunna fatta något. Jag talar till henne som om hon vore ett barn, och söker göra allt hvad jag säger så lätt och begripligt som möjligt, men det förefaller precis, som om hon ej hörde på en, rätt så söt och vänlig hon än ser ut.»

»Det bör man förlåta henne», inföll herr Nilsson. »En så vacker flicka kan väl icke vara road af att lyssna till en dylik smörja.»

»Smörja!» utbrast mamsell Hanna ond; »Nilsson borde verkligen skämmas att yttra sig på det viset! Näst köket skulle jag tro, att det ej finnes något så viktigt i ett hus, som ett väl ordnad linneskåp och dito handkammare.»

»Bry dig ej om Nilsson, goda Hanna, utan berätta hellre litet mera om den nya husmamsellen», sade Betty.

»Nå, som jag nyss ämnade säga dig», fortsatte Hanna, »så hade hon ett sätt att hugga socker, som jag ännu aldrig sett maken till, den ena biten vägde väl fyra lod och den

andra blott ett uns. Jag visade henne då huru man bör laga att bitarna bli så lika stora som möjligt. Sedan skulle vi flytta om syltburkarna, som jag just hade sparat med för hennes skull; men nu hade hon varit uppe på morgonen, och i handkammaren satt allt huller om buller, så jag hade ett förskräckligt göra att kunna reda villervallan. Nå, när jag bråkade som bäst, och hon stod helt tafatt och såg på, så kom grefvens betjänt, den välsignade Pettersson, och med en ohygglig ed, som vanligt, frågade han efter en uppsats, som grefven lämnat mig. Och hvarför grefven jämt skall dra den där otäcka karlen med sig, som beständigt ryter och svär, begriper jag då icke.»

»Han är i alla fall en gentil karl och står mycket väl hos sin husbonde; men berätta nu vidare om husmamsellen, snälla Hanna», tillade Betty ifrigt.

»Nå, när nu Pettersson lefde och skrek så där, så både bleknade och rodnade den lilla stackarn, och när han gått ut, frågade jag henne om hon mädde illa, och hon medgaf att så förhöll sig; och att hon först måste återhämta sig innan hon kunde uträtta något. Jag bad henne då lugna sig, och så flyttade jag själf om syltburkarna, och under tiden sade mamsell Gyllenstern, att hon blifvit så rädd då Pettersson svor och skrek.»

»Kors! det var då besynnerligt att komma från Stockholm och vara så känslig, ty där behöfver man då bara gå ut på gatan, för att få höra både ett och annat!» anmärkte Nilsson.

»Ja, detsamma sade äfven jag», svarade mamsell Hanna, »men då berättade mig den stackars flickan, att hon blifvit uppfostrad af sin styfemor, som varit så rädd om henne, att hon aldrig fick gå utom dörren annat än i hennes sällskap; och en mycket gudfruktig och from fru måtte hon varit, denna styfemor, ty hon vårdade den lilla Pauline så ömt till både kropp och själ, men höll henne ändå till arbetsamhet, hvilket bäst synes på den unga flickans händer.»

»Ja, det är då riktiga pighänder», inföll Betty litet för-

smädligt under det hon med ett visst välbehag betraktade sina egna, som voro särdeles hvita och runda.

»Ja, stackars flicka!» fortsatte den godhjärtade mamsell Hanna, »hon har visst farit illa som barn, ty familjen lär varit mycket fattig, men det betyder då mindre; det bästa är, att hon aldrig sett annat än gudsfruktan och dygd i sitt hem. Ja, hon är så främmande för det onda, eller rättare sagdt för det eländiga lif, som föres i hufvudstaden, att det väckte min yttersta förvåning. Hon har icke själf haft något tycke en gång, oaktadt hon är tjuguet år. Ungt folk brukar då tycka om, när man skämtar om sådant där, och därför slog jag omkring, för att få höra om hon haft någon fästman; men mamsell Gyllenstern stirrade på mig med yttersta förvåning och sade, att hon ej kunde begripa hvad jag menade. Med ett ord hon var oskyldig som ett litet barn... hvad säger du om detta, min kära Betty?»

Men Betty hann ej uttrycka sin tanke om saken, därför att Nilsson vid Hannas sista ord började att skratta högljudt och ihållande.

»Det skulle vara roligt att veta hvarför Nilsson skrattar så där gement, så han kan spräcka örhinnan på folk!» sade Hanna förnärnad.

»Jag skrattar därför, att man kan smörja allting i er fruntimmer. De dummaste historier tror ni på, liksom om det vore Fader vår. Den där ovetenheten hos mamsell Gyllenstern vill då icke jag ge två styfver för, ty den är för mycket orimlig. Hon kommer från en stor stad, där hon säkert ej fick gå utom porten, förrän hon, så vacker som hon är genast skulle se sig omgifven af kurtisörer och beundrare, och huru kan hon då vara så där menlös?»

»Men jag har ju sagt Nilsson, att hennes dygdiga mor högst sällan tillät henne gå ut... och aldrig ensam... och sedan beror det väl också på hvem man umgås med.»

»Det är nog sant», menade Nilssen, »men fattigt folk brukar då sällan få välja sitt umgänge. För öfrigt är hon

ju så vacker, att hon kan göra en karl förryckt, det har jag märkt med mig själf.»

»Bevars!» sade Betty, »då var det väl därför, som Nilsson i går afton serverade mamsell Brattman te före friherrinnan.»

»Ja visst! jag blir alldeles bortkollrad, bara jag tittar åt mamsell Gyllenstern, det kan jag försäkra Betty.»

»Jag beklagar», svarade den sistnämnda litet hvasst, »att förhoppningarna å Nilssons sida ej kunna vara särdeles stora; den unga skönheten blickar allt litet högre upp, tänker jag. Men nu är jag trött vid det här pratet, och som jag dessutom känner mig sömnig, får ni förlåta att jag aflägsnar mig.»

»Men det är då väl jag som först skall bryta upp», sade Nilsson, »och därför: god natt mina damer.»

Nilsson bockade sig och lämnade rummet.

NIONDE KAPITLET.

Sjöberga. Katarina.

Vi vilja nu gå några dagar tillbaka, på samma gång vi föra läsaren i en krets af mera enkla människor och deras förhållanden.

Det var fredagen före den söndag, då bröllopet skulle firas hos nämndemannen i Sjöberga.

Den granna brudklädningen var nu färdig, till Lucies och Ulrikas stora belåtenhet. Som den förstnämnda så fort

som möjligt ville lämna den till bruden, beslöt hon, emedan vädret var mycket mildt och vackert, att till fots promenera den icke fullt en fjärdedels mil långa vägen till brudens hemvist, Sjöberga. Lucie satte också detta beslut i verket och vandrade åstad på förmiddagen, åtföljd af Maria Pehrsson, som bar den dyrbara klädningen, mycket omsorgsfullt inlagd i en hvit duk.

Framkommen till bondgården möttes Lucie af detta larm, som ger tillkänna, att man reder till en fest eller ett kalas. Det var ett stökande, ett fejande och ett knackande på alla håll i den vackra, tvåvåningshöga byggningen. Nyligen rödfärgad och med sitt tegeltak såg den mycket prydlig och inbjudande ut, där den reste sig i fonden på den rymliga gräsbevuxna gården.

Rödblommiga tjänsteflickor kommo uppskörtade och buro tvättbaljor med tillbehör, ty nu, sedan brygd och bakning voro öfverstökade, hade man bestämt denna dag till en allmän skurning och fejning i Sjöberga.

På trappan mottogs Lucie af nämndemansmor, som från köksfönstret sett henne och genast skyndat ut, åtföljd af sin mor, en åttioårig gumma, hvilken af familjen samt tjänstefolket och hela socken dessutom kallades för mormor.

»God dag, god dag! snälla nämndemansmor. God dag! mormor Brita», hälsade Lucie med sin milda röst.

Den åttioåriga neg så djupt hennes stela knän förmådde, och nämndemansmor bjöd fröken »Lussi» med sitt hjärtegodaleende och sina vänliga ord tusenfalt välkommen.

»God dag, lilla, rara fröken! Gud signe dig, Maria!» sade hon. »Jag vet knappt hvar jag ska' bedja fröken stiga in en gång, så ser här ut öfver allt, men om fröken, som alltid är öfverseende, ville vara god och stiga in i »gammalstugan» så länge, så tror jag att där är nu litet tyst och lugnt.»

»Nej, tack», sade Lucie, »jag vill ej på något vis hindra eller störa, ty jag förstår nog huru brådt det måste vara. Mitt ärende är egentligen till Katarina oh blott jag får veta hvar hon håller hus, så går jag direkt till henne.»

»Nå, det var då det bästa fröken kunde hitta på, ty Karin är just nu uppe hos sig för att plocka litet i ordning. Men nu, snälla fröken, gör sig icke så brådt från Katarina, utan stanna där en liten stund, så får jag kanske bjuda litet kaffe med godran att dricka i brudstugan, där klockarfrun nu håller på och stökar i ordning, och jag tror, att hon snart slutat. Fröken Lucie får icke säga nej.»

»Tack, tack, men jag är så rädd att göra för mycket besvär. Men nu, snälla nämndemansmor, skall jag väl säga mitt ärende. Jag kommer med brudklädningen åt min lilla Katarina. Maria har den där i duken.»

»Ack, jag vet ej huru jag skall kunna tacka fröken för all sin godhet. Gud välsigne fröken, det är då allt hvad jag kan säga», utropade nämndemansmor med rörd stämma, under det hon hjärtligt klappade Lucie.

»Jag instämmer med min dotter», sade mormor, »och så lägger jag till, att ett sådant herrskap som på Helgestad finnes icke en gång i himmelriket.»

»Kära mormor, hur kan ni tala så?» frågade Lucie leende. »I himlen finnes icke alls något herrskap, hoppas jag, utan vi äro där alla barn af samma Gud och fader.»

»Ja, det förstås», svarade gumman, »men någon skillnad skall det väl ändå vara för ordningens skull, fröken, och fanns det bara många som hennes föräldrar . . . Gud välsigne dem! . . . då vore det ingen svårighet att vara fattig och ringa, det må nu vara här eller där.»

»Mormor tar nu också till, men hon menar i alla fall så väl, och som hon nu är i prattagen, så skall jag just gå och styra litet med kaffet», sade nämndemansmor och aflägsnade sig.

»Det var då som det var riktigt beställt, att Kajsa gick sin väg, ty jag har allt något, som jag bra gärna vill säga fröken», yttrade den gamla gumman.

»Hvad kan det vara, kära mormor?» frågade Lucie.

»Ja, det är då skam, att fröken skall stå här på för-

stugukvisten medan jag pratar, men det är just innan fröken går upp till Katarina, som jag skulle vilja tala. Ser fröken Lussi, det är så, att flickungen är så underlig på en tid, att ingen kan förstå sig på'na.»

»Hvad säger mormor? Hon är väl icke sjuk, min lilla Katarina?»

»Ja Herren vet», svarade gumman. »Icke tror jag då att sjukdomen består i kroppen, utan det är humöret, som det kontant ä' slut med.»

»Jaså, jag förstår», sade Lucie lugnad, »Katarina funderar på sina nya förhållanden, och, ser mormor, det är nog en allvarsam sak att gifta sig.»

»Åja, det förstås, men när nu Karin får stanna i sitt goda hem, eftersom Carl Johan flyttar hit, och när hon känt honom se'n barndomen och tyckt om honom så länge, så är det där just icke så olyckligt, tycker jag.»

»Ack nej», medgaf Lucie, »det är tvärtom mycket godt och lyckligt.»

»Och när jag nu tänker på mig själf», fortfor gumman, »när jag stod brud en gång. Ge' mig sj, det blir nu sextioett år se'n första söndagen i adventet. Jag var då glad och sprittande som en fisk, och alla människor tyckte också, att de aldrig sett så glad och belåten brud. Och jag måste ändå draga långt bort från min födelsebygd och mitt hem.»

»Men mormor hade säkert ett mera gladt och lifligt lynne. Katarina däremot har alltid varit litet tyst och allvarlig.»

»Ja, icke har hon glamsat och slamsat som andra jäntor, däri har då fröken rätt, men nog har hon ändå haft ett gladt och jämnt humör. Dock därmed är det nu förbi, fast ingen märker det mer än jag, ty gammal är ändå alltid äldst, som de säga; men nu ville jag be, att fröken söker leta ur Karin hvad det är som trycker hennes sinne.»

»Kära mormor», svarade Lucie mildt, »vill Katarina frivilligt lämna mig sitt förtroende, så skall jag visst försöka

att trösta och råda henne, så godt jag kan, men icke vill jag locka henne att tala om hvad hon kanske helst vill ha för sig själf.»

»Nå ja, fröken förstår väl, att min mening var, att hon skulle få lätta sitt hjärta litet. Jag vet ju hur mycket hon tycker om fröken.»

»Äfven jag håller innerligt af den snälla Katarina, och det gör mig mycket ondt att höra, att hon har någon sorg, som trycker henne.»

»Ja nog är det något», svarade gumman, »fast ingen annan än jag gifvit akt därpå. Också har jag min tro för mig, att det liksom kommer från brudgummen; jag har då aldrig tyckt om honom, det är hans uppsyn, som är mig så emot.»

»Men, kära mormor», svarade Lucie, »det där är någon fördom, som icke är rättvis. Man har ju aldrig hört annat än allt godt om Carl Johan, och han ser äfven bra ut, i synnerhet äro hans ögon särdeles milda och vackra.»

»Ähja, det är nog sant, men de se också så virriga ut, hans ögon, precis som på de där . . . ja, jag törs nu icke säga min tanke, fast gammal är äldst. Men gå nu upp till Karin, fröken »Lussi», och tag paketet med sig, så att Maria slipper lös och får komma ner till Lisen, som hela tiden stått nere på gården och gapat hitåt, men inte kunnat ta sig till någonting.»

Lisen var husets yngsta dotter och jämnårig med Maria Pehrsson.

Lucie gjorde som mormor hade sagt: tog paketet med brudklädningen af Maria och skyndade uppför smala trappan, som förde upp till Katarinas kammare.

Det var lågt i taket och mycket litet detta rum, men det var dock Katarinas eget gemak, hvilket ej alla bonddöttrar i socknen kunde säga sig hafva. För öfrigt var där mycket fint och putsadt, som det anstod en ung flicka i ett godt föräldrahem, hvilken ej, likt mödans och nödens arma döttrar, behöfde arbeta hela dagen och en stor del af

natten för att förtjäna sitt knappa bröd, ty för den unga bonddottern, liksom för Lucie, hade barndomen och ungdomen varit en enda lång glädjedag, utan skuggor, utan strid.

Golfvet i det lilla rummet var nyskuradt och hvitt, gardinerna bländande, och från soffan med sitt ljusrutiga, nystärkta öfverdrag, till det stora skåpet, som stod midt emot, och där Katarinas utstyrsel förvarades, samt de fyra stolarna och den betsade kommoden, var allt glänsande af snygghet och ordnadt så, att det syntes inbjudande och behagligt.

Katarina mottog Lucie med mycken glädje och belåtenhet, och det dröjde ej länge förrän de unga flickorna hjärtligt och förtroligt pratade med hvarandra. Det finnes alltid ett samband mellan de unga, och som röjer sig lika hos furstedottern och bondflickan: det är våren med sitt solsken, sina blommor, sina fågelsånger, som lefver och jublar i deras barm, och som väcker denna obeskrifliga tillit och sympati.

Den unga Katarina var en vacker flicka, med blondt, rikt hår, stora mörkblå ögon och ett intagande smålöje. Vid nogare betraktande upptäckte man dock snart en skugga af bekymmer i detta öppna, oskyldiga anlete.

Efter en stund hade Lucie provvat klädningen på Katarina; den hade passat förträffligt och bruden hade tackat på sitt vackra, enkla sätt, så att Lucie i sitt hjärta kände sig både rörd och glad däråt. Nu hade man lagt den granna klädningen öfver soffan, och de båda flickorna stodo hand i hand och betraktade densamma.

Katarina drog en lätt suck och vände sig till Lucie:

»Vet fröken», sade hon, »att jag just nu tycker, att den där klädningen är alldeles för grann åt en stackars bondflicka. Det är då riktigt att fresta Gud att styra ut sig så där.»

»Åh! min lilla Katarina, huru kom du väl på de där tankarna?» frågade Lucie med en viss förvåning.

»Jo, det kom nu för mig, att det allt är för grant åt mig, och hvad skola väl de andra flickorna i socknen säga? Ack,

jag ville då hellre gömma den där klädningen som ett minne af fröken, och tänka på den tid då vi båda gingo och läste för prästen, och då jag ännu var lugn och glad. Nu däremot är jag ofta bedröfvad, och när det kommer åt mig, då ville jag taga fram klädningen och sätta mig och betrakta de vackra buketterna som fröken sytt, och det tror jag skulle skänka mig tröst.»

»Men då har du ju någon sorg, min lilla Karin, efter du talar om tröst och för öfrigt är så nedstämd?»

»Ja, Gud vet om jag kan kalla det sorg, ty det vore kanske orätt och otacksamt af mig; men nog ligger det mycket tungt på mitt hjärta, det är då hvad jag vet.»

»Men tala då om för mig hvad det är; du vet att jag är din vän och därför ville jag så gärna trösta dig.»

»Ack, jag vet det!» sade Katarina och såg mycket nedslagen ut; »men det är ej ett enda bekymmer som plågar mig, utan det är både ett och annat kval, och jag vet ej hvilket, som trycker mig mest.»

»Du har således tvänne bördor på ditt sinne, min stackars Katarina?»

»Ja, herre Gud! just så är det, fröken lilla!»

»Nå, så säg mig då åtminstone ditt ena bekymmer så, känns det kanske lättare i ditt sinne», sade Lucie med vänlig röst.

»Ja, ser fröken, om jag kunde tala om det för någon, då vore det ingen nöd, men nu måste jag hålla det doldt för alla, ty det rör äfven andra, och ingen riktig visshet har jag heller, vare sig om det ena eller det andra, men skulle nu det första vara en verklighet, vore det för rysligt, och då blefve jag olycklig för all min da'r! . . . Hvad åter min andra sorg angår», fortsatte Katarina, och hennes ögon fingo ett ljuft och drömmande uttryck, »så är det blott en aning, som ibland gör mig så tungsint, men åter är som en tröst eller glädje för min själ, och det är just det sorgligaste, att människan skall vara så svag, ja, ett riktigt vasstrå är hon, som böjes hit och dit af alla vindar . . . och, fröken, den där funderingen har kostat mig många bittra tårar.»

»Du talar så besynnerligt, min lilla Katarina, så du riktigt gör mig orolig. Älskar du då icke mera din brudgum?»

Katarina spratt till:

»Jo, jo!» sade hon ifrigt, »nog håller jag af Carl Johan, alltid, och det har jag gjort sedan jag var barn. Det är en sådan innerlig vänskap, ser fröken, och just därför att han är mig kär, har jag en sådan ångest för hans skull.»

»Det vill således säga, att ditt ena bekymmer gäller Carl Johan?»

Katarina såg litet förlägen ut.

»Ja», sade hon ändtligen, »till fröken kan jag väl säga det, att jag har mycken oro för hans skull . . . ja, så att jag måste gråta bara jag tänker därpå.»

Och i Katarinas ögon skimrade tårar.

»Stackars Katarina!» sade Lucie medlidsamt; »men kan du ej tala om för mig hvad det är; kanske det ej är något så farligt när allt kommer omkring.»

»Nej, nej, fröken Lucie, fresta mig icke! Kanske blir jag glad att en gång i min bedröfvelse få fly till fröken, men i dag vill jag då ingenting säga, ty det skulle vara orätt att på blotta misstankar anklaga Carl Johan, det är nog, att jag ej kan slå bort mina egna funderingar och att jag . . .»

Katarina hann ej fullfölja, ty nämndemansmor öppnade dörren och tittade in.

»Söta fröken Lucie», sade hon, »var nu så god och kom ner och drick en kopp kaffe i brudstugan, så får fröken med detsamma se huru riktigt storståtlig den ser ut. Och du, Katarina lilla, kan också rätt väl behöfva dig en kopp, eftersom du ej ville ha något kaffe i morgse.»

»Tack, tack! snälla nämndemansmor! Vi komma strax», svarade Lucie, men dröjde med flit för att lämna Katarina tid att hämta sig.

»Söta fröken», bad Katarina, »gå nu ner! Jag vill dröja bara ett ögonblick, ty jag vill ej att någon skall se att jag gråtit. Det skulle bli så många frågor då.»

»Jag skall göra som du vill, min lilla Katarina, men

jag försäkrar, att du riktigt gjort mig ledsen med det du sagt mig.»

Lucie slöt Katarina i sina armar.

»Gå! gå! älskade fröken, annars komma de upp med bud igen; jag tycker mig höra Lisens steg i trappan.»

Lucie skyndade ut.

När Katarina blifvit ensam, stod hon stilla några minuter, därpå torkade hon sina ögon och gick fram till det lilla fönstret, hvilket hon häftigt öppnade och lutade sig ut genom detsamma.

Var det väl för att låta den kulna höstvinden svalka hennes upphettade ansikte, eller någon annan orsak?

Midt för fönstret låg den glittrande viken, lugn och stilla, men vattnet hade en besynnerlig gulgrön färg, ty det åter speglade skogen, som höjde sig vid stränderna, och som på sina ställen ännu prunkade i den rika färgprakt, hösten förlänar densamma.

Landskapet på andra sidan viken var mycket täckt. Där reste sig i fonden ett högt berg och nedanför på stranden stodo grupper af unga löfträd, mellan hvilka en rödfärgad soldatstuga tittade fram.

Stugans dörr och fönster voro tydligt synliga från den plats, där Katarina befann sig.

Det var på denna punkt af stranden midt emot, som den unga flickans ögon voro liksom fastväxta.

Hennes ansikte hade helt och hållet förändrat uttryck. Det låg något så ömt och ljuft i hennes milda ögon, och munnen smålog så där vackert som i forna dagar, och som förlänade hennes ansikte dess största behag.

Men på en gång försvann allt detta liksom genom ett trollslag. Katarina reste sig häftigt och stängde fönstret.

»Bevara mig Gud!» sade hon, »hvad jag är eländig! Jag anklagar Carl Johan i mitt sinne, under det att jag, jag . . .»

Katarina drog ett djupt andetag, samt begaf sig sedan med långsamma steg utför trappan.

TIONDE KAPITLET.

Bröllopet.

Söndagen, Katarinas bröllopsdag, uppsteg klar och strålande, och det tycktes äfven som den unga bruden skulle tagit intryck af det vackra vädret, ty hennes anletsdrag voro blida och lugna, och visade intet spår af den strid och oro, som Lucie tvänne dagar förut hade bevittnat, och på hvilket hon alltsedan dess med bekymmer tänkt.

Baronens på Helgestad, jämte de närmaste släktingarna, skulle från bröllopsgården redan på morgonen åtfölja brudparet till kyrkan, och de öfriga gästerna där förena sig med dem, för att sedan efter vigseln följas åt till bröllopshuset.

Brudparet åkte i den stora vagnen från herrgården, och midt emot dem sutto Lucie och Ulrika Brattman, ty det hörde till saken, att brudsätan och första brudtärnan skulle åtfölja bruden och brudgrummen.

Den stora vagnen företräddes af tvänne så kallade 'brudriddare' och dito spelmän med deras instrument, bestående af fiol och klarinett, och just som vagnen sattes i gång, hördes en gammaldags bröllopsmarsch ljuda. Hästarna gingo endast i gående, och musiken fick ej tystna förrän vid brudparets inträde i kyrkan. Samma ordning ägde äfven rum vid återfärden. Det gick således ej särdeles fort, ehuru man endast hade en fjärdedels mil till kyrkan.

Näst efter brudparet åkte brudens föräldrar och sedan de öfriga släktingarna efter heder och värdighet. Hela familjen på Helgestad var med på färden till kyrkan, och skulle äfven till ungdomens stora glädje öfvervara hela bröllopskalaset.

Gudstjänsten var slutad och brudparet hade framträdtt till altaret för att förenas för lifvet. Den del af församlingen, som stannat kvar, tyckte det var ett mycket vackert brudpar, och sedan talade man äfven om den vackra brudklädningen, som fröken 'Lussi' själf hade sytt, och därtill att hon var så nedlåtande och 'gemen' och var brudtärna. Det skulle just vara herrskapet på Helgestad, som kunde ställa till med något sådant, ty något annat herrskap hade då aldrig i tiden gjort det, försäkrade bondgummorna hvarandra.

Brudgummen var, som vi redan hafva hört, en vacker yngling med ljust hår och milda, nästan barnsliga drag. Han såg dock något enfaldig ut, och hans stora, ljusblå ögon hade ett oroligt uttryck. Under hela ceremonien stod han med nedböjdt hufvud och suckade djupt och tungt. Det föreföll som den stackars gossen i stället för att förenas med den kvinna han älskade, begått någon svår förseelse, för hvilken han nu erhöll en välförtjänt straffpredikan.

Prosten förrättade vigseln, men adjunkten, magister Bränner, stod helt nära brudgummen och hade sina ögon oafåtligt fästa på denne.

En god stund efter återkomsten till bröllopgården hade alla gästerna äntligen tagit plats omkring det stora, rikliga middagsbordet.

Det tillgick alldeles så, som när föräldrarna hade gift sig, och därför skulle hvarje rätt 'spelas in', och dessa rätter voro många, och sedan skulle man dricka skålar i oändlighet, och så höll prosten ett långt tal till brudfolket, och på det viset stannade man vid middagsbordet minst i tre timmar, och hvar och en suckade af belåtenhet, då man äntligen fick stiga upp därifrån.

Nu kom kaffet, hvilket de äldre drucko, pratande och skrattande med hvarandra. Ungdomen hade spridt sig hit och dit, och var upptagen med åtskilliga funderingar.

Nämndemannen, brudens fader, stod just nu på förstugukvisten och språkade med sin måg.

»Jag säger dig, Carl Johan, att här skall dansas», sade nämndemannen; »hvad i Guds namn skall ungdomen annars ha för nöje?»

»Men dansen är ett ogudaktigt nöje», svarade Carl Johan, och i dessa få ord af brudgummen låg Katarinas ena sorg afslöjad.

Carl Johan hade nämligen genom magister Bränners bemödanden helt nyligen blifvit läsare, och såväl Katarina som hennes familj hyste en verklig fasa för läseriet, sådant det uppenbarat sig i socknarna däromkring.

»Dansen är ett ogudaktigt nöje!» sade Carl Johan. Nämndemannen ryckte till.

»Hvad betyder det där, Carl Johan?» frågade han och betraktade mågen med förvåning.

Denne rodnade. Han fruktade mycket magister Bränner, men han hyste äfven stor respekt för sin svärfar, och hade ingen lust att stöta sig med honom.

»Kära svärfar», sade han undvikande, »det betyder just ingenting! jag är ej road af att dansa, och jag tror ej heller att Katarina bryr sig mycket därom.»

»Det kan väl vara», svarade svärfadern, »men nu bör man väl också tänka litet på sina gästers belåtenhet, efter man bjudit dem, och du såväl som jag vet nog, att ungdomen i allmänhet ej har någon fröjd om den ej får dansa.»

»Ja, svärfar har nog rätt, och dessutom är det ju också min bröllopsdag, men nu vet jag tillika att magistern är så fasligt emot det där nöjet och prostens har han också öfvertalat, men om svärfar riktigt tar i tu med dem, så få vi kanske dansa till sist.»

De unga flickorna anade emellertid af en slags instinkt, hvem som lade hinder i vägen för deras älsklingsnöje, men som de äfven visste, hvarest de skulle finna hjälpen, skyndade de, med Agathe Liljesköld och Augusta Maklén, prostens yngsta dotter, i spetsen, till det hörn, där Lucie och hennes väninna, Hilda Maklén, en äldre syster till Augusta, hade tagit plats.

»Söta, snälla Hilda, bed pappa att vi få dansa!» sade Augusta med ifver och omfattade systemen.

»Ja, lilla rara mamsell Hilda, gör det!» bådo flickorna i korus; »men vi mena, förstås, bed magistern, ty om det är någon som ska' rå på honom, så är det just mamsell Hilda.»

»Nu är du riktigt fast, stackars Hilda!» sade Lucie skrattande, »och jag är nästan af samma mening som flickorna, hvad din förmåga beträffar.»

Hilda såg först litet förlägen ut, sedan smålog hon och sade glädtigt:

»Icke är jag fullt så säker på min makt, som ni, mina vänner, men jag skall dock göra hvad jag kan.»

»Ja, bed prosten, se där står han ju och talar vid kyrkvärden», sade någon.

Hilda kastade en blick på fadern, men hennes ögon vände sig snart åt ett annat håll, där de upptäckt en skymt af magister Bränner.

Hon reste sig och skyndade direkt fram till honom åtföljd af den ungdomliga skaran.

Magistern var inbegripen i ett ifrigt samtal med brudgummen, ty denne hade nu helt och hållet öfvergått på ungdomens sida, och bönföll nu af alla krafter att man måtte få dansa.

»Nog förstår väl magistern», sade han, »att jag gärna ville dansa med min brud, ty man står ej brudgum så ofta, och efter de andra också så gärna vilja ta sig en sväng, så tycker jag att magistern för i dag ej borde vara sträng.»

»Men det är en svår synd, har jag sagt dig, och du, som så nyligen blifvit en af våra, borde ej ens sätta det i fråga.»

»Magister Bränner!» afbröt nu en mild röst. »Tillåt mig få säga magistern några ord.»

Magistern vände sig om, och där stod Hilda, hans hjärtas ideal, med leende mun, och såg på honom så vänligt och bedjande.

»Se, mamsell Hilda, hvad är det väl ni önskar af mig?» frågade magistern med upprörd röst.

»Jo, jag vill tala med magistern, och någon annan behöfver ej höra därpå; kom därför med till det här hörnet.»

Hilda fattade magisterns arm och förde honom afsides, och därpå började hon bedja honom. Vi nödgas erkänna, att hon använde både vackra blickar och milda ord, och hon vann sitt mål, såsom kvinnan nästan alltid vinner det, när det gäller den man som älskar henne. I synnerhet kan ej den man motstå hennes böner, som har sårat hans hjärta, förkastat hans kärlek.

Magister Bränner gaf således med sig.

»Ack, mamsell Hilda!» sade han, »hvad jag är för en eländig varelse. Jag förmår icke att neka eder, och därför må ni nu dansa.»

»Tack, magister Bränner!» svarade Hilda. »Det var då mycket snällt, och jag skall icke glömma det.»

Hilda ville aflägsna sig, men magistern hindrade henne.

»Ännu ett ord, mamsell Hilda», sade han och fattade hennes hand, »då måste också ni lofva mig en dans, bara en enda, men en vals skall det bli.»

Hilda såg med förvåning på prästen.

»Är det möjligt,» frågade hon, »skulle magistern verkligen vilja dansa?»

»Ja», svarade han med häftig röst, »jag vill det, ty det är ej nog med att man är svag, man vill äfven ha sin belöning därför.»

»Men har magistern någonsin dansat?»

»Ack, ja! så gärna, med passion, till och med, ty jag lefde länge i synd och flärd, tills Herrans nåd väckte mig, då jag fick afsmak för detta oädla nöje. Tänk då, hvilken makt ni äger öfver mig och huru kär jag håller er, då jag nu bryter med min föresats och mitt samvete.»

»Men icke bör magistern själf dansa, då magistern känner det så, ty det blir då endast en plåga i stället för ett nöje.»

»Jo, jag vill också en gång vara lycklig, och det genom dig, Hilda, och därför får du ej neka mig; räck mig din hand på att du vill dansa en vals med mig.»

»Jag lofvar det. Men se nu, huru otålig ungdomen är! Jag måste skynda mig att lyckliggöra den, och därför säger jag ännu en gång, tack, magister Bränner! Jag skall ej glömma mitt löfte!»

Men när Hilda aflägsnade sig, stod magistern stilla ännu några minuter, tills de dansande paren trängde in på honom. Då drog han sig längs efter väggarna genom det stora rummet och ut i förstugan.

Där inne fortgick emellertid dansen med största liflighet. Baron Liljesköld satt uti ett inre rum och språkade med prosten och några äldre bönder om socknens angelägenheter, men friherrinnan Hedvig och prostinnan bibehöll sina platser i det stora rummet, under det de pratade med hvarandra åskådade dansen.

Brudgummen förde sin täcka brud öfver golfvet och såg därunder mycket lycklig och belåten ut. Grefve Ludvig dansade också med bruden, och några bland bondflickorna funno sig särdeles lyckliga, då han bjöd upp dem till dans; men emellanåt stod han lutad emot dörrposten och följde med mörka blickar Pauline, som dansade med både gamla och unga och tycktes finna sig särdeles road. En enda gång, i grefvens grannskap, såg hon upp till honom med en flyktig blick, och ett underligt, icke precist vackert, leende lekte på hennes läppar.

»Hvad hon är vacker! Ja, man skulle lätt kunna ta'na för en ängel, om man ej visste, att hon vore husmamsell på herrgål'n», sade bondgummorna till hvarandra.

Prostinnan, som hörde dessa ord, vände sig till friherrinnan:

»Ja, din nya husmamsell är verkligen så vacker», sade hon, »att hon inger en viss fruktan; synnerligast bör det kännas så för den, som äger söner eller bröder, och du, min kära Hedvig, som, utom Eugène, äger ännu en man-

lig släktinge i huset, ty grefven är ju lika mycket på Helgestad som vid Poppelviken, bör känna dig orolig.»

»Ack, jag är fullkomligt lugn», svarade Hedvig småleende. »Ludvig är en misantrop, och låter minsann ej så lätt hänföra sig, och min Eugène», fortfor hon tillitsfullt, »är så ung ännu, lefver så uteslutande för sina böcker, och är dessutom alltför tillgifven sin familj, och skall därför aldrig älska någon annan än den han väljer till maka.»

Liksom Hedvig velat godtgöra hvad hon nyss yttrat, sade hon till prostinnan:

»Det är säkert en stor pröfning att vara värnlös, när man är så vacker som min lilla husmamsell. Det vill mycket till att kunna motstå alla de frestelser, som komma i hennes väg, men jag hoppas, att hon skall bli lyckligt gift efter sin samhällsställning, och hon skall också bereda denslycka hon älskar, ty hon förefaller mig att vara en lika god och älsklig varelse som hon till sitt yttre är intagande och skön.»

Just nu förde magister Bränner fram Hilda Maklén, för att med henne dansa den vals han utbedt sig.

Förvåningen blef stor och allmän då man såg magistern uppträda som dansör, och man uttryckte sin förundran öfver hela laget. Lyckligtvis fanns där ingen läsare, utom magistern och brudgummen, och den sistnämnde var nästan beredd på den ovanliga tilldragelsen. Den kvinnliga delen af sällskapet yttrade dock tämligen högljudt hvad den kände och tänkte.

»Å, herre Gud! nu är han då riktigt ursinnig», sade en bondgumma, »och det är då mamsell Hilda, som förgjort honom.»

»Ja», svarade hennes granne, »men då är det i alla fall mot hennes vilja, ty hon tål honom ej, och jag gissar att hon lofvade honom den där valsen när hon bad honom att ungdomen skulle få ta sig en sväng.»

Men de unga flickorna dömde annorlunda; de tyckte att magistern dansade vackert och ledigt, och att det var

skada, att han ej förr visat prof på sin förmåga i det fallet; att det skulle bli hans första och sista dans för aftonen, anade ingen.

Men magistern gick, sedan han med upprörd röst tackat Hilda och återfört henne till sin plats, in till de äldre herrarna och syntes icke vidare i rummet.

Ungdomen däremot fortsatte med sitt älsklingsnöje till långt in på natten, och Pauline dansade med alla, både herrskaps- och bondfolket, och intog i synnerhet det sistnämnda med sin skönhet och vänlighet. Också fann hon sig road, ty det låg någonting nytt i allt detta, som lifvade hennes på en och samma gång oroliga och förslöade själ.

Just nu hade hon stannat vid det hörn, där de båda spelmännen hade sin plats, och i fall den yngste af dem varit medveten om huru uppmärksamt hon betraktade honom, hade han säkert funnit sig smickrad däraf.

Det fanns naturligtvis en orsak till den ihärdiga mönstring, Pauline underkastade den unge mannen, och äfven ett skäl till hans visade liknöjdhet. Han hade icke bemärkt henne.

Hans namn var Gustaf Kron och han var soldat under Sjöberga. Ynglingen var ovanligt vacker; han hade mjukt, blåsvart hår, stora, mörka, något vemodiga ögon, och en ansiktsbildning, så klassiskt ren och ädel, att en furste kunnat afundas honom den.

Det var hans vackra yttre, som först fångslade Pauline, men sedan blef det ännu något annat, som lifligt slog an på hennes lättrörda sinne.

Den unge soldaten var socknens förste musikanter eller »spelman», som folket säger, och de tillade alltid, att Gustaf Krons fiol kunde narra folk att gråta, så vackra och rörande toner ägde den.

Så hade äfven nu hela kvällen hans hjärta legat i de toner han lockade ur instrumentet, ty om han också spelade en munter slängpolska, darrade dock smärtan genom den glada takten, fastän ingen af de dansande märkte det.

Och de sågo icke heller, att stora tårar litet emellan föllo från de mörka ögonen och långsamt droppade ned på instrumentet.

Pauline var den enda som hade uppfattat den unge soldatens sorg, och den hade väckt hennes nyfikenhet och i synnerhet hennes deltagande, ty hon ägde ett lättrördt hjärta, som ömmade för hvarje lidande, så vida det ej gällde kärlek, ty denna ungdomens varmaste känsla hade redan blommat ut i hennes barm eller blifvit förtrampad vid roten. Hon hade ingen aning om kärlekens poesi, förstod ej dess sällhet, dess brinnande kval, och hvad hon ej själf kunde fatta, förmådde ej väcka hennes sympati, när det gällde andra.

Ynglingens sorg verkade därför en annan föreställning i hennes sinne. Det är en konstnärssjäl, tänkte hon, och den stackars gossen sörjer öfver att hans armod fjättrar honom, att han aldrig fritt får utveckla den rikedom af toner, som lefver i hans själ och instrument.

Denna smärta, denna misräkning förstod Pauline, och hon kände ett innerligt deltagande för densamma, hvilket tvang henne att söka underrättelser om den vackre soldaten.

Just nu närmade sig Agata, och Pauline vände sig till henne:

»Hvad heter den där vackre gossen, som spelar fiol?» frågade hon.

»Å, det är ju Gustaf Kron!» svarade Agata litet närbigt. »Alla människor veta ju att han är soldat under Sjöberga och socknens förste spelman dessutom.»

Polskans toner hade tystnat; det blef ett uppehåll i dansen.

Då kom en ung bonddräng fram till Gustaf och sade välvilligt:

»Se så, käre Gustaf, låt mig nu ta' fiolen en stund, så att äfven du kan få dig en sväng på nämndemans rara bröllop.»

Gustaf tvekade ett ögonblick, därpå sade han:

»Stor tack ska' du ha, men min håg står icke till det där nöjet.»

Då gick Pauline fram till den unge soldaten och lade sin hand på hans axel.

»Men om jag nu bjuder upp dig, Gustaf, så hoppas jag, att du ej säger nej.»

Ynglingen slog upp sina mörka ögon och fäste dem på Pauline. Han hade förut icke gifvit akt på henne, och därför väckte hennes uppträdande en slags hänryckning till lif i hans själ, som var i ytterlig grad känslig i synnerhet för allt skönt, och han tyckte, att han aldrig sett någon kvinna, som kunde jämföras med den unga flickan.

»Ack!» sade han och rusade upp från stolen samt boc-kade sig, »det här var då riktigt konstigt! Ja», fortfor han, under det hans ögon voro fästa vid Paulines leende, in-tagande ansikte, »det är precis, som när jag sitter på berg-hällen och spelar och faller i funderingar, då tycker jag ibland, att jag ser bergkungens prinsessor komma fram ur berget och skymta förbi mig, eller ock är det någon af Neckens döttrar, som stiger upp ur viken och sätter sig i vassen och ser på mig, men de äro alla så fina och fagra, att jag aldrig bland människor sett deras like om ej just nu.»

Detta var ett mycket ovanligt smicker för Paulines öron; hon hade aldrig hört något dylikt, men ändå uppfattade hon fullkomligt denna utgjutelse af en okonstlad och poetisk själ.

»Tack, Gustaf», sade hon leende, »för dina höga tankar om mig, men nu är jag hvarken något skogstroll eller sjörå, och därför måste du dansa med mig.»

»Och äfven med mig, käre Gustaf», sade Lucie, som just nu närmat sig, »och sedan med bruden, naturligtvis.»

»Med bruden», upprepade ynglingen med underlig röst, »ja, se med bruden skulle jag då bra gärna vilja dansa en endaste dans.»

Och Gustaf dansade med Pauline, och man kunde ej

gärna se ett vackrare par. Samma rena, idealiska skönhet, samma milda, fängslande utseende. Också uttryckte hvar och en i det stora laget sin beundran för det dansande paret, dessa båda unga människor, hvilkas samhällsställning gällde så litet, men hvilka Gud till det yttre så rikt begåfvat.

Gustaf Kron dansade äfven med fröknarna på herrgården och sist med bruden.

Men då Katarina räckte sin hand till Gustaf, darrade den, och äfven ynglingen syntes tafatt och upprörd. Efter dansens slut gick han fram till den vrå, där han suttit hela kvällen, men i stället för att återtaga sin fiol, sade han med låg, otydlig röst:

»Käre Lars Petter, spela du i stället för mig, ty jag kan det icke mera. Jag har blifvit så underlig i mitt bröst och i mitt hufvud.»

Med dessa ord lämnade Gustaf rummet och äfven bröllophuset.

Några timmar senare hade äfven de öfriga bröllopsgästerna aflägsnat sig, så att framemot morgonen blef det ändtligen tyst och lugnt på Sjöberga.

ELFTE KAPITLET.

Gustaf Kron.

Det var i Gustaf Krons hem, aftonen efter bröllopet på Sjöberga.

Klockan kunde vara omkring åtta på kvällen.

Ett lifligt ljussken lyste upp den lilla stugan och kom

från spiseln där Gustafs mor var sysselsatt med att tillreda den torftiga kvällsmaten.

Gustaf fanns ej där inne; för att träffa honom måste man gå ut i det fria, ty där bakom stugan på den höga berghällen satt Gustaf och spelade.

Oktoberkvällen var mycket mild och månens bleka ljus darrade på den lugna viken och lyste på den gröna skogen, utur hvilken dess skimmer lockade fram underliga skuggor och gestalter.

Tonerna från fiolen voro denna afton ovanligt vemodiga, för att icke säga klagande, och med blicken fäst på den prydliga bondgården, hvilken reste sig på andra sidan sjön, spelade Gustaf, liksom han förgätit allt annat här på jorden.

Emellanåt knäppte han på fiolen och sjöng med låg röst den vackra melodien till den lilla neckvisan, hvilken för åtskilliga år tillbaka var så omtyckt, och då helt nyligen från hufvudstadens positiv hade letat sig ut till landsbygden.

Denna melodi utgjorde Gustafs älsklingsstycke. Den djupa, hemlighetsfulla smärta, den milda försakelse, som klingade däri, var ett eko af det, som rörde sig i hans egen själ och hvilket han aldrig tydligare vågade kläda i ord.

Men neckvisans verser voro dock för få, tyckte Gustaf, mellan Neckens och hans egen kärlek fanns ändå mången olikhet, och för att afhjälpa denna brist, diktade han själf en sång, däri han fullt fick utgjuta sitt hjärtas ömhet och försakelse. Fröken Agata, hvars favorit den unge soldaten var, hade läst hans vers, något litet förbättrat dem och till hans förtjusning äfven tagit en afskrift däraf, och nu utgjorde det Gustafs tröst och glädje, att om kvällarna sitta så där och med ackompagnement af fiolen sjunga om sin egen tysta, försmädda kärlek. Så snart han hemkommit från sitt arbete och vädret var någorlunda vackert, försummade han det aldrig.

Stugans dörr öppnades och modern visade sig.

»Käre Gustaf», sade hon, »du glömmet rakt bort allt annat för fiolens skull. Klockan är allt nio, tänker jag, och

då borde fattigt folk vara i säng. Och huru tror du att gröten ska' smaka nu? Den har torkat in i grytan och är både hård och kall.»

»Jag kommer, mor!» svarade ynglingen och reste sig med detsamma, men gick särdeles långsamt de få stegen till stugan, ty hans ögon voro riktade på ljusskenet, som lyste tvärs öfver viken från nämndemannens i Sjöberga. Ännu i dörren stannade han för att sända detta vårdtecken sitt afsked för dagen.

»Ja, var det icke som jag sade, att gröten är kall», fortfor gumman, sedan sonen kommit in, under det hon ställde grötfatet på bordet. »Måtta bör det då vara i allting, äfven med det där spelet, som visst icke gör dig glad till sinnet, min stackars gosse! Det vore bättre, att du vore inne någon afton och läste litet för mig. Jag har så svårt att se, som du vet, och höstkällarna äro så långa.»

»Ja, mor», svarade Gustaf med ånger, »det är illa af mig att glömma bort er så där, men se, nästa kväll ska' jag allt sitta inne och läsa för er.»

»Tack, min gosse! Ett kapitel ur bibeln för hvarje afton kunde du allt läsa för mig.»

»Ur bibeln?» sade Gustaf, »ja, mor, det ska' jag nog göra, bara jag först får sluta den vackra historieboken, som fröken Agata lånat mig. Det handlar om en riddare, som gick ut i kriget och lät sticka ihjäl sig, därför att den han höll kär hade glömt honom och gift sig med en annan. Jag tycker så mycket om den där läsningen», tillade han.

»Ja, det tror jag nog, men om den just är så hälsosam för dig, blir en annan sak. Ack, jag vet nog hvad som fattas dig, min stackars gosse, och jag tycker nog det är underligt, att du skall så där behöfva lida till ditt hjärta, du, som dock är den vackraste gossen i hela socknen, icke ens baron Eugène undantagen.»

»Å, mor, så ni tar till!» sade Gustaf rodnande.

»Det är sanning», sade modern med stolthet. »Sade icke själfva kaptén Wimmerskans till mig, att du var den

grannaste karlen vid hela regementet och den sedigaste och ordningsfullaste tillika, och att han redan gjort dig till korporal, i fall du ej vore så ung, men länge töfvar det väl ej med den saken, och då tycker jag i alla fall, att du varit god nog åt den rika nämndemansdottern, och skam var det, att hon gifte sig med en och tyckte om en annan.»

»Jag har aldrig begärt Katarina», svarade Gustaf, »och Carl Johan var ju hennes fästman ända sedan deras barndom.»

»Men jag säger, att det är dig Katarina håller kär, ty det har jag sett, och i fall du begärt henne till hustru, så hade det väl blifvit ett nappatag med nämndemannen, men till sist hade han allt gifvit med sig, och du och tösen blifvit lyckliga.»

»Nej, nej, mor! den fattige soldaten hade väl knappt blifvit upptagen som måg af den rike nämndemannen, och Katarina har så styf släkt därjämte. Därtill skulle det varit orätt gjordt mot Carl Johan, som i flera år varit vän till mig.»

»Kanske har du rätt», sade gumman; »men med sådana tankar och samvetsgrannhet som du har, lär du aldrig komma till någon lycka här i världen.»

»Nej, mor, det vet jag nog,» svarade Gustaf med ett sorgligt småleende, »dock ska' ni aldrig höra mig klaga.»

»Ack, så du säger!» sade modern. »När du om kvällarna sitter där ute på berghällen och spelar, fast det stormar och är kallt, då svider det i min arma själ, ty jag hör då huru ditt hjärta klagat så det kan brista.»

»Är det verkligen så, mor? Och jag, som aldrig tänkte på, att någon annan än bergkungen och necken hörde mig!» sade ynglingen med ett svagt leende.

»Ja, så där fåvitsk är ungdomen, den vill ej veta af, att modershjertat hör och förstår allting, när det gäller barnet.»

»Jo, mor, nu vet jag det i alla fall, och därför skall jag också nästa kväll sitta inne och läsa för er, men icke ur fröken Agatas bok, utan ur bibeln.»

TOLFTE KAPITLET.

Eugène.

Hösten hade gått förbi med sitt duggregn, sina stormar och sin tunga, vemodiga luft, och julen nalkades med stora steg.

Den ensamme, den olycklige nedtryckes och lider ännu mer under denna dystra årstid. Inom den lyckliga familjekretsen däremot, är det annorlunda. Där gå dagarna så fort, och äfven de långa aftnarna, hvilka blifva ljusa och vänliga icke allenast genom den yttre belysningen, utan ännu mera eller i synnerhet genom familjekretsens innerligare närmande till hvarandra, som vanligen eger rum, så snart skymningen inträder. Då samlas man vid tebordet och den flammande brasan, och hvar och en gifver med kärleksfullt hjärta sin gård, för att göra den långa, utomhus så ruskiga höstaftonen så lätt och angenäm som möjligt.

Inom familjen Liljesköld framträdde också fullt och oblandadt detta ljufva förhållande, där alla hjärtan voro så rena, så innerligt förenade och hängifna hvarandra.

Men ehuru kvällarna gingo fort under arbete och glädtigt skämt, hvaremellan baronen läste högt, och fastän grefve Ludvig var en nästan daglig gäst på herrgården och först på morgonen åter begaf sig till Poppelviken och han dessutom mot vanan var särdeles sällskapslik och intressant, røjde sig dock mycket ofta en viss oro i hela friherrinnans väsen, en oro framkallad af hennes längtan efter Eugène, ty denne hade ännu icke återkommit till sitt hem.

Först hade han blifvit uppehållen i Uppsala mycket längre än som var ämnadt och därifrån hade han begifvit sig till en sin

faders sjuke slägtinge, hos hvilken han stannat öfver en månad.

Men nu äntligen, tre veckor före jul, hade man fått bref, att den efterlängtade skulle anlända följande dagens afton.

Friherrinnan, som flera gånger låtit iordningställa och pryda den älskade sonens rum, beslöt nu att några ytterligare förändringar skulle göras därstädes. Lättare och ljusare gardiner borde sättas upp för de höga fönstren, för att hjälpa upp den tunga höstluften och den matta solen, då den behagade visa sig.

Det var på förmiddagen. Lucie och den nya husmamsellen voro jämnt sysselsatta med detta bestyr och pratade därunder vänligt med hvarandra. Lucie var på en gång för enkel och för mild för att ett enda ögonblick kunna hysa någon bördstolthet, och därtill kände hon sig så lycklig vid tanken på att hon samma dag skulle få återse sin unge broder, som var henne så kär, och detta väckte hos henne ett omotståndligt behof att få meddela sig med sitt sällskap.

Hvad husmamsellen beträffar, så var det ej så godt att veta hvad som rörde sig i hennes själ, men sitt tjusande sätt ägde hon ändå till sitt förfogande. Söndersliten af sorgliga minnen och med en beständig fruktan för framtiden, hade hon dock till det yttre afklädt sig all själfviskhet, ty hon kunde när hon behagade gråta med de sorgsna och fröjdas med de glada.

»Tycker mamsell Pauline att det här fönstret nu är bra?» frågade Lucie. »Kanske borde gardinerna sluta mera tillsammans, men utsikten är så vacker och därtill älskar Eugène i synnerhet ljus och luft och vill utan något hinder slå upp fönstret när han behagar och därtill...»

»Gardinerna sitta förträffligt», inföll Pauline, »och som jag icke alls känner till baron Eugènes smak, så är jag tacksam att fröken Lucie tog det där arbetet på sin del. Mätte nu bara baron ej bli alltför missnöjd med mitt mästerverk därute i yttre rummet.»

»Ack, det är mycket bra, och för öfrigt ger Eugène icke

akt på huru det är där ute. Men nu måste jag berätta, huru mamma, som alltid är så rädd att den stackars gossen på något sätt skall fara illa, till och med genom för stark dager, en gång hade satt upp tjocka damastgardiner i det här sofgemaket, men när jag en morgon kom hit upp för att hämta en bok, möttes jag af en bländande ljusström, som strålade in genom de helt och hållet obetäckta fönstren. Af gardinerna syntes intet spår.»

»Det var besynnerligt», sade husmamsellen.

»Ja, så tyckte också jag», svarade Lucie, »emellertid började jag söka och fann slutligen mammas präktiga gardiner af sidendamast instoppade i garderoben i en vrå bland skodon och andra dylika saker.»

De båda flickorna skrattade.

»Mamma blef litet missnöjd, förstås», återtog Lucie, »men slutligen, huru länge jag bad, fick jag löfte att få styra och ställa här uppe, efter jag så fullkomligt känner till huru Eugène vill ha det. Men nu tror jag att här äntligen är i ordning. Det fattas nu endast friska blommor, och fram-mot aftonen vill jag göra en påhälsning i orangeriet. Nej, mamsell Pauline, spring nu icke genast på dörren, utan tag plats här, så vi kunna få betrakta vårt verk och jag får prata litet mera om Eugène.»

Och Lucie drog husmamsellen vänligt ner i soffan, där hon själf hade tagit plats.

»Säg mig», fortfor hon, under det hon innerligt blickade Pauline i ansiktet, »är icke min lilla Pauline nyfiken att få se min bror eller rättare sagdt familjens älskling? Jo, säkert, ty vi tala ju ej om någon annan sedan flera veckor tillbaka och det måste väcka både nyfikenhet och deltagande.»

»Fröken har gissat rätt, jag är mycket nyfiken», svarade husmamsellen, men såg tämligen förströdd ut, »jag har undrat om unge baron är lik fröken Lucie.»

»Nej, nej, tro icke det. Eugène är mycket vacker och jag däremot ful», sade Lucie. »Det finns blott en enda af

familjen, som Eugène är lik, och hvilken det är, borde mamsell Pauline genast hafva gissat.»

»Är det icke baron?»

»Ack, det är mamma drag för drag.»

»Men då måste i alla fall icke unge baron vara lik porträttet, som sitter i friherrinnans sängkammare.»

»Ja, nog tycker mamma så, men icke jag, ty Eugènes ansikte har sitt största behag i uttrycket, i synnerhet när han talar, och detta kan naturligtvis icke återgifvas på duken.»

»Unge baron är således verkligen mycket vacker?» sade husmamsellen.

»Därom äro då alla öfverens», svarade Lucie leende, »men det är icke de regelbundna dragen, utan hans milda tycke, den obeskrifliga och rörande godhet, som stämplar hans ansikte och som fångslar enhver som ser honom. För öfrigt har jag ju redan nämnt till mamsell Pauline den stora likhet min bror ägde med prins Gustaf, hvilken likhet mycket omtalades i Uppsala, där Eugène vistades en tid samtidigt med prinsen, och ännu i dag framstår detta ganska märkbart, då man betraktar min bror och den aflidne prinsens porträtt.»

Lucie tystnade, men återtog snart med liflighet:

»Ack, mamsell Pauline, hvad jag älskar min bror! Å, det kan ingen föreställa sig och ändå är det så naturligt, ty jag har aldrig känt någon så god, så ren och ädel som han, men just därför att han är så olik andra unga män, fruktar jag stundom, att han skall dö mycket ung.»

Det låg ett uttryck af ömhet och smärta i Lucies röst, då hon yttrade de sista orden.

»Å, fröken Lucie, hvarifrån komma dessa dystra tankar?»

»Kanske är det ömhetens vanliga oro», svarade Lucie, »men det förefaller mig också stundom som en aning, den jag dock ej vill meddela någon, allraminst mamma. Men när Eugène kommer hem, så betrakta honom noga och säg om det ej finns något af ängel i hans ansikte och hela

hans väsen för öfrigt, och det är just det jag fruktar, ty änglarna stanna ej länge här.»

»Men det där änglalika tycket», svarade den unga erfarna kvinnan, »kommer sig förnämligast af ungdomsbehaget och den yttre skönheten.»

»Ja, det är sant, ty äfven mamsell Pauline äger det där utseendet», svarade Lucie okonstladt, »men med Eugène är det ändå så annorlunda, så egendomligt; det är nästan för öfverjordiskt, ville jag säga... Sedan har jag också ett verkligare skäl för min aning. Jag känner min bror fullkomligt, och vet därför, att hans milda, veka hjärta skulle krossas af svek, om det gällde den han älskade. Med ett ord, han skulle aldrig kunna öfverleva någon djup sorg, fruktar jag.»

»Å», svarade Pauline med ovanlig häftighet, »nog känner jag till, att människorna äro mycket elaka och gärna vilja bedraga hvarandra, men detta är blott för de fattige. Baron Eugènes lott är ju så lycklig och för öfrigt är han ju en man.»

»Men han är i hemmet nästan uppfostrad som en flicka och lika vek, lika oskyldig som en sådan.»

Vid Lucies sista ord røjde sig för några ögonblick ett ovanligt uttryck i husmamsellens ansikte. Detta uttryck var icke vackert, det var något spotskt, något otåligt på en och samma gång. Lucie märkte det ej.

»Men förlåt nu, min lilla Pauline, att jag så här plågar med föreställningar om sorger, som gudskelof icke finnas till. Jag bör nu endast tänka på, att vi i afton hafva Eugène här, och hvilken glädje det skall bli för oss alla! Men nu måste i alla fall Pauline lofva mig att mycket älska och beundra min bror, ty han förtjänar det.»

»Jag skall försöka», svarade husmamsellen med mild röst och leende mun, men inom sig tänkte hon ungefär så här:

»Du vill att jag likt slafven skall älska och beundra din bror, men skulle jag däremot våga älska honom med en ung flickas kärlek, det skulle du säkert ej förlåta mig!»

»Men nu, min goda mamsell Pauline, skola vi väl gå ner och bedja mamma komma upp och afsyna vårt mästerverk!» sade Lucie, som nu återtagit sin vanliga glädtighet.

Friherrinnan Hedvig hade också sina bestyr. Eugène kunde visserligen ej väntas förrän på aftonen, men vid supén måste hans favoriträtter finnas. Hon hade därför rådgjort med mamsell Hanna om denna viktiga angelägenhet.

Dagen förflöt mycket långsamt, såsom vanligt då man väntar någon. Alla voro till det mesta på gående eller stående fot, ty man hade ej ro att sitta stilla med något arbete. Den ende, som var sig fullkomligt lik, var baronen, ty såsom alltid är händelsen med den ädle, tänkande och verksamme mannen, hade han lärt sig uppfatta det osäkra i all jordisk fröjd, och han måste dessutom dela sitt hjärta och sin omsorg på så många håll och till så olika föremål, att en tilldragelse äfven inom hans familj ej fick så helt upptaga hans själ, som det däremot oftast är vanligt med kvinnan, med hennes lifligare intryck och det inskränktare gebit, inom hvilket hon rör sig med sina tankar, sin ömhetsfulla omsorg.

På förmiddagen tilldrog sig en sak, som väckte ett visst obehag i matmoderns sinne, och skulle gjort det i ännu högre grad om ej tankarna på Eugène förjagat detsamma.

Den väntade posten, som i anseende till det ruskiga vädret kvällen förut uteblifvit, anlände framemot middagen och som baronen var utgången öppnade friherrinnan postväskan.

Åtskilliga bref funnos där till baronen och grefve Ludvig. Friherrinnan räckte ett till Ulrika från den senares moder; därpå tog hon i handen ett annat, hvilket hon uppmärksamt betraktade:

»Mamsell Pauline Wallers», läste hon slutligen. »Hvad är detta för ett misstag, här finns ju ingen med det namnet.

»Det är husmamsellens namn», sade Agata.

»Hvad menar Agata, förklara det genast?»

»Jo, lilla mamma, husmamsellen har två namn; men hvilket som är det rätta, vet jag icke.»

»Söta Ulrika», sade friherrinnan, »mamsell Gyllenstern är i salen, bed henne komma in!»

Och inom några ögonblick stod Pauline inne i rummet.

»Här har kommit ett bref», började friherrinnan med mild röst, »som förmodligen blifvit afsändt under oriktig adress, och nu påstår Agata att det tillhör Pauline. Jag ville med detsamma gifva Agata en läxa för sin dikt, och det i Paulines närvaro. Det ifrågavarande brefvet är adresseradt till mamsell Pauline Wallers.»

Husmamsellen skiftade färg och teg några ögonblick, men hastigt höjde hon sitt vackra hufvud såg frimodigt och lugnt upp i matmoderns ansikte, och sade med lindrigt uppörd röst:

»Brefvet tillhör mig och mitt rätta namn är Wallers, men då min far på ett mycket olyckligt sätt förlorade lifvet, rådde mig min halfbror, doktor Gyllenstern, att antaga hans namn, och jag följde detta råd. Friherrinnan får dock icke tro, att min far på något sätt var brottslig. Ack nej! han var en ädel och hederlig man, och blef kanske just därför ett offer för bedrägeriet och olyckan. Jag skall sörja min stackars far så länge jag lefver, men ändå väcker hans namn så sorgliga minnen hos mig, att jag skulle lida af, att höra det upprepas så här i dagligt tal. Men nu vågar jag dock hoppas, att min goda matmor ej tänker något ondt om mig för det här!»

»Nej, det vet Gud, att jag icke vill!» sade Hedvig med innerlig röst; »blott ett vill jag säga, att det hade varit bättre om Pauline nämnt därom vid sin hitkomst.»

»Ack, förlåt mig, att jag ej gjorde så, men friherrinnan anar ej huru förfärligt det känns för mig att gå tillbaka till forna dagar och det som då tilldrog sig. Jag berättade dock för öfverstinnan P., som visade mig så mycken godhet, att jag förändrat mitt namn, och om friherrinnan vill skriva till henne, så ...»

»Nej, mitt stackars barn!» afbröt matmodern. »Hvar och en äger ju rättighet att antaga hvilket namn han be-

hagar. Det gör mig blott ondt, att jag mot min vilja bedröfvat er, men jag hade ingen aning om att ni varit så olycklig.»

Och matmodern räckte sin hand till Pauline, som denna ödmjukt förde till sina läppar.

»Se här är brefvet!» sade friherrinnan. »Måtte nu innehållet ej ytterligare göra Pauline bedröfvad, utan tvärtom vara så angenämt som möjligt!»

»Det är från en barndomsvännina, ser jag», sade Pauline, »och som hon en längre tid uppehållit sig i Köpenhamn, hade hon förmodligen glömt, att jag antagit min halfbroders namn.»

Pauline neg och lämnade rummet.

Efter hennes bortgång satt Hedvig tyst och tankfull en lång stund, och en skugga lade sig öfver hennes ansikte. Hon kände ett innerligt deltagande för den unga flickan, som redan lidit så mycket, men ändå verkade Paulines yttranden jämte det förändrade namnet en känsla af obehag, en obestämd fruktan, den hon själf ej kunde förklara eller gifva något skäl.

* * *

Klockan kunde vara omkring sex på aftonen. Ljusen voro tända, och hela familjen samlad i förmaket.

Friherrinnan Hedvig sprang oupphörligt mellan soffan och fönstret och lyssnade bakom den upplyftade gardinen. Det blåste och var tämligen mörkt därute, så att Hedvig kände en liflig oro och hade mycket svårt att lugna sig, oaktadt de både ogillande och kärleksfulla ögon, hvarmed baronen mötte hennes blick efter hvarje ny utflykt till fönstret eller förstugan.

Baronen satt och läste, men lyssnade också emellanåt, fast han ej med ord förrådde sin otålighet.

Mot vanan hade grefve Ludvig stannat hemma vid Poppelviken denna afton.

Agata och Henning voro sysselsatta med att steka

äpplen i kakelugnen, och den unga system hade nu äntligen fått ett i ordning, och tillräckligt hyggligt för att kunna bjudas Eugène.

Från salen hördes tonerna af pianot. Det var Ulrika Brattman som spelade, men endast som en njutning för henne själf, ty ingen annan lyssnade ett enda ögonblick till musiken.

Lucie delade sin mors oro, men gjorde ändå allt för att lugna den sistnämnda. Hon försäkrade beständigt att det blåste mindre och hade börjat klarna.

Äntligen hördes rullandet af ett åkdon, som inom några minuter stannade vid trappan.

»Det är Eugène!» hördes i korus, och på de ungdomliga stegen och det häftiga uppryckandet af salsdörren förstod man snart att intet misstag ägde rum.

Förmaksdörren öppnades och Eugène låg i sin mors armar. Därefter kom fadern, och sedan de unga syskonen, samt slutligen alla, som voro närvarande. Den gamle tjänaren, som bar omkring teet, hälsades med ett famntag, som nästan kunde kallas sonligt, men så hade också denne känt Eugène och varit hans stöd och hjälp sedan barndomen. Och tjänstefolket älskade mycket husets äldste son för hans godhet och vänlighet och den bemedling, till hvilken de aldrig förgäfves tagit sin tillflykt, när det gällde deras önsningar eller de hade någon förseelse att afbedja.

Medan nu Eugène sitter i soffan jämte den lyckliga modern och dricker sitt te, bestormad af frågor och kring-smekt af alla, vilja vi försöka en teckning af hans yttre.

Det var ej lätt att säga hvad som var mest intagande i hans ansikte: om det var de stora, strålande, kärleksfulla ögonen, eller munnen med sitt milda, något vemodiga leende, eller den skära färgen på den ädelt formade kinden, fastän denna fina färg syntes något för vek och ömtålig för en man. Också saknade Eugènes hela väsen kraft, och ändå föreföll han så älskvärd med all sin vekhet, att ingen hyste någon önskan, att han skulle varit annorlunda.

Hans stämman ägde denna dallring, som kanske antyder på svaghet till både kropp och själ, men därjämte har något så djupt rörande, så gående till hjärtat.

»Att jag då ändtligen har dig här, mitt älskade barn!» sade friherrinnan och lutade sig intill sonen. »Ack, du vet ej huru jag räknat dagar och timmar den senare tiden.»

»Ja», sade baronen, »din mor har visserligen icke glömt oss andra, ty det kan hon ej, men nog hafva hennes tankar och känslor, och i synnerhet hennes oro nästan för mycket sysselsatt sig med dig, synnerligast under de långa aftnarna, och därför, min kära gosse, var det orätt att du dröjde så länge.»

»Ack, dyra pappa, hör mig och medgif sedan att jag hade mycket svårt att komma förr. Gud vet bäst huru mycket jag längtade hem, men farbror Edwards lynne har i följd af hans beständiga sjuklighet blifvit så dystert och förstämmt, att jag omöjligt kunde bedröfva honom med ett nej, då han bad mig stanna, tills hans egen käre son kommit hem; och redan dagen efter Stefans återkomst reste jag ju.»

»Men hvarföre komma de ej hit öfver julen, som jag skrifvit och bedt?» frågade modern.

»Farbror Edwards kräpor tillåta icke en så lång resa denna kalla årstid, men i sommar, då Stefan är på mötet, ämnar han i stället taga mammas bjudning i anspråk. Men nu lämna vi det där, lilla älskade mamma! Jag lofvar nu att vara med dig både sent och bittida, ja, under själfva julstöket, för att ersätta dig den tid du gått miste om mitt sällskap . . . Tack, min lilla Agata, det var ett mycket vackert äpple, men låt mig först få kyssa dig ännu en gång.»

Återseendets fröjd gaf vingar åt tiden, och ehuru man lade sig ovanligt sent på herrgården denna afton, tyckte man ändå att kvällen förflugit som en ljuf dröm.

Lucie lyste själf sin bror upp på hans rum, för att öfvertyga sig att allt var i ordning. Sedan Eugène ömt tackat henne, sade han, då Lucie stod i begrepp att gå:

- »Hvem var den unga flickan vi mötte i trappan?»
 »Mammas nya husmamsell», svarade Lucie.
 »Hon måste vara mycket vacker, är det ej så?»
 »Hon är en fullkomlig skönhet. God natt, älskade Eugène.»

TRETTONDE KAPITLET.

Mötet. Paulines bref.

En förmiddag omkring fjorton dagar efter Eugènes hemkomst hade Hilda Maklén, den unga prästdottern, kommit på besök till Lucie.

De båda flickorna sutto på den sistnämndas rum, och sedan man länge pratat och lagt råd om julklapparna, såsom det är vanligt denna tid på året, hade man kommit in på allvarligare ämnen. Hilda beklagade sig för sin väninna öfver magister Bränners efterhängsenhet och huru fadern önskade, att hon skulle blifva hans hustru, oaktadt den motvilja hon hyste för läsarprästen och den hon kände, att hon aldrig skulle kunna öfvervinna.

»Nu är det visserligen så», fortsatte Hilda, »att stackars mamma är helt och hållet på min sida, men hon förmår i det hela så litet inverka på pappa. Hade jag däremot en bror, såsom du, Lucie, han skulle på en gång vara mitt stöd och min tröst.»

»Men du saknar ändå icke helt och hållet en bror, min goda Hilda, ty Eugène älskar dig som om du vore hans syster. Du tror ej hur ifrigt han genast frågade efter dig.»

»Är det verkligen sant, Lucie?»

»Kan du tvifla därpå? Vi ha ju känt hvarandra och varit vänner hela vårt lif. Jag minns så väl, att när vi voro barn, och du, som alltid var klen, ej orkade springa och följa med på alla upptåg, då tog Eugène sin lilla leksyster på armen och bar henne; jag hoppas, att du icke glömt det där... Men nu hör jag Eugènes steg i trappan, han ämnar sig hit och jag förmodar, att det just är för att få träffa dig.»

Dörren öppnades och Eugène steg in i rummet.

Nu, vid dagsljuset, föreföll hans ansikte ännu renare och blidare än kvällen förut, men det vemodsfulla draget kring munnen framstod äfven tydligare, såsom en egendomlig motsats mot de strålande ögonen och kindens friska rosor, hvilket vittnade om ett fullkomligt välbefinnande till både kropp och själ.

Sedan Eugène mycket hjärtligt hälsat på Hilda och tagit plats i soffan mellan henne och systemen, började han tala om sitt Uppsalalif, om de väntade julnöjerna och sin förestående utrikes resa, och inom kort försvann, såsom genom ett trollslag, Hildas oro och fruktan för framtiden för stundens ljufliga intryck; hon blef glad och språksam, äfven hon, och när hon slutligen reste sig för att gå, förklarade Eugène att de skulle följa henne ett stycke på vägen till prästgården.

Lucie samtyckte genast.

Det var en tämligen kylig, men klar och vacker vinterdag. Man hade tagit af på den lilla genvägen, som förde genom barrskogen. På ömse sidor stodo de gröna träden, helt lätt belagda med rimfrost, men från grenarna hängde försilfrade pilar, hvilka bröto sin strålgans i vintersolens matta sken.

De unga flickorna jämte Eugène skyndade framåt med lätta steg och under ungdomligt prat och skratt tills Hilda plötsligen studsade och ryckte Lucie i armen.

Lucie såg upp, och den syn, som mötte hennes blickar, verkade nästan elektriskt äfven på henne.

Det var Pauline Gyllenstern, som kom gående med

långsamma steg, hon syntes så drömmande eller fördjupad i sina tankar, att hon ännu icke bemärkt de personer, hvilka mötte henne.

Den friska luften hade ännu mer höjt henne sskönhet, gifvit törnrosens färg åt hennes kinder och en mera magisk tjusningskraft åt de mörka ögonen, den svällande rosenmunnen.

Så tyckte åtminstone de båda flickorna, och hvad Eugène beträffar, så voro hans blickar liksom fastväxta vid husmamsellens ansikte.

Man hade stannat och växlat några ord. Pauline hade fäst sina mörka ögon en sekund på Hildas ansikte, därpå gifvit Eugène en något längre blick, och sedan med sitt ljufvaste småleende vändt sig till Lucie.

»Vänd nu om mamsell Pauline», sade Lucie vänligt, »och gör sällskap med oss fram till grinden; där lämna vi Hilda och återvända sedan alla tre till herrgården.»

»Nej, tack goda fröken Lucie! Friherrinnan väntar mig, jag har redan dröjt alltför länge.»

Och Pauline neg och fortsatte sin väg i motsatt riktning. Det var tyst några ögonblick tills Hilda i en slags extas utropade:

»Jag bönfäller, min lilla Lucie, att du äntligen ber mamsell Gyllenstern att göra dig sällskap när du någon gång hälsar på mig. Ser du, Lucie, jag måste riktigt mätta mig med att åskåda henne. Å, hvad hon är skön! Men du, du Eugène, måste i sanning akta dig!»

Han svarade ej genast, men slutligen sade han med ett visst vemod i rösten:

»Akta mig? Huru kan man väl akta sig för något sådant? Nå, min lilla Lucie, se ej så förvånad ut; jag tänkte nu egentligen på husmamsellen. Ack säkert har hon redan varit mycket älskad, och hvem vet väl hvad hon själf gömmer i sitt slutna bröst af saknad och längtan. Jag såg, hvad icke ni gaf akt på, då vi mötte henne. Hon var mycket upprörd, hon hade gråtit.»

»Å, Eugène, du misstager dig säkert.»

»Nej, Lucie! för öfrigt har jag också upptäckt något annat. Du vet, att jag vid bordet har min plats midtemot mamsell Gyllenstern, och huru kan jag väl undgå att betrakta henne? Nåväl, jag har ofta märkt, att en skugga drager fram öfver hennes intagande ansikte, en skugga, som kommer från djupet af hennes själ, jag är öfvertygad därom.»

»Men jag försäkrar dig, Eugène, att mamsell Gyllenstern har det mest jämna och glädtiga lynne.»

»Det förekommer kanske så», sade han, »ty hennes ställning och omständigheter nödga henne att vara sluten. Hvad skulle väl hon, en stackars husmamsell, en prosans dotter kunna hoppas af sympati i det främmande huset, bland de främmande människorna? Ack nej, hon måste sluta allt inom sitt eget bröst!»

Det där lät ovanligt allvarligt i Eugènes mun, och det väckte också de båda flickornas förvåning; man svarade därför ingenting, tills Hilda vände talet åt ett annat håll, då hon sade till Lucie:

»Det är besynnerligt, att din mors husmamsell promenerar så där midt på förmiddagen. Det skulle mamma aldrig tillåta mamsell Blom.»

»Å, kära Hilda, det gällde något förtroendeuppdrag af mamma, ty du skall veta, att mamsell Gyllenstern i det fallet skjutit ut mig; hon har blifvit en sådan favorit hos mamma, att alla goda gärningar måste gå genom hennes händer, och de sjuka och fattiga se också säkert mycket hellre hennes vackra ansikte än mina simpla mörka drag, så jag förlåter både mamma och hennes ombud.»

* * *

Julen var förbi och den hade varit särdeles rolig och angenäm.

Äfven Pauline Gyllenstern hade varit med på alla dessa fester, ty den ädla matmodern var alltför mänsklig och rätt-

tänkande för att ej inse, att äfven den beroende flickan ägde sin ungdom, och att denna ålder alltid känner ett stormande behof af glädje och förströelse.

Ännu tycktes den unga flickan icke ha gjort något ovanligt intryck på Eugène. Han beundrade hennes skönhet, hennes älskvärda väsen, men denna beundran delades af alla de unga män, med hvilka hon kommit i beröring under julnöjena.

För öfrigt tänkte ingen, att det var en möjlighet att Eugène kunde fatta kärlek för sirenen, som kommit i hans närhet; icke ens modern, annars så orolig och fruktande när det gällde hennes älskling, hyste en tanke ditåt.

I slutet af januari, då julnöjena voro förbi, skref Pauline Gyllenstern till en väninna i Stockholm.

»Min goda Sigrid!

Tack för ditt bref och förlåt att jag ej förr besvarat det, men jag har omöjligt haft tid att skrifva. Är du så strängt hållen, du stackars barn? frågar du kanske. Å nej, du kan vara lugn, ty jag har det mycket annorlunda än du tror.

Det har varit jul och jag har roat mig mycket, som man säger, ty öfverallt där familjen varit bjuden, har jag varit med, och jag måste erkänna, att jag blifvit väl bemött. Ja, jag har till och med dansat på det ståtliga Ekenäs, grefve S:s egendom. Jag var egentligen icke nämnd då bjudningen kom, men min matmor talade vid grefvinnan, och så fick äfven jag min inbjudning, ehuru jag tror, att det kostade på, ty de äro mycket högmodiga hela sällskapet, synnerligast de unga fröknarna, och vid minnet af deras nedlåtenhet och bjudningen beslöt jag att hämnas ett litet grand, hvilket jag gjorde på så sätt, att jag koketterade med de unga grefvarna på balen, och använde min hela förmåga i det fallet, hvilket också hade till följd, att

jag dagen efter erhöll en kärleksepistel från hvardera af dem. Jag tyckte det var roligt nog, och jag kände med detsamma en slags lust att spela en liten roman under det enformiga lifvet här på landet, men, ihågkommande min beroende ställning beslöt jag att vara försiktig, och handlade därför såsom en dygdig och väl uppfostrad flicka, då jag ej låtsade om någonting, utan visade mig mycket stolt, då grefvarna kommo på besök till baron Eugène, och jag händelsevis mötte dem i trappan. Jag förmodar således, att den romanen tog sin början och sitt slut på en och samma gång.

Du frågar, om man ännu bemöter mig lika väl. Ja, min goda Sigrid, och de äro alla i det fallet så lika i godhet och vänlighet mot mig, att jag verkligen skulle finna mig rörd, om jag ej motarbetade denna känsla, men, ser du, jag har ännu icke sett någon fattig, som haft hjärta och vågat visa det, som ej på samma gång blifvit ett mål för bittra smärtor och förödmjukelser. För öfrigt bryr jag mig ej så mycket om de unga, ty jag har med dem ingenting gemensamt utom åldern. Hvad ana de väl om mitt förspillda lif under den glädjefest, som alltid utgjort deras? Ack, när jag tänker på detta och jämför, då känner jag mången gång endast hat och bitterhet fylla min själ.

Men, ser du, Sigrid, med baronen och friherrinnan är det annorlunda; dem kan jag icke hata. Nej, jag högaktar dem mot min vilja och emellanåt gör det mig ondt om dem, ty de äro så goda och ädla och förtroendefulla, att de nog få lida bittra sorger, därom är jag öfvertygad. Emellertid vill jag, att du skulle se dem. Han är så ädel, så verksam för sina medmänniskors bästa. Hon är så mild, så god, så omtänksam uti sitt hus. Ja, jag skulle aldrig ha hjärta att med uppsåt göra dessa människor något ondt, äfven om det stode i min förmåga.

Mot de unga däremot känner jag det annorlunda, som jag nyss sade, och ändå är det orätt just för föräldrarnas skull.

Den äldsta dottern, Lucie, är en mycket god och älskvärd flicka, som man säger, och mig bemöter hon snarare som en vän än en underordnad person, men ändå tål jag henne knappt, ty vi äro jämnåriga och jag kan ej låta bli att tänka på, att det är föga förtjänst att med ett sådant hem, sådana föräldrar som hennes, vara god och ädel. Om jag haft det som hon, huru annorlunda hade icke då mitt hela lif varit!

Förlåt mig, Sigrid, det där lät litet vemodigt, tror jag, och den tonen passar ej för oss, som ha sökt att döda hjärtat, detta olyckliga ting, af hvilket man blott har plåga och obehag, då man är kvinna och uppträder på lifvets frostiga marknadsplats.

Men nu några ord om den öfriga familjen.

Jag förbigår dock den tjuguarige läraren och den tioåriga eleven, husets yngste son, såsom för mig utan allt intresse. Däremot måste jag nämna några ord om den yngsta dottern Agata, en tråkig näbbig unge, som visar mig en högst besynnerlig motvilja, hvilken jag oaktadt mitt yttersta bemödande ej kan öfvervinna. Hennes skarpa ögon, hennes aktgifvande behaga mig ej särdeles, ehuru jag ej vet hvad den otäcka ungen egentligen skulle kunna göra mig.

Vidare måste jag nämna guvernanten, mamsell Ulrika Brattman. Jag skulle ej kosta många ord på henne, ty hon är, såsom de flesta i hennes ställning, ytterst pjåskig eller sentimental; men hon har hos mig väckt ett visst intresse genom den mycket rörande, men fasligt dåraktiga passion hon hyser för grefve Waltenstein, och hon förstår ej att behärska sig, hvarför hennes ömma låga är känd af alla, först och främst af föremålet och sedan af familjen. Ja, till och med tjänstfolket har reda därpå, och för mig låg den klar redan första dagen af mitt vistande här, men det, som mest förvånar mig, är att se, huru man här i huset behandlar denna fruktlösa hängifvenhet. I allmänhet finnes det intet fall, där människan så gärna visar sin

lust och sin förmåga att såra och smäda, som när det är fråga om en obesvarad eller olycklig kärlek. Männens visa då prof på en riktigt storartad hjärtlöshet när de notabene själfva äro det dyrkade föremålet, och kvinnan visar sig vanligen svekfull, bitter och triumferande, i synnerhet om det gäller en stackars underordnad af hennes kön; men här existerar ej något dylikt, ty genom hela familjen går en anda af godhet och skonsamhet, som gör det omöjligt att någon med uppsåt kan såra sin like, och detta kommer äfven Ulrika Brattman till godo. Man bemöter henne som en dotter och syster, och hennes dåraktiga ömhet låtsar man ej om.

Men det besynnerligaste är ändå, att äfven föremålet för denna ömhet visar Ulrika en viss aktning och skonsamhet. Kunde man väl tro grefve Ludvig om något sådant? Han, som varit så öfvermodig och hjärtlös, som lekt med och krossat hjärtan samt trampat dem i stoftet! Är han då kanske kär i henne? frågar du. Nej, Sigrid, det kan då aldrig komma i fråga. För det första är hon för gammal, nära trettio år, och du vet väl, att männen, framför allt de mycket lättsinniga, i synnerhet dyrka ungdomen. Vidare är Ulrika alltför passiv och gråtmild till lynnet. Huru skulle en sådan kvinna kunna göra något intryck på en så blaserad man som grefven! Men han får icke heller vidare älska någon kvinna; han har förlorat hvarje rättighet därtill, och jag är svartsjuk, jag. Mig ensam måste hans ömhet, hans omsorg tillhöra, om jag också förskjuter den, ty jag är icke endast hans onda samvete, utan jag är jämväl en blomma från hans flydda ungdom, den han med vemod och saknad skall minnas till sin sista stund.

Nu några ord om familjens älskling, den äldste sonen, baron Eugène. Jag måste väl litet sysselsätta mig med honom, ty jag gissar, att din nyfikenhet blef väckt, då jag nämnde den oro, som gripit grefven, att jag genom mina konster skulle fånga den stackars gossen, och ändå för-

säkrar jag dig, Sigrid, att jag aldrig tänkt på något dylikt, om ej grefven satt det i fråga. Nu däremot springer min fantasi ofta nog åt det hållet, och ändå vill jag ej ställa till något ondt, ty det är synd med modern och ynglingen, och äfven med mig själf, kanhända, ty ser du, Sigrid, huru vacker, älskvärd och intagande Eugène också är, hvilket lätt förklarar, att han är så afhållen af alla, så tror jag ändå aldrig, att jag skulle kunna älska honom. Mitt hjärta är kanske dödt; men dessutom är han äfven så olik mig, så ädel, så upphöjd, så svärmande. Jag skulle alltid inför honom behöfva spela en roll och det vore mera än hvad jag i längden stod ut med.

Men mina tankar ändra sig ändå emellanåt, och då känner jag, att det skulle vara mycket ljuft för den föraktade misshandlade Pauline Wallers att intaga en sådan lefnadsställning. Ja, jag skulle både lida och triumfera på en och samma gång att framstå så inför grefve Ludvig. Men när jag tänker på andra, som sårat och gjort mig ondt, i synnerhet på henne, — du förstår — då vore detta en njutning utan gräns, och jag vågar ändå icke tänka därpå, ty det vore synd ej endast om föräldrarna utan äfven om ynglingen med det svärmodiga draget kring munnen. Jag undrar ibland om Gud satt dit detta drag som en varning för min räkning.

Grefve Ludvig är här nästan dagligen, fast det är så vackert och behagligt vid hans hem Poppelviken. Han betraktar mig ibland så uppmärksamt, men låtsar ändå ej om att mitt hjärta är öfverfullt och att jag måste tala vid honom. Fruktar han då ej, att jag kan bryta det löfte, som han nästan aftvingade mig.

Du frågar mig om jag ännu hatar grefven lika högt. Ja, jag tror det; men ändå känner jag, att jag skulle blifva en riktig furie mot den, som gjorde honom något för när. Jag glömmer aldrig det onda han gjort mig; men jag minnes också hans förtviflan, hans ångest, och

den oro, den omsorg han känt för min skull, fast den i det hela ej verkat något godt för mig.

Men ser du, Sigrid, när jag betraktar hans härjade anlete och det djupt svårmodiga uttrycket i hans ögon — dessa härliga ögon — då gör det mig ondt, ty jag vet hvad som verkat detta och jag hatar icke mera; men denna milda känsla är mycket flyktig, och måste i det hela komma sig af luften här i huset, som stundom gör en vek, med eller mot ens egen vilja.

Nu kan du vara trött vid mitt långa bref. Också skall jag strax sluta, helst som jag i andanom hör mamsell Hannas klagolåt där nere i köket öfver den obegrip-liga husmamsellen, som just rätt ingenting duger till. Ja, hon beklagar sig äfven understundom för friherrinnan öfver min ohjälpliga tafatthet och okunnighet i hushållsgöromålen, ehuru jag måste göra henne den rättvisa, att detta anklagande vanligen slutar med ett tillägg som låter så: Man kan ändå omöjligen vara ond på den stackars flickan, och det säger jag friherrinnan, att när jag ser tårar i hennes ögon, gör hon med mig hvad hon vill, och jag kan icke vidare säga ett hårdt ord till henne, äfven om hon vände upp och ned på hela huset... Säg, Sigrid, beundrar du mig ej?

Nu adjö, min goda Sigrid, du, den enda, för hvilken jag ännu hyser vänskap och förtroende, ty under alla omständigheter har du haft hjärta för mig, och blir jag en gång friherrinna Liljesköld, skall du få se, att jag icke är otacksam. Skratta ej åt mig, goda Sigrid, hvem vet hvad som kan hända?

Jag skickar dig här penningarna, du vet. Säg mig ingenting vidare. Nog gör det mig ondt, må du tro, men det plågar mig också att tänka därpå, att tala därom.

Skrif snart, min dyra Sigrid, och glöm ej, att jag numera heter Gyllenstern, ja, glöm ej

din tillgifna

Pauline.

FJORTONDE KAPITLET.

Eugène och grefve Ludvig.

Vintern var nästan förbi, ty man hade hunnit fram i mars. På Helgestad var allt sig tämligen likt, familjen njöt af sin ostörda sällhet, och husfadern fortsatte sin ädla verksamhet med samma nit och kraft som förr.

Med Eugène hade dock en viss förändring försiggått, som blef märkbarare för hvarje dag. Han hade blifvit ovanligt tyst och tankfull, och man hörde sällan, såsom förr, den vackra rösten ljuda vid pianot och i förening med de unga syskonens. Stundom var han ovanligt glad, och ibland åter nästan sorgsen. Den ena stunden smekte han de sina med riktigt stormande ömhet; därpå syntes han grubblande och tillbakadragen, och så kunde han sitta både länge och väl, utan att yttra en mening. Med ett ord, här syntes alla symptom antyda, att Eugène var kär.

Friherrinnan, som först märkte det besynnerliga i hans sätt, var dock långt från att ana orsaken. Hon trodde först, att Eugène var kroppsligt sjuk, och erbjöd därför alla medel, som funnos i hennes husapotek; men då sonen med verklig fasa förkastade dem alla, vände sig friherrinnan till sin man med sina farhågor, sin oro, och sade, att man borde skicka efter doktorn.

Baronen, som hade tusen saker att tänka på, talade dock vid Eugène, men då denne skrattande försäkrade, att han mådde fullkomligt väl, blef fadern lugnad, och då han tänkte, att Eugène möjligen läste för mycket, rådde han honom att taga mera motion, att resa omkring till grannarna och emellanåt in till residensstaden för att söka förströelse och omvexling.

De följande dagarna syntes Eugène; till moderns stora glädje, vara densamme som förr.

Hade man noga gifvit akt, skulle man kanske funnit att hans glädtighet stundom var något konstlad, men man trodde på hans försäkringar, därför att man kände ett lifligt behof att göra så. Den ende, som i det fallet utgjorde ett undantag, var grefve Ludvig. Med forskande blickar följde han hvarje rörelse af Eugène så ofta han var på herrgården. Ja, i så hög grad utvecklades detta aktgifvande, att det tycktes både plåga och genera föremålet därför, och dock yttrades ej ett ord å någondera sidan.

Eugène gjorde om förmiddagarna långa promenader till fots, att döma efter hans sena hemkomst. Fordom hade han vanligtvis gått ut i sällskap med fadern eller med Lucie och barnen. Nu tycktes det som om han helst ginge ensam, och äfven detta hade grefven iakttagit.

Men den sistnämnde gick äfven själf gärna och tämligen långt ibland, ty en dag begaf han sig gående på väg till Helgestad, oaktadt det var en half mil mellan Poppelviken och herrgården.

Grefven hade hunnit ungefär halfvägs, då han blef varse Eugène, som långsamt kom gående med nedböjdt hufvud och syntes så försänkt i djupa tankar, att han ej bemärkte grefven, förrän denne slog honom på axeln.

Eugène lyfte hastigt upp hufvudet och grefven såg med förvåning att han hade gråtit.

»Ack, är det ni, onkel Ludvig?» sade ynglingen med en viss belåtenhet i rösten.

»Ja, min gosse; jag, liksom du, går mycket gärna, och jag är nu äfven särdeles nöjd med att jag så här mötte dig.»

»Men vi träffas ju nästan alla dagar, bäste onkel; dock, som äfven jag önskade få säga er några ord, är jag mycket glad öfver detta sammanträffande.»

»Så mötas ju då våra önskningsar i det fallet!» svarade grefven, »och det bådard godt. Men låtom oss nu långsamt fortsätta vår promenad fram till Helgestad, så skall jag ge-

nast börja afbörda mig det jag har på hjärtat. Säg mig, Eugène, om din mor ej hade något skäl för sin oro? Det förefaller äfven mig, som om du vore dig olik, som om något tryckte ditt sinne; är det icke så?»

»På sätt och vis, bästa onkel, ty hvad som så där ömsom plågar och tjusar mig, ville jag ej förlora för allt i världen. Nu först vet jag, att jag lever.»

Grefven bleknade.

»Jaså!» suckade han med låg röst, »min fruktan är således icke tagen ur luften... han älskar henne!»

Eugène betraktade med förvåning uttrycket i grefvens ansikte.

»Hvad är det... har onkel blifvit sjuk?» frågade han.

»Bry dig ej om mig», svarade denne, »jag mår väl; men svara i stället på min fråga: du älskar, min stackars Eugène, är det så?»

»Ack ja, onkel Ludvig!» svarade Eugène och höjde sina vackra ögon mot den blå himlen. »Jag älskar, och jag kan ej annat, ty hon, som vunnit mitt hjärta, är en ängel.»

»Ja, de äro alla änglar, innan vi lära känna dem», svarade grefven med ett bittert småleende, »och i synnerhet hon, som väcker den första kärleken till lif i vår själ. Men, Eugène, sök att besegra din känsla, kom ihåg dina föräldrar!»

»Det är just det», svarade Eugène, »som emellanåt gör mig bekymmer; men endast någon gång, ty min far och mor äro ju så goda, så fördomsfria, och mamma var ju själf en fattig, ofrälse flicka. Å, de skola icke hafva hjärta att neka mig min högsta sällhet. Och ni själf, min bästa onkel Ludvig, skall lägga er ut för mig... det var just där-om jag ville bedja er.»

Eugène tryckte innerligt grefvens händer.

Denne svarade icke genast. Han höll sina ögon fästa på marken och när han slutligen höjde dem, visade de ett uttryck af så djup smärta, att Eugène kände en besynnerlig oro insmyga i sin själ.

»Nej, Eugène!» sade slutligen grefven, »i det fallet kan

jag ingenting göra för dig. Älskade du din mors kökspiga, som jag tror är en god och ärbar flicka, då skulle jag kanske lägga mig ut för dig hos dina föräldrar, och ej vika tillbaka förrän jag hade lyckats; men nu . . . nu är det omöjligt.»

»Men, onkel Ludvig, det där låter då för besynnerligt», sade Eugène nedslagen. »Det måste finnas någon viktig orsak till, att onkel Ludvig ej vill hjälpa mig. Pauline är så skön, så omotståndlig, och därför är det möjligt att . . .»

»Nej! nej!» afbröt grefven häftigt, »jag är icke din rival; men det finnes andra skäl, som jag ej får nämna, men hvilka göra det till min plikt att motarbete din kärlek. Ack, tro mig, Eugène, då jag säger, att en förbindelse med denna Pauline Gyllenstern icke allenast skulle göra dig olycklig för ditt återstående lif, utan äfven bereda dina föräldrar mycken sorg.»

Eugène syntes tankfull och bedröfvad. »Ack, onkel Ludvig, det är då att riktigt martera mig att yttra sig så där dunkelt. Känner onkel till något ondt om Pauline, så vore det väl ädlare att öppet säga det, så hon finge försvara sig. Å», fortfor Eugène med den första kärlekens blinda tillförsikt, »jag skall ändå aldrig tänka annat än godt om henne, ty Gud själf har satt sin stämpel på hennes ansikte, och detta gäller mera än människornas lumpna afund och förtal. Jag tror på Pauline som på mig själf, som på Gud.»

»Jag har ej sagt något ondt om den unga flickan», svarade grefven; »men jag bönfäller hos dig, för din egen, för dina föräldrars, och jag skulle äfven tillägga för min skull, om jag härvidlag icke vore så obetydlig, sök att öfvervinna din kärlek! Res långt bort, utomlands, och om din far ej för tillfället har tillräckligt med pengar, står min kassa till din tjänst. Jag älskar dig för din egen och för dina föräldrars skull, och därför vill jag ej, att du skall bli olycklig. Res! res!»

»Nej!» svarade Eugène, »så kastar jag icke ifrån mig min sällhet. Ni påstår, att ni ej sagt något ondt om den stackars flickan; men kan det väl finnas ett grymmare för-

tal än dessa halfva meningar? Drag fram några verkliga skäl, som ligga klara och sannolika, och jag vill åtminstone lyssna till dem.»

»Bed mig icke vidare, Eugène, jag får och jag vill icke tala.»

»Men kanske jag ändå börjar förstå huru det hänger ihop», sade Eugène med ett mildt småleende. »Man har berättat mig, att ni, onkel Ludvig, i er ungdom haft flera ömma förbindelser. Kanske har ni blifvit bedragen i kärlek? Det är hårdt och jag beklagar er, men jag inser också, att ni därigenom blifvit bitter och sträng och ser endast skuggor, när det är fråga om kvinnan.»

»Kanske har du rätt», sade grefven, »men nu försäkrar jag dig, att härvidlag det äfven är något annat.»

»Nå, men säg då en gång hvad det är!» utbrast Eugène otåligt.

»Nej, jag får icke», svarade grefven med en slags ångest. »Det vore rysligt och samvetslöst, ty du skall veta, att det här finnes en helig skuld, en skuld, som blifvit besegrad genom döden och som befäller mig att tåga.»

»Hvad allt detta förefaller mig underligt!» sade Eugène och hans röst var åter lugn och mild. »Jag har, sedan jag kom ut i världen, hört så mycket talas om brott, olyckor och eländen af alla slag, men någon öfverdrift måste ändå ligga i dessa fasaväckande taflor, ty jag har alltid funnit, att dessa olyckliga, som fallit, kunna resa sig igen, och att de hysa både kärlek och tacksamhet till dem, hvilka bidragit till deras upprättelse, ty så hafva de visat sig mot pappa. Hvad de fattiga och olyckliga beträffar, som äro goda och redliga, så hjälper man ju dem efter bästa förmåga. Och när jag nu tänker på det där, så tror jag ändå, att mänskligheten icke är så djupt sjunken som man påstår, icke så otacksam, så bedräglig eller egennyttig.»

»Ack, Eugène», svarade grefven och en djup smärta uttryckte sig i hans röst, »jag förstår dig fullkomligt, ty jag känner din förtroendefulla, okonstlade själ, och därför vet

jag äfven, att ditt uppvaknande skall bli förfärligt. Du är just en bland dem, som man alltid skall söka att bedraga, ty du äger intet vapen till ditt försvar, och ändå ville jag så gärna skydda dig, men hvad förmår jag väl mot ödet och dig själf?»

»Säg ingenting vidare, onkel Ludvig! Beröfva mig icke det, som gör mig så lycklig, låt mig få behålla min tro, och i synnerhet min tro på henne, som jag så ömt älskar. Ack, betrakta henne blott och säg om det är möjligt att med ett sådant ansikte kunna äga en låg och svekfull själ?»

Grefven suckade.

»Har du gjort din förklaring till din mors husmamsell ännu?» frågade han.

»Det där med husmamsellen var då icke ädelt, onkel Ludvig! Hvad rår den stackars flickan för, att hon är fattig och ringa? Men jag inser nu också till en del orsaken till den ovilja min kärlek väcker. Jag vill emellertid besvara frågan: nog hafva mina blickar sagt Pauline huru kär hon är för mitt hjärta, men icke mina ord ännu.»

»Men tror du, att hon älskar dig tillbaka?»

»Ja», svarade Eugène och hans ögon strålade af hänryckning, »jag är nästan säker därom. Har icke onkel Ludvig märkt, huru blek och tankfull Pauline blifvit på en tid? Det är ju alldeles samma förhållande som med mig själf... som gjort mamma så mycken oro», tillade Eugène med ett mildt småleende.

»Min stackars Eugène, hvad jag beklagar dig! Men jag bönfäller äfven, att du dröjer något ännu med din förklaring till den unga flickan, och äfven till dina föräldrar.»

»Onkel Ludvig begär mycket, då intet annat skäl framdrages än den ovilja onkel Ludvig hyser till Pauline. Men, gudnås, det blir ej så lätt att tala vid pappa och mamma, då jag därigenom gått miste om det stöd jag påräknat, ja, jag vet ej huru det kommer sig, men det kännes så uti mitt inre, som det skulle bli mycket svårt.»

»Tag den där känslan som en varning, Eugène!»

»Å nej, det är ej något sådant, utan min oro kommer sig helt enkelt däraf, att min stackars Pauline är fattig och ringa, och mina föräldrars lott är i det fallet så annorlunda; men de äro så goda och jag vet nog huru de hålla utaf mig, och därför vore det den största orättvisa att tvifla på, att de ej skulle vilja min lycka, min högsta sällhet.»

Man hade hunnit fram till de stora gårdsgrindarna vid Helgestad. Eugène öppnade för grefven och lade vänligt sin hand i hans. Sedan vände han tillbaka, för att fortsätta sin vandring och ostörd ännu en stund få drömma den första kärlekens ljufva, outplånliga drömmar.

FEMTONDE KAPITLET.

Pauline.

Eugène älskade således. Han hade gifvit vika för husmamsellens förledande sätt och idealiska skönhet, och för sitt eget veka, förtroendefulla hjärta, och det var mycket naturligt, att så skulle gå.

Visserligen hade också Pauline bemödat sig om att vinna honom, ty hon var kvinna och därtill, oaktadt sin ungdom, en ganska erfaren kvinna. Det, som dref henne härtill, var dock icke endast glansen af det lif, som vinkade i bakgrunden, utan det var äfven den oro och ledsnad, hon började känna i sin själ. Det var så tomt och enformigt på landet, och de göromål, hvilka tillhörde hennes befattning och med hvilka hon ofta måste sysselsätta sig i mamsell Hannas sällskap, väckte hennes yttersta leda. Hon hade nu

njutit nog af lugn och frid, och en slags längtan efter hennes forna äfventyrliga och omväxlande lif, började vakna i hennes inre. Därtill kom också någon gång afsinak för den roll hon spelade och för den fullkomligt främmande värld, inom hvilken hon rörde sig, och där hon stod ensam med sitt öfverfulla hjärta, sin ånger, sina sönderslitande minnen.

Ja, Pauline kände någon gång både ånger och behof af upprättelse, men man blir dock icke ädel, sann och dygdig utan att någon mild hand räcket till stöd. Någon gång kan väl en dylik förändring väckas genom sorg och äfven genom en ovanlig och rik lycka eller medgång, som låter hoppas på en tillvaro så ljuf, i jämförelse med det förflutna, att det äfven hos en fallen, men med ädlare instinkter begåfvad ande, väcker en så öfversvallande tacksamhetskänsla att den framkallar ett omotståndligt behof att hängifva sig åt det goda.

Men något sådant hade icke inträffat med Pauline. Hon kände sig orolig och olycklig, och hon längtade efter deltagande; och så vände hon sig, om också icke direkt, till grefve Ludvig, men när han på hennes sorgsna, talande blickar svarade med endast mörka och ogillande ögon och med det kyliga i sitt sätt, då vaknade den onda instinkten hos Pauline, och hon beslöt att hämnas på hvad hon trodde vara ett bevis på förakt och liknöjdhet, genom att bryta sitt löfte; och så vände hon sig till Eugène. Och hon vann också en fullkomlig seger, ty den första blicken hon sände honom från sina farliga ögon, åstadkom ett uppror i hans själ; den andra fängslade honom för alltid.

Men Pauline visste icke, att grefvens visade liknöjdhet mot henne själf endast var ett sken. Han hade en gång i forna dagar på ett så fasaväckande och olyckligt sätt ingripit i hennes lif, att hon ännu sysselsatte hans tankar och hans samvete både dag och natt, och kanske låg hon till och med hans tröttade, oroliga hjärta mycket närmare än han själf hade någon aning om.

Emellertid valde nu grefven en väg, som han själf an-

såg för den rätta, ehuru den måhända röjde en slags moralisk feghet. Pauline skulle ledas till något bättre, men helt och hållet oberoende af honom, ja, det var kanske till och med nödvändigt, att han höll sig på afstånd, på det minnet af det förflutna ej störande skulle träda emellan, utan exempel och vanan att vara med goda och ädla människor fullt få göra sig gällande. Och däraf kom sig nu det sätt, som grefven iakttog mot Pauline, och som kostade honom mycken strid, hvilken öfvergick till sorg och ångest, då han bemärkte det mål, dit hon slutligen vände sig.

Men Eugènes rena, okonstlade hjärta hängaf sig allt innerligare och med fullkomligt förtroende.

Jämte den förskräckelse och sorg, och kanske äfven svartsjuka, som Eugènes kärlek framkallade i grefvens inre, kom sig ännu något annat, som pinade honom i lika hög grad, och det gällde frågan: skulle han tala eller iakttaga tystnad?

Det blef en häftig strid i grefvens själ. Han älskade och aktade högt den familj, inom hvilken han vistades, och sanningen och hedern uppmanade honom att tala och upplysa föräldrarna, medan det ännu vore tid; men å andra sidan funnos också de mest bevekande omständigheter, hvilka ålade honom tystnad. Han hade en helig, en outplånlig skuld till Pauline, ty han ansåg sig på sätt och vis stå i ansvar för hennes förspillda lif. Skulle han då godtgöra detta på det sätt, att han med några ord dref henne åter ut i världen, för att kanske falla ännu djupare, och för att ytterligare anklaga honom inför Gud och den döde. Kunde icke äfven hon upprättas? Gud har ju sagt, att han förlåter... böra då icke de varelsor, som själfva fela, vara milda och öfverseende med hvarandra? Skulle icke den rena, den upphöjda kärleken, kunna förädla den unga kvinnan, såsom den ofta hade gjort det i dylika fall! Ack jo! detta vore visst icke omöjligt, men ändå...

Grefven såg åter saken från den andra sidan, och blef på nytt lika vacklande. Den familj, hos hvilken han vista-

des, stod högt i moraliskt hänseende och han var skyldig densamma mycken erkänsla. Skulle han då vara behjälplig att lurendreja in lasten och sveket just där, hvar-est alla handlingar lågo rena och öppna i himmelens ljus, inför Guds och människors ögon?

Nej! det var gifvet, att han måste tala, och i första rummet vid Pauline, samt föreställa henne den synd hon begick genom sin ovärdiga lek med ett ädelt och oerfarat hjärta, samt ålägga henne att draga sig tillbaka medan det ännu vore tid.

Och i följd af detta sista beslut, sökte nu grefven, så ofta han befann sig på Helgestad, alla möjliga medel att få träffa husmamsellen på egen hand, men det misslyckades fullkomligt genom hennes uppenbara bemödande att undvika honom. Det låg ett vildt trots och en underlig triumf i hennes blickar, då hon flydde honom så där. Han hade stött henne tillbaka och hon ville hämnas, och hvad som glänste så lockande för hennes inbillning, var äfven rätta sättet att såra och oroa den man, som hon visste saknade makt att strida mot henne.

Nu vände sig grefve Ludvig till Eugène med sina varningar, sina böner, men vi hafva redan erfårit att de alla strandade mot den första kärlekens allmakt. Slutligen hoppades han endast på ödet eller slumpen, som kanske skulle uppställa något hinder, men denna underliga makt tycktes tvärtom gynna de älskande och förde dem genom en opåräknad tilldragelse betydligt framåt, emedan den framkallade en förklaring, som afgjorde allt.

En morgon, då familjen satt vid frukostbordet, inkom inspektorn och berättade att ett zigenarsällskap eller tattare, som de af folket kallas, hade inkvarterat sig i jakthuset, som låg vid mynningen af barrskogen, ungefär en half fjärdingsväg från Helgestad.

Nu utgjorde det lilla jakthuset baronens älsklingstillhåll. Han hvilade sig där under sina vandringar kring ägora. Han älskade tystnaden och friden, som rådde rundt omkring,

och han uppgjorde där många planer för sina underhafvandes och hjälpbehöfvandes bästa.

Inspektorn sade, att tattaressällskapet var tämligen talrikt, och bestod af män, kvinnor och flera barn.

Baronen gaf honom nu i uppdrag, att genast begifva sig till främlingarna samt inbjuda hela sällskapet till herrgården, där de skulle erhålla all den hjälp och det understöd de möjligen behöfde.

Några dagar gingo förbi och man tänkte ej vidare på saken. Då kom inspektorn ännu en gång och sade, att främlingarna, oaktadt hans förnyade uppmaningar, ännu befunno sig kvar i den tillflyktsort de tagit sig, och att den äldste bland zigenarna, en vild och oregerlig karl, upptagit inspektorns tillsägelse med svordomar och hotelser, hvarför denne nu önskade ytterligare förhållningsorder af sin husbonde.

Baron Liljesköld var, ehuru tålig och mildsinnad, dock rädd om sin myndighet. Han tillsade därför inspektorn att taga tillräckligt folk med sig samt begifva sig till jakthuset och drifva ut de vilda karlarna därifrån, men försöka förmå kvinnorna och barnen att komma med till herrgården för att erhålla hjälp. Denna befallning skulle dock icke verkställas förr än morgonen därpå. Öfver natten skulle man lämna dem i fred, tillade baronen.

Med detta besked aflägsnade sig inspektorn.

Strax på eftermiddagen begaf sig Eugène ut på en promenad, och några steg utanför gårdsgrindarna tog han af på den biväg, som förde till jakthuset.

Manad af sitt goda hjärta, gick han att söka upp zigenaresällskapet för att med sina föreställningar söka förmå dem att ej längre motsätta sig hans fars vilja och att i öfrigt lämna dem någon hjälp.

Man var i medlet af april, men luften, ehuru klar, var tämligen kylig, och den frusna marken knarrade under vandrarens fötter. Eugène hade därför klädt sig i tulubb och vintermössa.

Eugène gick långsamt och försänkt i djupa tankar,

såsom numera vanligt. Ungdomens liflighet och sorglösa uttryck i rörelser och anletsdrag hade försvunnit och lämnat rum för den oro och de både ljufva och smärtsamma tvifvel, som tillhöra kärleken.

SEXTONDE KAPITLET.

Förklaringen.

Ändtligen hade han hunnit målet för sin vandring och stod nu i förstugan till det större rummet, där, efter inspektorens utsago, främlingarna skulle uppehålla sig.

Där pratades också mycket lifligt där inne och Eugène lyssnade. Snart lade han handen hårdt på sitt hjärta då han igenkände den ljufva musikaliska rösten. Det var Pauline som talade.

»Nej, nej! jag har icke kommit hit för att bli spådd», sade hon, »utan endast därför, att det gjorde mig mycket ondt, ty äfven jag har varit fattig, och sedan ville jag bedja er, att icke längre motsätten eder baronens vilja, utan kommen till herrgården redan i dag, något som också är nödvändigt för det sjuka barnets skull.»

»Å ja», svarade en hård, manlig röst, »nog har hon ett grant ansikte och ett fagert tal alltid, men icke förmår hon ändå att locka oss i fällan. Man vill säkert ha oss dit upp för att skicka bud på länsman.»

»Ack, hvad I misstagen er!» svarade Pauline, »men jag vill säga, att baronens på Helgestad äro ej som andra människor. Han lefver endast för att hjälpa de olyckliga, och hans hustru är en ängel.»

»Ja, de äro alltid änglar när de ingenting lidit. Har icke den där baronen skickat hit sin inspektor för att kasta ut oss; jag har ej hört att änglarna göra så med fattigt folk, men ser hon, mitt fina fruntimmer, kommer inspektoren hit en gång till, då, då...!»

»Sakta, Arnold!» hördes nu en kvinnoröst. »Skräm ej det lilla söta fruntimret så där. Nog ville jag ha hjälp för barnets skull, det är säkert, och finge jag råda, gingo vi till herrgården med detsamma. Men det säger jag dig, Arnold, att dör ditt barn genom din envishet, då ger jag mig ifrån dig och ut i stora vida världen på egen hand.»

Denna hotelse måtte gått den vilde mannen till sinnet, ty han svarade nu med vekare röst:

»Nej, nej! du får ej gå ifrån mig, och visste jag blott, att de på herrgården ej ville oss någon skada, så skulle jag ta barnet på armen och ge mig af dit upp, men hvilken ansvarar väl för, att ej de där uppe göra oss något ondt?»

»Det gör jag!» svarade Eugènes milda röst, med detsamma han steg in i rummet.

»Ack, baron Eugène!» utropade Pauline med oförställd förvåning, ty hon hade ej ringaste aning att han fanns henne så nära.

Zigenaresällskapet bestod af tvenne män och tvenne kvinnor samt fyra à fem stycken barn, hvaraf det yngsta låg på en bädd, ordnad på soffan, och den lilla gossens dödsbleka ansikte och sakta kvidan røjde tydligt, att han var mycket sjuk.

Främlingarna betraktade Eugène med forskande blick.

»Jaså», sade slutligen den vilde mannen, »lilla fruntimret hade således hjälp därute, ja, kanske är man till och med här för att knipa oss, men det skall då kosta blod.»

Den talande svängde med en lång knif, hvars åsyn aflockade Pauline ett rop af förskräckelse.

»Lägg bort knifven!» sade Eugène. »Jag har kommit ensam och vill er visst inte något ondt; tvärtom ber jag, just som fruntimret där, att ni måtte komma upp till

mina föräldrar för att få hjälp, och i synnerhet för ert sjuka barn, ett varmare nattlogis än här.»

»Jaså, han är son till den rike baronen? Nu känner jag äfven stor lust att tro på hans ord, ty elak ser han då icke ut. Men nu vill jag dock säga fruntimret, att hon ej behöfde skrika så där gällt för min knif, ty farligare och grymmare äro hennes egna ögon än den här stackars knifven, som gör pinan kort. Se, det kan hon nu lägga på sitt hjärta.»

»Tyst med ditt dumma snack!» afbröt kvinnan, »och låt mig i stället få tacka det nådiga herrskapet. Herre Gud, att det finns så vackert folk där uppe i slottet!... jag tror att jag ej sett maken. Det lilla söta fruntimret är då riktigt trollvacker och han, den nådige herrn eller baronen, ja, han passade aldrig att ha hus och hem här, utan bäst vore om han snart återginge till sitt. När jag ser in i hans ögon, så kommer jag ihåg de granna stjärneljusen, som tittat in till mig de långa nätterna, då jag suttit vid min gosses bädd och hört hans jämmer. Ja, hade jag ej haft det där glittret att se på, då hade det varit förbi med min styrka. Nu tycker jag nådig herrns ögon just blicka som stjärnan, så mildt klart och öfverjordiskt, men det betyder väl, att han snart måste dö, tänker jag.»

»Så mycket förr borde ni då hysa förtroende till mig», sade Eugène med ett småleende, »och därför lofva mig nu att ni vill komma.»

»Nådig herrn ska' ha stor tack! Vi komma nog, tänker jag, men icke förr än i kvällningen, då det skymmer på, ty folket gapar på oss hvar vi draga fram och det är ej alltid så roligt, ty det är ej många, som ha sådana ögon som nådig herrn, som liksom lysa upp en sorgbunden själ. Därföre tack ännu en gång för det goda anbudet. Barren behöfver nog mat och värme, i synnerhet det sjuka kräket, som jag ej kunnat gifva in örtedrycken, jag tillredt, så länge dess lilla kropp ej blifvit genomvarm.»

Barnets högljudda jämmer afbröt nu moderns pratsjuka. Hon skyndade fram till bädden åtföljd af Pauline och Eugène.

Den lilla gossen var dödsblek och stora svett droppar framsipprade på hans panna. Han arbetade oupphörligt med sina små händer och syntes lida mycket.

Eugène lutade sig ned och klappade medlidsamt den lilla, infallna kinden.

»Ack, hvad han är god!» sade modern, »men när det nu gör honom så ondt, hur tror herrn då det skall kännas i mitt eget hjärta? . . . Därtill har kräket frusit så mycket, ty varma kläder ha vi ej och icke ha vi vågat att göra upp eld. Nu ligger dock gossen litet varmare, sedan det söta fruntimret skänkte honom den här mjuka koftan.» Modern visande på en brun tibetskofta, som låg höljd öfver barnet.

»Jaså, är det så?» sade Eugène och öfverfor smekande med handen den bruna koftan. »Men ändå är ej detta tillräckligt; säkert fryser det arma barnet ännu.»

»Det har han nog rätt uti, och värre blir det väl, när han skall ut i kylan, men den fattige måste lida allting.»

»Men nu skall edert barn icke vidare behöfva frysa», sade Eugène, under det han hastigt aftog sin tulubb och varsamt lade den öfver det sjuka barnet och Paulines kofta.

»Ack, hvad han är för en ängel!» sade zigenerskan och fäste sina skarpa, melankoliska ögon på Eugènes ansikte, »och därför går han också snart hem till sitt, jag ser det jag.»

»Men baron Eugène», inföll nu Pauline, »detta är att storma allt för mycket på hälsan, att bege sig ut i det fria så tunnklädd. Tillåt därför att jag skyndar hem förut och skickar hit betjänten med en öfverrock eller rättare sagdt med ett täcke åt barnet, ty det är väl icke nödvändigt, att baron beröfvar sig tulubben. Jag skall skynda mig så mycket som möjligt, men lofva mig blott säkert, att baron dröjer till budet hinner hit.»

»Nej, nej!» svarade Eugène, under det han med en slags sällhet upptog Paulines milda, nästan ömma blickar. »Vi gå på samma gång, mamsell Pauline. Unna mig glädjen

af ert sällskap, och tänk icke vidare på min dräkt», tillade han med ett leende.

»Efter baron Eugènes önskan, då; men tänk bara på friherrinnans förebråelser, då baron kommer hem i den där lätta dräkten.»

»Jag skall nog veta att smyga till mina rum utan att hon märker något, men låtom oss nu gå . . . Mina vänner», fortfor Eugène, i det han vände sig till zigenarna, »jag lämnar er nu, men jag hoppas att vi träffas i afton, för det sjuka barnets skull om ej för något annat; farväl så länge.»

»Tack, tack», utropade barnets moder.

»Gud välsigne herrn!» sade den andra kvinnan och äfven männen nickade sitt afsked, då Eugène och Pauline lämnade rummet.

Tysta vandrade de några ögonblick vid hvarandras sida. Den unga flickan talade dock först, under det hon med oroliga blickar såg på Eugène.

»Ack, hvad jag är ängslig», sade hon, »att baron skall förkyla sig. Det är mycket kallare nu, än när vi gingo hit.»

Eugène stannade och fattade hennes hand.

»Det betyder ingenting», sade han, »jag är ung och stark och förkyler mig ej så lätt. Men tack emellertid för den oro, ni känner för min skull, och låt mig äfven få tacka er för den sällhet ni skänkte mig, då jag stod utanför dörren där borta och lyssnade.»

»Hvad menar baron? Jag förstår ej.»

»Jo, jag vill genast förklara det. Ni uppmanade de där arma människorna att komma till Helgestad, och ni talade om mina föräldrar på ett sätt, som gjorde eder om möjligt ännu kärare för mitt hjärta, och som jag aldrig skall glömma, förstår ni det, Pauline.»

Eugène fattade Paulines båda händer, och betraktade hennes sköna, milda ansikte.

»Å», sade hon okonstladt och gjorde ett svagt försök att draga undan sin hand, »väckte det så mycken förvåning, att jag yttrade det där om baron Eugènes föräldrar! Det är

ju endast hvad alla människor säga och som man äfven måste känna djupt och uti sitt hjärta, när man varit så länge på Helgestad som jag.»

»Ja, ja, du har rätt; men du undvek att svara på det andra, som jag sade dig, att du var mycket kär för mig. Att jag, Pauline, jag älskar dig! Har du ej förstått det, att du är min sol, mitt lif, mitt allt! Svara mig, Pauline, du ser ju min ångest: vill du skänka mig den största sällhet, vill du låta mig hoppas? ... Du hörde ju att jag snart skall dö; förlåt mig därför, att jag har så brådtom, då jag af dig begär en himmel redan här!»

Han tryckte den unga flickans händer mot sitt bröst och sina läppar.

»Kan du älska mig?» frågade han.

Det dröjde länge, innan han fick något svar. Pauline hade sänkt sina ögon mot marken, måhända för att dölja den underliga glädjeblixt, som lyste utur dem.

Ändtligen sade hon med låg röst:

»Nej, jag vågar det icke, jag vågar det aldrig!»

»Hvad är detta för ett svar, Pauline!» utropade Eugène med ångest, »du vågar ej älska mig. Ack, du är redan fäst; och jag borde fruktat det, ty du är så skön, så skön!»

»Nej! nej! tro icke något sådant, men ändå ... baron Eugène ... måste jag ...

»Å, jag förstår dig nu», afbröt han henne. »Du känner ingenting för mig, och det är ju naturligt, att man icke kan tvinga sitt hjärta.»

»Hör mig blott ett ögonblick, baron Eugène!» svarade Pauline och fäste på honom de farliga ögonen, i hvilka tårar skimrade. »Jag har icke sagt, att mitt hjärta var kallt, och», tillade hon med lägre röst, »finnes det väl mera än en känsla, som man ägnar familjens älskling?»

»Ack», utropade han med hänryckning, »Pauline! Pauline! du skulle således kunna älska mig!»

»Nej, jag vågar icke», svarade hon åter, »jag får ej

inrymma denna ljuftva dröm i mitt hjärta, ty jag måste framför allt komma ihåg baron Eugènes föräldrar.»

»Mina föräldrar?» sade Eugène långsamt, »ja, jag har heller icke glömt dem, men de älska mig så högt, och du sade ju där borta, att min mor var en ängel. Hon skall icke kunna vägra mig min sällhet, och hon skall äfven öfvertala och vinna min far. Jag tänker icke så mycket på det där nu, ty du har erkänt, att du älskar mig . . . huru kan jag väl då minnas något annat?»

»Och ändå betyder det så litet», svarade Pauline med ett tonfall i rösten, som trängde djupt till Eugènes veka själ. »Hvad gäller väl hjärtat i jämförelse med de yttre omständigheterna? Baron Eugène äger rikedom, anseende och en älskad och aktad familj, då jag däremot är en fattig, obetydlig värnlös flicka. Skulle jag väl då kunna framträda till min ädla matmoder och våga erkänna, att jag höjt mina ögon till hennes son, hennes Eugène . . . nej, det kunde jag aldrig, ty hon skulle då förskjuta mig, och jag nödgades på nytt fly ut i den öde världen, och aldrig, aldrig mera skulle jag få återse honom, som kommit mig att glömma sorgerna i mitt förflutna lif, och som jag älskar så högt! . . . nej, nej, o Gud, jag måste fly! fly!»

Det låg något obeskrifligt rörande i uttrycket af Paulines röst och anletsdrag.

Eugène betraktade henne med innerlig kärlek.

»O, min Pauline», sade han, »förlåt, att din smärta fyller min själ med hänryckning, ty den öfvertygar mig om din kärlek. Men var nu lugn, min älskade! Min mor, min ömma änglalika mor skall en gång välsigna dig som min maka, var viss därom!»

»Hans maka?» eftersade Pauline med ett slags jubel, som åtminstone var naturligt, »han kallar mig för sin maka. Jag skulle således bli en friherrinna Liljesköld?»

»Det är ju gifvet», svarade Eugène leende. »En friherrinna Liljesköld skulle du bli, en liten tjusande friherrinna för öfrigt, lika god, lika intagande och älskad som min mor.»

»Men om nu baron Eugènes föräldrar icke skulle låta beveka sig, utan fordrade glömska och att jag skulle bort, bort för alltid?»

»Min dyra Pauline, säg icke vidare baron, kalla mig för Eugène, din Eugène!» svarade han utan att upptaga den unga flickans fråga.

»Min Eugène!» hviskade hon, visserligen hörsamt och med mild röst, men långt ifrån med den ljufva öfverlåtenhet, som utkorar det älskade föremålet till det högsta här på jorden; det låg snarare i tonen af hennes röst en slags oro och otålighet, ty hon hade ännu icke fått svar på sin fråga om Eugènes föräldrar.

»Tack, min Pauline!» sade Eugène. »O, hvad jag är lycklig!»

»Men jag, jag tänker endast på dina föräldrar!» suckade Pauline, »och du vågade ej svara på min fråga, huru du ämnade handla, ifall de fordrade, att du skulle afstå från mig.»

»Å, det är mycket enkelt. Jag måste lyda», sade han, »men då skulle också zigenerskans spådom mycket snart gå i fullbordan. Jag skulle dö af sorg, om jag ej finge lefva för dig, ty du är min första, min sista, min enda kärlek. Men säg mig nu, min Pauline», fortfor han, nästan blygt, »om du älskat någon före mig?»

Pauline spratt till, men snart höjde hon sina strålande ögon och blickade Eugène lugnt i ansiktet.

»Du är den första», sade hon, »ty ser du, en fattig, beroende flicka har sitt arbete och sina bekymmer, och får ej tänka på något annat.»

»Tack, min Pauline! Nu vill jag då löna din ljufva försäkran med en annan, att mina föräldrar icke skola motsätta sig min kärlek, min sällhet. De äro så goda, så fördomsfria, och de älska mig så högt. Också vågar jag därför nu med full tillförsikt kyssa min lilla fästmö's hand.»

Och Eugène höjde därpå Paulines hand till sina läppar och lade den sedan mot sitt klappande hjärta.

Pauline kände sig genom Eugènes försäkran mera lugn,

men nu intogs hon af en annan oro, som ställde henne ännu högre i hennes älskares ögon.

»O», sade hon, »hvad jag varit tanklös och själfvisk! Här stå vi nu så länge i den kalla aftonluften och du, min Eugène — efter jag är så lycklig och får kalla dig så — är så tunnklädd; det är oförsvarligt af mig att kunna glömma det. Kom nu för Guds skull och låtom oss gå så fort som möjligt!»

Hon fattade Eugènes arm.

»Hvad du är god!» sade han och blickade tjusad upp i hennes sköna ansikte, »ja, god och öm liksom min mor, och det är just den där likheten, som gör dig så kär för mitt hjärta. Men blicka nu kring dig, min Pauline! Har icke hela naturen blifvit annorlunda, blifvit förskönad sedan vi gingo hit? Ser du solen, huru klar och strålande den reder sig till hvila på sin rosenbädd. Den tyckes liksom välsigna vår kärlek och lofva den en ljuf och rik framtid. Men, min innerligt älskade, var nu lugn! Redan i morgon vill jag tala vid mina föräldrar.»

Det lyckades för Eugène att komma upp på sina rum utan att modern bemärkte hans lätta dräkt i den kyliga värvällen, och en stund därefter satt han hos de sina, berättande om sitt besök hos främlingarna och det löfte de gifvit honom.

Eugènes hela väsen var mycket besynnerligt denna afton. Än var han ytterligt glad och lekte och dansade med sina yngre syskon, än öm och smekande — detta gällde i synnerhet modern — därpå satt han tyst och grubblande och tycktes så frånvarande med sina tankar, att han ej lyssnade till samtalen, eller ens svarade på de frågor, som man ställde direkt till honom själf.

Husmamsellen var icke synlig med familjen denna afton. Hon och mamsell Hanna voro upptagna af något hushållsbestyr.

Att icke Pauline eller Eugène kunde sofva något om natten, var naturligt. Hon hölls vaken af sin vunna seger och af de granna framtidsbilder, som gycklade för hennes

inbillning, och kanske äfven af de mörka skuggor, hvilka hägrade öfver hennes framfarna lif.

Den oerfarne, varmhjärtade ynglingen däremot hängaf sig åt denna ljufva oro, dessa hänryckande drömmar, hvaraf den första kärleken är så rik, och hvilka alltid framställa en sällhet, som väl icke i verkligheten finnes på jorden, men som i inbillningen är så ljuf, så skön, att minnet under hela lifvet däraf bibehåller ett kärt, om också vemodigt intryck, då den tröttade själen gör en lusttur till sin ungdoms solbelysta eden.

Följande morgon vid frukostbordet bad Eugène, att han på förmiddagen skulle få träffa sina föräldrar i biblioteket, emedan han hade något af vikt att säga dem, men endast dem, tillade han.

»Jaså, jag förstår», sade baronen med godhet. »Det gäller väl din resa, och jag lofvar på förhand att ej vara alltför obeveklig, då jag vet du önskar företaga densamma strax efter pingst.»

»Eller också», bifogade friherrinnan med ett mildt småleende, »har Eugène fått bref från farbror Edvard, som kanske berättar att den kära Stefan åter flugit ut ur boet, och att han själf har det mycket tomt och ledsamt, hvarför han uppmanar Eugène att snart hälsa på. Är det ej så, min Eugène? Jo, jag tror det, och tillägger nu, att det är en plikt att lyssna till deras önsknings, som sakna hälsan. Du bör således uppfylla farbror Edwards önskan, fast jag mycket kommer att sakna dig.»

»Mina dyra föräldrar!» svarade Eugène »allt hvad jag nu kan säga är, att I hafven misstagit er båda två, och att mina önsknings, mina böner komma att taga hela edert ädelmod i anspråk; också skulle jag misströsta om jag ej litade på eder godhet och kärlek!»

Eugène kysste moderns hand och lämnade rummet.

SJUTTONDE KAPITLET.

Föräldrarnas bekymmer. Eugènes lycka.

Som Eugène kände sig mycket orolig, beslöt han sig för en promenad till jakthuset. Tattarna hade ej hållit sitt löfte, man hade ej hört det ringaste af dem. I denna omständighet låg också ett skäl för Eugènes utflykt. Kanske hade det stackars barnet dött, efter de ej infunnit sig; det där måste han ha reda på. Främlingarna voro ju Paulines skyddslingar, och i synnerhet för hennes skull kände äfven han deltagande för dem.

Under den korta vägen stannade Eugène åtskilliga gånger för att samla sitt hjärtas minnen från den föregående aftonen, denna afton som varit af sådan vikt för hans återstående lif.

Här hade Pauline gifvit honom en sådan vacker blick och tryckt hans hand. Där hade hon yttrat detta ömma bekymmer för hans hälsa. Men här, ack här! hade han vågat sin förklaring och mottagit hennes ljufva bekännelse. På detta ställe i skogen stannade Eugène tankfull och drömmande en lång stund.

Ändtligen var han framme. Den tystnad, som rådde rundt omkring, förvånade honom. Han öppnade tvekande dörren till det stora rummet och uppgaf ett rop af öfverraskning, då han fann det tomt. Där syntes intet vidare något spår af hela sällskapet.

Eugène såg sig uppmärksamt omkring. Då upptäckte han på bordet ett litet hvitt föremål. Han tog det i sin hand och fann det vara en fullskrifven pappersremsa, lindad om en knapp, skuren ur den dyrbara tulubben.

Följande ord stodo skrifna på papperet:

»Vi hade ingen lust för den granna herrgården, hvarför vi nu ge oss af. Barnet är bättre och står sig godt i den varma pälsen, och äfven vi andra, som köpt både bröd och mjölk för penningarna, som nådig herrn gaf oss vid solnedgången. Stor tack sändes härmed för både det ena och det andra och därjämte en varning: akta sig i tid för de farliga ögonen, som endast båda sorg och olycka för den, som tror på dem.»

Eugène stod stilla några minuter och tycktes fundera på skrifvelsen, och snart lade sig ett moln på hans nyss så glädjestrålade ansikte.

Icke grubblade han på, att zigenarna så plötsligt aflägsnat sig. Icke heller kostade han en tanke på förlusten af sin dyrbara päls. Nej, det var endast rådet angående de farliga ögonen, hvilket sysselsatte hans själ. Han hade önskat att få återse främlingarna endast för hoppet att få lyssna till de loford, hvilka kännas så ljufva och dyrbara, när det gäller det föremål, som man älskar och hvilket man tror på.

Eugène återvände med långsamma steg och i en helt annan sinnesstämning. Det fordras ej så mycket för att väcka oro i ett ömt och lifligt sinne, det har sina aningar, sina tecken, på hvilka det fullt och fast förlitar sig, och Eugènes förtroende till föräldrarnas ädelmod, hvad hans kärlek beträffar, hade betydligt sjunkit genom denna tilldragelse. Det var därför med en slags ångest, som han omkring klockan ett begaf sig till biblioteket för att träffa dem.

Ett par timmar senare kom han ut därifrån. Han såg mycket upprörd ut, men af någon sorg, någon missräkning, syntes intet spår, och därtill fanns heller ingen anledning.

Man hade där inne visat den yttersta öfverraskning, men svarat med godhet, att man endast ville den älskade sonens sällhet, och därför behöfde man några dagar för att besluta och rådslå med hvarandra.

Visserligen kände Eugène både otålighet och oro, men hoppet bibehöll dock öfvervikten i hans sinne, och han med-

delade äfven sin älskarinna sina tankar i det fallet på ett sätt, som väckte stolthet och triumf i hennes själ, fastän hon till det yttre såg ännu mera mild och blygsam ut.

Grefve Ludvig, som icke visste, att det så gått framåt, kände sig ändå mycket bekymrad och gjorde på nytt åtskilliga försök att få träffa husmamsellen på egen hand; och då dessa misslyckades, skref han ett långt bref, fullt af varningar och innerliga böner. Som han ej vågade skicka något bud, ville han själf lämna henne det, då han en gång mötte henne i förstugan, men Pauline sköt det omildt och häftigt tillbaka och skyndade upp för trappan utan att lyssna till hans ifriga uppmaning, att hon måtte stanna.

Det var afton före den dag, då Eugène skulle få svar. Baronerna och hans hustru hade varit mycket tillsammans och för sig själfva de senare dagarna. Hade man uppmärksammare gifvit akt på dem, då de visade sig med den öfriga familjen, så skulle man funnit att ett djupt allvar hvilade öfver bådas ansikten.

Nu sutto de åter tillsammans i skymningen i friherrinnans kabinett, pratande med hvarandra, och det var naturligt att det gällde Eugène,

»Min dyre Christer», sade hustrun, »hvad du nu också beslutar, så bönfaller jag om godhet och skonsamhet för vår Eugène. Kom i håg, huru ytterst känslig han är, och stark är han då icke heller. Man behöfver bara betrakta den ömtåliga färgen på hans kind för att inse, att hans bröst måste vara svagt. Han skulle aldrig kunna öfverlefva någon sorg. Han skulle få lungdot, han skulle dö», tillade modern med en djup suck.

Nu förhöll det sig dock i verkligheten så, att Eugène var både frisk och stark, men mödrarna ha oftast till hands något sjukdomsanlag, när det gäller den älskade sonens önskingar.

»Var lugn, min Hedvig», svarade baronen. »Finge jag följa rösten i mitt inre, så skickade jag genast bort Eugène för att bota honom för hans ungdomliga svärmeri — ty jag

hoppas ännu, att det ej är något annat — men nu saknar jag styrka att se hans sorg och äfven din, som blefve en följd däraf, och därför ämnar jag skänka mitt samtycke under vissa villkor; och ändå ryggar jag tillbaka, ja, nästan förskräckes vid blotta tanken på att upptaga den unga flickan som min dotter, hur skön, god och intagande hon än är.»

»Jag känner det alldeles på samma sätt», svarade hans hustru, »och jag har gått ännu längre, ty för att utforska om min motvilja kom sig af ett högnod, jag icke själf kände till, har jag tänkt mig Ulrika eller Hilda Maklin i Paulines ställe; och då var min känsla helt annorlunda. Det fanns ingenting uti min själ, som uppreste sig så där, i fall Eugène valt någon af dem.»

»Också ligger skälet för vår motvilja tämligen klart; vi känna icke till den unga flickans förflutna lif.»

»Ja, min Christer, så måste det vara, ty äfven jag var ju en fattig, obetydlig flicka, med total brist på anor», tilllade hustrun leende. »Och ändå hade dina föräldrar ingenting att invända mot ditt val.»

»Det var mycket olika», svarade baronen lifligt, »dina egna föräldrar voro aktade och ädla människor. Du tillhörde vår umgängeskrets, icke allenast med din person, utan äfven genom din uppfostran, dina släktförbindelser; och sedan låg ju ditt hela lif öppet och klart för oss alla.»

»Ja», svarade hustrun tankfull, »detta är då orsaken. Vi veta ingenting om Pauline Gyllensterns barndom, intet om hennes släkt eller öfriga förhållanden, men vi skola i det fallet söka upplysningar, och ehuru hon synes föga böjd för uppriktighet, skall hon dock tala, när det gäller så mycket och man med godhet uppmanar henne därtill.»

»Nej, Hedvig, det tjänar till ingenting, ty vi ägde ändå ingen säkerhet för sanningen af det hon berättade oss, och det kan ju finnas tilldragelser i hennes framfarna lif, olyckor och sorger, som det skulle pina henne att uppenbara, Den fattige är underkastad så många bittra förödmjukelser och försakelser, som vi icke ens kunna ana. Dessutom före-

faller det mig ibland, som någon mörk hemlighet hvilade öfver Pauline Gyllensterns förflutna lif, och detta ökar min motvilja och min fruktan hvad Eugènes kärlek beträffar.»

»Äfven i detta fall känner jag som du», svarade Hedvig, som med oro ihågkom det förändrade namnet, »och jag har alltid hyst en fasa för det hemlighetsfulla! Emellertid vill jag nu nämna hvad Pauline berättat för Lucie, ehuru det ej är mycket. Hennes far har varit sjökapten och är död för åtta år sedan. Hon äger inga släktingar utom en halfbror, som är läkare och för närvarande vistas i Tyskland, hvar där, sade hon ej. Det är hans namn som hon antagit, och hon sade mig med mycken sinnesrörelse, att hon gjort så för att lösslita sig från de sorgliga minnen, som faderns namn framkallade, emedan han lär ha dött på ett mycket olyckligt sätt. Men säg mig nu, min vän, hvad du beslutat?»

»Jag skall genast säga det, men först får jag bedja dig, att du med dagens post skrifver till din ungdomsväninna, öfverstinnan P., och begär upplysningar af henne om Pauline, ty det är möjligt, att hon känner till något, då hon jämt vistas i Stockholm, och haft den unga flickan i sitt hus flera månader innan hon genom hennes bemedling erhöll plats här.»

»Det är mycket sant», sade friherrinnan, »och jag vill därför genast skrifva.»

»Och jag tillägger», fortfor baronen, »att om svaret från din ungdomsvän blir tillfredsställande, om hon kan intyga, att den unga Pauline fört ett dygdigt och redbart lif, så ger jag mitt bifall, med det villkor likväl, att förbindelsen hålles tyst, utom för våra närmaste, tills jag beslutar annorlunda, att Eugène vid midsommartiden, som förut var bestämdt, reser ut och stannar borta minst sex månader; och slutligen, att intet giftermål kommer att äga rum förr än om tvenne år. Se där, Hedvig, hvad jag beslutat, och jag hoppas, att du gillar mina förbehåll.»

»Fullkomligt, min vän, och säkert skall äfven Eugène med tacksamhet foga sig efter din vilja.»

»Han måste det, ty jag ändrar icke mitt beslut. Jag hoppas mycket af resan och de tvenne ären. Kanske slocknar hans kärlek, ty han är så ung; gifve Gud, att detta inträffade!»

»Men den stackars flickan?» sade friherrinnan, hvars goda hjärta aldrig förnekade sig.

»Äfven hon kan ju ändra sig, men skulle förändringen komma från Eugène, kan du vara förvissad om, att jag som en far skall sörja för henne. Hvem vet, om hon blefve lycklig som Eugènes hustru. Jag tror det åtminstone icke, lika litet som jag vågar hoppas, att han skall kunna finna någon verklig sällhet med henne, ty uppfostran, vanor och omgifning i barndomen bilda ofta ett oöfverstigligt svalg, när frågan gäller äktenskapet. Det vill mycket till att kunna göra den beständiga sammanvaron ljuf och angenäm; därtill fordras sympati, grannlagenhet och sanning först och sist. Den första, uppbrusande kärleken tänker dock ej på något sådant, förr än afsmak och ånger hafva infunnit sig.»

»Du har rätt, ... Mätte nu Gud styra allt till det bästa! Jag har ej känt mig så beklämd och orolig på många år, och ändå tackar jag dig för din eftergifvenhet, ty ett bestämdt afslag hade varit för mycket för Eugène.»

»Vi stackars människor äro så kortsynta», svarade mannen, »att vi sällan veta, när vi handla rättast för oss själfva och andra. Om jag nu varit så där hård, som du fruktade, och genast skickat bort Eugène... hvem vet om ej just detta varit till hans sanna bästa och besparat honom många bittra sorger?»

Baronen lämnade rummet och hans hustru gick att skriva sitt bref, dock icke förr än hon lugnat Eugène och gifvit honom del däraf, att han först om några dagar skulle af fadern erhålla ett bestämdt svar.

I slutet af veckan fick Hedvig bref från öfverstinnan P. Hon bröt det och började läsa, under det hennes hän-

der darrade af rörelse. Men småningom ljusnade hennes anletsdrag och hon såg lugn, nästan lycklig ut. Brevet innehöll också allt godt om Pauline, ehuru ej något af större vikt. När Hedvig läst detsamma skyndade hon in till mannen.

Några minuter senare fick Eugène bud att infinna sig hos föräldrarna, och då han med klappande hjärta skyndade att hörsamma denna kallelse, mötte han i förstugan grefve Ludvig, som nyss kommit ridande till Helgestad.

»Följ då in med mig, bäste onkel», sade Eugène. »Jag går nu för att få höra min dom, som jag hoppas skall bekräfta min lycka, min högsta sällhet», tillade Eugène med strålande ögon.

»Låt mig stanna några ögonblick», svarade grefven och lade handen på hjärtat. »Jag har ridit så häftigt, att jag verkligen mår illa.»

»Som onkel vill!» Eugène var otålig. »Välkommen efter och förlåt mig!»

Eugène öppnade dörren och steg in.

Tidigt på morgonen hade grefven genom ett bref från baronen fått en aning om det som tilldragit sig, och efter en kort strid med sig själf begifvit sig på väg till Helgestad, och nu, ehuru en tydlig ångest stod tecknad på hans uttrycksfulla ansikte, lästes där äfven ett fast beslut att tala, och att tala sanning. Det vore väl bättre, att Eugène nu genast led den bittra smärtan af sina svikna illusioner, än att hela hans lif skulle invigas åt sorg och ånger.

Grefven lade handen på låsvredet, men i detsamma hördes lätta steg i trappan, och när han vände sig om, stod Pauline midt emot honom.

Det låg något bittert och obevekligt i den blick, hon skickade honom; inom några sekunder förändrades den dock, och blef bedjande, nästan öm, tills den slutligen förrådde en djup smärta.

Ej ett ord sade hon, utan, sedan hon tryckt ett papper i grefvens hand, skyndade hon åter upp för trapporna och

in i sitt rum, hvars dörr hon tillstängde så hårdt, att det genljöd ner i förstugan, där grefve Ludvig ännu stod på sin plats, stirrande på den lilla papperslappen, som han höll i sin hand.

Endast följande ord stodo tecknade där: »Jag bönfaller, störta mig icke! Kom i håg det förflutna!»

Grefven stoppade papperet i sin västficka, suckade djupt och öppnade dörren till baronens rum.

Där möttes han af den jublande Eugène, som, öfverlycklig genom föräldrarnas bifall, tacksamt och utan motsägelset hade fogat sig i alla villkor.

Baronen meddelade sin kusin hvad som tilldragit sig, men han talade långsamt och med en viss förlägenhet. Slutligen bad han, att grefven skulle säga sina tankar, äfven om de stodo i strid med hvad baronen beslutat för de båda älskande.

Men grefve Ludvig satt liksom frånvarande en lång stund. Ändtligen bad han om ursäkt för sin tystnad, som kom sig af öfverraskningen, som han sade. Han gillade i allo baronens beslut. Det enda han ville anmärka vore emot tiden. Eugène var ännu så ung, att med giftermålet kunde gärna dröja minst tre år, och oaktadt Eugènes missnöjda blickar, fortfor grefven med envis ihärdighet att yrka härpå.

Baronen svarade, att det skulle få bero på omständigheterna, men att från den tid han nu bestämt intet afdrag finge äga rum. Nu kysste Eugène ännu en gång föräldrarnas händer och skyndade sedan ut för att hämta den älskade.

Men grefven hade redan aflägsnat sig, då de ädla föräldrarna välsignade den fattiga, okända flickan som sin dotter och sedan förde henne i sonens armar.

Följande dagen reste grefve Ludvig bort, och skulle ej återkomma på trenne månader, så stod det i den biljett, hvori grefven sade familjen sitt farväl, och som tidigt på morgonen från Poppelviken kommit baronen till handa.

Men den unga flickan, som gjort en sådan lycka, som man säger, huru kände och tänkte hon väl nu?

Öfverraskad och hänförd på en och samma gång, fattade äfven hon många goda och vackra beslut, ty hon var ännu så ung, och den själens luft hon nu andades, var så ren och ljus, att den liksom höjde henne, och därför ville hon hädanefter blifva sann, god, ädel, sin fästman trogen och äfven tillgifven, så mycket det nämligen stod i hennes förmåga att blifva det.

Men Pauline älskade icke Eugène. Denna rena, milda, svärmiska själ endast tröttade henne.

I fall icke Eugène varit underkastad kärlekens vanliga blindhet och därjämte hyst ett gränslöst förtroende, så hade han väl bort märka ljumheten i den sköna fästmöns ömhetsbetygelser, men han tillskref denna tillbakadragenhet endast hennes ödmjuka blygsamma sinne, och det gjorde hans egen kärlek ännu djupare och innerligare.

Paulines ställning inom familjen var emellertid mycket förändrad.

Baronen och hans maka bemötte henne kärleksfullt, och de unga, synnerligast Lucie, som en syster. Äfven de underordnade visade henne den aktningsfulla uppmärksamhet, hvartill Eugène med sina blickar liksom uppmanade dem att ägna henne, som han valt till sin brud, och det var ej gärna möjligt, att kunna göra honom emot, från hvars barnaålder och ungdom de gamla tjänarna gömde så många bevis på godhet och deltagande, när det hade gällt att söka öfverskylla ett felsteg eller göra dem någon glädje.

Oaktadt baronens yttrade önskan, blef förbindelsen snart nog känd, och naturligtvis väckte den mycket uppseende.

ADERTONDE KAPITLET.

Hanna och Betty.

En afton i slutet af maj satt mamsell Hanna i sin trefliga kammare och gestikulerade och pratade mycket ifrigt med Betty om den fasliga, den oerhörda tilldragelsen, den förbindelse nämligen, som unga baron hade ingått.

Mamsell Hanna gjorde ett uppehåll för att andas ut.

»Stäng dörren, snälla Betty», sade hon, »så få vi vara ostörda.»

Betty åtlydde uppmaningen och återtog sedan sin plats vid bordet, midt emot Hanna.

»Du har säkert mycket mera att säga mig, kära Hanna, och sedan torde också jag ha någonting att berätta.»

»Ja», svarade Hanna, »hvad mig beträffar, så är det då tämligen ett och detsamma. Jag drömmer till och med därom, och när jag vaknar så rinner svetten af mig. Det är riktigt som en mara, den där tanken, att han, min vackre, min ståtliga baron Eugène, som jag mången gång tyckte borde ha en prinsessa till fru, eller åtminstone en riktigt förnäm fröken, och som därtill skulle vara rik och vacker och en rar människa för öfrigt, nu skall gifta sig med en tocken där stackare, en 'mamselltanta', som de säga, och om hvilken man inte vet om hon är fågel eller fisk, om hennes far varit gatsopare eller dillströmmare. Det sista, ser du, Betty, är en så kallandes orden i Stockholm, där endast eländigt slödder tages in, men deras döttrar tituleras ändå alltid för mamseller, ty det är vanligt i Stockholm. Nå Betty, säg nu själf, om du icke tycker, att det

är förskräckligt, och hvarigenom har väl min stackars gosse, min lille, käre baron Eugène blifvit så tokig!»

»Det skall jag snart säga dig», svarade Betty eftertänksamt. »Det är hennes koketteri, som verkat alltsammans. Herre Gud, hvar och en hade väl i unga år kunnat ställt till samma elände, om man ej haft samvete och Gud för ögonen, men hvad kan man väl begära af en så elak och dålig människa, ty det är hon i alla fall, när man rätt tänker på hennes beteende härvidlag.»

Detta yttrande af mamsell Betty, egentligen framkalladt af hennes afund och ovilja, gjorde icke beräknadt intryck på den mera rättänkande Hanna.

»Att mamsell Gyllenstern är en elak eller dålig människa, har man ingen anledning att tro», svarade hon, »och Gud bevare oss från att det så skulle vara! Det är nog, att hon är simpel och fattig, en riktig 'messalans' för baron Eugène. Men nu, Betty, får du icke nämna ett ord till friherrinnan om hvad vi prata, det skulle bara göra henne ondt, och jag har nog sett, att hon har sina bekymmer i och för den här saken, och därför berömmar jag alltid mamsell Gyllenstern, när jag talar vid min matmor; så sade jag i går, att det var ett vackert drag af den forna husmamsellen, att hon är lika enkel och vänlig mot oss tjänare nu, sedan hon blifvit baron Eugènes fästmö, som när hon ej var bättre än en ann. 'Säkert är hon en god flicka', sade jag, och då smålog friherrinnan så mildt och svarade med tårar i ögonen: 'Ja, kära Hanna, jag tror Gudskelof så visst, att du har rätt'.»

»Det var ett fasligt långt tal,» sade Betty litet förnämt, »och jag förstår icke meningen därmed.»

»Jo, jag menade så», svarade Hanna, »att man icke bör kalla en människa för elak eller dålig, om hvilken man ej hört något ondt, ty det blir då alltid orätt.»

»Jaså, nu förstår jag; men du vet ju icke, kära Hanna, om jag ej hade skäl för hvad jag sade. Jag kunde allt berätta dig något, om jag ville, men du skulle måhända

äfven då bli stött å mamsell Gyllensterns vägnar, och därför är det väl bäst att jag tiger.»

»Nej, nej, kära snälla Betty, tala, tala!» utropade Hanna, hvars nyfikenhet nu väcktes i högsta grad.

»Nå, så hör då, så får du själf döma», sade Betty. »Då jag i morse kom in i lilla kabinettet för att hämta friherrinnans nycklar, satt fröken Agata där och skulle läsa på sina läxor, som jag tror, men däraf blef väl ej mycket, ty hon grät så häftigt, att jag, som trodde att hon blifvit sjuk, ville skynda in till friherrinnan, men hon hejdade mig med dessa ord: 'Säg ingenting till mamma, snälla Betty, jag mår fullkomligt bra, men jag är så ledsen, så ledsen, därför att husmamsellen, den otäcka, dåliga människan skall gifta sig med Eugène!'»

»Å, Gud bevars!» utropade Hanna, »hvar hade barnet fått de fula orden ifrån? Det kan jag ej begripa, och aldrig måtte väl du, Betty ...?»

»Huru kan du tro något sådant? Jag blef tvärtom lika förvånad som du, och ansatte riktigt flickan, som slutligen erkände, att hon i går på förmiddagen hade varit nere hos rättarmadamen, som du vet är tämligen pratsjuk, och nu har en syster hos sig för att hälsa på, men som annars är bosatt i Stockholm. Nu förstår du väl, att de hade slamrat om allt möjligt med fröken Agata, och så förde de talet på baron Eugènes fästmö, ty det är nu så vanligt, och rätterskans syster hade då sagt, att hon mycket väl kände igen husmamsellen, som hon sett i Stockholm å Karl den trettondes torg, och det är då ett riktigt dåligt stycke, hade hon tillagt; så du hör nu, Hanna, att det endast var den där människans ord till system, som fröken Agata upprepade för mig.»

»Det var mycket gement både af rätterskan och hennes syster att prata dylika dumheter i barnets närvaro», sade Hanna.

»Så tyckte också jag, och sökte sedan att lugna flickan

så mycket som möjligt. Men, kära Hanna, hvad tänker du i alla fall om saken?»

»Jag tänker, att det var i en mycket olycklig stund, som den där husmamsellen kom till Helgestad. Nu vill jag dock själf förhöra rättarmadamen för att få veta sanningen och hvad hennes syster egentligen sagt om baron Eugènes fästmö, ty vi få ej glömma, att mamsell Gyllenstern nu i alla fall är nära förbunden med vårt herrskap. Det är således vår plikt att iakttaga all möjlig grannlagenhet, och därför vill jag redan i dag förhöra rättarmadamen.»

»Det behöfs ej, ty det har jag redan gjort», svarade Betty. »Jag gick dit ned på eftermiddagen för att leta ur henne så mycket som möjligt, men då lät det helt annorlunda, som du skall få höra. Rätterskan medgaf genast, att hennes syster hade pratat så där, men nu hade mamsell Gyllenstern, som måtte haft någon aning, kommit ned med en hel hop gamla kläder, som hon skänkt rättarmadamens barn, och de hade varit så fina och så litet begagnade. Det där hade tilldragit sig kort innan jag kom, och mamsell Gyllenstern hade varit så mild och vänlig, och när nu rätterskans syster fått se henne på nära håll, hade hon sagt, att hon ej var rätt säker om det var samma person, som hon sett å torget i dåligt sällskap; ja, hon trodde nästan, att hon misstagit sig. Jag bannade nu båda rätt duktigt för det dumma pratet till fröken Agata, och de erkände, att det var illa, helst de ej varit säkrare på sin sak.»

»Och jag förklarar, att det är lögnhistorier allt i hop!» sade mamsell Hanna ifrigt. »Det är så vanligt att tro allt möjligt ondt om en fattig flicka, då hon står i begrepp att gifta sig, eller, som man säger, göra lycka. För min del kommer jag då aldrig att tro, att mamsell Gyllenstern varit någon dålig människa, men hon må vara aldrig så rättskaffens och dygdig, så passar hon ändå icke till hustru åt baron Eugène, ty hon har ingenting gemensamt med honom, hans familj och umgängeskrets, och aldrig skall hon riktigt inse hans värde eller förstå honom, det är hvad jag

vet, men kärleken är blind och märker ingenting förr än det är för sent.»

»Kärleken?» sade Betty, »ja, å hans sida, men hvad hennes beträffar, är det både si och så; icke ser hon särdeles förtjust eller lycklig ut.»

»Nej, Betty, det gör hon ej, snarare besvärad och orolig, och hvad jag aldrig kan förgäta, är det underliga uttrycket i hennes ögon, då hon tror, att ingen ger akt på henne.»

»Hvad menar du, Hanna?»

»Jo, ser du, redan i vintras märkte jag det. När hon bar sig allt för tokigt åt i handkammarn eller köket och jag gaf henne en liten tillrättavisning, så neg hon visst och tackade, men om jag strax därpå vände mig om och såg upp i hennes ansikte, så såg jag något där, som visst icke var vackert.»

»Hvad i Guds namn såg du då, kära Hanna?»

»Jo, i hennes ögon, som annars riktigt kunna smälta hjärtat, låg det något, som gjorde mig rädd: det var något hotande, underligt och gripande tillika; dock räckte det blott ett ögonblick och hon var åter sig lik. Men sedan hon blef baron Eugènes fästmö, tänker jag allt jämt på det där.»

»Ja», sade Betty efter några minuters tystnad, »ehuru jag aldrig sett något sådant, ty jag har ej varit så mycket med mamsell Gyllenstern, så har jag ändå min tro för mig. Rätterskans syster hade säkert ej sett i syne. Husmamsellen har nog i Stockholm varit en sådan där... du förstår min mening, Hanna... men för min del är jag ändå lugn, ty det blir aldrig något giftermål utaf. Lita på mig, att det blir någon upptäckt, som ställer den där mamsellen i sin rätta dager, och då är det slut med partiet!»

»Men kanske också med baron Eugène på samma gång, ty ser du, Betty, jag tror alldeles som friherrinnan: han är så vek och ömsint, att han aldrig öfverlever någon djup sorg.»

NITTONDE KAPITLET.

I prästgården. Aningen.

Samma dag som detta meddelande mellan Hanna och Betty ägde rum, hade Ulrika framt mot aftonen gått till prästgården för att träffa Hilda Maklin.

Äfven härstädes sysselsatte man sig nästan uteslutande med samma ämne, nämligen Eugènes förbindelse med den främmande, okända flickan.

»Det förefaller dig således som om den där kärleken ej spridt någon särdeles glädje öfver hemlifvet på Helgestad?» sade Hilda såsom svar på något yttrande af guvernanten.

»Nej, tvärtom! den har verkat störande i högsta grad. Baronen ser så bekymrad ut, men han har då så mycket att tänka på, så det bör ej förefalla underligt, men friherrinnans sinnesstämning gör mig riktigt orolig. Hon har blifvit så tyst och allvarlig, någon gång sorgsen. Ungdomen är sig dock tämligen lik. Eugène afgudar sin fästmö och visar det på alla upptänkliga sätt, men icke tror då jag på hennes ömhet för honom, ty det förefaller mig alltid som hon spelade en roll, i någon elak och egennyttig afsikt, förstås, med sin mildhet och blygsamhet och goda hjärta.»

»Det vore ju förskräckligt om det skulle vara sant!» svarade Hilda med upprörd röst.

»Att Pauline är slutet och dubbel i högsta grad, därpå har jag flera bevis», fortfor Ulrika, »och hvad är det väl för en mörk hemlighet mellan henne och grefve Ludvig? Hvarför har hon aldrig erkänt, att hon kände honom långt innan hon kom till Helgestad? Men när de nu återsågo hvarandra, var öfverraskningen ömsesidig, ehuru visst icke

angenäm. Sedan såg jag i vintras — hvad också ingen annan gaf akt på — hennes koketteri med grefven, i de ömsom trotsiga och ömma blickar, som hon skickade honom, när hon trodde sig obemärkt. Jag såg allt det där jag, därför att...» Ulrika tystnade hastigt.

»Men kan du icke meddela friherrinnan dina tankar, eller rättare sagdt, borde du ej göra det?»

»Nej, Hilda, jag har ju ingen visshet hvad alltsammans beträffar, och därtill skulle jag göra friherrinnan oro och bekymmer. Det har gjort mig så ondt, när jag ser huru hon läser och åter genomläser öfverstinnan P—s bref, hvilket utgör den enda borgen hon äger för Paulines värde och för sin sons sällhet.»

»Man berömde henne således i detta bref», frågade Hilda.

»Ja, det innehöll så mycket godt om Pauline, att Eugène blef utom sig af förtjusning och den stackars modern kände sig lugn, för att icke säga lycklig. Det är endast jag, som oförändradt bibehåller mina underliga tankar. Jag tror, att vi äro bedragna allesammans, eller rättare sagdt, alla utom jag... Men nu, goda Hilda, måste jag lämna dig, ty friherrinnan är så godt som ensam. Baronens och ungdomens samt äfven barnens hafva rest till Lunda, till grefve S., och återkomma troligen ej förr än sent, och jag lofvade att ej dröja länge borta.»

Sedan de båda flickorna kommit ned och Ulrika pratat med prostinnan en liten stund, återvände hon till Helgestad.

Friherrinnan Hedvig hade i mamsell Hannas sällskap tagit en öfversikt af några husliga bestyr, men då detta var öfverstökadt, gick hon in i sin sängkammare, och där hade hon stannat både länge och väl.

Hon satt i soffan med högra armbågen hvilande mot bordet och höll ett litet föremål i handen, hvilket hon betraktade med yttersta uppmärksamhet, ja, det låg på samma gång något oroligt och obeskrifligt ömt i hennes blickar.

Det var ett miniatyrporträtt af Eugène, taget då han

var sexton år gammal och ännu mycket likt honom, men detta utgjorde icke dess enda värde; det lilla porträttet fick ingen annan betrakta, det tillhörde henne uteslutande, och modershjärtat hade som vanligt sin svartsjuka, och därför åskådade hon aldrig med samma nöje den större afbildningen af Eugène, som satt i salongen och således på sätt och vis tillhörde alla.

Också voro moderns blickar liksom fastväxta vid de kära dragen. Barndomens oskuld och ynglingens rosiga drömmar hade liksom sammansmält i detta ansikte och gjorde det så skönt; de ömma ögonen smålogo mot modern så innerligt och ljuft, liksom de velat kyssa henne och med det samma säga henne sitt farväl.

En tår smög sig öfver Hedvigs kind; hon tryckte det lilla porträttet med passionerad häftighet mot sina läppar, och liksom gifvande vika för den aning, som åter rörde sig i hennes inre, utropade hon med smärta:

»Nej, min Eugène, du får ej dö, du får ej gå ifrån mig, ty jag kunde aldrig öfverlefva dig.»

Men efter en stund blef hon lugnare.

»Ack, hvad jag är otacksam», sade hon. »Min Eugène är ju frisk och stark som mina öfriga älskade. Mätte Gud förlåta, att mitt hjärta är så svagt och fruktande, och äfven det, att jag afundas den unga flickan det rum hon intagit i mitt barns själ. Ack, hon skall ju göra Eugène lycklig; jag bör ej tvifla därpå, när jag läser detta bref.»

Hedvig lade porträttet ifrån sig och uppvecklade ett bref, som låg på bordet; det var detsamma som öfverstinan P. tillskrifvit henne rörande Pauline. Brevet hade följande innehåll:

»Min dyra Hedvig!

Tusen tack för ditt senaste bref. Som jag just nu står i begrepp att resa till landet på några dagar, svarar jag i dag endast på dina frågor rörande Pauline Gyllenstern; jag skall skrifva utförligare vid min återkomst i nästa vecka.

Hvad du meddelade mig i ditt bref, väckte min yttersta häpnad, ja, jag hade länge svårt att tro på sanningen däraf, och ändå är ju alltsammans ganska naturligt, när jag tänker på, att din Eugène är så ung och aldrig i sitt hem förnummit något annat, än att människans moraliska värde är det högsta, och lyckans förmåner endast värderade för det goda man kan verka genom dem.

Och sedan är ju den unga flickan så ovanligt vacker, och så intagande till sitt väsen, att man nästan borde insett, det din Eugène ej kunde undgå att älska henne.

Huru glad är jag därför att nu kunna gifva dig idel goda underrättelser, ehuru jag måste erkänna, att de ej äro särdeles omfattande eller af någon större vikt, utom för den, som likt dig, sätter ett godt och okonstladt hjärta i första rummet. En upplysning, kanske den bästa, erhöll jag redan för en tid sedan genom en gammal, fattig fru, som bor här i huset. Hon var sjuk och jag var uppe hos henne några gånger, och när hon blef bättre, talade hon med tacksamhet om personer, hvilka gjort henne godt i forna dagar. Namnet Wallers fäste genast min uppmärksamhet, och vid mina frågor upplyste hon snart, att det var den unga Paulines far, kapten Wallers, som den gamla försäkrade ha varit en riktig hedersman, älskad och aktad af alla, och som gjort henne mycket godt så länge han lefde. Han hade dött hastigt och i sina bästa år, och hon hade hört, att han haft husliga sorger, men hon kunde ej upplysa om på hvad sätt. Hon visste äfven, att han efterlämnat en dotter, men hon kände icke till något vidare om denna. Men nu frågar jag dig, min goda Hedvig, är det ej en stor tillfredsställelse i den tanken, att Pauline haft en ädel och aktningvärd far? Jag vill åtminstone gärna anse det som den bästa borgen för hennes eget moraliska värde.

Jag gick äfven till det hus på söder, där Pauline hade bott ett halft år, innan hon kom till mig för att sy. Jag gjorde mig ärende med att söka ett fattigt arbetsfolk, och

så kom jag i tal med åtskilliga personer, som hade känt henne, och jag frågade, oaktadt det låg något ytterst motbjudande för min känsla att på detta sätt söka upplysningar om den, som en gång skall ligga ditt hjärta och din familj så nära. Emellertid fanns det icke mera än ett omdöme om den unga flickan, huru tyst och stilla hon lefvat, huru vänlig och tjänstaktig hon varit mot alla. Jag träffade bland andra en ung hustru, som bott vägg om vägg med Pauline Gyllenstern, och denna ordade så gärna och med riktig entusiasm om den sistnämnda, huru hon jämte henne vakat vid hennes sjuka barns säng och varit så tålig och mild därunder, och alltid godhjärtad som en ängel, slutade den unga hustrun sitt loftal öfver Pauline. . . Nu kom jag med en annan fråga, om mamsell Gyllenstern haft något umgänge och med hvilka, och då sade hustrun, att några unga, gentila fruntimmer ibland hade kommit på besök, och då hade vanligen mamsell Gyllenstern följt med dem, samt någon gång dröjt borta flera dagar. Förmodligen voro de några skolkamrater till Pauline, hvilkas familjer hon besökte.

Det synes i alla hänseenden, min dyra Hedvig, som denna stackars fattiga, obemärkta flicka, ändå medförde en hemgift i sin skönhet och sin dygd, och jag hoppas att hon skall göra din älskling, din Eugène, lycklig.

Men ändå måste jag säga dig en sak, att det låg något slutet och hemlighetsfullt hos henne, och detsamma tycker du ju själf? Hon hade vistats i Finland ett år, och äfven där haft någon husmamsellsbefattning, men hon tyckte aldrig om att man ordade om det där. Det var först efter sin återkomst till Stockholm, som hon antog sin halfbroders namn.

Nu adjö, min dyra Hedvig! Tusende hälsningar till alla de dina! Hälsa äfven till min lilla Pauline. Hon har skrivit till mig, och jag skall snart besvara hennes bref.

Din tillgifna
Agnes von P.

TJUGONDE KAPITLET.

Carl Johan och Katarina.

Katarina hade ännu ej varit gift ett år, men redan hade hennes äktenskapliga sällhet blifvit grumlad af tankar och känslor, störande för hennes okonstlade själ. Den fruktan hon hyste före sitt bröllop, att hennes brudgum vore läsare, hade bekräftat sig, åtminstone föreföll det så, ty Carl Johan var mycket tillsammans med magistern och de öfriga läsarna inom socken, och tycktes ej hafva någon trefnad i sitt nya hem; men detta sista kom sig dock af en helt annan orsak än Katarina anade.

Carl Johan var en drömmande och sluten, men därjämte — fastän i det sista låg en viss motsägelse — orolig natur. Han kände från första stunden en slags vantrefnad i sitt nya hem, ty svärfadern var honom för verksam och praktisk; den sistnämnde hade minsann aldrig tid att drömma, knappt nog att fundera litet innan han satte en sak i verket. De passade således icke för hvarandra, och Carl Johan kände i synnerhet tyngden uti detta missförhållande, och när han då med sitt varma hjärta flydde till sin unga hustru, så förekom det honom liksom om älven här en skugga hade lagt sig mellan deras hjärtan och sedan att denna skugga blef mörkare för hvarje dag.

Katarina drog sig icke precis tillbaka, men hon mötte icke heller sin man, ty hon var rädd för, och kunde icke älska läsaren, som hon sade till sig själf, men Katarina bedrog sig, ty det egentliga skälet var, att hennes hjärta och inbillning hade vändt sig åt ett annat håll, och hvad hon kände för mannen var endast en innerlig vänskap, väckt

redan i barndomen och sammanväfd med hela hennes förflutna lif.

Men Carl Johan klagade icke, utan gömde sin sorg och flydde hemmet, samt beslöt att söka sig en annan väg till Gud för att finna tröst, och så blef han mer och mer förtrolig med läsarna inom socknen.

Det var en afton i början af maj, då Katarina hade gått upp i det lilla rummet på vinden, hvilket hon bebott som flicka.

Redan på förmiddagen hade Carl Johan begifvit sig bort och sedan ej varit synlig.

Katarina satt vid fönstret och blickade liksom i forna dagar bort öfver viken till den lilla soldatstugan, som var synlig midt öfver sjön.

Solen var i nedgående och skuggorna började falla allt längre och djupare öfver alla föremål. Katarina satt fullkomligt sysslolös. Med kinden lutad mot handen, syntes hon försänkt i tankar eller vakna drömmar, hvilka måtte ha växlat form på många sätt, ty stundom syntes det ett skimmer af sorg i hennes milda ögon, och än smålogo de åter, liksom de friska, halföppnade läpparna.

Skymningen, ehuru lätt dess slöja också är denna tid af året, började blifva allt märkbarare, men ändå satt Katarina lika orörlig på sin plats vid fönstret.

Då hördes i den härliga vårkvällen tonerna från Gustaf Krons fiol, och dessa toner ljödo som vanligt milda och harmoniska.

Katarina spratt till; sedan lutade hon hufvudet ut genom fönstret och lyssnade, under det en suck af både smärta och sällhet höjde hennes bröst.

»Ack», sade hon för sig själf, »hvad den där musiken gör mig för en glädje, ty jag vet hur innerligt Gustaf håller af mig, och utom mig älskar han ingen annan än sin gamla mor, och aldrig tänker han heller på något annat. Carl Johan däremot har så mycket i sitt sinne, som är grufsamt och ohyggligt. Dessa afgrundsandar och svafvellågor, som

magistern jämt talar om och som göra mig rädd och sjuk till sinnes! Är det då underligt, att jag så gärna hör på den där musiken! Den stillar oron i min själ, och det är som om en ängels stämma klingade i den, för att skänka mig tröst, och ändå är det säkert orätt, att jag så här sitter och hör på den. Jag borde väl i stället ha Carl Johan i tankarna, men hvarför går han också ifrån mig, äfven då jag ber honom stanna? Ack, han älskar mig ej mera, det är väl orsaken, men Gustaf däremot, han håller mig kär och skulle aldrig finna någon glädje annat än hos mig . . . hvarför blef jag då icke hans . . .»

Katarina utsade icke det heliga ordet maka det var endast en hviskning i hennes själ, som nämnde det, men hon ångrade äfven detta, ty hon fortsatte snart med låg röst:

»Ack, hvad var det väl, som nu fick makt med mig? Det var väl den lede frestaren, såsom Carl Johan skulle säga. Stackars Carl Johan, han tror väl icke, han, att hans hustru håller på att bli en riktig glömsk och ogudaktig varelse, under det han jämt är borta. Det vore nog bättre, att han vore hemma och toge litet vara på mitt svaga hjärta. Ett enda litet grand vill jag ännu lyssna, men sedan skall jag ej gå hit upp på flera kvällar, ty det är orätt gjordt mot Carl Johan.»

Katarina lutade sig ännu längre ut genom fönstret och lyssnade.

Nu hördes tunga, långsamma steg i trappan, dörren öppnades och Katarinas gamla mormor steg in i rummet.

Hastigt som tanken drog Katarina sitt hufvud tillbaka genom fönstret och blickade med en viss förvåning på gumman.

»Jaså, är det ni, mormor?» sade hon, »som kraflat er upp för den branta trappan, hvilket ni ej gjort på årtal, som jag tror.»

»Jag hade ett angeläget ärende hit upp», sade den gamla.

»Kors, det var besynnerligt; hvad kan det väl vara?

Ni har ju flyttat ner från vinden alla era saker för länge sedan.»

»Ja, det är sant, men det finns allt ändå något kvar, som emellanåt drar mig hit upp, och det är du själf, Katarina.»

»Mormor ville således tala med mig?» frågade den unga kvinnan, »jag tänkte just nu gå ner.»

»Men du dröjer i alla fall bra gärna här uppe i ensamheten», sade gumman och närmade sig fönstret. »Och en vacker utsikt är här också, med trädgården nedanför och viken och skogen midt emot... Å kors, bevare mig väl, är det icke Gustaf Krons fiol, som höres så vackert öfver sjön? Aldrig trodde jag att den skulle låta så grann; men tror du, Karin, att det är riktigt hälsosamt för dig att sitta hela kvällen här uppe med händerna i kors och höra på den där låten?»

»Jag begriper ej hvad mormor menar», sade Katarina, och hennes kinder blefvo purpurröda.

»Jo, ser du, jag tycker, att en bondhustru allt kunde ha något för händer, och ej sitta så där sysslolös. Det är då icke något vackert föredöme för pigorna, det ska jag säga dig, min kära Karin!»

»Å, mormor, det är ju sent på kvällen och jag har just icke varit fåfång i dag, och därför tyckte jag, att jag kunde ta mig en liten ledighet. De andra ha ju redan gått och lagt sig.»

»Du har allt suttit här ett par timmar, men det må då vara. Det är det granna spelet jag icke tycker om.»

»Jag förstår ej, mormor!» svarade Katarina.

»Jaså, du förstår mig ej! Nå, då vill jag ej längre leka kurra gömma med dig, ditt kräk. Tror du ej, att gamla mormor sett huru det hänger ihop? Den stackars gossen där, på andra sidan viken, är tokig i dig, fast du är en gift hustru, men det tycket var dock till före ditt giftermål, och hade jag fått råda, så vet jag nog hvem jag hellre sett som din man, ty Gustaf är en vacker och rar gosse, och har

aldrig haft något kånk med magister Bränner; men som det nu förhåller sig, är hans kärlek en synd, och värst är, att eländet tilltagit efter ditt giftermål. Kanske kommer det också mycket genom de galna romanböckerna fröken Agata lånar pojken.»

»Det är väl icke något ondt i att läsa!» sade Katarina, »och den glädjen kan man väl unna Gustaf; han gör då aldrig någon människa förnär, på något sätt.»

»Jag unnar honom gärna hans läsning, fast den just ej nyttar till något, men jag unnar honom ej, att du sitter här uppe och hör på hans klink, och sedan ger honom vackra ögon i kyrkan, som du gjorde i söndags.»

Katarina ryckte häftigt till och en hög rodnad drog sig öfver hennes kinder.

»Herre Gud, hvad säger mormor! Har jag sett så där på Gustaf i Guds hus?»

»Jo, det är säkert!» svarade den gamla. »Jag har god syn för min ålder, och era ögon äro så klara, att de lysa vidt omkring; men akta dig, Katarina, det är ett farligt spel, det där, som kan sluta med olycka för både dig, Carl Johan och Gustaf.»

»Å, mormor!» utropade Katarina gråtande, »har jag då gjort så illa utan att jag själf vet det! Gustaf har hälsat på mig i kyrkan och jag har blifvit så glad, då jag sett hans ansikte, och så har jag besvarat hans hälsning så där som mormor säger; men icke har jag tänkt något ondt därvid.»

»Du tycker så, men icke tror jag just du har tankarna på din man under den där hälsningen eller när du sitter häruppe.»

»Carl Johan bryr sig så litet om mig, ty han är aldrig hemma», svarade Katarina.

»Ja, bedröfligt är det nog för dig och oss alla, att din man blifvit en så'n där ängslig dagdrifvare, som ej nöjde sig med den gamla goda Guden, som han trodde på som barn, utan tog sig en annan, som magistern skapat ihop och som

är så svår och oresonlig; men Carl Johans uppsåt är dock redligt, och till dig har han nog ett trofast och kärleksrikt sinne, då du, hans hustru, däremot, i ditt hjärta och dina tankar redan begått liksom ett äktenskapsbrott.»

»Å!» sade Katarina rysande, »att mormor kan tala så ohyggligt.»

»Jag talar sanning», svarade gumman, »och det var just för att säga dig detta som jag gick hit upp; men nu ska' du lofva mig, att du ej mera går hit, för att lyss' på den där fiolen!»

»Nej, mormor! det ska' jag icke göra; redan innan ni kom, hade jag föresatt mig, att det skulle bli för sista gången i kväll.»

»Och sedan», fortfor gumman, »ska' du i kyrkan endast tänka på Gud och sitta sedigt med nedslagna ögon, som de andra kvinnorna, och icke titta åt soldatbänken till.»

»Men jag måtte väl få hälsa på Gustaf, och om han kommer hit, skola vi väl taga mot honom.»

»Det är annat; då gör du bara som vi andra och däri ligger intet ondt. Och fast jag nu sagt dig min mening om de där ögonen i kyrkan och om fiolen, så må du gärna veta, att jag tycker om Gustaf ändå, och därför vill jag icke att han ska' få någon svår hjärtesorg eller göra det som orätt är, och som en rättskaffens kvinna borde väl du tänka på samma sätt, och i synnerhet på din man.»

Det där slog an på Katarinas veka, redliga sinne. Å, det skulle vara förskräckligt, om hon skulle bedraga sin man eller föra in Gustaf på en orätt väg! Bäst vore måhända, att hon undveke honom, ty då skulle han kanske glömma henne och fästa sig på annat håll. Det svaga hjärtat protesterade dock mot denna föreställning, och hon suckade därvid:

»Ack, om Carl Johan ej lämnade mig så mycket åt mig själf?»

»Nå, Karin har du nu besinnat dig och förstår du min mening?» frågade gumman.

»Ja, ja», svarade hon ifrigt, »jag förstår så väl och jag är tacksam i mitt hjärta, ty allt är så sant och rätt, och jag lofvar att följa mormors råd.»

»Nå, då är du åter min lilla snälla tös, som du alltid varit, och medan jag nu kraflar mig utför trappan, kan du stänga fönstret och komma efter, så får jag säga dig god natt där nere.»

»Ja, mormor, jag kommer strax efter», svarade Katarina, och så reste hon sig och lutade sig ut genom fönstret.

»Farväl, Gustaf», sade hon. »Jag får ej mera lyssna till din fiol eller möta din blick, men din vän blir jag dock till min sista stund.»

Katarina stängde fönstret och gick mot dörren, men innan hon hunnit öppna, rycktes den upp och Carl Johan steg in i rummet.

»Gud signe dig, Katarina», sade han mildt och räckte den unga hustrun handen.

»Ack, är det du, Carl Johan? Jag är mycket glad öfver att du kom just nu.»

»Ja, jag vet nog, att jag är bra mycket borta», svarade mannen och slog sig ned på en stol vid fönstret, »men är det säkert, Karin», fortfor han nästan blygt, »att du saknar mig ibland?»

»Vi tycka nog alla, att det är tomt efter dig och jag, jag får så underliga tankar, jag tror mången gång, att du ej mera håller af mig, då du hellre går till magister Bränner och de andra, du vet, än sitter hemma hos mig.»

»Jag går bort därför att jag är så orolig i mitt sinne och tänker, att ingen här saknar mig. Din far tycker nog, att jag är en odåga, och sedan är det en föreställning i min själ, som gör mig stor sorg, den nämligen, att du vändt bort din håg och ditt hjärta från mig.»

Det var ej ofta Carl Johan uttalade sin sorg och sina bekymmer.

»Nej, Carl Johan, du får ej ha sådana tankar», svarade Katarina med låg röst. »Om jag glömmer dig, så är

det därför, att du så ofta går bort från mig, och Gud vet bäst, hur glad jag blef när du trädde inom dörren.»

»Jag tror dig, min hulda ros», svarade mannen och såg mycket lycklig ut, »och därtill komma så många ljufliga minnen för mig här uppe. Minns du det där slätterölet hos dina föräldrar för tre år sedan, då jag första gången sade, att jag höll dig kär, fast du nog visste det förut. Du svarade mig just ingenting, men mild såg du ut, som du alltid gör, och så bad jag att få följa dig hit upp för att i ensamheten få säga dig allt hvad jag kände i mitt hjärta, och då, Karin, just här vid fönstret hviskade du, att du också höll mig kär, och då blef jag på en gång så lycklig och så nöjd, och för mina ögon såg himlen och jorden så annorlunda ut. Det var som om Guds änglar hade tittat ned genom det blå taket och gladt sig åt, att en stackars människa kunde känna sig så innerligt lycklig och förnöjd. Och blommorna i trädgården här nedanför hade liksom fått lif och nickade åt mig med sina barnahufvuden, just som om de velat önska mig lycka. Och fåglarna drillade på sina kärlekssånger och det var som ett eko ur min själ. Men på andra stranden, där skogen stod så grön, satt strömkarlen eller Necken och spelade, och det var en musik, till hvilken jag aldrig hört maken, fast när allt kommer omkring det endast var Gustaf Krons fiol jag hörde; men han spelar nog lika bra som Necken, fastän han ej har någon guldkarpa. Ack, Karin, det där glömmet jag aldrig, ty så lycklig som jag var den där kvällen för tre år sedan, blir jag väl aldrig mera här på jorden.»

»Ack, min dyre make!» svarade Katarina, »huru kan du tvifla därpå? Vi ha ju så mycket att tacka Gud för; böra vi då icke vara nöjda med vår lott, och säg mig, Carl Johan, om du icke nu känner det så, att du är nöjd och tacksam i ditt sinne.»

»Jo, Karin, jag känner mig lycklig så här med ditt hufvud lutadt mot mitt bröst, men magistern skulle kalla min glädje en synd, och oron i min själ tar snart öfver-

handen igen, men i kväll vill jag endast tänka på dig och det där slätterölet för tre år sedan, ty du är så lik dig som du var just då, och därför vill jag vara glad som ett barn och lita på dig, min Karin.»

TJUGUFÖRSTA KAPITLET.

Matts Pehrsson.

»Det är således barons mening att genast köra bort mig?»

»Jag har många gånger uppmanat dig att flytta», svarade baron Liljesköld, »och detta är väl min rättighet, så mycket mer som jag redan på hösten skaffade dig plats vid sågverket i L. och jag vet, att det ännu står dig öppet att komma dit.»

»Men min håg har vändt sig åt annat håll», svarade Sven Olof. »Jag har tigtigt baron så många gånger, att han skulle lämna mig torpet i Kroken, så jag kunde få ta flickungen till mig, ty jag har också ett hjärta, fast ingen vill tro det.»

»Men du har i alla fall valt en mycket oriktig väg för att vinna din önskan. Du super, du grälar, du arbetar icke, och ej nog därmed, du söker äfven förleda de andra karlarna till samma laster. Jag har varnat dig med goda ord, som du själf vet, och gifvit dig tillräckligt lång tid till besinning, men allt har varit förgäfves och nu är mitt tålmod slut.»

»Ja, det är lätt att predika för andra», svarade Sven Olof med oförskämd min. »Baron sitter där uppe på herrgården, han, och gör hvad han behagar, då jag däremot är liksom en slaf fast jag är gamla karlen.»

»Jag gör icke allt hvad jag behagar, ty då hade jag för länge sedan skilt mig vid dig, utan jag försöker, så vidt jag förmår, uppfylla mina plikter som människa, men, ser du, Sven Olof, nu är det så, som jag nyss sade, att mitt tålamod är slut, ty det är ej nog med ditt förargelseväckande lefverne, utan du har äfven slagit dig till läsarna, och du är den sämste bland dem, ty du är i allo en skrymtare.»

»Ja, hur tror väl baron, att jag annars fått något insteg bland dem? Den där heligheten är icke för treflig, ska' jag säga baron, och om jag nu får torpet, så ger jag tvärt både magister Bränner och läseriet en god dag.»

»Du inser säkert icke själf huru usel du är, när du yttrar dig så. Men jag vill nu icke vidare spilla några ord på dig; jag fordrar endast, att du inom tvenne dagar lämnat Poppelviken.»

»Käre, barmhärtige baron, låt beveka sig ännu en gång! Säg att jag får flytta till Kroken, och jag lofvar att bli en annan människa. Se, det där torpet ligger så vackert och så ensligt tillika, och är just passande för mig och flickungen. När jag ginge på mitt dagsverke, skulle hon plocka blommor rundt omkring, ty där finnes så mycket sådana, eller ock skulle hon sitta vid sjöstranden och kasta små stenar i vattnet, men aldrig skulle hon då ha ledsamt. Och när jag sedan komme hem om kvällarna, och hon komme mot mig, och toge om mig med sina små armar, icke kunde jag då slita mig lös och ränna på dörren, för att gå ut i bygden och supå; nej, det vore då stört omöjligt!»

Det blef en strid i baronens själ. Det kom sig af något, som hastigt framträdde för hans inre syn. Det var Sven Olofs sexåriga dotter, som med sina fromma barnaögon bönföll om barmhärtighet för sin förkastade far.

»Nej!» sade baronen efter några ögonblicks tystnad, »ehuru det gör mig ondt, i synnerhet för ditt barns skull, så kan jag ändå icke göra dig till viljes, ty jag har redan lofvat torpet till Matts Pehrsson, som gjort sig förtjänt af lugn och frid och ett eget hem på gamla dagar.»

Vid baronens sista ord røjde sig en plötslig förändring i Sven Olofs ansikte. Den milda rörelse, som nyss visat sig där, hade försvunnit, och han såg åter lika elak och hotande ut.

»Jaså, är det så!» sade han, »då var jag väl en dåre, som tiggde baronen så mycket. Det är då icke nog med att Matts Pehrsson skvallrat på mig, bara jag gått utom dörren, utan han har därtill anammat det hvartill jag i tre år haft min förhoppning, för flickungens skull; men nu är det också förbi med min blödighet, och därför må han akta sig.»

»Akta dig själf, Sven Olof, att det ej slutligen går dig alltför illa! Men jag sade, att det gjorde mig ondt, och nu tillägger jag, att ditt barn ej skall lida för din skull; din lilla flicka må därför komma till Helgestad.»

»Nej, tack, baron! Den, som förskjutit fadern, bör ej besmitta sig med barnkräket, och kanske blefve hon mycket sämre hållen än Mattes Maria, ifall hon kom till herrgården.»

»Är jag då så orättvis?» frågade baronen med ett svagt leende.

»Jag säger icke det, men baron är så envis, och sedan är det, som jag nyss sade, nu förbi med min blödighet. Ger jag mig af till sågverket, kan jag ej ta flickan med mig bland de vilda karlarna, och då jag ej får ha mitt barn, gör det just detsamma hvad jag tar mig till, och därför må nu äfven baron akta sig!»

»Jag står under Guds beskydd!» svarade husbonden, »och då jag nu säger dig farväl, önskar jag, att Gud måtte förändra din håg och ditt sinne!»

»Tack, baron, för välönsknigen! Men innan jag blir så där förändrad, kan mycket hända, kom ihåg det, baron!»

Baronen vände sig om och öppnade grinden, som förde ut från gården vid Poppelviken, men Sven Olof knöt handen bakom hans rygg och frammumlade en grof ed såsom en tack för de undfångna välgärningarna.

Baron Liljesköld återvände till sitt hem i en på sätt och vis upprörd sinnesstämning. Sven Olofs vädjande till

hans hjärta för sitt barns skull, hade gjort honom orolig, och han var ej rätt ense med sig själf om det ej varit bättre, att han gifvit vika.

Några dagar voro förflutna. Sven Olof hade lämnat Poppelviken och flyttat till prästgården, efter hvad man sade.

Det var en afton i slutet af maj. Baron Liljesköld, som kände sig mera lugn, hade gjort ett besök i folkskolan på eftermiddagen samt tittat in till en sjuk torpare. Sedan hade han gått omkring med sin inspektor både länge och väl, och nu äntligen slagit sig ned på sitt favoritställe, det lilla jakthuset i skogen.

Kort förut hade rättsaren fått order om några träd, som borde fällas för att man från fönstren skulle få en friare utsikt.

De skarpa huggen genljödo i skogen, under det baronen satt där inne i det stora rummet och med pennan i handen gjorde sina beräkningar. Han hade tagit plats i soffan, och på bordet framför honom stod en bricka med karaff och tvenne glas.

Några svalkande drycker blefvo hvarje morgon under den varma årstiden burna från herrgården till jakthuset, så att hufvuderna under sina vandringar och sin hvila ej måtte sakna denna vederkvickelse.

Det stora rummet med sina höga fönster och sina enkla, lätta möbler föreföll mycket behagligt och utgjorde för baronen en kär tillflyktsort, där han ostörd kunde tänka och äfven återhämta sig, om han gått sig trött ute i det fria.

Baronen skref och funderade emellanåt, så att det blef tämligen sent, innan han äntligen reste sig och öppnade dörren för att begifva sig på hemvägen.

Där ute hade yxans hugg länge sedan tystnat och dagens öfriga oro och skogens sångare äfven. Det var blott suset af vinden, som lekte i furornas toppar, och husbondens steg, som störde tystnaden omkring honom.

Fram till herrgården kunde vara en half timmes väg, och baronen hade hunnit ungefär halfvägs, just där träden

stodo som tätast och gångstigen var mycket smal, då han tyckte sig höra ljudet af andra steg jämte sina egna.

»Det är rättaren, som dröjt längre än de öfriga», tänkte han, och så ropade han dennes namn, men utan att erhålla svar.

I den höga skogen hade skymningen redan inträdt.

Baronen gick åter framåt, men det tassade och gick äfven bakom honom, fast stegen tycktes vara varsamma och liksom återhållna.

Nu vände han sig hastigt om, men såg ingen människa; endast en lätt rörelse förmärktes i den unga tallen, som stod vid gångstigen och mera liknade en buske än ett träd.

»Det måtte ändå vara ett misstag och endast min egen inbillning», tänkte han åter och fortsatte sin väg.

Men då hördes på en gång ett gällt, ett smärtans skri tätt bakom honom och en tung kropp föll till marken.

Hastigt vände baronen sig om. En människa låg vid hans fötter och jämrade sig och en lång karl flydde inåt skogen på andra sidan gångstigen.

Baron Liljesköld lutade sig ned.

»Gud ske lof!» sade en svag stämman, »att det träffade mig, fast det var ämnadt åt baron!

»Är det du, Matts Pehrsson? Hvad gör du här och hvad, i Guds namn, har händt dig?

»Jo, man har stuckit en knif i ryggen på mig, men meningen var, att det skulle ske med baron.»

»Och hvilken har begått detta dåd?» frågade husbonden med upprörd röst.

»Hvem annars än Sven Olof? Det förstår nog baron. Han kunde ej förlåta, att baron gaf honom sitt afsked, och nu har han gått och lurat hela veckan, och jag har följt honom som skuggan, fast jag tänkte, att han till sist skulle åtra sig; och så hann jag ej i kväll att varna och ropa. Men tack vare nu Gud, att jag ... att ... jag ... får dö för ... min baron, ty det blir min död, jag känner det. Knifven slant ut vid trädrotten, mot hvilken jag föll; ... men tag ner med

handen, baron . . . och känn, huru blodet riktigt strömmar om mig.»

Baronen lutade sig ned och gjorde ett försök att upplyfta den sårade, men Matts Pehrsson skrek högljudt af smärta, och blodet klibbade vid husbondens händer.

»Min stackars Matts Pehrsson», sade han, »du ville således dö för mig, då den andre däremot . . . Men nu måste vi fort söka hjälp innan det blir för sent. Måtte blott någon af folket vara kvar i skogen!«

Med höga rop gaf baronen tillkänna sin närvaro och att en olycka inträffat och lyckligtvis låg det en liten backstuga i närheten, dit man hörde ropen. Vägledde af dem, dröjde det ej länge förrän man hade folk omkring sig.

Nu skickades bud till herrgården efter en bår och madrasser, för att transportera den sårade dit, och särdeles lång tid hade ej förflutit, förrän Matts Pehrsson låg på en bred, mjuk bädd, och baronen hade själf förbundit honom så godt som han förmådde det, tills läkaren hunnit anlända,

Vid sin ankomst, och då han hunnit undersöka den sårade, förklarade han genast, att faran vore stor, och en ytterlig försiktighet nödvändig; lugn, tystnad och stillhet framför allt. Baronen försäkrade doktorn, att han själf skulle vaka öfver, att allt detta mycket noga iakttogs.

Men nu sade den sjuke, att det tjänade till ingenting, ty han vore säker på, att han skulle dö: »och jag har i alla fall nu gjort någon nytta för mig här på jorden. Jag visste, att Sven Olof hade ondt i sinnet till husbond', när han gick så där och smög kring jakthuset. Och så hade han köpt den stora knifven samma dag han gick från Poppelviken, och han bad oss profva eggen om den ej vore hvass. Jag trodde icke då, att den knifven skulle bli min bane.» Den sjuke gjorde ett uppehåll, och jämrade sig lågt.

»Tala ej så mycket, min stackars Matts Pehrsson», sade husbonden, »du hörde själf, att doktorn föreskref tyst-

nad, och lugn, om du skulle kunna räddas, och skulle du dö, vet jag ej när jag återfinge något lugn eller glädje.»

»Å, baron, säg icke så. Det var allt Guds mening att jag skulle ge mitt usla lif, så att barons, som är nödvändigt för fattiga stackare, skulle bli sparadt. Men nu vill jag hvila mig och försöka sofva, och se'n skall Maria komma hit, så jag får taga afsked af mitt barn och af friherrinnan sedan, och tacka henne för allt.»

Matts Pehrsson tillslöt sina ögon och hopknäppte de matta händerna, och baronen såg till honom litet emellan under de timmar han tycktes ligga i en slags halfslummer.

Fram på förmiddagen vaknade den sjuke, och oaktadt den starka feber, som nu tillkommit, befann han sig ändå fullkomligt redig.

Maria satt redan vid sängen, väntande på faderns uppvaknande. Den stackars gubben betraktade henne med sina slocknande ögon, och talade sedan afbrutna ord, fulla af kärlek och milda förmaningar: att hon måtte blifva en rättskaffens människa och tacksam mot sina välgörare. Friherrinnan Hedvig, som äfven tillkommit, och som med tårfyllda ögon stod lutad öfver den sjuke, bjudande honom en svalkande dryck, blef äfven varmt tackad och välsignad; och med sin hand sluten i hans matta och brännheta, lofvade hon, att vara en mor för hans dotter; och den sjuke smålog så vackert vid detta löfte, ty han visste, att han kunde lita därpå.

Sedan önskade Matts Pehrsson att bli ensam med baronen, hvarför friherrinnan jämte Maria lämnade rummet.

»Var icke ledsen, min tös!» sade gubben till den tvekannde flickan, »du ska' allt snart få komma igen.»

Men ensam med sin hushonde, sade Matts Pehrsson med knappt hörbar röst:

»Jag ska' aldrig mera i tiden se mitt barn, min Maria, ty jag känner nog, att det snart är slut med mig.»

»Å, vi skola hoppas», svarade baronen. »Doktorn sade ju, att stillhet, lugn och noggran vård möjligen kunde . . .

»Nej, baron, för mig finns ingen hjälp, och jag är nöjd att dö, och därför ville jag fråga om baron tror, att Gud förlåtit mig mina synder?»

Matts Pehrsson fäste sina sorgsna, barnafromma ögon på husbondens ansikte.

En djup rörelse rörde sig i baronens drag. Han drog upp sin hvita näsduk och torkade svetten från den döendes panna, därpå sade han med mild öfvertygande röst:

»Ja, min vän, du kan vara lugn, och jag tillägger, att jag skulle skatta mig lycklig, om jag en gång framstode såsom du inför den eviges tron: så kärleksrik, så försakande och med ditt fromma rena sinne!»

»Tack, baron! Min husbonde är då min tröst i döden liksom han varit i lifvet. Jag har alltid känt mig så skrämnd och så ångestfull när jag tänkt på det där grufsamma, som prästerna tala om, och som framställes i skriften . . . jag menar helvetet . . . att vi skulle så där i evighet lida för våra missgärningar. Jag har då tyckt, att det icke alltid varit så nöjsamt här på jorden, och sedan är ju Gud själfva kärleken, som befallt oss att förlåta hvarandra; skulle han då icke till slut kunna förlåta oss alla och döma oss mindre strängt, så har jag tänkt, men kanske att tanken varit en synd.»

»Äfven jag har denna öfvertygelse», svarade baronen. »Ja, jag tror som du, ty jag vet ju, att Gud är en kärlekens Gud, och huru är det väl då möjligt, att han till eviga kval kunde döma en varelse, som utan sin egen önskan, sitt eget medgifvande kommit hit. Tror du väl, att Herran fordrar mera af oss än hvad Han själf, den oändligt kärleksrike, skulle vilja göra för stoftets arma barn? Nej, visserligen icke! Gud skall skänka sin förlåtelse och frid sedan vi genomgått de grader han finner nödvändiga för vår förädling; och den djupa känslan af vår skuld och våra kval därvid, detta är vårt straff, för hvilka det pinorum, som du nyss nämnde, endast utgör en ohygglig bild. Så är åtmin-

stone min tro», fortsatte baronen och lyfte sina glänsande ögon mot höjden.

»Ack», svarade Matts Pehrsson, »icke har jag då förstått allt hvad baron sagt mig, men det är sanning, det känner jag så tydligt i mitt hjärta, och jag såg det också på barons ögon under det där talet: det var liksom en ängel suttit i dem och gifvit sitt vittnesbörd, och jag tror nu, att Gud förlåtit min skuld.»

»Var viss därom», sade husbonden mildt. »Du har felat af kärlek och du gaf ditt lif af kärlek; få äro de, som hafva så mycket att berömma sig af inför Gud, och därför var nu lugn, min stackars broder! Den Evige skall ej döma dig annat än i kärlek och barmhärtighet.»

»Han har kallat mig sin broder!» hviskade den sjuke.

»Äro vi då icke bröder, i synnerhet under plågorna och i dödsstunden?» frågade husbonden.

»Ja, nog står det så i Guds ord, men icke skulle just mången vilja kalla en sådan här stackare för broder, men baron är då ej som andra människor, och därför vet jag nu också förvisst, att det är såsom min husbonde sagt mig. Jag är nu lugn och nöjd och litar mig till Guds barmhärtighet. Tack, tack, nu, baron, för allt! Där uppe en gång skall jag bättre kunna säga, huru jag känner i mitt hjärta och älskar min husbonde, just som här, och så ska' jag ha fram stackars Greta och små pojkar till baron, så att de också få tacka för mig och Maria. Men käre baron, gå nu icke ifrån mig, förrän allt är slut.»

»Var lugn, min vän, jag stannar här.»

Baronen lutade sig vid dessa ord djupare ned öfver den döende, som med ett obeskrifligt uttryck af tacksamhet och kärlek fäste sin matta blick på husbondens ansikte.

Baronen satt troget på sin post vid den sjukas läger hela dagen, men fram mot aftonen inslumrade Matts Pehrsson i dödens tunga sömn, med sin ädle husbondes hand hårdt slutet i sin.

Mördaren hade blifvit ertappad och erkänt sitt brott,

äfvensom att han ämnat mörda baron Liljesköld. Han af-
fördes till länshäktet, och ingen ånger tycktes, åtminstone
till en början, ha fått insteg i hans hårda sinne.

Matts Pehrsson begrofs, och ett enkelt kors sattes på
grafven med följande inskrift:

»Han felade af kärlek och gaf sitt lif af kärlek: frid
vare med hans stoft!»

Hvarje lördagsafton, så länge den ljusa årstiden räckte,
sågos tvänne unga flickor smycka grafven och korset med
blommor. De voro Agata Liljesköld och den mördades dot-
ter, Maria.

TJUGUANDRA KAPITLET.

Eugène och hans fästmö.

Inom hemmet på Helgestad var det lika ljust och vän-
ligt som vanligt, om man undantager den skugga, som Matts
Pehrssons död hade lagt öfver baronens sinnesstämning.

Det var midsommarafton, och på herrgården såg det
mycket festligt och lifvadt ut. Folket skulle efter vanligheten
ha sin majstång och sin midsommardans, och de yngre med-
lemmarna af familjen deltog af hela sitt hjärta i dessa nöjen
och äfven i de mödor, som föregingo dem.

På förmiddagen rådde mycken brådska. Mamsell Hanna
rörde sig med större liflighet än vanligt nere i köket, och
Lucie samt Pauline voro sysselsatta i handkammaren och
den stora salen. Husets äldsta dotter var under dessa be-
styr särdeles förtrolig och systerlig mot sin blifvande svä-
gerska, ty kontrasterna äga oftast en underlig dragningskraft.

Själff så öppen och okonstlad, kände sig Lucie liksom fångslad af detta slutna, försiktiga väsen, men det kom sig dock kanske af behaget i Paulines sätt, af den ljufva, smekande tonen, hvarmed de få orden utsades, och som vibrerade i Lucies veka, milda hjärta, och sedan af blicken från dessa mörka ögon, om hvilka man aldrig kunde göra klart för sig, huruvida de visade åt afgrunden eller himlen, blott det, att man var fångslad och icke vidare kunde lösslita sig från dess magiska tjuvningskraft.

Men Lucie tänkte hvarken på trollen eller några andra onda makter, nej, icke ens på några mörka hemligheter, som kunde rufva i djupet på svägerskans själ. Hon hängaf sig blott och pratade lifligt och öppet, och när Pauline svarade några ord, lyssnade hon till röstens välljud och betraktade det sköna ansiktet, och fäste sig således icke vid det något konstlade i Paulines svar och tal.

Emellanåt kom Eugène, för att hjälpa de båda flickorna, som han sade, men egentligen för att ställa till all möjlig oreda med de bestyr, hvarmed de voro sysselsatta, ty bäst det var, slog han armen än om den enas, än om den andras lif och dansade bort med dem öfver salen och ut på gården, där barnen och herr Nordendahl redan hade börjat sitt arbete med majstångens prydnade.

Nu kom en förskräcklig danslust på hela sällskapet, både stora och små. Man dansade omkring den liggande majstången och fortsatte vidare rundt omkring den vida gräsplanen, under högljudt skratt, och det dröjde en god stund, innan de båda flickorna fingo återtaga sin afbrutna sysselsättning.

Pauline mottog ständigt sin fästmans ömhetsbetygelser blygt och stilla samt besvarade dem någon gång, men i olikhet med andra älskande par, var hon ännu mera fåordig mot sin fästman än mot någon annan; dock, hennes blickar talade i stället, och detta språk hänförde Eugène, ty hans sällhet var alltid lika stor, och aldrig märkte han någon brist på ömhet. Hans egen var så djup och varm, och därtill såg

han alla föremål förklarade af det solljus, hvilket tillhör den första kärleken.

Aftonen kom, och glädjen stod högt i tak. Man dansade nästan hela den ljusa sommarnatten i ända, och Eugène, som ständigt var med sin fästmö, tyckte sig aldrig ha varit lyckligare. Den öfriga ungdomens glädje var mera mänsklig och jordisk, den rörde sig nästan uteslutande kring stundens njutning, uppblandad med en och annan tanke på midsommardagen, då man var bjuden till en familj i grannskapet, där många gäster sommaren till ära hade infunnit sig och där man visste, att man skulle få det särdeles roligt och angenämt.

På den vida gräsplanen, hvars yttre kant var garnerad med härliga blommor, satt baron Liljesköld med sin maka, och den sistnämnda betraktade med strålände ögon ungdomens glädje och uppsluppenhet.

»Man känner sig verkligen liksom ung på nytt, då man ser och hör så mycken fröjd och belåtenhet», sade hon, »och hvad det är ljuft för modershjärtat att se alla sina älsklingar så glada, friska och lyckliga. Och min dyre Christer, jag kommer nu också ihåg huru vi i många år ha njutit af en ostörd sällhet och huru oändligt mycket vi ha att tacka Gud för.»

»Jag tänkte just som du för några ögonblick sedan», svarade den allvarlige mannen, »men på en gång kom det också så mycket annat för mig. Matts Pehrssons död väckte mig på sätt och vis ur min ljufva säkerhet. Den stackars gubben med sitt varma uppoffrande hjärta ligger mig jämt i tankarna, äfvensom att jag var en orsak till hans sorgliga slut, och därför har jag ånkrat, djupt ånkrat, att jag var så hård mot Sven Olof. Han bad mig ändå i sitt barns namn, och när jag nu ser mina egna barns glädje, så gör det mig dubbelt ondt», tillade baronen med rörelse.

»Men, min dyre vän», svarade hustrun, »du kunde ju aldrig ana hvad ditt afslag till Sven Olof skulle föranleda och du erbjöd ju honom ett hem och att taga vård om hans barn.

Jag tycker, att du icke har något att förebrå dig, då du så otfa varnat med goda ord och med din outtröttliga omsorg. Hvad åter Matts Pehrsson beträffar, så var han trött vid lifvet och nöjd att dö, och du gjorde ju för honom allt hvad som stod i mänsklig förmåga. Hvad den stackars Maria vidkommer, så ser du själf, att hon åtminstone för i afton glömt sin faders olyckliga slut, ty hon skrattar och dansar just som de andra barnen.»

»Ja, jag ser», svarade baronen, »men jag vet ej huru det kommer sig, att just ungdomens fröjd nu på en stund liksom nedtryckt mitt sinne. Det är som om en röst hviskade i min själ hurusom jag ej bör glömma, att hvarje jordisk fröjd är så kort och förgänglig, att man icke bör fästa sig därvid. Men, min dyra Hedvig, jag hoppas, att vi med undergifvenhet äfven skola möta motgången och med tålmod och förtröstan fly till den himmelske Fadern där uppe.»

»Ja, aek ja!» svarade maken, »och ändå får jag säga dig, min Christer, att jag med min vanliga barnslighet emellanåt känner mig så orolig vid tanken på Eugènes förestående, långa resa. Jag har ej förr varit skild vid honom så lång tid. Dock bör jag förlita mig på Gud, att han skyddar vår älskling, och hvad Eugènes kärlek beträffar, så känner jag mig mycket lugnare än förr, ty jag tror att den unga flickan är god och sann och att hon skall göra honom lycklig.»

»Jag vill hoppas detsamma», svarade baronen, »ehuru jag ändå ej känner mig riktigt nöjd med Eugènes förbindelse. Han är så ung ännu, och kärleken, som hos honom är så varm och uteslutande, skall alltid störande inverka på den framtid jag tänkt mig för honom. Jag måste dock underkasta mig», fortfor baronen med sitt godhetsfulla smålöje, »och jag tror som du, att den stackars flickan är god och ren, och således värdig att blifva din dotter. För öfrigt har ju kärleken skänkt mig själf den största sällhet... skulle jag då icke unna mitt barn samma lycka.»

Hedvig svarade sin man med en öm och tacksam blick.

Midsommaraftonen var förbi. Ungdomen hade haft ofantligt roligt och först framemot morgonen gått till hvila under ljufva föreställningar om den rika skörd af glädje och nöjen den skulle inbringa under sommarens lopp.

Midsommardagen voro alla i kyrkan. Bondfolket hälsades som vanligt vänligt och hjärtligt af hvarje medlem af familjen Liljesköld, och bondgummorna förklarade sins emellan, att de aldrig sett någon med så vackert och grant ansikte som baron Eugènes fästmö, och därtill var hon också lika rar, vänlig och glad som själfva fröken. Det hade de nog haft tillfälle att se, då de infunnit sig vid herrgården med spånad eller haft något annat ärende dit.

Man beundrade således mycket och hyste äfven en slags tillgifvenhet för Pauline. Det vill säga, det egentliga folket kände sig fångsladt af hennes skönhet, hennes intagande väsen. De högre klasserna hade däremot mycket att anmärka mot den blifvande friherrinnan Liljesköld, ty hon var fattig, ringa och okänd, ett tillräckligt skäl för bittra omdömen och slutsatser; men afunden och de gäckade förhoppningarna måste dock göra rättvisa åt hennes ovanliga skönhet och intagande sätt.

Det var aftonen före den dag, som var bestämd till Eugènes afresa. Han satt inne hos sin fästmö, samtalade lifligt med henne och öfverlämnande emellanåt sig åt den sorg tanken på skilsmässan kostade honom.

Sittande i en liten soffa med armen om fästmöns smärta lif, uttryckte Eugène sin saknad med suckar och ömma ord; men uppdrog dock emellanåt på älskandes vanliga sätt en särdeles ljus och vacker tafla af den obekanta framtiden.

»Du vet ju, min Pauline», sade Eugène, »att jag aldrig passade till militär, hvarför också mina föräldrar ej särdeles ifrigt yrkade därpå. Sedan var det frågan huruvida jag skulle blitva diplomat, men gudnås, jag passar icke heller för den banan. Det är för klyftigt, för inveckladt för mig, och därtill skulle jag då också i åratal vara skild från mina föräldrar, och detta var mera än jag kunde underkasta mig.»

»Men om dina föräldrar önskade det!» sade fästmon.

»Ja, men det var endast därför att de tänkte, att detta omväxlande lif skulle behaga mig och blifva målet för min sträfvan; men jag känner mig själf bäst. Jag passar icke för det rörliga, stormiga världslifvet, och sedan tänker jag också på min far och mor, ty du förstår väl, att med sådana föräldrar som mina äro plikterna större och heligare än annars. Jag älskar dem så högt och därför kan jag ej skänka bort många dagar af den tid, som jag ännu får vara tillsammans med dem.»

»Men huru ämnar du då ställa till, min Eugène?»

»Jo, jag blir landtbrukare och arrenderar Poppelviken af pappa, ty onkel Ludvig lämnar det troligen snart. Och där lefver jag då lycklig och tacksam med dig, min älskade, och när pappa blir äldre, hjälper jag honom i den ädla sträfvan, hvaråt han ägnat sig, och därtill får jag när som helst se min lilla älskade mamma, och du skall veta, min egen Pauline, att hon har så innerligt fäst sitt hjärta vid den stackars gossen, din fästman, att jag tror, att hon ej skulle hafva någon verklig glädje i lifvet, om hon ej finge se en skymt af mig för hvarje dag; och det är nästan på samma vis med mig själf; jag kan ej en längre tid lefva skild från henne, min fromma, min änglalika moder.»

»Det är således afgjort, att vi skola stanna här i trakten», sade Pauline med en viss misslynthet i rösten.

»Ja, jag förmodar det, min dyra flicka, ty jag vet, att pappa och mamma med glädje skola se att så blir. Sedan har jag också tänkt, att snart gifter sig Lucie och framdeles äfven Agata, och då blir stackars mamma mycket ensam; men då skall du, min älskade, som hennes hjärtas dotter bli henne ett kärt sällskap; och jag hjälper pappa med hans bestyr, och så sammanträffa vi så ofta som möjligt. Den ena dagen äro föräldrarna hos oss, och den andra äro vi på Helgestad . . . Nå hvad säger du om allt detta, min ängel, blir det ej ett tjusande, ett paradisiskt lif!»

»Men jag hade dock så mycket gladt mig åt att få

komma ut i världen litet, att få resa», svarade Pauline, för hvilken det där tysta, stilla lifvet i perspektiv ej hade något särdeles lockande.

»Visst skola vi resa, min lilla fästmö, när och huru du önskar det. Jag inser nog, att du kan behöfva någon förströelse, såsom ersättning därför att din barndom, efter hvad du sagt, varit så tung och sorglig; men jag ville blott säga dig, att vårt egentliga hem skall blifva i närheten till mina föräldrar så länge de lefva. För öfrigt, min Pauline, vet Gud, att jag vill göra allt för din glädje och ditt välbefinnande, blott du älskar mig, alltid älskar mig, ty om du undandroge mig din kärlek, då vore det snart slut med mig. Ser du! jag är ett stort, bortskämdt barn, och man har aldrig nekat mig något, så långt jag kan minnas tillbaka. Skulle jag därför förlora dig, det vill säga min kärlek, mitt högsta här på jorden, då ginge jag säkert bort för att icke mer återkomma.»

Eugène yttrade de sista orden med ett sorgligt småleende och lutade därpå sitt mörklockiga hufvud mot den unga flickans hjärta.

Skilsmässans stund var förbi. Eugène hade under tårar och kyssar ryckt sig bort från sin fästmö, sina föräldrar och syskon och begifvit sig på den långa resan. Han skulle besöka England, Tyskland och Frankrike, men efter moderns önskan återkomma till julen.

Naturligtvis var det den sistnämnda, hvilken djupast kände skilsmässans och frånvarons smärta. Hon tröstades dock något af de bref som oupphörligt kommo henne till handa, och hvilka den älskade sonen tillskickade henne från alla möjliga håll, så länge han befann sig inom Sveriges landamären.

Att fästmön vid dessa tillfällen äfven erhöll sitt bref, var naturligt.

När Eugène hunnit en främmande jord, dröjde det väl längre mellan de kära underrättelserna, men de kommo dock ofta nog för att glädja och trösta, och småningom blef äfven

modershjärtat lugnare och började räkna veckor och dagar till sonens återkomst.

Omkring fjorton dagar efter Eugènes afresa återkom grefve Ludvig, och började efter några dagars vistande i sitt eget hem fortsätta med sina besök vid Helgestad.

Han var sig tämligen lik, kanske något dystrare och mera fåordig än vanligt, och den, som funnit något intresse därvid, skulle äfven möjligen hafva upptäckt, att han liksom skydde för att sammanträffa med Pauline.

Sommaren hade gått till ända under de stilla sysselsättningar och nöjen, som äga rum inom en familj på landet. Allt syntes vänligt och ljust, så inom som utom hus, men det kom sig också däraf, att de varma och skuldlösa hjärtan, hvilka tillhörde familjen Liljesköld, icke ägde någon aning om de mörka tankar, som styrde och rufvade i kusinens och den unga fästmöns själ.

Alla inom familjen visade den fattiga flickan både ömhet och uppmärksamhet, om man undantager den trettonåriga Agata, hvars ovilja ännu fortfor. Till något utbrott af ovänliga ord kom det dock aldrig, tack vare friherrinnans aktgifvande och Paulines milda och undfallande väsen.

Litet emellan kommo långa bref från Eugène, som vältaligt skildrade alla de fängslande taflor inom konstens och naturens riken, hvilka upprullades för honom i de främmande länder, som han besökte. Med sin varma, lifliga själ syntes han mycket njuta däraf, men ändå framlyste alltid midt genom hans glädje och belåtenhet, en innerlig längtan till hemmet och de älskade föremål, som han där kvarlämnat.

Modern besvarade sina bref samma dag. Fästmön dröjde därmed, och detta hade också sina skäl.

Man var nu i början af september. Luften var ännu varm och sommarlik, någon gång tryckande, och åskan hade gått mycket starkt med blixtar och störtregn.

TJUGUTREDJE KAPITLET.

Eldsvådan. Gustaf Kron och Carl Johan.

Den återgång i Carl Johans sinne, som på den där våraftonen vi skildrat hade skänkt hans hustru en så ljuf förhoppning, var snart försvunnen. Några dagar hade han väl hållit sig hemma och varit mycket öm mot Katarina, men så hade några allvarsamma ord af svärfadern åter jagat bort honom och in i den krets bland läsarna, där man gjorde allt för att fasthålla hans veka, flyktiga sinne. Sedan dess hade han blifvit ännu sällsyntare i hemmet. Katarina, som icke i sitt eget hjärta kunde hämta någon större styrka och öfvertalningsförmåga för att kvarhålla den orolige, grubblande mannen, hade också afstått därifrån. Men kanske kom det sig egentligen däraf, att hon för några veckor tillbaka hade funnit en ljuf tröst och sysselsättning för sitt hjärta, då hon blifvit moder åt tvenne barn, en gosse och en flicka.

I anseende till en reparation å nedra botten hade Katarina med sina små barn flyttat upp i det lilla rummet på vinden, som hon bebott som flicka.

Ingen hade haft något att invända däremot, icke ens gamla mormor, som mycket väl insåg, att musiken tvärs öfver sjön icke numera kunde vara särdeles farlig för den unga med de små barnens vård fullt upptagna modern.

Och gumman hade rätt, ty Katarina tänkte nu endast på sina små älsklingar. Om dagarna hade hon en barnpiga där uppe, emedan hon själf då behöfdes där nere i hushållet, men om nätterna låg hon ensam med sina barn där uppe på det lilla rummet, och en och annan afton kom fröken från herrgården, och då sulto de äfven där, och Katarina

talte om sin glädje genom barnen och om sina bekymmer för mannen, och Lucie försäkrade, att just de där små människovarelserna en gång skulle återföra Carl Johan till henne själf och hemmet och då fästa honom för alltid vid det samma.

* * *

I den lilla soldatstugan tvärs öfver viken bodde ännu Gustaf Kron och hans gamla mor, och liksom hösten förut hörde man om aftnarna fiolens toner ljuda så snart Gustaf hade slutat sitt arbete för dagen.

Det var i början af september, och dagen hade varit mycket vacker, ehuru luften kändes tryckande och kvaf.

Gustaf Kron satt på berghällen, men han spelade icke. Hans ögon voro fästa på rymden, där de mörka åskmolnen hvilade på en grund af guldgula skyar, kantade med ett mörkrödt lysande band. Det var en obeskrifligt skön och fängslande tafla, men som säkert bebådade något skakande uppträde i naturen under nattens lopp. Klockan kunde vara omkring åtta på aftonen och skymningen började infinna sig.

Gumman Kron hade ett par gånger tittat i dörren och uppmanat sonen att komma in.

»Jag tycker», sade hon, »att när du icke klinkar på fiolen, så kunde du rätt så gärna sitta inne hos mig. Snart ha vi också regnet här.»

»Jag ser på den där granna taflan på himlen; har ni nå'nsin sett maken, mor?»

»Å, kära barn, jag har väl annat att göra än att sitta så där och gapa på tomma rymden, och jag undrar ej på, att folk tycker du är underlig. Någon annan ung pojke skulle just sitta så där och titta efter saker, som man aldrig kan nå. Icke därför att jag skulle vilja att du vore som mången annan och aldrig trifdes hemma, men om du någon

gång vore med folk och i synnerhet med ungdomen, skulle jag se det bra gärna.»

»Ack, mor, om jag kunde måla af den där taflan!» suckade Gustaf.

»Bevars därifrån. Vi ha nog af fiolen, skulle jag tro. Men, kära barn, kom nu in med mig.»

Mor och son följdes åt in i stugan, och de åto sin tarfliga kvällsvard tillsammans, men sedan den förstnämnda gått till hvila och insomnat, begaf sig Gustaf åter ut och antog sin förra plats på berghällen.

De granna skyarna hade emellertid försvunnit och hela rymden var förmörkad af kolsvarta moln.

Åskan mullrade oupphörligt och tycktes närma sig.

Gustaf satt helt stilla. Mellan det han blickade på molnen, såg han bort öfver viken till nämndemannens i Sjöberga. Det var fullkomligt mörkt i den stora byggningen. Ett ensligt ljus hade lyst mycket länge från det välbekanta fönstret till Katarinas rum, men nu var äfven detta släckt.

Åskslagen hördes mera starka och ihållande, och ljungelden öppnade de mörka molnen samt förvandlade för några ögonblick hela rymden till ett eldhaf.

Ännu regnade det ej, och Gustaf satt därför kvar, ofåligt beundrande det granna skådespelet ofvan jorden.

»Jag må så gärna stanna härute tills ovädet gått öfver», tänkte han, »eller åtminstone icke lägga mig, ty om åskan skulle slå ned och tända eld på huset, så tror jag knappt att mor ändå skulle vakna.»

Nu kom en stark blix, som lyste upp både rymden och jorden och samtidigt hördes en så skarp och döfvande åskknall att den tryckte Gustaf till jorden.

Då han åter reste sig, sade han med darrande röst:

»Åskan slog ned, det var säkert, och ljungelden sköt fram tvärsöfver taket vid Sjöberga.»

Blixt på blix, och knall på knall hördes åter, men ingen så stark och ihållande som den föregående.

Nu började det regna, och Gustaf reste sig för att gå in, men kastade ännu en blick öfver sjön. Då såg han en syn, som ingaf honom den högsta ångest och fasa.

Det brann i taket på boningshuset vid Sjöberga, och just öfver det lilla rummet, där Gustaf visste, att Katarina med sina små barn tillbragte natten.

Han rusade ned till stranden och lösgjorde en båt. Med öfvermänsklig styrka och skyndsamhet rodde han sedan öfver viken, och det dröjde ej många minuter förrän han stod på Sjöberga gård.

Där funnos redan nämndemannen och hans hustru samt gamla mormor och tjänarna. Förvirrade af skrämsel, åskådade de nästan overksamma eldens härjningar.

»Hvar, hvar är Katarina och barnen?» frågade Gustaf med darrande röst.

»Ack, där uppe i lilla vindsrummet», svarade modern. Jag sprang genast uppför trappan, men dörren hade gått i baklås, och hvarken jag eller Katarina fingo upp den. Det är bara genom fönstret, som de nu kunna räddas! Far ska försöka, men du, Gustaf, är kvickare. O, skynda, förbarma dig, du ser hur det brinner i takåsen!»

Inom några sekunder hade Gustaf fått tag i en stege, som nätt och jämt räckte upp till Katarinas fönster.

Med sin kraftfulla hand slog han in detsamma, och där stod Katarina i eld och rök, med sina barn på armarna.

»Ah, Gustaf, är det du? Se här, tag barnen! Gud ske lof, de lefva ännu!»

»Nej, nej, först du, Katarina!»

»Tag barnen!» sade hon, »jag rör mig ej förrän de äro räddade.»

Gustaf tog barnen ur hennes armar och, gående baklänges några steg, öfverlämnade han dem till de händer, hvilka sträcktes uppåt för att underlätta hans möda.

Sedan rusade han åter upp till det öppna fönstret, men det var dock ej så lätt att få ut Katarina genom detsamma,

och just som det lyckades honom, stötte han med ansiktet mot en brinnande bjälke. Därpå skred han med sin börda utför stegen samt mottogs med jubel af den unga kvinnans föräldrar, hvilka, halfdöda af ångest, stodo nedanför.

Efter en kort stund kom hjälp från herrgården och kringliggande byar, och man lyckades att släcka elden sedan öfre våningen blifvit lågornas rof.

Familjen hade begifvit sig in uti en liten sidobyggnad, som låg på tämligt afstånd från det brinnande huset och som därför blifvit skonad, dock kanske mer af det skäl att det småregnade och var lugnt.

Men endast barnen och gamla mormor hade fått sin tillflykt i den lilla byggningen. Där ute på gården voro husfadern och tjänarna sysselsatta att släcka den på nytt uppfammande elden samt bärga så mycket som möjligt. Husmodern gjorde också hvad hon kunde, men Katarina och Gustaf Kron stodo helt nära hvarandra och betraktade overksamma de andras arbete. Gustaf led mycken smärta af sitt brännsår och äfven Katarina, som skadat sina händer.

Men oaktadt svedan i de sistnämnda, omfattade hon Gustaf så innerligt och hängifvet, och hennes milda stämma hördes litet emellan lågt uttala dessa ord:

»Tack, Gustaf! Gud välsigne dig, som räddat mina barn! Jag skall älska dig så länge jag lefver.»

En tung suck hördes i närheten och kom Katarina att vända sig om.

Där stod Karl Johan och såg mycket förlägen och bekymrad ut.

Katarina sade vänligt:

»Är det du, Karl Johan? Jag visste icke att du kommit hem.»

»Jag borde aldrig ha gått bort», svarade mannen, »ty det var i allo hårdt att en annan skulle rädda hustru och barn åt mig. Förlåt mig det, Katarina, och var icke ond på mig, ty jag skall nog godtgöra. Dig, Gustaf, tackar jag

också af hjärtat, och bättre skall jag tacka dig längre fram, som du nog skall få se.»

Frammot morgonen var lugnet återställt vid gården, och man tackade Gud att alla voro vid lif. Carl Johan satt så tyst och stilla vid hustruns säng och blåste på hennes händer och armar och klappade emellanåt hennes bleka kind.

Hon såg upp tacksamt på honom, men hans bedröfvade min gjorde ondt i hennes själ och, liksom hon uppfattat källan till hans sorg, sade hon mildt:

»Var icke ledsen, Carl Johan; icke kunde du veta, att åskan skulle slå ned och tända eld på huset.»

»Men jag vet, att jag är en dålig make och far, och aldrig gör jag någon människa den ringaste glädje; men, som jag sade dig där nere på gården, jag skall allt godtgöra hvad jag brutit mot dig, Karin.»

I sitt eget hem hvilade emellertid Gustaf Kron på sitt tarfliga läger. Hans vackra ansikte hade undergått en sorglig förändring, ty under högra ögat sträckte sig en bred, mörkröd strimma ända ned till munnen, och anletsdragen hade i öfrigt fått något förvridet och stelt genom smärtan i den sammandragna huden.

Vid sängen stod Ulrika Brattman, jämte sin elev. De ha varit på besök hos nämndemannens, och i förbigående tittat in i soldattorpet för att höra huru Gustaf befann sig.

Nere vid sängföterna satt modern och grät.

»Hvarför i all världen gråter ni, mor?» sade Gustaf.

»Jag lefver ju och blir väl snart frisk igen.»

»Ja, du lefver, och nog tackar jag Gud för det, men huru har det gått med ditt ansikte, som jag alltid haft så stor glädje af att se på! Nu är det kontant slut med den saken. Om du ändå fått den där skråman i krig, då hade du fått penning på bröstet och beröm också, men hvad har du nu? Bara det gemena ärret, öfver hvilket jag måste gråta bara jag ser på dig.»

»Å, mor Kron, så ni talar», sade Ulrika. »Om Gustaf gått ut i krig, så hade det skett för att döda och stympa

sina likar, då han nu däremot räddat tre människolif, och således blir det där ärret en prydnad och en heder för Gustaf.»

»Det kan väl vara», sade gumman, »men i alla fall vet jag nu aldrig mera hvar jag skall taga igen min vackra, stackars gosse.»

»Men jag lofvar», svarade Agata och klappade gummans axel, »att jag vill försöka måla ett porträtt af Gustaf. Jag har redan ritat af Maria och Henning, fast det just icke blef så likt. Men herr Nordendahl, som målar så snällt och som är min lärare, skall nog hjälpa mig med detta, och då förstår ni väl, att icke ärret kommer att synas, utan ni skall känna igen Gustaf, sådan han var förut, och sedan kan ni också betrakta honom när han är borta och hur länge ni behagar.»

»Å, tack, lilla, rara fröken Agata! Hvad de göra synd, som säga, att hon är stel och högfärdig. Nej, hon är i stället gemen och vänlig, just som sin mor, och blir väl ännu mera lik'na, om hon får lefva.»

* * *

Efter eldsvådan hos nämndemannen hade på sätt och vis försiggått en förändring med Carl Johan.

Han var mera hemma än förut, smekte Katarina och barnen samt var äfven mycket vänlig och uppmärksam mot svärföräldrarna.

Men en djup tungsinthet, ett ihärdigt grubbel syntes ha fått makt med honom, och att detta icke gällde läseriet eller något dithörande, bevisades däraf, att han aldrig nämnde något ditåt. Han talade föga, men när han någon gång frångick sin tystnad och sitt grubbel, påminde han Katarina om deras barndom, framdrog händelser, som hon till hälften förgätit, men som han mindes mycket väl, och då blef han varm i sina beskrifningar, någon gång äfven glad, och uti allt röjde sig

att han höll henne af hjärtat kär, och så hoppades Katarina ånyo på hans återgång till henne själf, till barnen och det vänliga hemmet.

Huru förvånad och bedröfvad blef hon då ej, när mannen en vacker dag sade henne, att han ämnade sig ut på en längre resa.

»Men hvarthän, Carl Johan?» frågade Katarina.

»Till Göteborg», svarade mannen, »och något dröjer det väl innan jag kommer tillbaka.»

»Hvad i Herrans namn skall du då taga vägen? Och jag, som var så glad och tänkte, att du nu hade öfvergifvit magister Bränner och alla de andra.»

»Magistern har ingen del i min resa. Därtill finns en helt annan orsak än du tror, och det får du reda på i bref från Göteborg.»

Katarina sökte icke vidare några upplysningar, ty hon kände sin mans slutna och envisa lynne. Hon tänkte också att det förmodligen gällde någon större läsaressammankomst, till hvilken Carl Johan på något sätt blifvit kallad att infinna sig.

Åtta dagar senare reste Carl Johan, och hans afsked gjorde hustrun mycket ondt och nästan förskräckte henne på en och samma gång. Det var en djup, ehuru manligt bekämpad smärta, som röjde sig i rösten och anletsdragen, då han kysste små tvillingarna, och tryckte Katarina till sitt bröst. Han tackade henne många gånger för hennes huldhet, hennes tålamod; och så, efter förnyade afsked med tårar och kärleksfulla ord, slet han sig äntligen ur hustruns famn samt kastade sig upp på den anspråkslösa karran, som skulle föra honom till resans mål, efter hvad Katarina föreställde sig.

Huru förvånad och uppfylld af sorg blef hon då icke, när hon omkring fjorton dagar därefter mottog ett bref från sin man, däri han underrättade henne, att han jämte några landsmän följande dagen skulle stiga ombord på ett handelsfartyg för att resa till Amerika. Han ville söka Gud och

friden bortom världshafvet, skref han, efter han alltid varit så orolig i sitt sinne där hemma. Men först och främst ville han bereda Katarinas sällhet. Han visste, att hon icke älskade honom, utan Gustaf Kron; hon hade själf sagt det på gården vid Sjöberga, den kvällen då eldsvådan ägde rum, och han förlät henne och undrade ej på, att hon ej kunnat älska den, som ej gjort något för att förtjäna hennes kärlek förrän nu, då han reste sin väg; han bad henne, att hon, när året hade gått förbi, skulle gifta sig med Gustaf, som säkert skulle blifva kärleksfull mot henne själf, och god och öm mot små tvillingarna också. För sin egen del hoppades han, att de en gång skulle träffas i Guds rike, då allt skulle vara klart och försonadt dem emellan; men till dess sade han nu henne och barnen ett långt och kärleksfullt farväl.

Med strömmande tårar läste Katarina sin mans bref, och hon sörjde honom därjämte innerligt och uppriktigt. Nu framstod så tydligt hans ömhet för henne själf, hans milda, rena sinne, hans goda hjärta och stränga rättskaffenhets; hans fel, såsom alltid är händelsen med den bortavarande, drogo sig i bakgrunden, för att lämna rum för sorgen och saknaden.

Gustaf Kron gick ut och in i huset som en gammal vän och bekant, den man alltid saknade, i fall han dröjde att infinna sig. Han gungade de små tvillingarna på sitt knä och sina armar, och de började snart att känna igen honom och med höga rop af förtjusning yttra sin glädje vid hans ankomst. Katarina satt bredvid och betraktade hans ansikte med det djupa ärret på kinden, och hon tyckte, att han ännu var mycket vacker. Åsynen af ärret väckte hennes innerligaste deltagande, och hans mildhet med barnen hennes tacksamhet; men den ömmare känsla hon en gång hyst för den vackre soldaten, hade däremot helt och hållet slocknat. Den hade återvändt till hennes fjärran make, och följde honom troget i minnet, med tårad blick och djup oro, omväxlande med hoppet, att han en dag skulle återvända från sin långa färd, måhända utan att hafva funnit hvad

han sökte där borta; men hvilket då Katarina, hans hustru, skulle söka bibringa honom genom sin ömhet: nämligen fri- den och tron på Guds kärlek och barmhärtighet; och sedan skulle de lefva lyckliga till sina dagars slut.

TJUGUFJÄRDE KAPITLET.

Eugènes bref. Pauline och Lucie.

Det var höst; man befann sig i medio af oktober. I parken på Helgestad samlade vinden de brokiga löfven i stora flockar, hvilka länge rasslade fram och tillbaka, tills de slutligen lade sig stilla och drömmande vid någon mur eller något annat stängsel, för att gifva värme och skydd åt det nyvaknande lifvet, som i många former arbetade där nere i jordens sköte, men först med vårens varma solstrålar fritt och ymnigt skulle äga förmåga att utveckla sig.

Men när höstsolen blänkte fram på den granna taflan, fick den för ögonblicket ett uttryck, som, oaktadt striden med förgängelsens makter, förlänade den ett magiskt, fångslande behag.

Inom hus voro höstkvällarna särdeles angenäma, såsom nästan alltid är händelsen där ett lyckligt familjelif härskar. Man sysselsatte sig med handarbeten, med läsning och musik, och de aftnar, som posten väntades, var det i synnerhet lif- ligt, ty då kommo långa bref från Eugène till fadern, till den dyrkade modern och till . . . fästmän, men då de förra be- rättade om resan och de föremål, som mest slog an på det unga sinnet, voro brefven till Pauline så svärmiska, så

fulla af längtan och tillit, att de i den flickans själ, som ej förmådde följa med på denna högre flykt, endast uppväckte trötthet och samvetsagg.

Men där nere i förmaket kunde ingen märka något sådant. Pauline läste sitt bref och såg mycket intresserad ut samt torkade en och annan tår från sina vackra ögon.

»Mitt dyra barn», sade friherrinnan, »det synes som du kände dig både rörd och lycklig genom Eugènes bref, är det icke så?»

Fästmön svarade endast med ett ljuft, betydelsefullt småleende.

»Men, min lilla Pauline, när du nu känner det så, hvarför dröjer du så länge innan du skrifer svar? Jag vet huru orolig Eugène är när det är frågan om bref, och dubbelt lider han nu af den längtan och saknad, som hans fästmö pålägger honom.»

»Ack, det är icke mitt hjärtas fel», svarade Pauline med sin rörande stämma, »men jag är så rädd att trötta, att plåga Eugène, ty hvad har väl jag att säga som kan roa och intressera honom? Det är så mycket jag saknar hvad bildning och vetande beträffar, och jag känner min brist, men vill ej, att den allt för tydligt skall röja sig, ty när man älskar, blir man så rädd, man fruktar att förlora det minsta . . .»

Pauline afbröt, men höjde i stället sina mörka, halföppnade ögon med en ljuf, bedjande blick upp mot Hedvigs ansikte samt tryckte med detsamma en kyss på hennes hand.

»Å, mitt kära barn», svarade denna, »din fruktan saknar all grund. Kärleken öfverskyler så gärna hvarje brist, och du, du skrifer ju rätt bra. Eugène är helt förtjust i sin lilla fästmöns bref, därom ordar han tillräckligt, då han beklagar sig öfver, att han ej oftare får mottaga dem.»

Uppkommen på sitt rum, genomläste Pauline ännu en gång sin fästmans bref, men nu tycktes dessa bedyranden om en oändlig ömhet, och dessa taflor, som fästmannen upp-

drog af en sällhet, allt för hög och idealisk för jorden, göra ett helt annat intryck på hennes själ, ty ett hånfullt leende lade sig kring den vackra munnen, och efter slutad läsning kastade hon det stackars brefvet långt utåt golfvet. Därpå försjönk hon mången gång i ett djupt grubbel, som räckte länge nog, tills hon plötsligt uppvaknade därur. Då reste hon sig hastigt, upptog brefvet och tryckte det, icke mot sina läppar, såsom det är vanligt med dylika bref, utan mot sitt hjärta, liksom hon genom dess oroliga slag velat afbedja sin skuld och sin otacksamhet.

Och sedan hände det, att Pauline följande förmiddag gjorde en längre promenad på egen hand, och djupt inkommen i barrskogen, stödde hon sig mot ett träd, samt framtog utur klädningsfickan Eugènes bref, för att på nytt genomläsa detsamma. Och då lade sig öfver hennes ansikte ett uttryck af djupt allvar under denna läsning. Någon otålighet eller smärta röjde sig också, ty hon kramade brefvet hårdt i sin lilla hand, men sedan slätade hon ut det mycket omsorgsfullt, och stoppade det därpå i den lilla, röda marokinsväskan, hvilken med ett stålknäppe var fäst vid hennes skärp.

Om den lilla portföljen eller väskan hade Hanna haft åtskilliga funderingar, hvilka hon meddelat Betty.

Pauline hade burit densamma alldeles såsom nu, när hon som husmamsell i Hannas sällskap sysselsatt sig med några till sin befattning hörande bestyr, och i anledning därpå och af väckt nyfikenhet, hade hushållerskan yttrat till Betty:

»Kan du säga mig, Betty, hvad hon gömmer i den där påsen? Några hemligheter, det är säkert! Å, jag säger då inte så mycket om den saken, ty det är så vanligt då man är ung, att man har souvenirer, kärleksbref och tocke där; men det brukar man förvara i sin öfre byrålåda uti ett skrin, och nyckeln till det samma bär man sedan i en svart snodd kring halsen, men gömmer den anständigt förstås innanför klädningslifvet. Å, jag mins nog allt det

där från min egen ungdom, men, ser du, det här är ändå något annat. Hon kan ej skilja sig vid den där väskan ett enda ögonblick, och hon har den säkert under hufvudet när hon sofver. Bra roligt skulle det ändå vara, att få veta hvad hon är så rädd om, dock bör man icke tro, att det sammanhänger med något ondt eller orätt, men hon är så besynnerlig, så olik andra människor!»

När Pauline skref till sin fästman, antydde hon stundom med några ord, att hon varit mycket olycklig i sin barndom och första ungdom; att laster och brott hade legat henne nära, att hon möjligen tagit intryck däraf samt således vore ovärdig hans ömhet och lyckan att kallas hans maka. Det var erkänslan och ångern, som nödgade Pauline till denna halfva bekännelse, men verkan däraf blef endast till hennes fördel, ty då Eugène läste dylika rader, kysste han dem och sade mildt:

»Hvad hon måtte lidit, min arma Pauline, som barn, efter detta molnet aldrig vill vika från hennes själ! Man har varit hård mot henne, och hon inbillar sig stundom, att hon förtjänt det. Men en gång i framtiden skall min kärlek, min omvårdnad, mitt sällskap förjaga dessa sorgliga minnen och ersätta henne allt!»

Det hände ibland under de långa höstkvällarna, att Lucie och Pauline gingo upp i Eugènes våning, egentligen som de sade, för att vårda hans blommor, men de dröjde där tämligen länge, ty Lucie trufdes där så väl, och hade så mycket att berätta om sin glada barndom, om sina förhoppningar för framtiden, om detta kära Helgestad, där hon var född och som hon älskade så högt; och sist talade hon om sina föräldrar, detta kära outtömliga ämne. Pauline lyssnade och smålog så tjusande som vanligt, samt bifogade några enstaviga ord, och Lucie begärde ej något mera.

Så hade de en afton åter gått dit upp, och sedan de vattnat och pysslat om blommorna, promenerade de båda flickorna arm i arm i Eugènes yttre rum, som var täm-

ligen stort och som för tillfället ej ägde någon annan belysning än af det klara månskenet.

Efter en stund hade Lucie och Pauline stannat invid fönstret i Eugènes sängkammare, därifrån man hade den härligaste utsikt öfver parken, med sina ståtliga ekar och almar, nu prunkande i höstens granna, brokiga dräkt, och nedanför låg sjön så lugn och klar, omgifven af de terrassformigt bildade stränderna. I dess spegel darrade månens fulla skifva, men uppå fästet vandrade de fjärran världarna, återgifna i stjärnornas bleka ljus. Ack, öfver landskapet och rymden och hvarhelst man blickade, låg en så ljuf och aningsfull frid, att den fyllde själen med en onämbar känsla af sällhet och melankoli på en och samma gång.

De båda flickorna hade betraktat den hänförande taflan under tystnad.

På en gång suckade Pauline djupt och tungt.

»Hvarthän gick väl den sucken?» frågade Lucie.

»Väl icke till Eugène, ty den förrådde nästan smärta.»

Pauline upptog icke frågan, hon var tyst några ögonblick, slutligen sade hon med upprörd röst:

»Lucie, säg mig, om du någonsin så som du bort tackat Gud för ett sådant hem, ett sådant barndomshem ville jag säga.»

»Jag har känt mig obeskrifligt lycklig, och detta har väl varit min bästa tacksägelse», svarade Lucie.

»Nej, nej! Lucie, det har icke varit nog, ifall du tänkt dig de olika barndomshem, som finnas här på jorden. I mitt sinne har jag kallat dem barndomens solljus och skuggor. Solljuset har fallit på din lott, och skuggorna på min, och du vet icke huru mörka dessa skuggor varit; ingen, ingen har ännu rätt tänkt, huru olika dessa hem kunna verka på det späda hjärtat, huru skuggornas barn, omgifna af nöd, laster och brott, oundvikligen måste smittas däraf; det utgjorde ju deras lifsluft, då hjärtat ännu var vekt och mottagligt för både godt och ondt. Ingen har ännu riktigt satt

sig in häri, men utan förskoning dömer man sedan den olyckliga, som innan hon ännu uppfattat tillvaron, blef hän- gifven åt det onda. Ser du, Lucie, för gossen, som en gång blir man, finnes ännu någon lycka. Genom sin sträfvan och uti världslifvets rörlighet, skall han glömma det förflutna och skapa sig ett eget, ett bättre hem, men kvinnan däremot, hon skall alltid minnas och hela lifvet igenom släpa med sig sin barndoms olyckor, sin barndoms förnedring. O, Gud! o, Gud!»

Pauline grät högt och bittert. Lucie betraktade henne med förvåning och deltagande.

»Ack, min syster», sade hon ömt och tryckte Pauline intill sig, »hvad du måtte lidit under ditt förflutna lif! Men, ser du, deltagandet skulle mildra dina kval. Jag begär dock icke, att du skall anförtro mig dina sorger, ty jag är så ung och ett lyckans bortskämda barn, men mamma däremot, hon är så klok, så god och har ett sätt att trösta, som ingen annan äger. Utgjut ditt hjärta för henne; du får se att det skall lugna dig och göra dig godt.»

Paulines sätt och utseende var nu helt och hållet förändradt. Hon hade aftorkat sina tårar och smålog mot Lucie.

»Ack», sade hon, »hvad kom det väl åt mig? Bry dig ej om mitt prat, dyra Lucie. Jag har ej gått igenom några bittra öden, men jag blef så vemodigt stämd genom mån- skenet och den här poetiska utsikten; förlåt mig, att jag oroat dig, Lucie!»

Lucie såg ej särdeles öfvertygad ut; hon bad ännu en gång med innerlig röst:

»Ack, min lilla, kära syster, sök ej att föra mig bakom ljuset. Det låg ett allt för djupt och sorgligt allvar i dina ord, och därför ber jag dig ännu en gång: utgjut ditt hjärta för mamma!»

»Nej, Lucie, bed mig ej därom. Låt mig i stället få säga dig hur tacksam jag är för din vänskap och huru du i detta stackars hjärta fått ett långt större rum än jag van-

ligen består mina likar, men du är så god och ädel och okonstlad, att jag måste älska dig.»

Den rörelse, som Pauline visade, var sann. Hon hade ofrivilligt i minnet återgått till sin barndoms olyckor, och ånger och sorg jämte en känsla af tacksamhet till de ädla hjärtan, som upptagit henne, hade väckt ett slags uppror i hennes själ.

Efter några ögonblick sade hon med glädttig röst:

»Nu skola vi gå ner, min dyra Lucie, jag har lust att göra en längre promenad där ute i det fria. Kanske följer du med mig? Då vore det mycket roligare, men jag bereder dig på, att jag går långt för att riktigt trötta ut mig till kropp och själ. Men först och främst måste du lofva mig att icke nämna till din mor om mitt dumma prat, som blott skulle oroa henne och som är utan all betydelse.»

»Jag lofvar dig att tiga, fast jag icke själf gillar det», svarade Lucie, »och jag följer dig på din promenad, dock icke för att trötta ut oss, utan vi skola blifva livvade och förströdda. Minnet af de mörka molnen på din barndoms himmel skall ljusna vid åsynen af den leende naturen och under det vi tala om Eugène. Ack, Pauline, tanken på honom och hans kärlek borde trösta dig och komma dig att glömma . . .»

»Jag behöfver ingen tröst, min dyra Lucie, men, som du sade, nu skola vi endast sysselsätta oss med Eugène.»

Sedan de båda flickorna påtagit hattar och ytterplagg, gjorde de en lång promenad, och återkommo rosiga och leende. Af Paulines sorgsna sinnesstämning fanns nu intet spår. Hon skrattade hjärtligt och inträdde skön och strålande i sällskapsrummet, sedan hon ännu en gång ålagt Lucie tystnad.

Men i anledning af det som förefallit, kände sig Lucie mycket orolig, i synnerhet då hon tänkte på Eugène. Skulle hon väl i längden kunna göra honom lycklig, denna underliga, främmande flicka, med så olika hågkomster från livvets morgonstund? Skulle det väl kunna blifva sympati och förtroende mellan dessa makar, som endast hade ungdomen och den yttre fägringen gemensamt, men för öfrigt voro

skilda genom det mest framstående i lifvet: samhällsställning, uppfostran, barndomsminnen och för öfrigt af det gapande svalg, som nästan vid alla förhållanden uppstår mellan rikedomen och armodet?

»Ja, det låg något mycket störande för den äktenskapliga sällheten uti allt detta», tyckte Lucie; »men kärleken skall möjligen jämna detta», tröstade hon sig åter, »och Eugène älskar sin fästmö så högt, och Pauline är så skön, så god!»

Den unga fästmön blef allt mera orolig, ju närmare den dag kom, som skulle återföra Eugène till Helgestad. Den hänförelse hon känt i början af sin förbindelse, då hon tänkt sig in i framtiden, bländade henne icke mera. Det lumpna och syndiga i hennes roll började trötta henne och därför hände det stundom, att hon fann en slags vantrefnad i detta hem, som i början förefallit som en trygg och vänlig hamn. Det är också ett behof för hvarje människa, att få meddela något ur sin inre värld, i synnerhet sina kval, för att finna tröst och deltagande. Äfven Pauline längtade efter denna svalkande källa. Hon tänkte ofta på grefve Ludvig, men han undvek henne synbart, och hon ägde för öfrigt intet tillfälle att ostörd få tala vid honom, helst nu på mörka hösten, som gjorde alla utflykter utom hus mera sällsynta och uppmärksammade.

Någon gång funderade hon på att i hemlighet begifva sig bort och lämna några skrifna ord som förklaring, men hon saknade mod att verkställa detta. Här fanns dock den hängifna kärleken, och den glada, lyckliga familjekretsen; men därute i världen mötte henne vid första steget liknöjdheten, öfvergifvenheten och armodet; och det var en sorglig lott, som ej hade något inbjudande. Pauline beslöt slutligen att stanna och öfverlämna åt försynen eller ödet att ingripa uti hennes framtid.

TJUGUFEMTE KAPITLET.

Grefve Ludvig och Pauline.

Det var en måndag, fjorton dagar före jul. Genom bref från Eugène visste man att han skulle anlända om några dagar.

Hela familjen hade rest på besök till någon af grannarna, men Pauline, som annars vanligen var med på dessa utflykter, hade bedt att få stanna hemma, föregifvande en stark hufvudvärk. Egentliga orsaken var, att hon kände sig alltför orolig och därför längtade efter ensamhet och några timmars hvila från sin plågsamma roll.

Pauline befann sig på sitt rum, utan annan sysselsättning än sina tankar. Tvenne ljus stodo tända på bordet framför soffan, där hon halfliggande hade tagit plats.

Då öppnades långsamt dörren, och grefve Ludvig steg in i rummet.

Han såg mycket allvarlig ut och hälsade Pauline med en lindrig böjning på hufvudet.

Men hon däremot, med den stolthet, som någon gång röjde sig i hennes väsen, i synnerhet mot grefven, sprang upp från soffan och sade med en viss häftighet:

»Grefve Ludvig här på mitt rum? Hvad betyder det, hvad är meningen!»

»Förlåt om jag stör dig», afbröt han, »men jag tänkte, att du möjligen själf önskade få tala vid mig.»

På en gång var Paulines hela sätt förändradt. Hon räckte grefven sina händer och sade med sin vanligen så milda stämma:

»Ja, ack ja, visst vill jag tala, och därför tusen tack för det ni kom.»

»Jag önskade få träffa dig innan Eugènes återkomst», svarade han, »och när jag nu kom hit och fick veta, att de andra rest bort, gick jag upp, efter det gafs en möjlighet att få säga dig några ord på egen hand. För öfrigt väcker mitt besök här på ditt rum ingen förvåning hos husfolket, då de förmoda, att vi innan kort bli släkt med hvarandra.»

»Hvem bryr sig väl om något sådant!» sade Pauline otåligt. »Jag vill säga till att teet bäres hit upp, ty jag har hufvudvärk och går icke ner. Och så vill jag för en afton laga till 'onkel Ludvigs' te, hvilket åtminstone mamsell Hanna skall finna vara alldeles i sin ordning.»

»Gör som du vill, det där är i det hela en bagatell, men säg mig nu i stället huru du känner i ditt inre och huru du tänker handla, när Eugène kommer hem.»

»Just det är hvad jag grubblar på både sent och bittida, och ändå är jag lika oviss, lika obeslutsam. Icke bör dock ni tro, att det är med gladt sinne jag bedrar dessa goda, ädla människor, eller att jag njuter så särdeles af min lycka, men det är heller icke så lätt att kasta bort tillgifvenhet och en aktad och tryggad lott för att kanske lefva och dö i armod och elände.»

»Å, Pauline, du är ung och kan arbeta.»

»Jag tror just inte jag duger till särdeles mycket, fast man här haft fördrag med mig; och att hafva en sådan där stilla verksamhet med synålen eller något annat eländigt arbete, där man för hvarje dag är en botgörerska i högre grad än forntidens martyrer, det vill säga, att genomgå en mångårig svältkur och försakelse af alla mänskliga njutningar, det tror jag aldrig, att jag kunde underkasta mig. Väl har jag varit martyr på mitt vis, men frivilligt blir jag det aldrig mera.»

»Hvem säger väl också att du skulle behöfva lida, så där, Pauline? Det var aldrig min mening, då det är jag, jag, som både bör och vill sörja för din framtid.»

»Hvarför upprepa detta, då jag en gång för alla förklarar, att jag ej mottager några allmosor från er. Men jag

märker dock i alla fall, att ni på intet villkor vill ha mig in i familjen, utan önskar, att jag skall bryta min förbindelse.»

»Ja, Pauline», svarade grefven ifrigt, »jag önskar det så högt, att intet offer vore mig för stort, om du i det fallet följde mitt råd. Men rynka nu icke panna så där, utan hör mig med lugn. Jag har icke ämnat att såra eller bedröfva dig med någon häntydning på det förflutna, men du älskar icke din fästman och han passar ej för dig. Ja, isynnerhet Eugène skulle bli olycklig, då han insåg huru litet han vore för dig och huru du endast hycklat ömhet till gensvar på hans varma förtroendefulla hjärta.»

»Men om jag nu följde ert råd», svarade Pauline, »hvem vet väl hur den lycka såg ut, som vanns därigenom? Kanske den uppenbarade sig med svarta dräkter och bredfällade kragar jämte hvita lakan för de höga fönstren och en för tidigt öppnad graf i det Liljeskölska grafkoret. Det vore ju en dyster lycka, inte sant?»

Grefven betraktade Pauline med en slags smärtsam förvåning.

»Är det verkligen din mening», sade han, »att Eugène skulle taga den saken så illa eller, rättare sagdt, olyckligt.»

»Visst är det min mening», svarade hon, »ty jag ensam vet huru Eugène älskar mig; icke därför att jag är vacker, intagande och värnlös; det är den magiska och hemlighetsfulla kraften af min ovärdighet, som har kedjat detta stackars hjärta fast vid sitt olycksöde. Å, det är ju en saga eller snarare en verklighet, lika gammal som världen, att ingen tid, inga uppoffringar, ingen hängifvenhet, vore den aldrig så djup och sann, så förmår att fångsla och hänföra en man, som just detta, ty det kalla hjärtat är klokt, och trådarna, hvarmed det lägger sina nät, äro så fint och konstnärligt anbragta. Därtill är Eugène icke van att lida. När därför jag nu betänker alltsammans, så måste jag vara försiktig, ty om jag också icke älskar min fästman, vill jag dock icke skänka honom döden eller bereda honom alltför bitter sorg.»

Hon tystnade. Efter några ögonblick, sade grefven un-

der det han fortfarande hade sina ögon fästa vid Paulines ansikte:

»Ja, jag fruktar att du har rätt. Man behöfver blott se dig för att förstå, att det ej är lätt att lösslita sin själ från dig, och jag gillar fullkomligt, att du vill gå ömt och skonamt tillväga. Själf vill jag tala vid Eugènes far, för att bereda honom, så att han måtte finna upp någonting för att trösta och lugna Eugène, ty du lofvar mig ju säkert, att bryta din förbindelse.»

»Nämn ej något till baronen», svarade hon. »Jag lofvar ingenting bestämdt, ty hvad jag tänker i dag, kan vara långt ifrån mig i morgon. Och huru skulle jag kunna möta Eugène sedan, så öm, så vek, just som han kommer hem, med något dylikt? Nej, nej, öfver julen åtminstone skall han vara lycklig; sedan får jag se hvad jag beslutar. För öfrigt är det nästan som er enträgenhet skulle verka motsatsen af det jag nyss tänkte; jag kan ej hjälpa detta.»

»Just därför vill jag nu vara fullkomligt uppriktig mot dig. Ingen fruktan för din framtid skall göra dig vacklande i ditt högsinta beslut, ty jag vill antaga mig den, och af en makes händer kan du mottaga allt, utan att finna dig förödmjukad. Det är som min hustru du genom min omsorg skall erhålla godtgörelse för det onda jag gjort dig. Och, Pauline, jag vill äfven älska dig både som en fader, make och vän.»

Grefven tystnade. På den unga flickans ansikte visade sig först förvåning och sedan en liflig rörelse, men med det omotståndliga begär att pina, som tillhör den fulländade koketten, eller sådana naturer som Paulines, sade hon slutligen:

»Jag skulle således bli grefve Valtensteins maka. Det skulle säkert blifva ett af dessa äktenskap, hvilka man påstår vara beslutade i himlen. Tänk bara på våra höstkvällar ... jag nämner dem särskildt, därför att dessa aftnar här på Helgestad äro så ljufva, så fridfulla ... då, Ludvig, skulle vi sitta tillsammans ensamma och utbyta vår ungdoms minnen, avslöja den ena skandalen efter den andra, för att

djupare lära oss hata och förakta. Och vår ålderdom sedan, huru fridfull och vörnadsvärd! O, det blefve ett himmelskt, ett efterföljansvärdt äktenskap!»

Grefvens ansikte förändrade plötsligt sitt sorgsna milda uttryck och han yttrade häftigt, nästan med vrede:

»Pauline, du är oädel, grym och okvinnlig på en och samma gång! Jag bjuder dig som försoning det högsta jag förmår, och du svarar mig med bittert hån. Har du inga ljusare färger för din tafla af den obekanta framtiden, huru vi t. ex. genom att arbeta på hvarandras förädling skulle vinna frid med Gud och oss själfva, huru vi med de tillgångar jag äger skulle göra godt åt våra medmänniskor, aftorka nödens tårar och lindra sjuklingens marter; det vore en vackrare tafla, skulle jag tro, och mera värdig en vek och ångerfull kvinna.»

Grefven hade knappt uttalat det sista ordet, förrän Pauline skyndade fram till honom och med sin mest ljufva och smekande röst sade:

»Ack, förlåt, förlåt mig! Det var mycket elakt sagdt af mig, men det är min inre strid, min fruktlösa sorg, som verkar dessa utbrott. Jag skall aldrig bli din maka, Ludvig, icke heller någon annans, men älska dig måste jag ändå med eller mot min vilja. Minns du, då min far låg blödande och döende? Du stod lutad öfver honom och jag var så förtviflad; då såg du upp till mig med dina underliga ögon, och då blef jag bunden vid dig, kanske till min och äfven din olycka. Allt hvad jag sedan sagt dig, som varit bittert och hårdt, har blott varit ett fruktlöst försök att lösbryta min själ från din, och därför, Ludvig, förlåt mig!»

Pauline lutade sig intill grefven och slingrade sina armar om hans hals.

Han såg obeslutsam och förvirrad ut, men slutligen omfattade han den unga flickan och tryckte henne häftigt intill sig, därpå sköt han henne bort och skyndade på dörren utan att lyssna till hennes böner att stanna.

TJUGUSJETTE KAPITLET.

De underliga julklapparna.

Eugène var återkommen och glädjen inom familjen var obeskriflig. Sedan han hälsat föräldrarna och sina syskon, hade han skyndat till sin fästmö, som blygsamt höll sig bakom de andra, och med ett glädjeutrop tryckt henne till sitt hjärta, under oupphörliga frågor: om hon älskade honom lika högt, om hon saknat honom mycket, och nu kände sig glad och lycklig genom hans återkomst?

Pauline, hängifven, men blyg som alltid, sökte lugna fästmannens stormande känsloutbrott, men en enda blick gjorde honom lycklig och några ömma ord, utsagda med hennes sirénstämman, öfvertygade honom att han var troget och innerligt älskad.

Det blef ett mycket gladare och omväxlande lif på herrgården efter Eugènes hemkomst. Han hade under de långa aftnarna så mycket att berätta om sina resor och så kommo vänner och bekanta för att hälsa honom välkommen åter. Mest lycklig kände han sig dock när han under den långa aftonen ostörd fick sysselsätta sig med sin sköna fästmö, och lyssna till hennes ljufva försäkringar, hvilka i det hela inneburo så litet, men, uttydda af hans eget hjärta, gällde så högt.

Grefve Ludvig syntes mera sällan till, och man saknade honom mindre efter Eugènes hemkomst. Pauline utgjorde dock i tysthet ett undantag, ty både hennes hjärta och inbillning sysselsatte sig mera med honom än med den, hvars ömhet borde utgjort hennes stolthet, hennes högsta lycka.

Julaftonen var inne. Ingen främmande hade infunnit

sig, men familjen var så talrik och man kände så mycken glädje med hvarandra, att ingen saknad ägde rum, oaktadt man fann det antydde något ovanligt. Grefve Ludvig, som alltid om julen var en själskrifven gäst vid Helgestad, hade redan på förmiddagen kommit och räknades för öfrigt till familjen.

Aftonen försvann under frid, glädje och uddlöst skämt, och ändtligen slog den efterlängtade timme, då julklapparna skulle utdelas. De funnos i år i större mängd än vanligt, ty Eugène hade från sin resa medfört gåfvor åt hela familjen.

Pauline bröt det ena paketet efter det andra, och betraktade med förvåning — och äfven med nöje, ty hon var kvinna — de vackra och smakfulla saker, som oupphörligt kommo henne till del.

Men hon glömde dock intet ögonblick sin ställning eller sin roll. Så snart hon framtog någon ny gåfva, lyfta hon sina ögon ödmjukt och blygt upp mot friherrinnan Hedvig, liksom hon bönfallit om förlåtelse för sin lycka och sitt öfverflöd.

Men hvart hon också vände sig, mötte hon endast ömma och milda blickar, och Eugène strålade af förtjusning, då han betraktade det broderade västtyget och börsen, virkad med pärlor, som hon småleende erkände kommo från henne.

»Min älskade Eugène, du förlåter väl, att den fattiga flickans gåfvor äro så obetydliga, så olika dina egna?» hviskade hon med ett visst vemod, då han tackade henne.

»Hvad du skänkt mig, min Pauline, värderar jag mera än all världens rikedomar!» svarade han.

Julklapparna voro utdelade. I den stora korgen återstodo endast några mindre paket.

Baronen hade själf läst upp namnen och de poetiska utgjutelser, som stundom följde med; men Henning och Agata hade sprungit omkring och lämnat hvar och en sina gåfvor.

»Till Pauline Gyllenstern», hördes åter baronens röst,

och Henning skyndade fram och lämnade därpå fästmön ett mycket litet paket.

»Det har kommit med posten och är från Stockholm», sade Lucie, som hade sin plats bredvid Pauline. »Låtom oss genast se efter hvad de skickat dig från hufvudstaden.»

Med en slags tvekan bröt Pauline paketet. Där fanns flera pappersomslag, men slutligen framskymtade ett hvitt föremål, hvilket Lucie ryckte ur paketet. Det var först en liten barnmössa af hvit tyll, genomdragen med ett rött band, och under densamma låg något slags linne, som uppveckladt, befanns vara en näsduk, till hälften genomdränkt med blod.

»Hu! hvad betyder detta?» sade Lucie och sköt alltsammans ifrån sig.

Pauline stirrade några ögonblick på den lilla mössan och näsduken, sedan skrek hon gällt till och föll afsvimmad ned från stolen.

Det blef en uppståndelse, en oro. Eugène rusade till och upplyfte sin fästmö samt bar henne till en soffa, där han knäböjande lutade sig öfver henne. Friherrinnan satt orörlig några sekunder, men skyndade sedan fram med lukt-salt och eau de cologne. Hennes man deltog äfven snart i hennes omsorger; de unga sprungo fram och åter deltagande och nyfikna på en och samma gång; men utan att just uträtta någonting för den stackars sjuka.

Grefve Ludvig hade blifvit mycket blek, och stirrade på de olyckliga julklapparna, hvilka lågo kvar på bordet och dem Agata uppmärksamt och lugnt syntes betrakta.

Äntligen återfick Pauline sansen.

Hon gjorde en afvärjande rörelse med handen till de personer, som stodo omkring henne.

»Näsduken! näsduken! gif mig den!» sade hon häftigt.

»Mitt stackars barn, tänk nu icke på det där, utan sök att lugna dig», sade friherrinnan.

»Gif mig näsduken!» bönföll åter den darrande flickan, och Eugène skyndade [efter det] begärda, som han räckte henne, nästan lika dödsblek och skälfvande som hon själf.

Pauline tryckte den blodiga näsduken mot sina läppar och började gråta.

»Jag är glad att du får gråta mitt arma barn», sade friherrinnan, »ty sedan blir du lugnare och kan skänka oss en förklaring.» Men inom sig tyckte dock husmodern att i allt detta låg något mycket störande för aftonens glädje och frid.

»Ack», svarade den unga flickan, »det är just min olycka och mitt elände; hvarigenom har jag väl förtjänt det? Jag älskade min stackars far och jag såg, att man bedrog honom; så talade jag och det blef hans död, ty han stod ej ut med sveket. Detta är hans blod! hans blod!»

Pauline förde åter den sorgliga julklappen till sina läppar.

»Denna näsduk har således tillhört din stackars far?» frågade Hedvig.

»Ja, ja. Jag bad min styfemor att få behålla den som ett minne, men hon nekade mig det, och nu skickar hon den i afton i stället som ett vedermäle af sitt hat, och för att borttaga hvarje gnista af frid ur min själ. Och nu, min ädla moder, ifall jag ännu får säga så», Pauline reste sig och fattade Hedvigs hand, »tänk intet ondt om mig för det här, jag rådde ej därför!»

»Nej, jag beklagar dig i stället, mitt stackars barn!» sade Hedvig mildt.

»Och jag älskar dig ännu högre», fortsatte Eugène och tryckte varma kyssar på fästmöns panna och kinder.

Men Pauline syntes ej särdeles känslig för de ömhetsbetygelser, för hvilka hon var ett mål. Hon kastade sina oroliga blickar mot bordet, där de olika julklapparna hade sin plats, och så bad hon med sin milda, upprörda stämma:

»Eugène, min dyre Eugène! Gif mig den lilla mössan, som låg i paketet, ty äfven den fordrar en förklaring, och med sargadt hjärta är jag äfven villig att lämna den.»

»Skona dig för i dag, du kan tala en annan gång», sade Hedvig.

»Nej», svarade hon med detsamma hon tog mössan

ur Eugènes hand, »jag vill tala nu, för att ej behöfva göra det sedan. Den här mössan har tillhört en liten ljuslockig ängel, som var mig mycket kär, kanske mest därför att han led, att hans sorgsna ögon tycktes bedja om hjälp. Den lilla gossen var min bror, och, sex år yngre än jag, var han i ännu högre grad blottställd för min styfmoders hårdhet och vanvårdnad. Min far var ute på en lång sjöresa, och invaggade sig därunder i det ljufva hoppet, att hans unga, sköna maka där hemma vårdade och älskade hans små, men hon hatade, hon misshandlade dem i stället, och det tre års gamla barnet dukade slutligen under och dog. Jag var då endast nio år gammal, men jag älskade så ömt den sjuka, lilla gossen, som var min bror, och ehuru så ung förstod jag ändå, att han dött genom min styfmoders hårdhet. Ack, jag hör ännu hans skrik, hans gråt, när hon misshandlade honom och han hungrade, och jag begrep också, att det låg något sataniskt i hennes sätt, då hon vid min fars återkomst med tårar i ögonen beklagade, att deras lilla ängel så tidigt gått till Gud!»

»Men nämnde du aldrig för din far huru hon behandlade det arma barnet?» frågade Hedvig.

»Ack nej, jag vågade det aldrig; jag var så rädd, så skrämmd, ty hon hotade att slå ihjäl mig ifall jag skulle tala, och sedan var det en instinkt, som sade mig, att min far skulle känna sig mycket olycklig, ifall han finge veta sanningen... och jag älskade honom så högt.»

»Men står du ännu i någon förbindelse med din styf-mor, efter som hon på ett så lågt och elakt sätt uppenbarat sig denna afton?»

»Jag hade skrivit till henne och berättat om Eugène, om min lycka, och då kunde jag ej motstå mitt begär att säga henne sanningen, att förebrå henne hennes handlingsätt mot det arma barnet, min bror, och hennes missgärningar för öfrigt», tillade Pauline och kastade en flyktig blick på grefve Ludvig. »Min styf-mor förlät mig icke detta bref, och för att hämnas skickade hon denna julklapp. Jag bad henne

dock förgäfves om dessa minnen, då jag vid fjorton års ålder lämnade mitt olyckliga barndomshem. Men förlåt, förlåt mig nu, att jag stört friden och glädjen här! Jag är en eländig och förkastad varelse, som icke passar i detta lyckliga, af goda gärningar skyddade hem. Låt mig därför fly, fly!»

Pauline reste sig från soffan.

Men man omfattade henne kärleksfullt och tryckte henne tillbaka och Eugène hviskade ömma och tröstande ord i hennes öron. Till och med Agata hade lyssnat med tår-fyllda ögon om den lilla gossen, som blef så hårdt behandlad af den elaka styfmodern. Hon hade en gång läst om en dylik styfmor och hennes offer, och det rena, oerfarna barnsinnets sätte ej i fråga den ena eller den andra berättelsens sanning. Och därför stod hon nu medlidsamt vid soffan och räckte Pauline ett glas vatten.

Denna vänlighet från ett håll, där hon aldrig funnit någon sådan, gjorde ett djupt intryck på Paulines lättörda sinne; hon såg upp på Agata och hviskade:

»Tack, älskade Agata! Ditt deltagande är också en kärkommen julklapp för den fattiga flickan.»

»Det gjorde mig så ondt», svarade Agata, »om den lilla gossen, din bror. Jag har läst om en lika elak styfmor. Men nu skall du också säga mig hvar den lilla stackarn ligger begrafven.»

»På Ladugårdslands kyrkogård i Stockholm, och jag har ofta gråtit vid hans graf, där min far lät uppresa ett kors af sten.»

Sedan familjen lugnat sig, sökte man återtaga den glada och obesvärade ton, som förut varit rådande. Den lyckades dock endast med barnen. De äldre gjorde visst sitt till i det fallet, men skuggan af det, som tilldragit sig, låg tung och tryckande, i synnerhet på matmoderns milda sinne. Hvad hon hört och sett föreföll henne nästan som en ohygglig saga, och, ehuru hon kände ett innerligt medlidande med den unga flickan, som lidit så mycket i sin barndom, suckade hon ändå i sitt sinne: »Männe Pauline, med de

intryck hon erhållit så tidigt, skall kunna göra min Eugène lycklig? Ack, jag vågar ej hoppas det, ty det enda de äga gemensamt är deras ungdom och kärlek.»

Måhända tänkte äfven baronen någonting ditåt.

Friherrinnan Hedvig hade äfven andra bekymmer. Betjäningen som gått ut och in, hade med förvåning lyssnat till och åsett alltsammans. Det var ett rikt fält för deras prat-sjuka och skvaller, och Hedvig, hvars hela lif ej ägt en hemlighet, fruktade mycket alla de gissningar och historier, som hon insåg skulle bli en följd af aftonens ovanliga tilldragelse.

Och detta gick också mycket snart i fullbordan, ty ehuru det var tämligen sent innan herrskapet hade gått till hvila, skyndade ändå Betty med bevingade steg ner till köksflygeln, för att få utgjuta sig på mamsell Gyllensterns bekostnad, med mamsell Hanna.

Denna satt just nu och lyssnade andlös, med uppspärrad mun, på Nilssons berättelse om hela uppträdet.

»Kära Betty, sätt dig! Jag är alldeles utom mig öfver hvad jag hört!» sade Hanna.

»Hvad tror du då en annan stackare skall vara, som haft hela eländet inpå näsan? Jag måste ju hjälpa unga baron att få upp henne på soffan, då hon dånade. Ja, Nilsson såg väl?»

»Jo, jag såg», svarade denne, »att mamsell Gyllenstern är lika vacker när hon dånar som när hon är frisk. Men en fan så otäck julklapp var det i alla fall, det kan ingen neka till!»

»Ja, det var då precist som på teatern», sade Betty, »när hon uppvecklade den blodiga näsduken och dånade.»

»Och hon sade, att den tillhört hennes far och att han blifvit mördad?» frågade Hanna.

»Det första», sade hon, »men hvad det andra beträffar, så var det mycket otydligt. Hon påstod att hon var ledsen vid lifvet, och det kan väl hända litet hvar emellanåt. Och så talade hon om sin styfemor, som måtte varit en mycket

ogudaktig människa, och som genom hårdhet och misshandling tagit lifvet af hennes lilla bror.»

»Kors, det var besynnerligt!» sade Hanna fundersamt, »Det lät då helt annorlunda när hon först kom hit. Då var styfmodern en mycket god människa, redlig, dygdig och arbetsam, och till hvilken mamsell Gyllenstern stod i största skuld, efter hvad hon själf sade. Det är aldrig bra när folk har två tungor i munnen.»

»Men det bevisar tillräckligt, skulle jag tro, att denna mamsell Gyllenstern är, som jag alltid sagt, en dålig människa, en lögnerska, fast du, Hanna, jämt tar hennes parti! Men nu har jag i alla fall mina egna tankar om den där barnmössan. Den elåka styfmodern och den stackars brodern äro blott en saga. Den lilla mössan har nog tillhört hennes eget barn, och en sådan en skall baron Eugène gifta sig med! Tvi vale, säger jag!»

»Nej, Betty! på blotta misstankar får man då icke döma så illa», sade Hanna, »och hvad den elåka styfmodern beträffar, så behöfver det visst icke vara någon saga, ty sådana finnas nog, gunås så visst! Det fanns en sådan där ogudaktig människa i min hembygd. Klockarn i socken hade blifvit änkring med två små barn och det yngsta var blott några veckor gammalt. Nå, han gifte om sig så fort som möjligt, med en ung slinka förstås, och hennes hjärta var så elakt och fördärfvadt, som någon kvinnas kan vara det. Hon slog och misshandlade de små kräken och det var rysligt att se huru utmärklade de voro. Vår Herre förbarmade sig slutligen öfver dem, så de fingo dö, och som vanligt tog man först uti med deras elände, sedan de funnit ro i grafven och ej hade någon glädje af det där medlidandet; men förut hade folk så mycket annat att tänka på, att ingen hade tid att uppträda som målsman för de arma barnen. Den elåka kvinnans enda straff blef, att man i början visade henne ett slags förakt, men alltsammans glömdes dock innan kort. Men jag minns det i alla fall så lifligt som hade det hänt i går, och därför beklagar jag alla stackare,

som varit utsatta för olyckan att ha haft en elak och ogudaktig styfemor.»

»Jag beklagar endast baron Eugène och vårt goda herrskap för öfrigt», sade Betty, »ty det var då en riktig olycka, när den där människan kom i huset. Det anar mig, att det blir något elände just genom henne.»

»Jag tror nästan detsamma», svarade Hanna suckande. »Alla, som bära namnet Liljesköld, äro så goda, ja, riktiga änglar här på jorden, som man säger, så de få nog lida bittra sorger, ty det brukar nu vara vanligt. Sedan har jag mina aningar och syner, ska' jag säga dig, Betty. Jag tycker ibland att det är som ett svart moln hade uppstigit öfver detta härliga Helgestad, och när våren en gång kommer med sitt solsken och alla granna blommor, så kanske glädjen endast finns i naturen därute, men här inom hus är sorg och natt. Dock vill jag bedja till Gud, att han låter molnet fara. Jag liksom ser det, men kan ej ännu gifva det någon form eller namn.»

»Men jag kan det», sade Betty. »Olycksmolnet är unga baronens galna kärlek till den falska, hemlighetsfulla kvinnan.»

TJUGUÅTTONDE KAPITLET.

Pauline och hennes halfbror.

Intrycket af julaftonens skakande upptråde hade småningom försvunnit. Endast Hedvig tänkte ännu därpå och talade äfven någon gång därom med sin man, men det var alltid med mildhet och ett sant deltagande hvad fästmän beträffar, och aldrig mera framkastade hon en önskan, att partiet

skulle gå tillbaka, eller talade om möjligheten att Eugènes kärlek kunde undergå någon förändring, nej, hon insåg tvärtom att den skulle vinna i styrka just genom motståndet och de söndrande omständigheter, som smögo fram i dagen. Och Hedvig hade rätt, ty Eugène älskade sin fästmö om möjligt ännu högre, nu, då han fullkomligt kände till, att hon varit olycklig och att sorgen tärde hennes själ.

Under besök grannarna emellan och de landtliga förströelser, som då ägde rum, försvann julen.

Kärleken till husbondfolket verkade, att det hölls mycket tyst med julaftonens uppträde. Tjänarna talade sins emellan mycket ofta därom, men genom en tyst öfverenskommelse hade man föresatt sig att det ej skulle komma längre.

Vintern hade framskridit och man befann sig i slutet af mars.

En eftermiddag, då Pauline jämte den öfriga familjen befann sig i förmaket, där hon och Lucie tagit plats vid ett fönster, sysselsatta med något handarbete, körde en resläde upp till trappan.

Den unga flickan kastade spejande blickar ut genom fönstret. Pauline gjorde det dock tämligen flyktigt, men så snart hon fått riktigt syn på den resande, som befann sig i åkdonet, ljöd ett glädjeutbrott från hennes läppar och hon skyndade ut genom dörren och utför trapporna.

Några ögonblick därefter återkom hon i sällskap med en resande, som hon med glädjestrålande ögon presenterade som sin halfbror: doktor Gyllenstern.

Det var en lång, mörkhyad man med ädla, allvarliga drag. Tankens djup och rikedom tronade på hans breda panna, och ur hans stora, genomträngande ögon skimrade denna milda, rena kärlekseld, som omfattar alla levande varelser, men gömmer sina bästa skatter för dem som täras och lida.

Den utmärkte läkaren blef mycket hjärtligt välkomnad af hela familjen. Det var ej endast hans yttre, som väckte

förtroende och deltagande i högsta grad, utan han var ju också en halfbroder till henne, som intagit en så betydelsefull ställning i den familj, där hon först uppträdt som en fattig, beroende flicka.

Också syntes Pauline mycket lycklig genom sin halfbrors besök. Hon riktigt slösade med sina ömhetsbetygelser och gjorde honom oupphörligt frågor om hans resor, hans planer för framtiden och sökte så mycket som möjligt hans sällskap.

Han tycktes också af hjärtat besvara hennes ömhet, men ändå blef det snart något oroligt och forskande i hans ögon, då han betraktade sin vackra halvesyster, synnerligast då hon var med Eugène.

Vi vilja nu med några ord upplysa om de båda halveskonens förhållande till hvarandra.

Paulines mor hade tvenne gånger varit gift och i sitt första äktenskap ägt en son, hvilken vi nyss presenterat för läsaren som doktor Gyllenstern. Då sonen var nio år gammal, gifte modern om sig med kaptén Wallers, som blef en mycket god styffar under de veckor och månader, han mellan sina resor vistades med de sina. Efter sitt andra giftermål fick fru Wallers en dotter, Pauline, och den tioårige halfbrodern älskade den lilla system af hela sitt hjärta, ja, det blef en ömhet mellan barnen, som förtjuste föräldrarna, Sex år senare föddes en son, men nu var det förbi med sällheten, ty fru Wallers blef mycket sjuk och efter några månader hvilade hon i grafven.

Kaptenen sörjde sin hustru och stannade hemma nära ett år för att ordna om sina barn och slutligen skänka dem en annan moder, och förvissad om att denna skulle blifva huld och samvetsgrann, begaf han sig åter ut på sjön för att sträfva för den unga makans och de kära barnens existens.

Men den suttonårige Konstantin Gyllenstern stannade ej längre hemma, utan reste till Tyskland till en sin mors

släktinge och fortsatte sina studier vid ett universitet därstädes.

Den unga hustrun däremot glömde mycket snart sin man och de löften hon skänkt honom att vårda och älska hans små. De voro henne endast en börda, tyckte hon. Hon hatade och misshandlade dem dagligen, och hon var verkligen en så hård och samvetslös styfmoder som Pauline beskriver henne.

När Konstantin kom på besök till Stockholm, hade han sammanträffat med Pauline, för hvilken han alltid fortfor att hysa en innerlig ömhet, och med tårade ögon hade han lyssnat till hennes berättelser om den elaka styfmodern och sin egen styffars sorgliga slut. Mycket hade dock Pauline dolt för brodern. Han visste aldrig hvad hon lidit af nöd och sorg, eller hur långt dessa mörka makter fört henne, men han tröstade henne alltid med det löftet, att han en gång i framtiden skulle antaga sig henne. Då skulle de lefva lyckliga med hvarandra och hon i hans hem och genom hans ömhet glömma sin barndoms sorger och försakelser.

De senare åren hade de icke ofta skrivit till hvarandra. Huru öfverraskad blef därför icke brodern, då han erhöll det bref, däri Pauline berättade honom den lyckliga förändring hennes öde undergått, att hon var fäst och hoppades en dag blifva dotter inom den familj, där hon gjort sitt inträde som en värnlös, beroende flicka.

Brodern kände vid denna underrättelse en innerlig glädje och tillfredsställelse. Sedan uppsteg dock en viss oro i hans sinne. Det hade stundom föresväfvat honom att det fanns något olyckligt förhållande i hans unga systers lif, som hon ej anförtrott honom, ty då han sista gången träffat henne i Stockholm, strax efter hennes återkomst från Finland, hade åtskilligt hunnit hans öron, som gällde hennes skönhet och fria sätt, samt den person, hos hvilken hon valt sin bostad.

Men Pauline hade alltid kringgått hans frågor, under försäkran att hvad hon hade säga om sig själf, endast på-

gade henne och för öfrigt vore af föga vikt; brodern hade slutligen lugnat sig med den tanken, att den unga systern var alltför vacker för att kunna undslippa tadeln, och så reste han igen, alltid med den önskan att i framtiden kunna erbjuda den värnlösa ett hem hos honom själf.

Men när han nu kom för att lyckönska, ville han också gifva akt på henne, för att se, hvilken borgen hon kunde uppställa för sin egen och en annans sällhet.

Därför blef det ej särdeles svårt att öfvertala honom att förlänga sitt vistande på Helgestad. Han trufdes där också för egen räkning så obeskrifligt väl. Han lärde sig allt mer att älska och högakta baronen, och de voro så mycket som möjligt med hvarandra. De gingo vid hvarandras sida ute i skog och mark, och inomhus läste de tillsammans samt utbytte sina tankar och idéer. Baronen sade ofta till sin hustru, att han på många år ej sammanträffat med någon, i hvars sällskap han funnit så mycket nöje och intresse.

Men doktor Gyllenstern beundrade äfven husmodern, hennes lugna, tysta verksamhet och ömma omsorg om alla. Han lyssnade till Eugènes svärmerier och betraktade med ömt medlidande ynglingens ädla ansikte, de strålande ögonen och munnen med det vemodiga draget. Det vore då en riktig dödssynd att bedraga detta veka ökonstlade hjärta, tänkte han.

Äfven med ungdomen sällskapade den unge läkaren.

Man gjorde om förmiddagarna långa promenader, då vädret var vackert. Eugène gick förut med sin fästmö. Sedan kom alltid doktor Gyllenstern med Lucie, och hvad han därunder talade vid henne, då de gingo något afskilda från de öfriga, verkade att hon blef vackrare än förut, ty rodnaden, som uppsteg på hennes något mörka kind, var liflig och skär och glansen i hennes vackra ögon blef ännu mera mild och strålande.

Sist kommo Ulrika Brattman, informatorn och barnen. Den förstnämnda såg något trött och missnöjd ut, därför att

man aldrig ville gå den vackra Poppelviksvägen. Grefven hade ej på flera dagar varit synlig på Helgestad, och därför suckade Ulrika, då hon måste försaka hoppet att möta honom ridande eller gående, endast genom sällskapets ohjälpliga envishet att just välja de fulaste ställen till mål för sina promenader.

Både baronen och hans hustru hade bemärkt den sympati, som börjat uppspira mellan dottern och främlingen, och den sistnämnda sade en dag leende till sin man:

»Det förefaller verkligen som det vore bestämdt att vi skola bli så nära som möjligt förenade med den där familjen. Du ser nu själf med Lucie!»

»Ja, jag ser», svarade mannen, »och jag erkänner uppriktigt, att det på intet sätt misshagar mig. Den unge läkaren är ädel, redlig och ovanligt kunskapsrik, samt önskar utslutande ägna sig mänsklighetens tjänst, och vår Lucie passar just till hustru åt en sådan man, ty hon skall aldrig begära någon öfverdrifven ömhet, men alltid fatta hans sträfvan, hans intressen, och hennes hängifvenhet och oskyldiga glädtighet skola lifva och trösta honom, då han känner sig trött och bekymrad.»

Doktor Gyllenstern glömde icke heller sin syster. Han talade mycket ofta vid henne uppe på hennes rum, och det väckte en viss förvåning, att Pauline, då hon kom ner, nästan alltid såg bekymrad och upprörd ut.

Man hade nu hunnit fram i april, och det var bestämdt att den främmande skulle resa om tvenne dagar.

Det var en förmiddag, då doktorn åter gått upp till systemn.

Såsom svar på någonting, som Pauline yttrat, sade brodern:

»Ja, Pauline, du måste handla så, ty jag är fullkomligt öfvertygad om, att du ej älskar din fästman.»

»Men *han* tror det!» sade hon med ett eget leende.

»Det hör till kärlekens vanliga oförmåga att se klart i sin egen sak. Den erfarne mannen kan i det fallet vara

svag som ett barn; bör man då undra på denne stackars svärmande yngling, okonstlad och sann? Men huru kunde du ha hjärta att bedraga honom, och med detsamma hans ädla föräldrar, det kan jag ej fatta. Men, min stackars syster, det kom sig väl däraf, att du stod ensam och värnlös; du hade lidit, och blef bländad af det som bjöds dig, var det icke så?»

»På sätt och vis», svarade hon. »Jag blef hänförd af allt, som fanns omkring mig här. Sedan hoppades jag också, att jag kanske framdeles skulle kunna lära mig att älska Eugène.»

»Men nu tror du det icke längre?»

»Jag är tvärtom öfvertygad, att det aldrig kan hända!» svarade hon med häftighet.

»Ack, det är nog säkert», sade brodern med en suck. »Och jag får med detsamma säga dig, att älskade du din fästman djupt, innerligt och obegränsadt, så skulle jag kanske våga hoppas någon lycka af edert äktenskap; men endast i detta fall, ty inser du ej själf, huru litet du för öfrigt passar till hustru åt Eugène? Din barndoms lidanden hafva gjort dig gammal till hjärtat och sinnet, om icke till åren. Du har förlorat denna själens friskhet, dessa ljufva illusioner, detta obegränsande förtroende till sina likar, som företrädesvis tillhöra ungdomen, och hvilket i så hög grad bidrager att göra människans vår, liksom naturens, till en glädjefest! Ja, allt detta ligger redan bakom dig, arma syster, då din fästman däremot äger dessa skatter kvar i rikare mått, än som vanligen kommer oss dödliga till del. Men då förstår du väl huru olyckligt hans uppvaknande skall bli, då han finner sig bedragen?»

»Ja, Konstantin, du har fullkomligt rätt i allt hvad du sagt, och jag vill blott tillägga, att hade jag genast känt Eugène så, som jag nu gör det, så hade jag allt betänkt mig innan jag gaf honom mitt ja. Nu säger jag blott, hvad jag förut yttrat till en annan, att Eugène säkert kommer att taga det mycket illa, då jag återgifver honom hans löfte.

Ja, man kan ej på förhand veta, huru det kommer att se ut på Helgestad den dagen.»

»Visst kommer han att känna sig olycklig att börja med», svarade Konstantin, »men han är så ung och har så många älskande hjärtan att sluta sig till, att jag hoppas, att såret snart skall läkas.»

»Men jag har ej mod att se hans smärta eller höra hans förebråelser», sade Pauline.

»Också därpå har jag tänkt, ehuru det ligger en viss feghet i min plan. Du reser omkring midsommartiden till Stockholm för att helsa på mig, din bror, och därifrån skrifer du till Eugène och hans föräldrar, samt bryter din förbindelse.»

»Jag återvänder väl icke gärna till Stockholm», sade Pauline med en viss tvekan, »men jag äger ej annat val, och jag tror för öfrigt, att hvad du uppgjort blir det bästa. Sedan vill jag också erkänna inför dig, Konstantin, att svalget mellan mig och Eugène, utan att han anar det, vidgat sig betydligt sedan den olyckliga julaftonen. Min själ har blifvit ännu mera hatfull och bitter vid tanken på dessa julklappar från min styfmor. O, Konstantin, du vet ej huru djupt och gränslöst jag hatar henne! . . .» Pauline knöt sin hand i vrede och hennes ögon gnistrade af ett vildt och hotfullt uttryck.

»Ja, du har rätt, att denna kvinna var en furie, en samvetslös och lättsinnig varelse. Men du glömmer en man, som deltog i hennes brott och sedan gaf döden åt den, som räddat hans lif; dock försäkrar jag, att det icke var med behagliga känslor jag återsåg denne man här; det finnes äfven någonting i hans blickar, när han betraktar dig, som plågar mig på det högsta, ehuru det egentligen är Eugène, som borde finna sig sårad däraf.»

Pauline ryckte till och sänkte sitt hufvud.

»Men, Konstantin, du måste komma ihåg, att grefven och jag gå här som tvenne för hvarandra främmande människor, fastän vårt lif sammanlänkat sig på ett så ohyggligt

sätt; där har du förklaring öfver hans blickar! Och åt dig kan jag väl säga, att jag känt en slags tröst vid den tanken att han fanns mig så nära, och att jag åtminstone inför honom ej behöfde hyckla. Dessutom finnes det också en viss likhet mellan oss båda.»

»Hvad skulle det väl vara för en likhet?» afbröt brodern häftigt »Du har varit olycklig, men, som jag hoppas, aldrig brottslig, då han däremot ...» .

»Ack, Konstantin!» svarade hon med ett sorgligt småleende, »du har rest mycket och du besitter en ovanlig lärdom, efter hvad man säger, men ändå förstår du ej verkan af dessa olyckliga, i moraliskt hänseende förpestade hem, som finnas här på jorden, och jag vistades i ett sådant hem tills mitt femtonde år. Men flera år förut, då jag ännu var ett fullkomligt barn, svällde mitt hjärta af hat och bitterhet. Jag minnes en natt, en förskräcklig natt, som på sätt och vis bestämde öfver min själ, mitt lif. Jag var knappt tio år gammal, och det var endast några veckor före min brors, den lille martyrens död. Min styfemor hade bjudit främmande, du förstår, barnet var sjukt och gret, och hon misshandlade det, för att få det att tystna. Jag bad henne då på mina knän och under bittra tårar, att hon skulle skona den lilla gossen, men då slog hon äfven mig och stängde sedan in mig i ett vindskontor, där jag fick tillbringa hela den långa vinternatten. På ena sidan hörde jag skrattsalvor och glädjesånger, på den andra min brors jämmer, tills jag slutligen fram mot morgonen inslumrade på mitt hårda läger; men då jag vaknade, föreföll det mig, som jag hade avslutat min barndom. Mina tankar om Gud hade blifvit så underliga, så bittra, ty jag hade bedt så innerligt i min förtviflan. Men längre fram i lifvet, då jag kände vekt och ömt, sökte jag alltid motarbete detta, ty jag hade sett, huru orättfärdighet, hårdhet och svek hade framgång, medan oskuld, värnlöshet och sanning gingo under.»

Pauline darrade af en våldsam sinnesrörelse.

»Ack, min arma syster!» utropade Konstantin och tryckte henne innerligt intill sig, »hvad du lidit och hvad jag djupt beklagar, att jag var så långt skild från dig, att jag ej kunde vara dig till hjälp och tröst. Men fast mitt hjärta blöder af deltagande för dig, så inser jag ännu tydligare, att du aldrig kan bli Eugènes maka, ty om jag älskade någon och hörde henne yttra sig som du nu gjort, skulle jag afstå från henne, vore hon mig aldrig så kär.»

»Det vill säga, att äfven du tillhör deras antal, hvilka anse sorg och olycka nästan som ett brott», sade Pauline med en viss bitterhet.

»Ack nej, långt därifrån! De olyckliga förtjäna vårt ömmaste deltagande, och synnerligast de, hvilkas lidande varit af den beskaffenhet, att själen äfven dukat under, förlorat sin skönhet, sitt förtroende till Gud, att dess vingar icke mera kunna höja sig öfver jorden, utan släpa i stoftet tills döden bryter bojan. Det är ett eldprof, ej lätt att segrande genomgå, att lida nöd, att vara öfvergifven och därtill ett mål för hårdhet och elakhet, och det unga veka hjärtat måste taga intryck däraf, hvilka aldrig kunna utplånas.»

»Jag kan icke såsom du», svarade Pauline, »med mina ord strö blommor öfver lifvets sorger och elände, ty verkligheten har stått mig för nära; men du nämnde dock ett försonande ord, och det var döden. Min skuld är stor, större än du anar, Konstantin, men jag har också en innestående fordran hos Gud: min barndoms frid och oskyldiga lekar och kärlekens skyddande vård. Detta, som jag aldrig ägt här på jorden, men till hvilket de späda hafva rätt, skall jag kanske vinna däruppe, sedan min själ blifvit renad, blifvit barn igen.»

Pauline lyfte sina ögon med ett bedjande uttryck och tårarna strömmade öfver hennes kinder.

Brodern betraktade henne med innerlig ömhet.

»Ack, min dyra syster!» sade han, »jag hoppas, att du äfven här skall finna någon sällhet. Du skall stanna hos mig, och jag vill göra dig lifvet så angenämt som möj-

ligt. Sedan kan det ju också hända, att någon äldre man, som känner världen och ej begär allt för mycket af en stackars kvinna, fattar tillgifvenhet för min vackra syster och bjuder henne sitt hjärta och ett eget hem.»

»Nej, Konstantin, jag skall aldrig gifta mig. Jag har här på Helgestad fått en så ljuf kunskap om familjelivets sällhet och stilla lycka, och jag tror, att det är den enda verkliga, som finnes här på jorden, men då jag med det samma insett, att denna sällhet icke kan vara för mig, bör du förstå, att jag känner saknad och ånger, då jag vänder mig därifrån. Dock äger jag ej något val, och din ömhet, min dyre broder, skall trösta mig.»

»Du kan lita därpå», svarade han. »Men ändå känner jag en så oförklarlig oro, när jag måste lämna dig nu, oaktadt ingenting för din framtid kommer att afgöras förrän vi träffas.»

TJUGUNIONDE KAPITLET.

Grefve Ludvig och Pauline.

Doktorn hade rest, och det tycktes som Pauline saknade honom mycket, så tyst, så drömmande och sorgsen föreföll hon efter hans afresa. Eugène använde sina yttersta bemödanden att trösta och lifva sin fästmö, och, hade han ej vandrat i den underbara och förtrollande värld som kärleken skapar, så hade han väl märkt det ojämnna och underliga i hennes sätt mot honom själf, ty stundom var hon kall och tillbakadragen vid hans smekningar, och än åter visade hon honom en ovanlig ömhet och uppmärksamhet.

Striden i hennes inre fortfor ännu, ty det vacklande och föränderliga i hennes natur gjorde sig till hennes olycka alltid gällande. Nu kände hon sig stundom mera dragen till fästmannen än förr, kanske just därför, att hon måste afstå honom. Det var också erkänslan, som tog ut sin rätt och den sympati, som alltid finnes mellan de unga, och dessutom de instinkter, som aldrig fullkomligt slumrade i hennes själ, och som böjde den till det ädla och sanna.

Man hade hunnit till slutet af maj.

Då ankom ett bref från Konstantin, inbjudande systemen till ett besök i hans nu fullkomligt ordnade hem.

Då Eugène fick del af detta bref, förklarade han genast, att han skulle följa sin fästmö till Stockholm.

Pauline sökte att afböja detta med ömma ord och under framdragande af åtskilliga skäl. Hon talade i synnerhet om att resan kanske ej gillades af hans föräldrar, och att han därför borde afstå därifrån; men Eugène vidhöll sitt beslut, och friherrinnan, till hvilken man vädijat, afgjorde slutligen saken till allas belåtenhet. Eugène jämte Ulrika Brattman skulle följa fästmön till Stockholm, och sedan de öfverlämnat henne i hennes brors vård och stannat där uppe några dagar, skulle de återvända till landet.

Eugène var nöjd, eller syntes åtminstone så, ty han tänkte att ställa så till, att han kunde förlänga sitt vistande i hufvudstaden, men detta behöll han tills vidare för sig själf.

Pauline hade också sina planer, men de voro en fullkomlig motsats till fästmannens. Hon önskade kunna förhindra hans resa, och, om det ej lät sig göra, åtminstone förkorta tiden för hans vistande i Stockholm, ty huru skulle det väl annars gå med det, som hon aftalat med brodern?

Emellertid skulle ingenting af allt detta gå i sin fullbordan, ty dramat nalkades allt mera sin sorgliga upplösning.

Med grefve Ludvig, hvilken efter Konstantins afresa fortsatt med sina dagliga besök på herrgården, hade en viss förändring försiggått. Hans lynne, som nästan alltid varit slutet och dystert, förekom nu något mildare, hans sätt var

mera öppet och sällskapslikt. Stundom satt han tyst och drömmande, men det leende, som då lekte på hans läppar, syntes utvisa, att hans tankar ej voro af någon obehaglig art. Det föreföll som han gömde någon sällhet i sitt slutna bröst, hvilket dock snart måste gifva vika för intrycket af något bittert kval, ty hastigt fördystrades hans ansikte och han såg mycket olycklig ut. Också hade det den senare tiden betydligt gått framåt med den förbjudna kärleken, som vi snart skola erfara.

Men ingen hade någon aning om detta, utom Ulrika Brattman.

Ty grefven älskade verkligen Pauline djupt och innerligt, med denna mannens sista kärlek, som är hans afsked till ungdomen. Och för denna flyktiga återgång till ungdomens eden offrar mannen mången gång allt hvad heder, tacksamhet och en mångårig pröfvad hängifvenhet ålägger honom, fast kanske endast för att finna sig bedragen både af det föremål, för hvilket kan uppoffrat så mycket, och af sitt eget oroliga, af passionens stormar tröttade hjärta.

Ungdomen gjorde nästan dagligen långa ströftåg i den vackra nejden. Ibland var det någon lusttur på sjön till någon holme i skärgården, och en annan dag färdades man i vagn till någon märkvärdig ruin, som skulle beses. Detta omväxlade med besök grannarna emellan och långa promenader till fots. Allt var således glädje och lif, hvart man vände sig, och de äldre, hvilka äfven deltogo i ungdomens utflykter, njöto dubbelt genom barnens fröjd. Friherrinnan Hedvigs ögon strålade af glädje, då Eugène litet emellan förklarade, att han aldrig genomlevvat en så skön och njutningsrik sommar.

Grefve Ludvig sällskapade på alla håll. Den ena dagen var han mycket tillsammans med kusinen både på Helgestad och vid Poppelviken, men dagen därpå följde han med ungdomen på någon lusttur, hvartill ej behöfdes mycket öfvertalande, förrän han syntes villig förena sig med dem.

Men han saknade icke tillfälle att träffa Pauline på egen

hand, och detta utgjorde både hans sällhet och plåga, ty med det omotståndliga begär att såra och pina, som oftast gör sig gällande hos kvinnan, då hon är ett föremål för en äldre mans tillbedjan, begagnade Pauline sina fördelar tämligen omildt, ty det fanns retelse och lifsluft i dessa häftiga förebråelser, denna ojämnhet i lynnet, dessa nycker, som verkade likt åska och storm samt lifvade och skänkte en slags njutning åt hennes trötta sinne, hennes oroliga hjärta.

En afton, då de sammanträffat vid den lilla fiskarstugan, hvarom vi i det föregående nämnt, och som nu genom det ensliga i sitt läge blifvit dem en mötesplats, där de voro skyddade för öfverraskning, hade Pauline med en tämligen trött och förströdd min lyssnat till grefvens försäkringar om kärlek och hängifvenhet, och på länge ej yttrat ett ord.

Grefven betraktade henne forskande och sade efter några ögonblicks tystnad:

»Ack, min Pauline, du vet ej huru jag räknar dagar och timmar tills jag får upphöra med detta ovärdiga bedrägeri, detta smygande, och öppet kan erkänna, att jag älskar dig och att jag valt dig till min maka.»

»Den dagen kan vara mycket aflägsen», svarade hon.

»Men, min dyra Pauline, du har ju erkänt att du älskar mig och vill tillhöra mig som hustru.»

»Det första har jag erkänt, och sagt att jag vill taga det andra i betänkande, men hvad betyder väl det? Jag lofvade Eugène ändå mycket mera . . . Men nu kommer jag ihåg, att man en gång berättat mig, att du varit älskad af en god, öm och oskyldig varelse, som du också hade sagt, att du valt till din maka; men du förrådde henne och hon sörjde sig till döds öfver din otrohet; och mig, mig bjuder du med sådan enträgenhet att bli din hustru, mig ovärdiga! Förklara det där.»

»Jag älskar dig, och det är min kärlek, min plikt och min ånger, som visat mig denna väg», sade grefven.

»Nej», svarade hon häftigt, »detta är endast själf-

bedrägeri. Den sanna djupa ångern böjer sig i tysthet inför Gud och pålägger sig någon försakelse. Jag, som i mina tankar och känslor är lika lättsinnig och flyktig som en man, tycker ändå mången gång, att jag skulle vilja gå barfotad omkring jorden för att få försona, och du finner det tillräckligt att förena dig med en medbrottling, som du älskar.»

Då grefven satt stum, fortfor Pauline med ett slags triumf:

»Det är dock ömkligt, när mannen blir gråtmild och sentimental, ty tonerna af konung Davids botpsalmer passa icke mera för vår tid. Det vore vackrare och väckte mera intresse, om han handlade som fordomdags, när han hade gjort sig saker till något riktigt svart dåd; då gick han ut i striden och lät döda sig. Det låg något stolt och ädelt i denna själfhämnd, som ingaf aktning och väckte deltagande.»

Grefven reste sig häftigt från bänken.

»Farväl, Pauline!» sade han och vände sig bort.

Men hon omfattade honom och sade med upprörd röst:

»Förlåt mig, Ludvig, du vet, att jag är elak och bitter ofta nog, och nu är det så mycken oro och strid i min själ. Jag är trött vid den där falska sången om kärlek och trohet. Nej, lämna mig nu icke, förrän du sagt mig att du ej vidare är ond på mig.»

»Jag har förlåtit dig och jag älskar dig lika högt», svarade grefven.

TRETTIONDE KAPITLET.

Eugène. Den röda portföljen.

Det var omkring åtta dagar före midsommar, vid hvilken tid den tilltänkta Stockholmsresan äfven skulle äga rum.

Eugène, hvilken så mycket som möjligt ville sällskapa med sin fästmö, hade en förmiddag gått upp på hennes rum för att ostörd få sysselsätta sig med henne och sina ljusa framtidsdrömmar.

Han hade satt sig vid hennes fötter och hon hade lagt sin hand på hans mörklockiga hufvud.

»Förlåt mig, min dyra Pauline», sade han och blickade med hänryckning upp i hennes ansikte, »men det förefaller mig ibland, som du voro orolig och bekymrad öfver någonting. Kanske», tillade han nästan blygt, »att det är tanken på din Stockholmsresa, skilsmässan från mig och Helgestad, men trösta dig, min dyra fästmö, jag tänker icke lämna Stockholm så snart som mamma och kanske äfven du förmodar.»

Då Pauline icke svarade, fortfor Eugène:

»Jag känner mig så obeskrifligt nöjd och lycklig. Jag tycker jorden är så skön och härlig, och ändå finns det en aning i min själ, att det är min sista sommar, att jag snart skall dö.»

»Å, Eugène, hvarifrån får du en så sorglig föreställning?»

»Jag vet ej; kanske kommer den just från känslan af min sällhet. När man äger så mycket, blir man ängslig. Jag kan ej försona mig med tanken att förlora något

af min kärleks föremål; det blir alltid jag, som först måtte gå bort», tillade han med ett ömt småleende.

»Säg mig, Eugène», utbrast Pauline häftigt, »skulle du kunna förlåta mig, om jag gjorde dig någon stor sorg?»

Eugène betraktade sin fästmö med en viss förvåning.

»Visst skulle jag förlåta», svarade han. »Tror du, att jag anser mig själf så ofelbar, att jag ej skulle kunna fördraga och ursäkta oförrätter, och *dig* skulle jag väl i synnerhet förlåta.»

»Äfven det, om jag insett, att jag ej kan göra dig lycklig eller älska dig så högt som du förtjänar?»

Eugène bleknade synbart, men svarade lugnt:

»Hvarför, min Pauline, sätta i fråga, hvad som aldrig kan inträffa? Att du ej älskar som jag, vet jag nog, men du skall kanske lära dig det, och jag känner för väl ditt ädla ömma hjärta, för att behöfva frukta, att du skulle vilja bedra mig och störta den, som älskar dig högt. Men nu inte ett ord vidare om det där. Låt oss i stället sysselsätta oss med framtiden. Vi börja med din Stockholmsresa, på hvilken jag följer dig, och sedan stannar jag där uppe, möjligen tills du själf återvänder till Helgestad. Jag längtar rätt mycket att få återse din bror, ty han vann hela mitt hjärta. Också är jag i det fallet ej särdeles svår eller envis.

Eugène smålog.

»Men, min älskade, nu skall du få höra, huru jag gömt det bästa till sist. Jag talade i går vid pappa och — hvad tycker du väl — han lofvade till hälften att vi strax efter jul få gifta oss. Ack, min Pauline, hvad vi skola bli lyckliga! Strax efter bröllopet göra vi en tur till utlandet, så att min lilla hustru får se sig om i Guds sköna, vida värld, och hvarthän vi ställa vår färd, skall jag njuta dubbelt af din glädje och belåtenhet. Sedan återvända vi för att på landet framlefva våra dagar lugnt och fridfullt med dem vi älska. Någon gång kommer Konstantin och hälsar på oss, och hvem vet, om ej Lucie är i hans sällskap. O, hvilken säll-

het, hvilket paradisiskt lif, som väntar oss, min dyrkade fästmö, min ljufva maka!»

»Ack, Eugène, hvad du är god och ädel!» svarade Pauline med darrande röst, »och hvad jag ångrar, ångrar! Jag vågar ej hoppas på någon sällhet, och jag har kanske icke förtjänat den, men, Eugène, om jag ej alltid kan fly till Gud för egen räkning, så vill jag dock bedja, ständigt bedja för dig.»

Några klara tårar stodo i Paulines ögon, då hon yttrade detta, och dessa tårar voro ej falska. Hon kände tacksamhet och deltagande till detta ädla, förtroendefulla hjärta, som skänkt henne allt, men hvilket hon så ofta förolämpade och förrådde.

Följande dag, sedan man ätit middag, blef Eugène af sin far skickad till grefve K. på Lunda i en angelägen affär.

Han hade ridande begifvit sig bort och skulle återkomma på aftonen.

Kort efter hans affärd hade äfven Pauline ensam företagit en vandring, och ett godt stycke bortom grindarna tagit utaf på den välbekanta Poppelviksvägen.

Kanske var det ett aftaladt möte med grefve Ludvig; hur som helst, så sammanträffade de snart, och sedan de utbytt några ord, satte de sig båda på en kullfallen trädstam, som låg några steg från vägen.

Emellertid blef det nu icke fråga om kärlekssånger eller förebråelser. Grefven såg ovanligt dystert ut och äfven Pauline hade något sorgset och nedstämdt i sin blick och sitt väsen.

»Det är således afgjort, att du reser till Stockholm om onsdag», sade grefven.

»Ja», svarade hon, »och det var därför jag ville träffa dig i dag, om det sedan ej blir något tillfälle.»

»Å, jag kommer troligen till Helgestad alla dagar», svarade han. »Förräderiet måste väl fortgå till det sista.»

Pauline betraktade grefven några ögonblick.

»Hvad du ser klen ut, stackars Ludvig», sade hon med

den hos kvinnan inneboende ömheten. »Man skulle verkligen kunnat tro att du varit sjuk.»

»Det är samvetsqualen», svarade grefven med låg röst.

»Ja, ja, äfven jag känner till det där», sade hon.

»Icke alldeles så», svarade han, »ty hvad vet väl kvinnan om samvetsqualen i mannens bröst eller om den frätande kræfta, som kallas själförrakt. I tårarnas flöden bortdunstar vanligen hennes smärta, den må gälla ånger, gäckad kärlek eller någon annan sorg, och sedan blir det åter lugnt och förhoppningsfullt i hennes själ. Mannen däremot äger icke tårarnas tröst, och han känner djupare och längre, därför att han icke kan meddela sig. Ser du, Pauline, Eugène var hos mig på förmiddagen, och hans förtroende, hans tillgifvenhet och hans framtidsdrömmar, i hvilka du spelade en så vacker roll, söndersleto min själ, och jag försäkrar dig, att ifall han kommit i afsikt att döda mig, skulle jag hafva kysst hans hand och välsignat honom.»

»Ah, Ludvig, du vill således dö, du vill lämna mig!»
hviskade Pauline med öm förebråelse.

»Jag ville lida mitt rättmätiga straff», svarade han, »och du, du, som varit mig så kär, borde ej särdeles sakna mig. Du har kastat bort en äkta pärla och valt en slaggbit, ej mycket värd; detta skulle bli din tröst, Pauline.»

»Men jag är ju själf endast ett stycke slagg, som människorna trampat i stoftet, och snart äger också jag ingen mera här på jorden utom dig.»

»Innan jag lämnar dig», sade grefven, »vill jag skänka dig ett minne, efter jag ej kommer till Stockholm förrän allt blifvit avslutadt mellan dig och Eugène. Betrakta min gåfva någon gång och glöm mig icke!»

Grefven tog fram ett litet paket, som han lämnade Pauline. Efter några ögonblick tog han afsked och återvände till sitt hem.

Pauline satt kvar på trädstammen, sysselsatt med att betrakta den gåfva, hon mottagit af grefven. Därpå ordnade hon några papper, som voro gömda i den lilla port-

följen, hvilken hon efter vanligheten bar, men nu lagt ifrån sig, och i hvilken hon slutligen äfven gömde den omsorgsfullt inlagda gåfvan från grefven.

Ännu en stund satt hon kvar, tankfull och orörlig, tills hon vid en blick på klockan, hastigt reste sig och med skyndsamma steg begaf sig på återvägen.

Men den röda portföljen låg kvar; hon hade glömt den.

Hon hade nätt och jämt hunnit hem, då Eugène, som ridande närmade sig Helgestad, plötsligt blef uppehållen af en bonde, som mötte, och hvilken, sedan han hälsat, helt godmodigt yttrade:

»Jag kan tala om att barons fästmö gått till möte, fast en annan väg. Hon gick Poppelviksvägen, som hon väl tyckte skulle vara närmare, och hon har ännu icke återkommit. Säkert sitter hon i någon skogsbacke och väntar baron.»

Eugène tackade med glädjestrålade ögon och vände hastigt sin häst in på den angifna stråten.

Att börja med red han tämligen fort, men snart saktade han hästens lopp, under det han uppmärksamt såg sig omkring åt alla sidor. Små gångstigar gingo till höger och vänster om vägen; och kanske hade Pauline valt en af dem, för att undvika dammet.

Eugène hade hunnit midt för trädstammen.

Aningslöst blickade han dit och varseblef då ett rödt föremål, som skimrade så grant i det ljusgröna gräset. Som han hade goda ögon, igenkände han snart Paulines portfölj.

Hon hade således väntat honom där, men blifvit otålig och begifvit sig hem, men nu skulle han återgifva henne hennes kvarglömda skatt.

Eugène steg af hästen, som helt förnöjd började afbeta det späda gräset, men ryttaren tog plats på trädstammen sedan han upptagit portföljen.

Dess lås var uppknäppt, och af en förlåtlig nyfikenhet började Eugène något litet granska portföljens innehåll. Den

ömman, oskyldiga flickans hemligheter voro säkert icke af en farligare art än att en fästman kunde få del af dem!

I botten låg en packe med bref, hvilka Eugène af en naturlig grannlagenhet respekterade. Några obetydliga ritningar betraktade han med nöje, eftersom de voro af Paulines hand. Men nu kom ett mjukt föremål, inlagdt i papper, och då Eugène uppvecklade detta, befanns det vara den lilla barnmössan, som tillhört Paulines bror, och som på julaftonen kostat henne så många tårar.

Gifvande vika för ingifvelsen af sitt goda kärleksfulla hjärta, tryckte Eugène den lilla mössan till sina läppar.

Nu höll han i sin hand det minne Pauline mottagit af grefve Ludvig, och som bestod af en liten ask, af något dyrbart träslag. Eugène tvekade, han visste ej hvarför, innan han öppnade den.

Men när det äntligen var gjordt, stirrade han länge på det föremål den innehöll, under det han ömsom rodnade och bleknade. Sedan tillslöt han locket och lade alltsammans tillbaka i portföljen, hvilken fick sin plats på samma ställe han funnit den.

Eugène tog sin häst vid tygeln, samt återvände med långsamma steg och stirrande blick till Helgestad.

Några ögonblick sednare kom Pauline, som tagit vägen genom parken, häftigt springande för att hämta sin kvarglömda skatt, och gick sedan fullkomligt lugnad tillbaka till herrgården.

TRETTIOFÖRSTA KAPITLET.

“Vakna min Eugène! Vakna!” utropade han.

Följande dagen var Eugènes sätt mycket besynnerligt. Han var så tyst och tankfull. Vid middagsbordet syntes han med en slags smärtsam förvåning betrakta sin fästmö och grefve Ludvig, och hans ansikte blef blekt och dystert under denna granskning.

Mot aftonen gick han ut med sin far, men sedan han efter en stund skilt sig vid denne, tog han vägen genom skogen, där jakthuset var beläget. Sedan han kommit midt för detsamma, stannade han med en slags tvekan, om han skulle fortsätta sin vandring eller gå in och hvila sig några ögonblick.

De höga fönstren stodo öppna, och Eugène tyckte sig höra någon tala där inne. En skiftning gick öfver hans ansikte och han närmade sig fönstret.

Några minuter stod han stilla och lyssnade. Slutligen skred han ännu mera nära, så att han genom det öppna fönstret kunde taga en tämlig öfversikt af rummet därinne, ehuru den höga häcken nästan dolde honom själf.

Inom några ögonblick var Eugène nästan oigenkänlig, så onaturligt blek och orörlig stod han där, och det dröjde länge innan han kunde lösrycka sig ur den hemska förtrollning, som fått makt med honom; men då flydde han med bevingade steg djupt inåt skogen.

Länge sprang han omkring där, utan mål och utan uppehåll, tills han slutligen med ett klagande ljud kastade sig på marken, och en vild förtviflan målade sig på hans dödsbleka ansikte.

Några sekunder vaggade han sitt hufvud fram och åter, under det han höll det hårdt omslutet med sina händer; sedan slog han det med styrka mot ekens stam, där han tagit plats, liksom han önskat att detta arma hufvud skulle brista och urladda något af den förvirring och de kvalfulla tankar, som hvirflade i hans hjärna.

Hans milda ögon, som alltid tycktes återspegla himlens klarhet och djup, voro nu så stela och slocknade, att de ej kunde fästa sig vid något visst föremål, utan stirrade underligt i den tomma rymden. De suckar, som arbetade sig fram ur hans bröst, voro djupa och genomträngda af kval, liksom om den darrande lifsgnistan genast ville bryta sitt fängsel.

Likt en döende plockade han omkring sig med händerna, ryckte upp blommor och gräs, samt strödde det bredvid sig, och åter sjönk han ned mot trädets stam, med samma klagande, hjärtslitande ljud.

Hvaraf kom sig väl denna vilda förtviflan? Jo, den förgiftade pilen var afskjuten och hade träffat sitt mål, hade djupt inträngt i Eugènes veka själ, och för det sår, som den gifvit, fanns knappt någon läkedom. Eugène kunde icke mera tvifla. Han hade plötsligt blifvit drifven ur den himmel han tänkt sig; alla dess stjärnor voro slocknade, och han stod nu på jorden liksom i en ödemark.

Och ändå lyste honom ännu många välbekanta himlaljus, härligare och renare än det enda, som slocknat. Han ägde ännu kvar det kära barndomshemmet och den rena, alltid lika varma och försakande föräldrakärleken, och de hulda syskonen med deras trofasta hängifvenhet, deras tårar af ömhet och deltagande. Ja, det var rika skatter, där, men Eugène mindes det icke nu. Han kände endast att han blifvit gräsligt bedragen, att han måste afstå henne, som blifvit honom så dyrbar. Hon hade förrådt honom, och därför skulle han aldrig återfinna henne, vare sig på jorden eller i ett bättre lif.

Eugène hade genom det öppnade fönstret sett sin fäst-

mö i grefve Ludvigs armar, och hört henne uttala ord, fulla af passionerad ömhet.

Det var således ej nog med att fästmän och älskarinnan bedragit honom, äfven den faderlige vännen, som han älskat och ärat sedan många år tillbaka, hade gjort gemensam sak med den hycklande kvinnan och hvässat knifven för hans själ.

Efter en lång stund, under hvilken Eugène lidit förtvifflans alla marter, betraktade han åter det blåa himlahvalfvet och smålog.

Han var ännu mycket blek och darrande, men syntes dock i det hela mera lugn. Kort därpå återtog han sin väg till herrgården.

En timme sednare kom det bud från Eugène, att han ej skulle komma ned till supén. Ingen hade sett honom komma hem eller hade någon aning om det som tilldragit sig. Friherrinnan skickade upp för att fråga om sonen mådde illa, men erhöll genom betjänten det svar, att baronen mådde väl, men gått sig mycket trött ute i det fria, hvarför han redan lagt sig.

Följande morgon var Eugène nere vid frukostbordet. Han var sig tämligen lik, utom hvad sättet mot fästmän beträffar, ty i stället för att hälsa henne med kyssar och glädjeutrop, bockade han sig endast och tog henne helt flyktigt i hand. Därpå betraktade han grefve Ludvig med en lång, underlig blick, och smålog bittert, då den sistnämnde vänligt räckte honom handen.

Fästmän såg något förvånad och orolig ut, och äfven grefve Ludvig fäste forskande sina mörka ögon på Eugènes ansikte.

»Du är så blék, Eugène», sade friherrinnan, »jag fruktar, att det ej var alldeles enligt med sanningen, då du sade dig endast vara trött i går afton. Erkänn nu, att du ej är riktigt frisk, mitt älskade barn!»

»Kanske har mamma rätt», svarade Eugène mildt, »men det kommer sig egentligen däraf, att jag är så ömtålig, och att jag från min trollvärld blickat ut i det verkliga lifvet,

där det finnes syner, som väl kunna göra en sjuk, mycket sjuk.»

Man såg med en viss förvåning på Eugène, som märkte det och hastigt bytte om ton, i det han med en gladare röst sade till sin mor:

»Förlåt mig, lilla älskade mamma, att jag oroat dig med mitt pjunk! Men jag har haft en ohygglig dröm i natt, och den har upprört mig mycket.»

»Du skall gå ut i friska luften», sade friherrinnan.

»Ja, men endast med dig, ty jag tål icke vid friska luften annat än i ditt sällskap; förstår du ej det, min mor?»

Eugène slog armarna om moderns hals och kysste henne otaliga gånger.

Friherrinnan betraktade Eugène med bekymmer, men nu sade baronen:

»Gör en promenad genom parken med din mor, Eugène, och öppna ditt hjärta för henne; detta ordinerar nu jag, och jag hoppas man följer mitt råd.»

Och det blef så. Arm i arm gingo mor och son de långa alléerna upp och ner, och liksom då Eugène var barn och kände sig bedröfvad, borttorkade han med moderns händer de tårar som strömmade från hans ögon.

Men oakadt moderns förnyade böner, meddelade han ingenting om hvad som förorsakade hans djupa smärta.

Men om kvällen, sedan man i sällskapsrummet tagit godnatt af hvarandra, dröjde Eugène i föräldrarnas sängkammare, och hans ömma ord och smekningar ville icke upphöra. Det var, som han ämnat sig ut på en lång resa.

Baronen, som genast anat, att något tilldragit sig mellan Eugène och hans fästmö, gjorde nu ett tecken åt sin hustru, och sade därpå mycket vänligt till sonen:

»Min käre Eugène, du har så ofta önskat, att få göra en tur uppåt Norrland. Hvad säger du väl därom, att i mitt sällskap göra denna resa strax efter midsommar?»

Eugène spratt till.

»Tack, min älskade far! jag vill gärna resa, men mycket,

mycket långt bort. Kanske skall det döfva smärtan i min själ.»

»Vill du ej skänka oss ditt förtroende, mitt älskade barn?»

»Nej, icke nu, min far, men snart, snart!»

Eugène reste sig och gick till fönstret.

Länge betraktade han den härliga naturen där ute, som nu stod i sin sommarskrud. Slutligen sade han med en slags öm glädthet i rösten.

»Det är mycket vackert på Helgestad, mitt kära barndomshem, där jag varit så utsägligt lycklig, och därför är det ej underligt, att det kostar på att skiljas därifrån; men du, min far, nämnde om en resa till Norrland; dit är ju icke så långt, och sedan hafva ju alla resor på sätt och vis samma mål.»

Ännu länge fortsfor Eugène att prata så där, men hans glädthet var så underlig och feberaktig. Slutligen, sedan han ömt kysst och omfamnat sin far, samt med passionerad häftighet tryckt sig intill moderns hjärta, och många, många gånger tillhviskat båda sitt »god natt», lämnade han rummet.

»Christer, hvad skola vi göra?» sade modern. »Han lider, han lider bittert, vår stackars Eugène; skall jag följa honom, skall jag stanna där uppe?»

»Nej», svarade fadern, »det tjänar till ingenting, ty han skall ändå icke säga något nu. I morgon vill jag föreslå en resa till S. Eugène blir då litet förströdd, och under vägen skall jag allt förmå honom att tala.»

»Ack!» suckade Hedvig, »det är den olyckliga kärleken, ty säkert kommer alltsammans från Pauline. Det har varit så underligt mellan henne och Eugène de sista dagarna.»

»Det uppkommer nästan alltid något missförstånd mellan tvenne älskande under förlofnings tiden och det förundrar mig, att det ej här inträffat längesedan. Var därför ej orolig, min Hedvig, blott jag kan vinna Eugènes förtroende, skall jag ställa allt till rätta.»

»Gifve Gud, att det skedde så, och att det redan vore

morgon, ty jag har aldrig känt en sådan tyngd på mitt hjärta som i afton!»

Följande morgon var det söndag, och en härlig sommar- dag därjämte, med högblå himmel och milda vindar, hvilka spelade i kretsen af Floras vackra döttrar, där de prunkande i högtidsdräkten vaggade fram och åter på ängens gröna matta.

Det var vårens glädje och lif hvarthän man vände sig i den yttre naturen.

Friherrinnan hade strax på morgonen skickat upp till Eugène för att efterhöra huru han befann sig, och betjänten hade svarat, att unge baron vore utgången. Han hade vid sextiden gått öfver gården.

Modern kände sig efter denna underrättelse mycket lugnare. Den härliga morgonen gjorde också sitt till, att aftnens oro och bekymmer liksom drogo sig tillbaka.

Klockan åtta satte man sig till frukostbordet. Eugène var då ännu icke återkommen, och då Hedvig anmärkte detta till sin man, svarade han leende:

»Det är så härligt ute, att det är en riktig försakelse att vistas under tak. Eugène kommer säkert icke hem förr än värmen och hungern nödga honom därtill.»

Sedan man frukosterat, gingo alla ut på gården och togo plats på sofforna utanför byggningen.

Medan man där pratade som bäst, syntes inspektoren komma gående genom gårdsgrindarna, och med brådskande steg fortsätta sin vandring öfver gården direkt upp till herrskapet.

Han hälsade och bad sedan att få tala några ord enskildt vid sin husbonde.

Baronen reste sig och gick några steg framåt med sin gamle tjänare, och sedan han på stående fot utbytt några ord med denne, skyndade båda två öfver gården, genom grindarna, allén neråt, liksom någon sak af vikt tvingat dem till den största skyndsamhet.

Inspektoren såg orolig ut och betraktade forskande sin

husbonde, och denne syntes använda hela sin förmåga för att kufva den häftiga sinnesrörelse, som røjde sig i hans djupa andetag och nästan stapplande gång.

»Hvem var det», frågade han slutligen med darrande röst, »som hade hört det där?»

»Det var Lars Erik i Stensäter, som kommit gående genom skogen, och då hade han mött baron Eugène, som sett så konstig ut, och icke svarat på Lars Eriks hälsning, han, som annars aldrig möter någon utan att fråga huru det står till. Baron Eugène hade gått åt jakthuset till, och då Lars Erik en stund därefter passerade förbi där, hade han hört ett skott lossas där inne. Han stannade bara ett ögonblick och gick sedan hem; men då jag, som också varit ute på den vackra morgonen, mötte honom, och han talte om hvad jag nu sagt, kom jag ihåg, att det finnes eldvapen i jakthuset, och så kom det för mig, att baron Eugène måhända kommit att ovarsamt handskas med dem; jag vet, att han ej är stark i sådant där. Och därför tyckte jag det var bäst att tala om alltsammans för baron, helst jag hört, att baron Eugène ännu ej kommit hem från sin morgonpromenad.»

»Ja, det var rätt», svarade baronen och påskyndade allt mera sina steg.

Man var nu framme vid jakthuset, men baronen höll handen mot sitt hjärta och dröjde utanför. Det var som han hade saknat mod att öppna dörren och stiga in.

Inspektoren såg hans tvekan.

»Ack, min dyre husbonde», sade han deltagande, »det är säkert ingenting farligt! Kanske sköt baron Eugène genom fönstret efter någon fågel, och sedan gick han hem stora vägen, så att vi hafva gått förbi hvarandra.»

Baronen svarade ej. Han gjorde våld på sig, öppnade häftigt dörren och steg in.

Men nu uppgaf han ett rop af outhärlig fasa och smärta, samt omfattade sin gamla trotjänare för att ej falla omkull.

Det var också en hjärtslitande syn, som mötte den arme faderns blickar.

På golfvet framför soffan låg Eugène, och det varma blodet rann rundt omkring honom.

Han hade skjutit sig genom hjärtat och vid skottets aflossande äfven skadat vänstra handen.

Ansiktet var nästan oförändradt: lugnt, leende och mildt som i hans sällhets dagar, innan sveket gifvit döden åt hans varma förtroendefulla hjärta.

Fadern nedsjönk bredvid sonen och lutade sig intill honom. Ömt strök han bort det mjuka håret, som nedfallit i pannan och iakttog sedan en lyssnande ställning.

»Vakna, min Eugène, vakna!» utropade han med en röst, skälfvande af smärta, och så skakade han lindrigt sonens axel.

Men, ack! Eugène skulle aldrig mera vakna här i lifvet. Aldrig mera skulle dessa milda ögon spegla sig i den allvarliga fadersblicken för att begära kärlek och ett gillande småleende.

Den rena, kärleksfulla anden hade för alltid lämnat jorden och återgått till sitt eviga hem.

Den olycklige fadern insåg slutligen detta, och en högljudd hjärtslitande klagan utgick från hans läppar, under det han vred sina händer.

Den gamle trotjänaren, själf förvirrad af sorg och ångest, vågade ej ens försöka lugna och trösta sin husbonde.

Han stödde honom blott och aftorkade med sin näsduk de stora svett droppar, som oupphörligt framsipprade på baronens panna.

»Kan du säga mig», framsuekade slutligen husbonden, »hvarför Eugène gjorde detta? Har jag eller någon annan varit hård mot honom, gjort honom någon sorg?»

»Ack!» svarade den tilltalade, »hvem skulle väl kunna vara hård mot den, som var god och mild som en ängel mot alla.»

»Ja, men han var mycket olycklig, mitt stackars barn.

Han led grymt, innan han gaf sig döden, förstår du ej det? Och därför måste det finnas någon, som sårat honom så djupt, att han ej förmådde lefva.»

»Ja, så är det», sade nu en mild röst och ett par armar lade sig medlidsamt och ömt omkring baronens axlar.

Det var Ulrika Brattman, som obemärkt hade inkommit.

Baronen såg på henne med en tröstlös blick.

»Ack», fortfor Ulrika, »Eugène gaf sig döden därför, att han var ett offer för det mest svarta och låga förräderi. Jag visste det, jag, men jag vågade icke tala, ty jag fruktade alltid hans sorg och verkningarna däraf.»

Guvernanten kastade ångestfulla blickar på den dödes lugna ansikte.

»Tala, Ulrika», sade baronen med låg röst och andades tungt.» Vet du verkligen orsaken hvarför mitt barn, min Eugène, sökte döden på detta ohyggliga sätt... Ack, hans mor, hans arma mor!»

»Det är hans fästmö, Pauline, som», Ulrika gjorde ett uppehåll.

»Vidare!» sade baronen med förtviflans otålighet.

»Hon bedrog Eugène. Hon älskade grefve Ludvig och hade möten med honom, och de utbytte ömma ord och smekningar, som endast bort tillhöra Engène. Liksom jag, har han väl slutligen upptäckt, huru oerhördt han var bedragen af den, han höjt så högt och älskat så uteslutande, och hans själ var så ren och vek, att han icke förmådde lefva efter denna upptäckt. Ja, Pauline är den mest låga och förhärdade kvinna, ty hon var en bedragerska innan hon kom hit och sedan har hon endast spelat en roll.»

»Men Eugène älskade henne ändå så högt, högre än sin mor. Och Ludvig! O, Gud, är det möjligt!»

»Hon förledde honom», svarade guvernanten med en viss ifver. »Hennes falska hjärta ägde en förmåga, som ingen kunde motstå.»

Baronen hade ej lyssnat till de sista orden. Han hade

på nytt lutat sig ned till sonen och nu talade han till denne med öm smekande röst:

»Gud välsigne dig, min förstfödde, mitt hjärtas älskade barn! Förlåt mig, att jag ej bättre gaf akt på din själs marter och sökte lugna dig. Måtte den Evige ha förlåtit din förtviflans verk, och måtte han äfven skicka sin tröst till din arme faders sönderslitna själ.»

Stum och orolig låg baronen öfver sonens blödande kropp, och det dröjde länge, innan Ulrika och inspektoren med sina uppmaningar förmådde verka så mycket, att han ville åtfölja dem därifrån.

Slutligen nämnde guvernanten friherrinnan och huru man borde bereda henne, och då var det som hade han återfått något af sin själs kraft.

Stödd af inspektoren och Ulrika vacklade han ändtligen ut genom dörren.

* * *

Under dessa fasaväckande uppträden och den gränslösa sorg, som följde därpå, hade den långa sommardagen gått till ända.

Omkring klockan tio på kvällen, då en slags halfskymning rådde i de stora rummen, hade familjen och tjänarna samlat sig uppe i Eugènes våning.

De stodo omkring det läger, där hans stofthydda nu hvilade, och den högtidliga tystnaden afbröts endast af kväfda suckar och djupa bittra snyftningar.

På knä bredvid Eugène låg den arma modern. Hennes ansikte, lika likblekt som sonens, hvilade på samma kudde, hennes läppar trycktes konvulsiviskt intill hans, liksom om hon velat genom öfvermåttet af sin smärta och sin kärlek återkalla honom till lifvet.

Baronen stod bredvid henne. Han syntes lugnare nu, då han med ömma och bedjande ord sökte intala hustrun tröst och mod.

Visst var hans röst bruten, darrande och svag, men man märkte dock att han med manlig kraft söka bekämpa sin smärta, af ömhet för modern till denne son, som låg där bleknad och kall.

Syskonen stodo gråtande rundt omkring jämte Ulrika och den lilla broderns lärare, men bakom dem befunno sig husets tjänare, hvilka blandade sina tårar med varma välsignelser öfver den döde.

Tvenne personer saknades dock i detta sorgerum; de voro grefve Ludvig och den dödes fästmö.

Klockan var tolf på natten. Hvar och en af familjen hade begifvit sig in till sig för att under tröstlös saknad tälja de långa timmarna. Då öppnades dörren till likrummet ännu en gång och en lätt gestalt smög sig dit in med vacklande steg.

Det var Pauline, som ville säga sin brudgum sitt farväl och bedja om förlåtelse för sitt förräderi.

Hon kysste den sönderskjutna handen många gånger, under det hon framhviskade ord, fulla af sorg och gränslös ånger. Hon bad med förtviflan, att han skulle skänka henne ett tecken, att han hade förlåtit, men han låg där så orörlig och stum, han, som annars alltid vid åsynen af henne, den älskade, hade jublat af hänförelse och en ömhet, så ren och varm, att den på jorden icke kunde vinna någon annan lön än döden.

Omkring en timme efter detta besök, körde en vagn öfver gården vid Helgestad, och i den befann sig Pauline Gyllenstern.

En stund därefter rullade ett annat åkdon förbi grindarna, där allén vidtog, stora vägen utåt. Det var grefve Ludvig, som äfven reste sin väg, och då han vid den uppgående solens strålar lutade sig ut genom vagnsfönstret, såg man tydligt på hans dödsbleka, förstörda drag, att han dock icke begaf sig till något kärleksmöte.

TRETTIOANDRA KAPITLET.

Sorgen.

Vi vilja ej mycket orda om föräldrarnas sorg, alltför djup och helig för att kunna tolkas med ord. Endast Gud eller änglarna äga ett språk, nog rikt och mäktigt för en sådan smärta.

De hade uteslutande lefvat för sina barn och sina plikter till olyckliga likar, och deras lif hade varit ljust och fridfullt och lyckligt, enligt deras uppfattning af jordisk sällhet; och nu kom likväl sorgen brådstörtande och gränslös, att den verkade som ett åkslag från en fullkomligt ren och molnfri himmel.

Också var den att börja med så krossande och djup, att den nästan döfvade. Själen saknade styrka att öfverlämna sig åt några förtviflans utbrott, och man älskade hvarandra så ömt, att hvar och en sökte kufva och dölja sin egen smärta, för att skona de andra.

I synnerhet framstod detta bemödande riktigt hjältelikt, när det gällde maken och modern.

Ja, man gjorde allt för att trösta och äfven något litet förströ henne. Baronen och barnen i första rummet och sedan alla andra, med hvilka hon kom i beröring. Ulrika Brattman talte oupphörligt om Agatas framsteg och huru mild och tillgänglig hon blifvit; och Hanna behöfde jämt rådgöra med matmodern om alla möjliga saker och ting, och när hon kom upp om morgnarna lät det understundom så här:

»Det är så härligt väder i dag, så friherrinnan skulle just åka ut litet. Grefvinnan på Lunda lärer ej varit

riktigt rask på en tid, och blefve säkert mycket glad, tänker jag, att få så rart främmande; och sedan kunde just friherrinnan i förbifarten titta in till blinda Greta, som säkert ligger och längtar att ännu en gång få taga den i hand, som gjort henne så mycket godt.»

Och Hannas skäl slogo an, ty den sörjande modern reste både till grefvinnan på Lunda och till blinda Greta.

För öfrigt talade man mycket litet om sin sorg; den var alltför djup att kunna uttryckas med ord.

Man var således lugnare och smålog mot hvarandra liksom för att säga: sörj ej för mig, jag lider ej så mycket!

Men hvad faders- och moders hjärtat kände i sitt inre, därom bar det yttre vittnesbörd.

Baronen gick med dyster blick, lutad och trött, och i hans mörka lockar, blandade sig silfret allt rikare.

Modern hade blifvit liksom en skugga af sig själf, och i hennes utgråtna ögon visade sig detta djupt rörande uttryck, hvilket antyder, att hjärtat är krossadt af sorgen.

På Eugènes skrifbord hade man efter hans död funnit ett bref med utanskrift till modern.

En månad därefter hade hon ännu icke haft mod att läsa detsamma.

Också blef hon nästan upplöst af smärta, sedan hon jämte sin man tagit del däraf.

Brefvet var helt kort och lydde så här:

»Min mor! O, min mor!

Förlåt att jag går ifrån dig! Det är söndag i dag och jag saknar styrka att säga: i morgon.

Pauline bedrog mig. Nu förstår du allt. Hon älskar farbror Ludvig, och jag hade sedan en tid en dunkel aning därom, hvilken jag dock med förskräckelse sökte förjaga, men snart erhöll jag visshet. Hon gömde hans porträtt jämte ett bref från honom, ömt, liksom om jag själf hade skrivit det... O Gud... Och dagen därpå hörde jag henne säga att hon aldrig älskat mig...

Jag är så feg, så svag, att jag ej kan lefva med den tanken att hon lekte med mig och dref gyckel med mitt hjärta . . . förlåt, förlåt mig det, min mor!

Förlåt mig äfven, att jag bad dig taga den unga flickan till ditt hjärta som dotter. Jag vill försona det nu. Hälsa farbror Ludvig och säg att jag förlåtit honom.

Visst är jag sjuk, sjuk, efter allt blifvit så förändradt inom några ögonblick. Allt har blifvit så mörkt, så tungt. Jag har en brännande känsla i mitt bröst, som liksom vill kväfva mig . . . luft! luft! Ja, tack, min Gud, inom en kort stund får jag andas himmelens rena, försonande luft.

Min far, mina hulda syskon, Gud välsigne eder! Dig, min älskade moder, tillhör min sista tanke, min sista suck.

Förlåt

din Eugène.»

Läsningen af sonens bref gjorde för en tid föräldrarnas smärta ännu bittrare, emedan man tydligt insåg huru olycklig hans själ måtte varit innan han hängaf sig åt sitt olyckliga beslut.

Begrafningen hade, af undseende för sorgen och olyckan, tillgått på vanligt sätt, och utan afseende på magister Bränners föreställningar kom prosten Maklén litet emellan till Helgestad för att efter bästa förmåga söka trösta och lugna.

TRETTIOTREDJE KAPITLET.

Grefve Ludvigs bref.

Nära ett halft år hade förflutit sedan Eugènes död. Smärtan hos de sörjande hade blifvit mera mild och öfvergått till denna vemodiga resignation, hvilken uppspirar ur

den tanken, att allt är fåfängligt här på jorden och att vi alla närma oss samma mål, under hoppet om återseendets ljufva, utsägliga fröjd, som borttager vår fruktan för döden och i stället väcker i vår själ en stilla längtan efter densamma.

Från grefve Ludvig och Pauline hade man ej hört något, och ingen hade under den långa tiden uttalat deras namn.

En dag, då friherrinnan Hedvig satt ensam i sitt kabinett, inträdde hennes man, bärande några öppna bref i handen. De spridda bladen tycktes tillkännagifva, att dessa bref voro mycket innehållsrika.

Baron Liljesköld tog plats i soffan bredvid sin hustru, och då först märkte hon att han såg mycket upprörd ut.

»Min dyre Christer», sade hon, »du har säkert fått några obehagliga underrättelser?»

»Min älskade hustru», svarade mannen med en annan fråga», skulle du äga styrka att höra mig föreläsa dessa bref från Ludvig och Pauline Gyllenstern?»

Hedvig spratt till och bleknade.

»Jaså, de äro således tillsammans!» sade hon.

»Nej, det äro de icke. Ludvig skrifver från en liten stad i Tyskland, men Paulines bref kommer från Stockholm, där hon vistas hos sin bror. Nu har Ludvig skickat sitt bref till den sistnämnde, och bedt system bifoga de upplysningar, som böra åtfölja hans egna, och hvarigenom det blir oss klart, att han kände den unga flickan långt innan hon kom hit. Paulines bref är till dig, och hon besvär dig att läsa detsamma. För öfrigt, min Hedvig, ha vi ju förlåtit dem båda, är det ej så?»

»Ja, ja, visst ha vi förlåtit! Men läs nu, min Christer.»

»Jag börjar då med Ludvigs bref, hvilket är ställdt till mig, som du väl förstår.»

»Ja, jag förstår det», svarade hustrun och lutade sig närmare mannen, liksom för att söka stöd och tröst för den själsskakning hon väntade sig.

Baronen började läsa:

»L---n den 22 Jan. 185---.

Broder Christer!

Nu först vågar jag tillskrifva dig, nu, då jag vågar hoppas, att din sorg genom tiden blifvit något mildrad, och din ovilja, din rättmätiga afsky för mig, i ditt ädla, försonliga hjärta icke för alltid kan kvarstanna.

Jag tecknar icke dessa rader för att framställa mitt handlingssätt i en ljusare dager, eller för att bedja dig förlåta mig. Nej, det sista vågar jag ej ännu, men jag vill afgifva en förklaring öfver det, som förefaller dig mörkt och äfven brottsligare än det i verkligheten var, och jag hoppas, att, sedan du läst mitt bref, du och din änglöliska maka åtminstone skola förlåta Pauline.

Jag börjar nu min berättelse.

Du hörde omtalas det gagnlösa, lättsinniga lif jag förde i Stockholm, huru jag blindt rusade framåt utan att tänka på följderna eller det förnedrande för människan, som låg i ett dylikt lefnadssätt. Mina största fel gällde dock kvinnorna. Jag har mycket förbrutit mig mot dem, ty jag är öfvertygad om, att mången öm och oskyldig varelse älskade mig, och att just därför mitt eget förskämda, lättsinniga hjärta kallnade så snart.

Ungefär ett år före mitt uppträdande på Helgestad, hände det att jag i Stockholm lärde känna en kvinna, som hos mig väckte en djupare och innerligare känsla än jag förr erfarit. Hvaraf kom det sig, tror du väl? Jo, hon var kall och stolt och därtill bunden genom äktenskapets heliga band. I fall hon varit en rättskaffens hustru, så hade hon afvisat mig på ett sätt, som för alltid gjort slut på min enträgna hyllning, men nu koketterade hon så fint, att hon visste bibehålla hoppet hos mig utan att hon tillät sig den minsta afvikelse från pliktens och dygdens väg.

Hennes man var sjökaptén och hette Wallers. Han gjorde långa resor, under hvilka han stundom dröjde borta året om. Under tiden satt den sköna kvinnan, hans maka, utan annat skydd än det, som hennes dygd och rättkänsla gäfvade henne, och hon påstod alltid, att det var tillräckligt. Namnet på hennes man trängde sig på ett så underligt sätt in i min själ. Snart ihågkom jag också anledningen därtill. Under det jag vistades på Karlberg, hade jag jämte en kamrat gjort en lusttur på Saltsjön. Nästan barn, ännu oerfarna och oförvägna i högsta grad, slutade det så, att båten kantrade och vi kommo i sjön, och den, som då med egen lifsfara räddade oss, var en svensk sjökaptén, som just då befann sig hemma. Han hette Wallers, denne mitt lifs räddare, och hon, som jag nu älskade med en blind och galen passion, var hans afgudade hustru.

Men tacksamhetskänslan återhöll mig icke, ännu mindre tanken, att mannen var frånvarande och således icke kunde skydda henne, som var honom så dyrbar. Ack, nej! jag var en usling då liksom längre fram!

Fru Wallers, som fullkomligt genomskådat mig och föresatt sig att vinna seger, tillät mig slutligen, efter många fruktlösa böner, att få hälsa på i hennes hem; och där erkände hon efter en tid, att hon hyste ömhet för mig, att hon aldrig älskat sin man, som var aderton år äldre än hon och med hvilken hon gift sig endast för att göra sina föräldrar till viljes och därför att kaptänen hotat att beröfva sig lifvet, om hon ej samtyckte att blifva hans maka. Kanske öfverdref hon, men af det, som sedan följde, bevisades tillräckligt, att den stackars kaptänen hade fäst sig vid den låga kvinnan med denna djupa, innerliga ömhet, som icke upphör förrän i döden.

Men när hon erkände, att hennes hjärta tillhörde mig, försäkrade hon dock, att hon aldrig på något lågt sätt ämnade svika sin man. Man kunde söka skilsmässa, och som min maka ville hon sedan löna min kärlek och

mina uppoffringar. Jag gick in på allt, ty jag var blind och jag trodde, att hon älskade mig, ehuru det var endast mina pengar, min rang och de förmåner, som följde därmed, hvilka hon åtrådde och önskade tillägna sig.

Vid mitt första besök hade fru Wallers presenterat sin styfdotter, och denna styfdotter var Pauline. Fru Wallers beklagade sig mycket öfver den unga flickan, som då kunde vara omkring tretton år gammal. Hon hade ett mycket svårt lynne, vore elak och uppstudsigt i högsta grad, samt förbittrade därigenom den stackars styfmoderns lif alldeles förskräckligt.

Jag fäste mig ej särdeles vid denna utgjutelse eller det föremål den rörde, ty då hade jag väl genast bort märka — hvad jag sedan längre fram erinrade mig -- att det såg något underligt ut i detta hem, att det låg något oordnadt och hemlighetsfullt öfver detsamma och att Pauline i synnerhet såg ytterst vanvårdad och olycklig ut och bra mycket mer, än den eleganta, blomstrande styfmodern liknade en martyr.

Ja, hon såg olycklig ut och var ytterst tarfligt klädd, men redan då var hon mycket vacker. Mig betraktade hon med mörka, hatfulla blickar; hennes instinkt sade henne, att jag jämte styfmodern förehade något orätt mot fadern, som den stackars Pauline tillbad.

Så förgick tiden, och allt starkare blef jag fäst vid den fulländade koketten. Vi voro nu öfverens om att fru Wallers genast skulle söka skilsmässa genom en uppmaning till mannen i de allmänna tidningarna att inom året infinna sig; skulle han verkligen komma hem innan dess, så skulle hustrun genast erkänna sin kärlek för mig och hvad jag lofvat henne, och då kunde skilsmässan vid kaptenens nästa resa gå i fullbordan.

Vid mina förnyade besök såg Pauline mera dyster ut och betraktade mig med allt mörkare blickar.

Så stodo sakerna, då jag en afton, just som jag ämnade mig på besök till fru Wallers, erhöll en biljett ifrån

henne, hvori hon underrättade mig, att mannen oförmodadt hemkommit och att jag således icke finge komma upp utan borde förhålla mig lugn och stilla tills jag erhöll ytterligare underrättelse.

Lugn kunde jag icke vara. Jag blef tvärtom både upprörd och svartsjuk, men jag vågade dock icke bryta mot min älskades förbud att söka träffa henne, och dessutom hoppades jag, att hon snart skulle skicka mig något bud.

Tvenne dagar senare, då jag satt hemma hos mig, rycktes dörren häftigt upp och en medelålders man rusade in i rummet. Han såg mycket uppbragt ut, och sedan han frågat mig om jag vore grefve Waltenstein, började han häftigt förebrå mig, att jag sökt vinna hans oskyldiga hustrus kärlek och förleda hennes hjärta till otrohet mot mannen, hvilket vore så mycket brottsligare, som jag genast borde kunna inse att hon vore dygdig och rättskaffens, och att för öfrigt hennes värnlöshet under hans frånvaro borde ålägga hvarje hederlig karl att respektera det hem; där det egentliga stödet saknades och där de varelsor, hvilka han älskade högre än sitt lif, hans maka och dotter, med trofast hängifvenhet afvaktade hans återkomst till dem och deras gemensamma hem.

Under kaptenens häftiga förebråelser tycktes det som om han vore fullkomligt öfvertygad om sin hustrus trohet och kärlek och som om han ansåge mig som en nedrig, oförskämd människa, hvilken utan minsta anledning å hustruns sida förföljde henne med min brottsliga låga. Detta både förvånade och förtröt mig, och under hans häftiga och sårande tillmälen glömde jag grannlagenhet och försiktighet. Jag berättade honom allt, äfven det hvarom hans hustru och jag kommit öfverens rörande skilsmässan.

Först blef den arme mannen liksom ursinnig och skrek, att jag var en niding, en lögnare och Gud vet allt. Då ryckte jag fram några bref från fru Wallers, däri hon försäkrade mig om sin eviga kärlek och där äfven skilsmässan afhandlades samt de för mannen så grymma orden flera

gånger upprepades, »att hon aldrig hade älskat honom» och »att hon alltid känt sig mycket olycklig genom sitt giftermål» m. m.

Den stackars kaptenen läste dessa bref, och då han slutat och jag blickade upp till honom, blef jag betagen af fasa vid den bild af förtviflan hans hela personlighet framställde. Han var dödsblek och skakade liksom af en häftig frossa, ehuru svettdropparna stodo klara på hans vackra öppna panna.

Vid åsynen af denna krossande sorg, denna djupa rättmätiga smärta, kände jag ånger; jag framstammade några ord för att söka trösta honom. Den olycklige tycktes dock icke förstå mig, utan betraktade mig med så underliga, främmande blickar. Därpå hopkramade han hustruns bref, gömde dem innanför sin väst och skyndade ur rummet.

Åter förgingo tvenne dagar, under hvilka jag att börja med kände mycken oro, men, gifvande vika för mitt vanliga lättsinne, blef jag snart mera lugn, och jag önskade nu blott att fru Wallers måtte ha försonat sig med sin kaptten, ty besynnerligt nog hade efter mannens uppträdande min kärlek helt och hållet slocknat.

Då infann han sig på nytt en dag uti mitt hem, men då icke ensam, utan åtföljd af sin dotter Pauline, som gråtande hängde vid hans hals och besvor honom, att han icke skulle göra sig något ondt, utan lefva för henne, sitt arma olyckliga barn.

Jag tyckte att börja med, att Paulines förtviflan var öfverdrifven, ty fadern förhöll sig mycket stilla och sade mig helt fogligt, att han nu visste, att jag talat sanning, att hans hustru älskade mig, samt att han samtyckte till skilsmässan, denna skilsmässa, som jag icke vidare önskade skulle gå i fullbordan.

Jag betraktade kaptenen mycket uppmärksamt, och jag glömmer aldrig hvad jag kände, då han på mig häftade sin blick. Den var så förvirrad och tröstlös, men ändå

så full af godhet. Jag insåg därjämte, att Pauline ägde skäl för sin ångest, och att något förskräckligt uppträdde måtte föregått detta skenbara lugn hos kaptenen, som ändå dolde så mycket lidande, ty litet emellan förde han handen mot sitt hjärta, liksom han där hade känt ett brännande kval.

På en gång rätade han sig från sin nedböjda ställning, räckte mig handen med ett: »jag förlåter er!» och vacklade ut i det yttre rummet.

Han stängde häftigt dörren, och innan jag hunnit följa honom, hörde jag ett tungt fall och ett jämmerskri.

Då jag kom ut låg kaptenen på golvet och blodet forsade ur hans näsa och mun. Bredvid honom låg det arma barnet och ropade ångestfullt att han icke finge dö.

Ett blodkäril hade, genom den våldsamt betvingade smärtan, brustit i kaptenens bröst, och då jag lutade mig ner, samt upplyfte hans hufvud för att försöka gifva honom vatten, märkte jag, att han var döende. Han såg på mig med en bedjande blick, gjorde en lätt rörelse med handen åt Pauline, suckade djupt och allt var slut...

Broder Christer, du vet nu hvad det var, som jagade mig från Stockholm! Öfver nio år hafva förflutit sedan denna dag, och ännu står den lika tydligt för min inre syn, för att anklaga mig, och den skall stå där till min dödsstund, därför att det ena brottet blef en anledning till det andra. Genom mitt lättsinne gaf jag döden åt den, som hade räddat mitt eget lif, och utan att akta på denna fruktansvärda varning, fortsatte jag ändå samma lättsinniga lif... och Eugène blef offret. Men likt mången annan, vill jag dock icke skjuta skulden på ödet eller omständigheterna, ty det vore feghet. Jag hoppas också, att Gud, som sett mina kval, förlåtit mig! Hos dig vågar jag ännu icke bönfälla därom.

Jag vill ej plåga dig med det som nu följde; blott ett vill jag nämna, att det arma barnets smärta var gränslös, hvilket bevisade, att Pauline ägde ett ömt hjärta,

innan världen, där hon stod utan skydd och värn, hunnit fördärfva henne.

Jag ansåg det vara min plikt att så mycket det stod i min förmåga söka godtgöra det onda jag gjort henne. Att börja med, satte jag henne därför uti en bättre pension, och ehuru hon hatade mig och under bittra tårar förebrådde mig sin faders död, föredrog hon ändå att låta mig få sörja för sig, hellre än att åter komma till den i ännu högre grad afskydda styfmodern.

Det dröjde ej länge förrän många berättelser kommo i gång, som bevisade, att fru Wallers varit en låg, sedelös kvinna, som under loppet af flera år bedragit sin man under hans bortovaro, samt plågat och misshandlat hans olyckliga barn.

Men hvartill tjänade det väl nu, att jag fick reda på allt detta?

Jo, för att ytterligare öka den leda och det förakt, som jag nu kände för henne och för mig själf. Huru hon behandlade sina styfbarn, därom berättar väl Pauline, och om hennes elakhet, hennes hämndlystnad utan gräns, därom vittnade tillräckligt den hemska julklappen. Efter mannens död batade hon Pauline i ännu högre grad, då den sistnämnda inför fadern afslöjat så väl hennes förhållande till mig, hennes hårdhet mot barnen och det lefnadssätt hon för öfrigt hade fört under mannens bortovaro.

Sedan jag, på sätt jag nyss nämnde, sörjt för Pauline, flydde jag, jagad af mina samvetskval, från Stockholm, ut till Helgestad, där du, broder Christer, jämte din maka, mottogo mig med så mycken kärlek och skonsamhet. Ja, denna hälsning, denna första afton i edert hem och de nio åren, som följde därpå, bränna som eld på min själ, då jag kommer ihåg...

Ganska ofta fick jag bref från förestånderskan i den pension, där Pauline vistades, att hon gjorde goda framsteg och förhöll sig mycket väl. Det enda, man hade att

anmärka, var hennes sorgsna, inbundna lynne. Berömmet öfver Pauline försonade mig något med mig själf. Jag tyckte, att jag med mera lugn kunde tänka på den döde, då jag, så godt jag kunnat, sökt skydda hans barn, och det var äfven mitt fasta beslut, att lämna Pauline en del af min förmögenhet för att försäkra hennes framtid mot nöden och dess frestelser.

Något öfver ett år hade förflutit, då jag från pensionsfrun erhöll ett bref, hvori hon berättade mig, att Pauline hade försvunnit ur pensionen utan att någon visste hvart-hän hon begifvit sig.

Full af ångest reste jag genast till Stockholm och gjorde allt för att återfinna den arma flickan. Jag började slutligen frukta att hon hade förkortat sitt lif, då alla efterforskningar och uppmaningar i tidningarna voro förgäfvade. I pensionen hade hon kvarlämnat ett bref till mig, mycket bittert och föraktfullt, samt häntydande på de mest nedriga afsikter å min sida. Jag begrep ingenting af det där, men sedermera fick jag veta, att alltsammans var ett verk af den gräsliga kvinnan, Paulines styfmor, som tänkte, att jag tillämnade dottern den lott, hon själf gått miste om genom den sistnämnda, och på hvilken hon nu ville hämnas.

Ändtligen berättades det som säkert, att Pauline hade åtföljt sin halfbror till Köpenhamn, och något lugnad genom denna underrättelse återreste jag till landet.

Omkring ett år därefter erhöll jag genom korrespondens med en vän i hufvudstaden det sorgliga meddelandet, att Pauline befann sig i Stockholm, att hon där bodde tillsammans med en illa känd kvinna samt att hon själf förde ett tämligen fritt och själfsväldigt lif.

Jag begaf mig genast till Stockholm samt sökte så fort som möjligt upp Pauline, och så bad och besvor jag henne vid minnet af fadern, att hon skulle lämna fru N. och ändra sitt lefnadssätt, men bittra och hånfulla ord, uttryckande hennes hat och förakt, fick jag till svar, och

för mina böner och föreställningar blef hon fullkomligt obeveklig.

Jag stannade nu en tid i Stockholm och sörjde bittert öfver Pauline. Man talade mycket om hennes skönhet, hennes tjuvningsförmåga, som blef ännu mera retande genom hennes stolthet och de bittra sarkasmer, hon oupphörligt slungade omkring sig. Man ansåg henne kall och hjärtlös, och detta gjorde i mångas tycke hennes felsteg ännu större.

För öfrigt visste man ej riktigt huru det förhöll sig med dessa felsteg. Det funnos några, hvilka påstodo att hon vore ren och sann, oaktadt fördärfvet rundt omkring henne. För denna tro talade hennes stolthet, hennes bittra hån öfver människorna, sorgligt och ovanligt att höra från en adertonårig kvinnas mun, och i synnerhet hennes enkla dräkt, hennes anspråkslösa ställning hos fru N., där hon fortfarande behöll ett enda litet rum, fast så många erbjudit henne förmögenhet, lif och sällhet, och slutligen gått under i den strid hon inledt endast för att triumfera öfver sin seger.

Slutligen berättades det en dag, att Pauline med en kringresande teatertrupp hade begifvit sig till Finland.

Men äfven därifrån kommo underrättelser om henne, sedan nära två år förflutit och hon återvändt till Stockholm. Där borta hade hon förstört en hel familjs lycka genom sin förbindelse med ende sonen, som af förtviflan öfver hennes trolöshet beröfvat sig lifvet. Min korrespondent tillade också, att Pauline efter sin återkomst till Stockholm lefde mycket indraget och stilla och hade antagit sin halfbroders namn.

Jag ämnade åter erbjuda den arma flickan mitt stöd och min hjälp, men då jag insåg att det ej tjänade till något, uppsköt jag tid efter annan därmed. Föreställ dig då, broder Christer, hvad jag skulle känna, när ungefär ett år därefter Pauline under sitt antagna namn uppträdde som husmamsell på Helgestad.

Min förvåning och förskräckelse kan jag ej beskrifva, men sedan jag något sansat mig, gjorde jag allt för att aflägsna henne, ty jag tänkte på Eugène. Jag erbjöd henne så mycket, att hon kunde lefva fullkomligt oberoende, men hon afslog hvarje hjälp af mig med det yttersta förakt. Nu bad jag att hon skulle skona familjen, jag bad för Eugène. Kanske väckte just detta första tanken i hennes själ, att hon skulle söka vinna honom för att trotsa mig. Nu återstod det mig väl att tala, att afslöja henne, men, broder Christer, du, så mänsklig och god, skall säkert förstå mig, då jag säger, att jag ej hade styrka därtill, helst när hon bad mig att icke jaga bort henne: hon ville bli en bättre människa, äfven hon. När jag då tänkte på min skuld till fadern och huru jag på sätt och vis stod i ansvar för hennes olyckliga, förspillda lif, ansåg jag mig icke äga rättighet att beröfva henne det fridfulla hem hon vunnit.

Då Eugène icke heller kunde motstå Paulines skönhet och tjuvningsförmåga, utan älskade henne, besvor jag henne ännu en gång att resa, men hon bönföll däremot att jag skulle tåga. Hon ville blifva god, ädel och lycklig. Sedan berättade hon, att större delen af de förseelser, man påbördat henne, icke ägde någon grund. Och jag var så feg, att jag ännu en gång lofvade henne tystnad.

Men nu kommer den mörkaste punkten i vårt förräderi: Paulines och min kärlek. Ja, nog var detta orätt, men icke i alldeles så hög grad, som du tror. Genom den nästan beständiga sammanvaron med den farliga och olyckliga flickan, hade medlidandet i min själ småningom öfvergått till en varmare känsla, fastän jag stred däremot, emedan den var brottslig i dubbelt afseende. Pauline var en annans fästmö, och dessutom fanns det, tyckte jag då, ett oöfverstigligt svalg mellan henne och mig, därför att jag alltid ansåg mig som en orsak till hennes fars olyckliga död.

Ingen förändring skulle således ha uppstått genom mina känslor för henne, men olyckligtvis förblef Pauline kall för Eugène. Hon ryggade alltid tillbaka vid den tanken, att hon vore honom ovärdig och aldrig kunde vara sann, när det gällde hennes framfarna lif; och ändå . . . ifall hon varit sann hade han kanske förlåtit henne de fel, till hvilka hennes värnlöshet och olyckor varit den egentliga orsaken.

Det bittra hat, Pauline fordom känt för mig, hade genom flyktigheten i hennes sinne och genom det retande, som för henne låg i det förbjudna, det omöjliga, öfvergått till ömhet. Kanske verkade äfven det, att hon mot mig kunde få vara fullt uppriktig. Men huru det nu var, besegrade hennes kärlek min konstlade köld och gjorde mig så svag och samvetslös, att jag lade mitt eget hjärta i dagen, och erkände, huru kär hon var mig; dock förnärmade jag aldrig Eugène uti hans brud annat än genom mina känslor, och genom några smekningar, oskyldiga och rena, som hans egna, ty medlidandet och en slags faderlig, skyddande ömhet utgjorde den egentliga grunden för dem.

Vi hade kommit öfverens, att Pauline skulle resa till Stockholm till sin bror, och därifrån tillskrifva Eugène, samt erkänna att hon icke älskade honom samt äfven lägga hela sitt förflutna lif för hans ögon. Hon sade att hon saknade mod att göra denna bekännelse till honom själf, emedan hon fruktade det intryck, det skulle göra på honom, och hon icke ville vara vittne till hans smärta.

Pauline och jag träffades emellertid i hemlighet, och dessa möten utgjorde både min sällhet och min fasa. Det var i jakthuset vi sista gången sågo hvarandra, och Eugène hade äfven hört oss, sett oss. Jag höll Pauline i mina armar, då en skugga skymtade förbi fönstret. Det var Eugène, som hade betraktat oss, och som flydde! Och sedan . . . o, Gud!

Pauline reste till sin bror, och jag, jag, förföljd af

mina samvetsqual, mina sönderslitande minnen... Ja, Gud vet hvarthän jag reste, jag minns det knappt, men sedan tvänne månader har jag varit bosatt här.

Jag skickar detta bref till Pauline, på det hon om sina forna förhållanden i en särskild skrifvelse måtte bifoga hvad som fattas min.

Broder! Jag erkänner att jag varit en mycket svag och brottslig människa, men jag har också erhållit mitt straff. Du, som aldrig erfarit samvetsqualens förfärande brand, har ingen aning om de kval jag lider. Gud och den döde hafva kanske förlåtit mig, men icke du! ... icke du! ... och ännu vågar jag ej bönfälla därom. Jag säger dig därför blott mitt farväl och... Gud välsigne dig!

Ludvig Waltenstein.»

TRETTIOFJÄRDE KAPITLET.

Paulines bref.

Paulines bref lydde:

»Min ädla matmoder!

Endast med denna titel vågar jag tillskrifva den, mot hvilken jag så svårt förbrutit mig, ty den förnäma damen kunde jag aldrig anförtro mitt lifs eländen, och »moder» vågar jag icke längre kalla den, som jag beröfvat en son.

Min ädla, dyra matmoder, för min ångers skull och för de tårar jag gjutit bönfaller jag: läs denna bekännelse!

Grefve Waltenstein har till det närmaste redogjort för

mig. Det är blott det, som han ej känner till, om hvilket jag nu vill tala.

Jag var sju år gammal, då min far gifte om sig; utom mig ägde han en son, något öfver ett år gammal.

Min rätta mor hade äfven varit gift tvänne gånger och hade i sitt första gifte en son. Han vistades under min mors lifstid i hemmet, och som han var öm och god, fäste jag mig mycket vid denne min halfbror.

Vi voro mycket lyckliga. Min far var visserligen ute på sina resor, men vårt hem var så godt och lugnt, och när min far kom åter, blef glädjen ännu större och innerligare.

Men så dog min mor och då blef allt förändradt.

Min far sörjde henne mycket, som det tycktes, men ändå gifte han om sig så fort som möjligt. Den han valde till sin maka var också mycket vacker, och dessutom ville han väl skaffa sina små barn en annan moder, då han själf genom den verksamhet, hvaråt han ägnat sig, ej kunde skänka dem någon ömmare eller noggrannare vård.

Den första sorg, som mötte mig efter min fars giftermål, var skilsmässan från min halfbror.

Han reste till Tyskland, till en sin faders släktinge, som lofvat bekosta hvad som återstod af hans uppfostran.

Det gjorde mig mycket ondt att skiljas från Konstantin, och äfven han var djupt bedröfvad, men i afskedsstunden lofvade han att alltid älska mig som en bror, att aldrig glömma sin lilla kära syster, utan hjälpa och skydda henne så långt han förmådde.

Men afståndet oss emellan blef allt för stort; han kunde således med bästa vilja icke hålla sitt löfte.

Någon tid efter sitt nya giftermål begaf sig min far åter ut på en längre sjöresa, och med det samma började mina lidanden.

Hittills hade min styfemor hycklat en viss ömhet för

mig och min lilla bror, men nu afkastade hon masken och visade sig fullkomligt sådan hon var.

Jag har en gång under min häftiga sinnesrörelse nämnt huru hon behandlade det arma barnet, och jag skall aldrig, aldrig glömma det, och ändå dröjde det öfver tvenne år innan hans lifsgnista utlocknade. De äro stundom mycket sega, dessa arma barn, hvilka dö genom vanvård. Man har nogsamnt tillfälle att se det, om man i Stockholm intränger i dessa olyckliga hem, där antingen egennyttan, hatet eller liknöjdheten bestämt de stackars oskyldiga till offer. Man ser en kropp af ben och skinn med en gubbes ansikte... så har eländet tagit bort den änglalika stämpel af glädje, frid och välbefinnande, som under andra lyckligare omständigheter finnes påtryckt de spädas anleten och gör dem så älskliga. Men det är i alla fall en bitter ironi på kvinnans beprisade ömhet och mildhet, och kanske beskådar man äfven med alltför mycket lugn dylika ohyggliga taflor.

Jag såg min lille bror, den vackre, friska gossen bli ett sådant där gubbskelett innan han dog.

Därunder börjades och fortsattes äfven misshandlingarna mot mig, men jag var åtta år; därför kunde jag stå emot.

Jag frös, jag svalt, och jag fick stryk hvar jag gick och stod, och min styfemor sade, att hon skulle slå ihjäl mig, om jag vågade säga ett ord om henne till min far; och som jag blef mycket skrämnd beslöt jag att tiga.

När min far kom hem, grät hon bittert öfver den lilla ängeln, som gått till Gud, och min far smekte henne och tackade för hennes ömhet och saknad. Jag hörde på med förvåning och knöt min lilla hand bakom hennes rygg.

Sedan berättade hon mycket mildt och grannlaga, förstås, att jag var elak, olydig och uppstudsig. Min far förebrådde mig med ömhet mina fel, och ville ha det löfte, att jag skulle bättra mig, men jag teg, och då han

åter skulle resa ut, var min sorg, eller rättare sagdt min förtviflan så stor, att det väckte hans förvåning och äfven oro; men oaktadt hans frågor, hans enträgenhet, vågade jag ändå icke säga ett ondt ord om min styfemor.

Så snart min far var rest, blef det alltid att börja med ett mycket muntert lif hos min styfemor. Då kommo hennes väninnor, och det kalasades oupphörligt och tills långt in på nätterna, men sedan blef det penningebrist, så att alla möjliga effekter måste belånas för att skaffa penningar.

Och då kommo äfven herrar på besök till min styfemor. Hon skickade då vanligen bort mig, om det ock var aldrig så sent, och jag frös mycket om vintern, där jag gick i min tunna dräkt; dock var jag ännu mera rädd, ja, så att jag tyckte jag ville skrika, om någon tilltalade mig. Småningom försvann dock min rädsla och jag började tycka, att det var bra mycket roligare att få gå på gatorna så där än att sitta hemma och få stryk; nu skrattade jag, och svarade så ogeneradt, att det både förvånade och äfven afväpnade dem, som kanske skämtat öfver min öfvergifvenhet och mitt elände.

Så förgick mitt olyckliga lif tills jag inträdt i mitt fjortonde år. Då uppträdde i vårt hem grefve Wallenstein.

Jag hade alltid af en slags instinkt hatat alla de män, som gingo ut och in hos oss; men detta hat blef ännu bittrare hvad grefven beträffar. Jag var nu äldre och började således förstå hvad jag förr icke tänkt på; och dessutom hörde jag min styfemor och grefven tala om min frånvarande far på ett sätt, som jag insåg vara en svår förolämpning mot den sistnämnde; och grefvens knäfall och tillbedjan, som han ej ansåg löna mödan att dölja för mig, jämte min styfmoders falskhet, började väcka allt större afsky hos mig. Jag hade föresatt mig, att vid min fars återkomst afslöja all hennes nedrighet.

Min far hemkom oförmodadt, och hvad sedan följde har grefven berättat. Jag vill blott tillägga, att min styf-

mor hastigt ändrade tankar. Kanske hade hon hört om-talas grefvens ombytlig het och ville därför behålla det säkra för det osäkra. Någon hade sagt till min far om hans besök, och hon välte då hela skulden på honom. Hon var den dygdiga kvinnan, som blifvit förföljd. Och hennes tårar verkade hvad hon önskade, ty min far trodde henne, och gick till grefve Ludvig för att förebrå honom och söka upprättelse.

Men min styfemor hade glömt de bref hon skrifvit till sin älskare och detta störtade henne. Min far kom tillbaka alldeles utom sig, och sedan han tillvitat henne hennes hjärtlösa svek, fattade jag mod och talade samt berättade allt, allt! Isynnerhet uppehöll jag mig länge vid min lille brors lidande, men nämnde blott i korthet mitt eget.

Min far blef så blek och förändrad, att jag nästan ångrade hvad jag hade sagt. Han såg så medtagen ut, att han var som en döende människa. Jag följde honom som en skugga ut och in, af oro för hans skull, och äfven af fruktan för min styfemor.

Dagen därpå föreföll min far något lugnare, men när han gick ut, så följde jag med... och så kommo vi till grefve Ludvig.

Grefven har upplyst om hvad där tilldrog sig... jag saknar styrka att dröja vid dessa minnen. Den första tiden, som följde efter min fars död, har jag ej mycken reda på, så hade fasa och sorg gripit mig; men då jag äntligen vaknade ur min förslappning, befann jag mig genom grefvens försorg i en pension, där alla voro mycket goda och vänliga mot mig.

Sedan min sorg något gifvit med sig, började jag känna ett slags ljuft lugn, och när jag ihågkom min far, ville jag för hans skull försöka bli god och rättskaffens. Därför arbetade jag allt hvad jag förmådde, och under tiden förflöto de lyckligaste tvenne åren af mitt lif. Nog tyckte jag stundom att jag hatade grefve Ludvig som förut, men det var ändå så roligt att genom pensionsfrun, som

hade hans adress, hvilken aldrig jag fick reda på, få skriva till honom och berätta om mina framsteg, samt att få visa mig ute i de prydliga dräkter han litet emellan skänkte mig.

Så hände det en dag, att min styfemor, som jag ej träffat på de förflutna tvenne åren, kom upp i pensionen för att hälsa på mig, som hon sade, och med ett slags öfvermod berättade jag då huru lycklig jag var, och så nämnde jag grefven. Detta väckte åter hennes hat och äfven hennes afund, och hon beslöt att på nytt beröfva mig min frid och mitt lugna hem.

Hon sade efter några ögonblicks tystnad att hon visste detta förut, emedan grefven yttrat till sina bekanta, att han bekostade min uppfostran, på det hans älskarinna en gång skulle äga talanger och bildning. Jag var för mycket barn för att inse det orimliga uti min styfmors prat; hon lyckades fullkomligt att på nytt väcka till lif min motvilja och mitt misstroende till grefven.

Det dröjde ej länge efter min styfmors besök, förrän jag insåg att hon måtte sagt allt möjligt ondt om mig till pensionsfrun och mina kamrater, ty de började bemöta mig föraktfullt och känslolöst. Jag hade ej gjort något ondt, och ändå skulle jag beständigt lida. Därföre intogs jag nu af fruktan och vedervilja till min styfemor, grefve Ludvig, pensionen och hela världen.

Jag beslöt att fly, men hvart skulle jag väl taga vägen? Då ihågkom jag en fru, som jag ofta sett i mitt barndomshem. Hon var måhända en förtappad varelse, men jag var allt för ung och dessutom olycklig för att tänka på hennes rykte. Hon hade visat mig deltagande, då hon kom på besök hos min styfemor, och förebrått denna sin hårdhet och för att jag gick så illa klädd. Jag hade känt mycken tacksamhet i mitt hjärta till denna fru N., fast jag ej vågade yttra den. Till henne tog jag nu min tillflykt.

Hon mottog mig vänligt och gaf mig mitt eget lilla

rum, där jag satt nästan inspärrad ett halft år. Slutligen ledsnade jag vid min ensamhet och lämnade frivilligt densamma utan något öfvertalande från fru N:s sida; och nu följde jag med i denna hvirfvel af nöjen, hvori hon själf rörde sig. Man sade mig snart att jag var vacker och gjorde mig lysande anbud, men jag hade lidit så mycket och kände ingen tillgifvenhet för någon, trodde ej på de försäkringar man gaf mig, och därför blef det mig ett nöje att hämnas genom att vara bitter, hånfull och elak.

Genom en slags rekommendation af min värdinna blef jag nu erbjuden att medfölja en resande teatertrupp till Finland, och som jag längtade till något annat, något nytt isynnerhet, gick jag in därpå.

Jag hade ej uppträdt många gånger, förr än en händelse inträffade, som för alltid aflägsnade mig från denna bana. En förnäm äldre dam af rysk familj hade fäst uppmärksamhet vid mig och kom själf till direktören för att träffa mig, och efter några frågor erbjöd hon mig ett hem hos sig. Jag skulle vara hennes sällskap, hennes lektris, och om jag var hvad mitt yttre syntes utvisa, ville hon älska mig som om jag vore hennes dotter och sörja för min framtid.

Med tacksamhet mottog jag hennes anbud och flyttade samma dag till hennes hus. Hon bemötte mig vänligt och mildt, och jag började åter känna ett slags lugn och tackade Gud för det nya fridfulla hem jag vunnit.

Då hemkom hennes enda barn, en ung son, som var militär och hvilken hon nästan afgudade. Han var också god, vacker och själfull och förtjänade den tillgifvenhet alla visade honom.

Det dröjde ej länge förrän den unge Ivan erkände, att han älskade mig och bönföll om min genkärlek. Jag skänkte honom äfven den, så mycket mitt trötta miss-trogna hjärta förmådde det.

Men när Ivan vände sig till sin mor och bad om

hennes bifall till sitt giftermål med mig, blef den förr så milda kvinnan en riktig furie. Hon hotade och förföljde mig, därpå gick hon till direktören vid den teatertrupp, där jag varit anställd, och sökte upplysningar om mig. Han berättade väl om fru N. och mitt vistande hos henne, ty då Ivan ännu en gång bönföll hos modern, förebrädde hon honom, att han så glömt sin familjs ära, att han ville taga den forna glädjeflickan till sin hustru.

Dessa gräsliga ord bestämde öfver mitt framtida öde. Jag hade hittills varit utan fläck, och man hade kallat mig för en glädjeflicka, mig, som hela lifvet igenom varit ett sorgebarn.

Ivan blef efter den dagen mycket dyster och sluten, och all min ömhet förmådde ej trösta honom. Hans själ liknade en blomma, så ömtålig och vek var den. Slutligen flydde han från hus och hem, och som Ryssland just då låg i strid med de allierade makterna, reste Ivan ut till Krim, och blef kort därpå dödad i en träffning.

Jag sörjde djupt hans död, och jag hade äfven många skäl därtill.

Ej långt därefter återvände jag till Stockholm. Det år, som nu följde, lämnar jag helt och hållet å sido, för att endast helt kort dröja vid den tid, då jag lärde känna öfverstinnan P. Jag var då i behof och sydde något för att kunna lefva. Hon kom upp till mig för att efterhöra ett arbete. Jag hade då nyss varit sjuk. På hennes frågor erkände jag, att jag ej kunde försörja mig genom sömnad. Hon frågade mig då om jag ville ut till landet? Hon hade fått i uppdrag att skaffa en husmamsell till en aktad familj därstädes. Jag hade under mitt vistande i Finland till någon del ägnat mig åt de bestyr, som tillhöra en dylik befattning. Jag antog därför med glädje fru P:s anbud, och genom hennes rekommendation blef jag antagen som husmamsell vid Helgestad.

Snart är min bikt fulländad, och ändå återstår mig

det smärtsammaste. Jag vill dock säga, att jag kom till Helgestad med redligt uppsåt att fylla mina plikter och vara tacksam för den minsta välvilja, som visades mig. Man bemötte mig också så grannlaga och mildt, att jag borde vidblifvit mina goda föresatser; men olyckligtvis var det återseendet af grefve Ludvig, som liksom bortbläste dem.

Jag ihågkom då så lifligt allt hvad jag lidit, att afund och bitterhet började fylla min själ. Mot min vilja aktade och ärade jag baronen och min matmoder; men jag hatade däremot denna ungdom, så strålande af glädje och sällhet. Jag afundades dem deras ljusa, fridfulla hem, deras förhoppningar för framtiden; men mera än allt annat afundades jag dem att äga en sådan fader och moder. O, var det väl så särdeles stor förtjänst att vara god och sann med ett sådant hem, och sådana föräldrar! Så tyckte jag, beständigt ifrig att inför mig själf åtminstone finna ursäkt för hvad jag brutit. Mina tankar och känslor röjdes dock aldrig, ty jag var falsk och lögnaktig, kanske genom anlag, men — jag vågar tro det — mest genom min olyckliga barndom, då jag ej såg något annat än svek och bedrägeri, och då man alltid förbjöd mig att tala sanningens ädla och rena språk.

Men snart skulle mitt inre på nytt fullkomligt omstörtas. Eugènes kärlek och ädelmod verkade detta. Jag blef att börja med nästan berusad af min lycka, och åter rörde sig inom mitt bröst en obeskriflig känsla af tacksamhet och glädje. Nu ville jag åter blifva god, rättskaffens och sann, för att vara värdig min lycka och Eugènes ädla, uppoffrande hängifvenhet.

Men mina minnen lämnade mig aldrig någon ro. Bilderna från det förflutna framkommo tydligare och bjärtare för hvarje dag. Kunde jag väl i känslan af det förflutna luta mig intill Eugènes rena hjärta som hans maka? Ack, nej, jag kunde det aldrig! Likväl kände jag emellanåt ett stormande behof att någon gång få vara sann, att

få utgjuta mina kval och strider vid ett mänskligt bröst! Och därför vände jag mig till grefve Ludvig. Jag såg snart att han älskade mig. Jag mötte honom på halfva vägen, ty underliga makter drefvo mig framåt och hviskade med förledande röster: att hans hjärta vore det enda, där jag ägde rättighet att äga skydd, och där jag med fullt förtroende kunde hvila mitt trötta hufvud.

Vi blefvo förrädiska mot Eugène, men icke i så hög grad, som det syntes, ty kommen till Stockholm, ville jag tillskrifva min fästman, framlägga mitt förflutna, och därigenom visa att jag var honom fullkomligt ovärdig.

Men sveket röjdes, Eugène ville icke bida, utan längtade att »komma hem till sitt», som zigerskan sade, och detta förändrade allt.

Ludvig Waltenstein och jag ha sett hvarandra för sista gången. Detta skall blifva straffet för vårt förräderi. Han skall dock aldrig glömma mig, och jag, jag! . . . Visst har han varit skuggan öfver mitt lif, men jag hade lärt mig att älska denna skugga, och den skänkte mig stundom svalka och frid. Nu återstår blott den vida, tomma ökenen, med sin heta sand och sin brännande sol, som lyser så skarpt på mina fel och mina kval.

Dock, jag vet ju, att jag snart skall dö, och jag är nöjd därmed, ty jag är så trött, så trött. Men dessförinnan vågar jag dock en bön till dig, du rena, du milda, som jag en gång fick kalla moder. Förlåt mig för min barndoms lidanden, hvad jag brutit mot dig, och om detta ej är tillfyllest, så förlåt mig för Eugènes skull!

Pauline.»

Baronen lade brefvet på bordet. Friherrinnan Hedvig aftorkade sina tårar.

»Ack, stackars barn!» sade hon med rörelse, »hon har lidit så mycket och varit så ensam, att man bör icke döma henne hårdt, utan förlåta hennes fel.»

»Ja, du har rätt, Hedvig, och äfven den stackars flic-

kan, då hon säger att det är föga förtjänst att vara god och rättskaffens, när man aldrig blifvit frestad till det onda eller sett något sådant. Mången, som nu framstår såsom upphöjd och ädel, hade kanske dukat under för lidandet och dåliga exempel. Jag tänker i det fallet äfven på vår Eugène.»

»Eugène?» eftersade friherrinnan med en viss förvåning.
»Huru menar du, min dyre vän?»

»Jo, jag menar», svarade baronen, och hans röst darrade, »att vår älskade gosse, ehuru han var mild, sann och ren, dock var en sådan svag och vacklande natur, som kanske lätt nog kunnat ledas in på det ondas område. Eugène saknade dygdens hjältemod. Han ägde icke kraft att öfvervinna sig själf, att försaka, att kufva sin smärta för att skona dem, som älskade honom. Med ett ord, med all sin mildhet, var han ändå svag och själfvisk.»

»O Gud, Christer, så du säger! Du anklagar den döde, vår Eugène. Detta var förskräckligt! Du är hård, Christer!»

Hustrun gömde ansiktet i sina händer.

»Kanske förefaller det så», svarade baronen, »men ser du, min Hedvig, när jag läste den där flickans underliga, just icke vackra historia, kunde jag icke glömma, att Eugène för hennes skull uppoffrade en mor, som älskat honom så högt och bedt för hans väl i tjugufyra år, att han glömde henne och gaf hennes hjärta ett dödligt sår.»

»Men jag har ju förlåtit honom», svarade hustrun med en röst, som darrade af smärta, och hon vred sina händer.

Detta anklagande af hennes älskling sönderslet hennes själ.

»Förlåta!» sade baronen, »det är ju något helt annat. »Hvem vill ej förlåta, i synnerhet sina barn? Men man måste dock framför allt vara rättvis. Eugène hade ju många rika skatter kvar, äfven om han gått förlustig den där flickan. Han tänkte icke på oss alla, på hvad vi skulle lida. Han glömde sin mor och mindes blott sin egen smärta.»

»Ack, skona mig!» bönföll åter modern. »Kom ihåg att han var så ung, så vek.»

»Ja, du har rätt», sade baronen. »Han var så ung, och så hade vi väl också klemat bra mycket med vår älskling. Vi hade icke beredt honom på någon sorg och strid. Men ännu ett ord, min Hedvig. Du tyckte nu, att jag var kall och sträng, men kanske var det endast den länge gömda smärtan, som en gång gaf sig luft. Hvad vet du väl om mina strider och min sorg, eller huru kär vår Eugène är äfven för mig? Mitt gråa hufvud och mina darrande händer vittna kanske därom, men min klagan har icke gjort det, ty jag ville skona dig och äfven de andra.»

Friherrinnan Hedvig betraktade uppmärksamt sin mans ansikte, på hvilket några stora tårar visade sig.

»Ack, Christer!» sade hon och fattade hans hand, den hon först kysste och sedan tryckte mot sitt hjärta, »jag förstår dig nu. Du har kämpat mot din sorg för att trösta oss alla. Hvilken är väl som du, så ädel och så själf-uppoffrande? Ack ingen! Men Eugène var ju ett barn ännu, och därtill så vek! Förlåt honom därför, min Christer, liksom jag förlåtit Pauline!»

»Skulle jag icke förlåta din son, min Hedvig? Men icke rår jag för, att mitt hjärta dag och natt kallar honom tillbaka och förebrår honom, att han ej ville stanna här så länge som jag.»

TRETTIOFEMTE KAPITLET.

Grefve Ludvig.

Trenne år hade gått till ända.

Inom familjen Liljesköld hade just inga större förändringar inträffat.

Baronen sysselsatte sig som vanligt med sin ädla verksamhet, däri, liksom fordom, biträdd af sin hustru.

Lucie var ännu ogift, ehuru tjugufyra år gammal. Man sade, att hon ej ville gifta sig, därför att hon ej kunde skiljas vid sina föräldrar.

Den femtonårige Henning vistades jämte sin lärare större delen af året i Uppsala.

Agata var nu omkring sjutton år gammal. Hon hade blifvit mera mild och tillgänglig i sitt sätt samt växt till sig, som man säger, så att hon nu ansågs för en mycket intagande och älskvärd flicka.

Oaktadt hennes uppfostran nu var fulländad, befann sig Ulrika Brattman ännu kvar i huset. Hon räknades nästan som en medlem af familjen, och hon kände alltid samma beundran, samma trofasta tillgifvenhet för densamma.

Den sista vintern hade familjen Liljesköld tillbringat i Stockholm.

Ett af skälen till resan dit hade varit en ögonsjukdom, hvaraf Lucie länge lidit. Kanske var det den rika gärd af tårar och nattvak, hon offrat den älskade döde, som gifvit anledning till denna sjukdom.

Vintern var till ända. Man befann sig i slutet af april, och Lucie var nära återställd, då det bestämdes, att familjen

i medlet af maj skulle återvända till deras kära, vackra Helgestad.

Familjen bodde nära Drottninggatan, och mellan de besök, som den antingen själf gjorde eller mottog, hade man märkt att baronen strax efter jul regelbundet tvenne gånger i veckan gjorde en utflykt på egen hand, hvars mål alltid förde honom öfver den dystra och ensliga Kungsholmsbron, och vidare till kongl. serafimerlasarettet.

Det var således en sjuk, som baron Liljesköld besökte, och en sjukling, som särdeles måste legat honom om hjärtat, ty om vädret var aldrig så fult eller andra hinder kommo emellan, försummade han ändå icke dessa besök vid sjukhuset.

Äfven nu, i slutet af april, en kall och stormig afton, sågs baronen lämna det varma ljusa rummet och sin vänliga omgifning, för att gående begifva sig på väg till Kungsholmen.

Ankommen till lasarettet, steg baronen en trappa upp och stannade några ögonblick utanför en dörr, där tvenne »enskilda rum», som det kallas, fast sinsemellan förenade med hvarandra, voro belägna.

Baronen talade där några ord vid sköterskan och öppnade sedan dörren.

Inkommen i det yttre rummet, aftog han hatt och kappa och gick därpå med tysta steg in i det inre, därifrån en lampa spred sitt dunkla sken.

Baronen närmade sig soffan, på hvilken en man hvilade, som nu till hälften reste sig upp och räckte fram sin hand:

»God afton, och välkommen, broder! och innerligt tack för att du icke glömmet bort mig!» sade en matt stämman.

Vid den svaga belysningen vilja vi uppmärksamt betrakta mannen, för att söka igenkänna denna utmärklade gestalt, detta tärda ansikte. Den vackra profilen och de stora melankoliska ögonen öfvertyga snart att de tillhöra grefve Ludvig.

Samvetskvalen och en långvarig sjukdom hade så där sorgligt förändrat honom. Nu var han dock nästan återställd från sitt kroppsliga onda, och baron Liljeskölds besök, och mycket ofta förnyade försäkringar om försoning och förlåtelse, hade äfven återgifvit honom något lugn till själen.

På hösten återkommen till fäderneslandet, sedan han vistats utrikes nära trenne år, hade han blifvit långvarigt sjuk och slutligen tagit sin tillflykt till lasarettet. Han erfor snart, att hans kusin med familj vistades i Stockholm, och strax efter jul kunde han ej längre motstå sin längtan, utan meddelade sig skriftligen med baronen och mottog kort därpå dennes besök. Dessa hade sedan fortfarit hela vintern, och grefven hade känt så mycken tillfredsställelse och tröst däraf, att han alltid med oro och längtan afvaktade kusinens ankomst.

Men nu skulle familjen snart resa hem, och grefven som kände sig friskare, borde också tänka på att lämna sjukhuset; men med detsamma ville han äfven resa från Stockholm, ty hans minnen gjorde, att han vantrifdes där. Dessutom var det också en längtan, som drog honom åt ett annat håll, och i anledning af allt detta, hade han äntligen fattat sitt beslut att meddela sig med sin ädelmodige kusin.

»Du är mera än vanligt välkommen i afton, broder Christer!» började grefven. »Jag har något att säga dig, ehuru det icke blir så lätt att komma fram därmed; men eftersom du nu snart lämnar Stockholm, och jag icke helier ämnar stanna här, så måste jag tala. Ser du, broder, jag är icke rätt ense med mig själf, hvarhän jag nu skall ställa min färd: om jag skall resa utrikes igen, eller stanna här hemma. Jag är mycket trött vid detta kringirrande lif; men jag är också så ensam; jag kan icke skapa mig någon trefnad i eget hem, där mina kvalfulla minnen skulle utgöra mitt enda sällskap.»

»Men ditt vackra Hamra i Småland, som du under de sista åren helt och hållet försummat? Skulle icke den större

verksamhet, du där ägde tillfälle att utveckla, göra ditt sjuka lynne godt? Och den tanken sedan, att du kunde göra dina underhafvande till lyckliga människor, har detta intet behag för dig?»

Jag har stundom tänkt något ditåt, men utan särdeles intresse», svarade grefven, »ty jag är en egoist, som du nog vet, och detta är väl största orsaken till att min längtan oupphörligt drager mig till det förflutna. Jag saknar styrka att för mitt återstående lif lefva skild från dig och din familj, och därför måste du sälja ditt Poppelviken åt mig.»

»Hvad säger du, Ludvig», utbrast baronen med förvåning, »skulle du verkligen vilja återvända dit?»

»Ja, det är min lifligaste önskan, ty det finnes någonting uti min själ, som oupphörligt drager mig dit bort. Det är minnet af henne, hvars fader räddade mitt lif, fast jag gaf honom döden. Ser du, Christer, Pauline har gått omkring på detta Helgestad och hon har äfven varit på Poppelviken. Jag skulle således lättare återfinna hennes bild på dessa ställen än annorstädes. När jag sitter i mitt rum och betraktar hennes porträtt, skall jag tro att hon är mig nära, och när jag rider ut sent om kvällarna, skall hennes skugga kanske någon gång möta mig på vägen till Helgestad och tillhviska mig frid. Dessutom kommer jag också närmare din Eugène. Jag skall lifligare minnas hans kärleksfulla ögon, hans milda småleende, då han bjöd mig, sin fiende, vara välkommen till Helgestad. Ja», fortfor grefven med brusten röst, »dessa minnen skola pina mig, men ändå vara mig dyrbara, ty din son, Christer, var mycket god, och därför vet jag, att han unnar mig den trösten att ännu en gång få öfverstiga tröskeln till hans älskade barndomshem.»

Baronen svarade ej genast. Några stora tårar droppade ned på hans kinder. De helgades den älskade sonens minne, och då han tänkte på huru mild och ömhjärtad denne son hade varit, sade han:

»Ja, du har rätt, Ludvig! Eugène förlät dig ju innan han dog.»

»Tack, broder! Men du svarade mig ingenting rörande Poppelviken.»

»Du är välkommen dit, när du finner för godt.»

»Jag vill köpa det af dig, därför att jag skall lämna det i testamente åt någon. Icke till Pauline, hon behöfver det ej, ty hon är döende som du vet. Men det är någon annan, som skall hafva Poppelviken efter min död.»

»Ehuru jag ej förstår hvilken du menar, så går jag in på att sälja detta ställe. Det är således ditt och du kan återvända dit när du behagar.»

»Tack, broder Christer. Hör nu hvad jag beslutat. Jag bosätter mig under halfva året på mitt Hamra i Småland, och jag skall så godt jag kan söka verka för folkets bästa och mina underhafvandes först och främst. Jag vill i det fallet taga exempel af dig så mycket det är mig möjligt. Vintern ämnar jag tillbringa på Poppelviken. Jag vill där lefva för mig själf och mina hågkomster. Emellanåt hälsar jag på i ditt hem och stannar hos dig och de dina en afton som fordom. Kanske skall jag då också på ditt Helgestad möta ett annat minne, med ljufva, barnsliga drag, som jag kan betrakta utan samvetskval, fast icke utan smärta. Detta minne, denna värnlösa varelse, vill jag en gång skänka Poppelviken som ett afdrag på min stora syndaskuld.»

»Jag förstår dig ej!» sade baronen.

»Din maka skall förklara allt, sedan hon tagit afsked af Pauline. Men ännu ett ord, broder! Jag unnar mig själf den glädje och tröst, som umgänget med dig och de dina skall skänka mitt hjärta, då jag aldrig för egen del skall njuta sällheten af familjelifvet. Mig skall ingen maka vårda på min ålderdom, inga älskande barn skola förljufva mina dagar och med sina glada lekar skänka mig åter en bild af min egen barndoms oskyldiga fröjder. Nej! allt detta har jag afsagt mig för att straffa mig själf.»

»Men du skall också med detsamma undgå familjelifvets sorger», sade baronen.

»Det är sant, dock blifva de väl icke alltid så bittra, där ingen lättsinnig anförvant uppträder och sprider sorg och olycka; och betänk de tunga glädjelösa dagarna, den tomma, ensamma ålderdomen!»

»Ja, du har rätt», sade baronen med rörelse. »Välkommen till Poppelviken och Helgestad, men redan i morgon till min hustru och mina barn! Vi vänta dig då och hälsa dig välkommen af uppriktigt hjärta.»

TRETTIOSJETTE KAPITLET.

Pauline.

Några dagar senare erhöll friherrinnan Hedvig en biljett af följande innehåll:

»Nådig fru!

Min syster är döende. Hon längtar efter er, och med fullt förtroende till ert ädla hjärta vågar jag därför bedja: Kom! kom! så fort som möjligt för att trösta och lugna den arma!»

Biljetten var undertecknad af Paulines broder.

Friherrinnan höll den i handen och såg mycket tankfull ut då hennes man kom in i rummet; hon räckte honom genast densamma.

»Jag behöfver icke fråga dig om du uppfyller denna bön?» sade han sedan han läst de få raderna.

»Ack, det förstår du väl!» svarade hon. »Men jag måste ändå söka lugna mig litet, så jag äger styrka att återse och trösta henne, som så väl behöfver tröst.»

»Ja, min Hedvig», sade mannen ömt, »jag förstår nog huru det skall kännas i ditt hjärta; men du skall fylla din plikt äfven nu, jag vet det. Och sedan skall du också hälsa från mig och säga att jag förlåtit, och att jag ber Gud för henne.»

En timme senare stannade friherrinnans vagn utanför det hus, där doktor Gyllenstern bodde.

Besökande af alla samhällsklasser, åkande och gående, gingo under mottagningstimmarna ut och in genom porten till detta hus, och ingen af dem anade, att den unge, vänlige doktorn längst in i sin egen våning hade en patient, som han ömt vårdade, och att denna var en älskad syster, den hans konst och möda ej förmådde rädda.

Med en tillfredsställelse, hvilken tydligt framlyste ur hans milda, allvarliga ögon, mottog den unge läkaren Hedvig. Han tackade henne så varmt, att man tydligt förnam huru mycket detta besök måtte legat honom om hjärtat. Därpå förde han henne genom flera rum, tills man slutligen hunnit dit, där hans unga syster kämpade med plågorna och döden.

Doktorn öppnade dörren och bad Hedvig stiga in.

Längst fram i rummet hvilade på en soffa den sjuka Pauline.

Vid åsynen af Eugènes moder uppgaf hon ett smärtsamt rop och satte handen för sina ögon.

Hedvig stod snart invid soffan med öppnade armar, och blickade med utsägligt medlidande på detta tärda ansikte, i dessa stora, klara ögon, hvilka nu med djup ångest voro fästa på hennes eget milda ansikte.

»Ack, jag ser det, ni har förlåtit mig!» utropade slutligen Pauline och kastade sig i den famn, som räcktes henne.

»Ja, mitt arma barn, jag har förlåtit dig!» svarade Hedvig. Nu började ett sönderslitande uppträde, af tårar,

snyftningar och själfanklagelser å ena sidan, och milda, försönliga ord och smekningar å den andra. Sedan Pauline något lugnat sig, satte sig Hedvig vid soffan med den sjukas magra, brännheta hand ömt sluten i sin egen.

»Jag dör i lungshot liksom min mor!» sade Pauline med ett matt leende.

»Lider du svåra plågor, mitt arma barn?» frågade Hedvig.

»Nej, icke numera! Dessutom är jag så trött, så trött, och därför nöjd att dö. Det förefaller mig stundom som om jag hade lefvat i hundra år; men det kommer sig väl däraf, att mitt lif varit så stormigt och att jag gjort så mycket ondt under min korta tillvaro. Men upprepa ännu en gång min mor... jag får ju säga så? ... att du förlåtit mig!»

»Ja, ack ja! af hela mitt hjärta, och äfven min man, som hälsar dig.»

»Tack, min mor! Men när du läste mitt bref, så insåg du väl, att jag just ej varit så lycklig och därför ej kunde vara stort bättre. Visst var jag falsk, själfvisk och otacksam, men jag hade ju ej sett något annat, och därför blef jag en dålig varelse.»

»Anklaga dig ej vidare, min arma Pauline! Du hade ju lidit så mycket som barn. Ingen visade dig någon ömhet. Det är denna brist som vållat dina fel. Kärleken är själens lifsluft och mest nödvändig för det späda hjärtat.»

»Men det var ändå icke denna brist, som dödade allt godt hos mig; det var snarare falskheten och hatet. Men ändå har jag förlåtit min styfmor. Hon kom till mig sedan jag blef sjuk och bad om min förlåtelse; men det dröjde länge innan jag bönhörde henne, och det var endast minnet af Eugène, som förmådde mig därtill.»

»Eugène!» upprepade Hedvig med darrande stämma.

»Ja, min mor! Eugène, som förlåtit mig. Samma natt jag lämnade Helgestad ville också jag taga afsked af min brudgum, som jag gifvit döden, ja, döden!» sade hon långsamt och med matt röst.

»Ack, Pauline! Pauline!»

»Ack, förlåt! förlåt! men jag måste tala. När jag kommit in i Eugènes rum och stod vid hans bädd, såg jag så tydligt hans milda ansikte, ty juninatten var så ljus. Jag kysste hans sönderskjutna hand och bad, att han skulle förlåta mig, och då smålog han och öppnade sina kärleksfulla ögon till tecken, att jag var bönhörd.»

»Såg du verkligen detta, mitt barn?» frågade Hedvig med en röst, i hvilken modersbjärtats utsägliga ömhet røjde sig, och tillika den ångest, dess behof att tro på denna syn, som ägt rum den olyckliga, oförgätliga juninatten.

»Ja», svarade den unga flickan och hennes ögon fingo ett öfverjordiskt uttryck, »visst såg jag det, ty en dröm kunde det väl icke vara, då mina drömmar vanligen äro så förskräckliga, men äfven om så var, så vet jag i alla fall, att Eugène skänkt mig sin förlåtelse.»

»Och du tyckte, att han såg mild och lugn ut?» frågade åter den stackars modern.

»Ja, ack ja! Han smålog liksom han velat säga: Den sällhet jag nu njuter öfvergår jordens alla fröjder och sedan väntar jag er alla hos Gud.»

»Tack, min Pauline!» sade Hedvig. »Hvad du nu sagt, liknar till någon del det jag själf erfarit, ty under dessa sorgeår, som jag begråtit min son, och när min smärta varit alltför bitter, då har jag hört liksom en andehviskning. Jag kände i mitt hjärta, att min Eugène var mig nära och då fick jag tröst och styrka.»

»Din Eugène var dig också nära, var säker därom!» sade Pauline, »ty på samma sätt har han ju äfven tröstat mig ovärdiga. Kort efter hans död reste Konstantin utrikes med mig, för att skingra min sorg och minnet af det förflutna, och jag ville alltid stanna länge på de ställen som jag visste att Eugène besökt. När jag då stod där och beundrade den sköna naturen, men äfven med gränslösa kval tänkte på Eugène, så tyckte jag plötsligt, att han var bredvid mig för att tillhviska mig tröst och frid. Vi reste vidt om-

kring», fortsatte Pauline, »och jag fick en aning om hvad en frisk och oskyldig själ måtte njuta af en sådan färd. Hvad mig beträffar, så låg det liksom en skugga öfver alla föremål. Jag kände mig därjämte så orolig och så trött, och så var det väl äfven med den andre, fridlöse resenären.» Pauline suckade. »I ett fall voro vi dock alltid öfverens, vi flydde hvarandra. Ja, min mor, var öfvertygad därom, vi följde hvarandra ibland ganska nära, men vi sammanträffade aldrig.»

»Jag vet det», sade Hedvig.

»Och ändå fanns mången gång en brinnande längtan i min själ att få återse honom, som älskade mig så högt, fast han visste att jag var så eländig... Men det är slut. Jag fick ju i alla fall säga Ludvig mitt farväl och bör således vara nöjd.»

Pauline tystnade och tillslöt sina ögon.

»Du har talat för mycket, mitt stackars barn!» sade Hedvig. »Du måste hvila dig något. Jag dröjer här hos dig så länge du önskar det.»

»Tack!» svarade den sjuka. »Ja, jag känner mig mycket matt, och ändå återstår mig ännu det svåraste att säga. Jag har ännu en bön till dig, du ädla, du goda; men jag vet icke huru jag skall våga framställa den.»

»Tala, mitt barn! Kan det skänka dig någon tröst eller någon glädje, så vet du att jag vill uppfylla hvarje önskan af dig.»

»Jag vet det och ändå... Men luta dig intill mig, så att jag helt tyst får hviska min bön i ditt öra och till ditt hjärta.»

Hedvig böjde sig ned öfver Pauline.

Länge och oafbrutet hviskade den sistnämnda, under det många olikartade rörelser växlade på Hedvigs ansikte. Där syntes förvåning, tvekan och medlidande. Det sista uttrycket blef dock det öfvervägande, äfven när Pauline med darrande stämma uttalade dessa ord:

»Nu är min bikt fulländad; du vill ju uppfylla en döendes bön?»

»Ja, mitt barn, jag kan ej neka dig och jag vill också söka uppfylla de plikter, hvartill jag med detsamma förbinder mig.»

Ett glädjeskimmer spred sig öfver Paulines ansikte.

»O, tack», sade hon, »nu är jag lugn, ty äfven jag har nu, fastän sent, sökt göra min plikt, och tillsammans med änglar måste man bli god. Men nu känner jag mig så underlig och så trött... Vålsigna mig, min mor, och låt mig sedan få sofva.»

Hedvig lutade sig ned och kysste Pauline.

»Sof i frid min dotter; jag vill bedja för dig.»

Pauline lade armarna om hennes hals.

»Tack och farväl, du Eugènes moder, den bästa människa jag känt här på jorden. Jag går förut och vill hälsa från dig; ifall Gud anser mig värdig att möta hans blick. Farväl, jag är trött och vill hvila mig.»

Pauline tillslöt ögonen och inslumrade. Ännu en gång kysste Eugènes moder den arma slumrerskan innan hon aflägsnade sig.

Tvenne dagar därefter var Pauline död.

* * *

I början af maj reste familjen Liljesköld åter till landet och i den stora vagnen befann sig, utom baronen och hans hustru, en liten underskön flicka, omkring sex år gammal.

Med förundrade blickar betraktade barnet alla föremål omkring sig. Man märkte att hon förut ej sett något af den sköna vida världen och som hon nu med fulla drag njöt af förändringen i sitt öde.

Med ömhet och medlidande såg friherrinnan ned på det lilla barnet vid sin sida.

Längre fram på sommaren kom doktor Gyllenstern ännu en gång på besök till Helgestad.

Han ville i första rummet se huru hans lilla systerdotter befann sig, men sedan han blifvit fullkomligt öfvertygad om, att han kunde vara lugn hvad henne beträffade, började den unge läkaren i stället tänka på sin egen sällhet. Den kärlek, han sedan fyra år tillbaka hyst till Lucie, yttrade sig snart i ord, och det dröjde ej länge förrän han blef förvissad om hennes genkärlek och föräldrarnas bifall. Innan årets slut hemförde han Lucie som sin maka, och i dotterns fullkomliga sällhet kände föräldrarna en ljuf tröst för sina hjärtan. Sorgen efter Eugène blef mildare, hoppet visade sig åter och blickade leende såsom förr i de härliga lunderna vid Helgestad.

TRETTIOSJUNDE KAPITLET.

Carl Johan och Katarina.

Sex år hafva åter förflutit efter de händelser vi senast tecknat och tio år sedan Carl Johan reste sin väg.

Ett enda bref hade Katarina mottagit från sin man, och det hade ankommit ungefär ett år efter hans afresa från Sverige.

Men under loppet af de nio år, som förflutit sedan dess, hade hon ej hört något från den bortfarne. Släktingar och vänner sade därför, att han säkert dött i det främmande landet, och att hon med godt samvete kunde gifta om sig, och att hon äfven borde göra det, för att få ett stöd och en annan fader för sina barn.

Men Katarina svarade alltid, att hon vore säker på att

Carl Johan ännu lefde, och att han nog skulle komma åter till henne och barnen, om det också dröjde. För öfrigt ville hon aldrig gifta om sig. Äktenskapet vore en allvarsam sak, menade hon, och hon hade föresatt sig att lefva och dö som Carl Johans hustru.

Besynnerligt nog sade alltid Gustaf Kron detsamma som Katarina:

»Carl Johan vore ännu i lifvet», påstod han, »och skulle nog en gång återkomma till fosterjorden och sitt hem, för att där stanna sina återstående dagar.»

Det var en afton i medlet af september — för öfrigt själfva årsdagen af Carl Johans bortresa — när det blef fråga om Katarinas man.

Klockan kunde vara omkring nio på kvällen. Nämndemannen jämte sin hustru hade redan tagit god natt af de unga familjemedlemmarna och gått in till sig i den sidobyggning de nu bebodde, hvilken blifvit byggd efter branden.

Det regnade och blåste tämligen häftigt. Därför syntes ljusskenet vänligt och inbjudande, där det skimrade genom fönstren till »gammelstugan» vid Sjöberga. I det varma, upplysta rummet hade de kvarvarande slagit sig ner omkring den fladdrande brasan.

Katarina utgjorde dock ett undantag. Hon gick fram och åter i rummet, och tycktes särdeles orolig.

Hon var blekare och allvarligare än förr, men ännu voro hennes ögon lika milda. Sitt hjärtegodaste tycke ägde hon också kvar; hennes figur var rak och smärt, liksom när hon var en tjugu års flicka.

Gustaf satt midtför brasan, sysselsatt med skapandet af en liten trähäst åt Carl Johan den yngre, som med uppmärksamma blickar och gapande mun betraktade arbetet, stödd mot Gustafs knän.

Den lilla systemen hade slagit sig ner på en pall och sömmade på en dockklädning, den hon gifvit en särdeles underlig snitt och garnering.

Katarinas syster, Lisen, ännu ogift, ehuru hon fyllt sina

tjugufem år, var äfven sysselsatt med någon sömnad; men hon sade, att hon ej såg riktigt bra och att det starka eldskenet gjorde ondt i hernes ögon; dock måtte det varit en särdeles lindring att få fästa dem på trähästen eller skaparen af densamma, ty Lisens ögon lämnade oupphörligt tygstycket i hennes knä för att i stället betrakta korporal Krons vackra profil och mustascher.

Ja, Gustaf hade nu äntligen avancerat till korporal, och ännu var han också en mycket vacker och ståtlig karl. Ärret på kindbenet, som han erhöll den natten, då han räddade Katarinas och tvillingarnas lif, hade blifvit ljusare och dunklare, likt bilden af henne, som han då älskade, nu framstod med en systems vänliga drag uti hans redliga hjärta.

Tvenne tjänstflickor sutto äfven vid spisel. Den ena kardade ull, den andra stickade en strumpa.

Den ena drängen hade slagit sig ner på en bänk vid dörren, där han halfsofvande lyssnade till pratet omkring sig.

Nu närmade sig Katarina till elden.

»Lisen!» sade hon till system, »vet du hvar almanackan är, den sitter ej i fönstret?»

»Den ligger på sybordet i hörnet», svarade Lisen. »Jag tittade i den i skymningen för att se efter när det blir Katarina, ty vi fira ju alltid din namnsdag på hösten, eftersom du för året består dig dubletter af ditt namn.»

»Jag tänkte ej på någon namnsdag, jag», sade Katarina med en lätt suck. »Det var något annat jag ville se efter. Det är, som jag tror, i dag den fjortonde september.»

Katarina hade, under det hon talade, fått reda på almanackan. Nu gick hon fram till bordet, där ett brinnande ljus stod och började bläddra i densamma.

»Ja, det är allt som jag tänkte», sade hon; »det är i dag den fjortonde september, jämt tio år sedan, sedan . . . Ett doft knackande på dörren afbröt Katarina.

»Hu, då!» sade Lisen. »Nu är det väl åter några strykare, som begära natthärberge. Det är bra ängsligt att bo så här vid stora vägen, ty då är man så ofta utsatt för tockna där.

Jag blir alltid så rädd, när någon kommer så här sent, ty jag inbillar mig, att det är tjuftar och mördare!

»Du är mycket enfaldig och obarmhärtig, Lisen!» sade Katarina. »Hvarför skall du kalla en sådan där stackars vandrare för strykare och tro allt möjligt ondt om honom? Man kan aldrig veta huru det går en själf innan slutet, och kanske det kan gå ens närmaste också på samma sätt. Stackars den, som ej har något riktigt hem här på jorden!»

»Men kanske somliga icke vilja ha det», svarade Lisen med en sidotanke på Carl Johan.

Katarina såg allvarsamt på systemen och ämnade svara, då en ny hårdare knackning på dörren lät höra sig.

»Öppna, Lars Petter, och bed stackarn komma in!» sade husmodern.

Den halfsofvande drängen gjorde som hon bad, och in genom dörren steg en lång karl, med rensel på ryggen, och från hans snygga rock och hufvudbonad droppade regnet ned på det nyskurade golvet.

»Go'kväll!» sade främlingen med dämpad röst och aftog sin hatt.

»Gu'sinne!» svarade Katarina, utan att särdeles gifva akt på den okände.

Men de andra, däremot, släppte allt hvad de hade för händer och började mycket nyfiket mönstra hela hans person. Till och med korporal Kron lade, oaktadt lille Carl Johans uppmaningar, bort trähästen och spände forskande sina ögon i den okände.

Denne hade med båda händerna slagit regnet af rocken, men stannat vid dörren, därifrån nu äfven han med uppmärksamma blickar betraktade de innevarande.

»Törs jag be att få stanna öfver natten?» sade han. »Det är svårt väder för den, som är ute, och godt att få komma under tak.»

»Visst får ni stanna», sade Katarina. »Det vore synd att neka folk husrum under ett sådant väder. Men

gå nu fram till elden och tag plats där, så får ni torka era kläder.»

Den okände tackade och gick fram till spiseln, där han satte sig så, att elden fullkomligt belyste hans ansikte.

Han syntes vara ett par och trettio år gammal. Han var blek och mager och på hans panna hvilade ett djupt allvar, som icke riktigt stämde öfverens med det godsinta, enfaldiga draget kring munnen.

För öfrigt såg han visst icke ut som en person, den man behöfde frukta eller hysa misstroende till.

Tvillingarna betraktade honom med gapande munnar, och äfven han hade just nu fått syn på dem, och då han så där ihärdigt betraktade de små, suckade han djupt.

»Är det husbondmor själf?» sade han, i det han vände sig till Katarina.

»Ja, det skall väl vara så», svarade hon, »eftersom föräldrarna lämnat bort gården från sig.»

»Och den här gossen och flickan äro era barn?»

»Ja, de äro mina barn, och tvillingar, som man väl ser, ty de äro lika stora.»

»Och deras far... Är han redan död?»

»Ni frågar konstigt», sade Katarina», men ni må veta att min man har rest bort och att jag för hvar dag väntar honom tillbaka.»

Katarina stod nu helt nära främlingen. Hastigt lyfte han armen och lade den kring hennes lif, samt ropade med upprörd röst:

»Katarina, min älskade maka! Känner du då icke mer igen mig?»

Hustrun såg på honom ett ögonblick.

»Herre Gud, hvar hade jag väl mina ögon!» sade hon.

»Det är ju Carl Johan, på hvilken jag väntat i tio långa år.»

»Ja, min hulda Karin, det är din man, som länge nog varit en dåre och handlat illa mot dig och barnen, men ändå tar du vänligt mot mig, Karin!»

»Ack, jag har ju väntat dig hela tiden.»

Nu kommo Lisen och Gustaf framrusande för att hälsa den återkomne och uttrycka sin förvåning och glädje, men Carl Johan kunde på länge icke svara, ty hustrun hade lagt tvillingarna i hans famn, och hans rörelse, då han tryckte dem till sitt hjärta, var sann och djup. Och barnen sedan! Först voro de väl litet främmande och motsträfviga vid faderns ömhetsbetygelser, men slutligen tryckte de villigt sina små purpurläppar mot hans kinder och läto smeka sig så länge han önskade det.

»God dag, Lisen!» sade Carl Johan och tog sin svägerska i famn. »Du har ju blifvit en riktigt stor och vacker tös. God dag, käre Gustaf». Han räckte korporalen sin hand. »Du har alltid för mitt hjärta varit som en broder och nu är du det mera än förr, ty du har handlat redligt mot din dåraktige vän. God afton, mina vänner», fortsatte Carl Johan, hälsande de innevarande tjänarna... »Och dina föräldrar, min Katarina, de lefva ju ännu?»

»Ja, gudskelof! Hvad de skola bli så glada att få återse dig. Gamla mormor är den enda af släkten, som gått bort. Men säg mig nu, min älskade make», fortfor hustrun, »hvarför dröjde du så länge innan du åter kom hem?»

»Därför att jag, som jag nyss sade dig, var en däre. Det var religionsgrubbel som förde mig bort, som du väl minns, ty magister Bränner kunde ej lugna min själ. Och där långt bort i den nya världen har jag varit en mycket lättsinnig människa inför Gud. Jag tyckte mig skåda hans anlete i alla nya lärare; men innerst i min själ såg jag ändå aldrig rätt klart hans bild. Ömsom var jag med den sekten och ömsom med en annan. Ja, jag följde en tid med indianerna och bad med dem till deras store ande; men något lugn kom aldrig i mitt sinne. Då ångrade jag alltsammans och började tänka på min barndom; småningom blef det så tydligt för mig, att hvad jag då trodde, var det rätta, och, hvad tycker du, min Karin, då kom efter hand frid och lugn till min själ... Jag insåg alltmer hvilken svag, vacklande och eländig människa jag varit. Sedan

började jag att längta hem. Jag reste, fast med mycken oro, då jag ej visste huru jag hade det här hemma. Men när jag slutligen kom så långt, att jag kunde fråga, och man berättade mig, att makan och vännen varit mig trogna, då tyckte jag i sanning, att Gud varit mycket nådig mot den arma dåren. Jag fällde tårar af tacksamhet och ånger.»

»Och nu reser du väl icke mera från mig och barnen?»
frågade Katarina.

»Nej! jag lämnar er aldrig förrän man bär mig till grafven.»

»Tack, min dyre make! Men, Herre Gud! hvad jag tar illa mot dig. Du är trött och hungrig och ingen tänker därpå. Skynda dig, Sara Lena, ut i boden efter steken, och du Lisen, skall taga in mjölk, så att vi få koka sötgröt.»

»Nej, min Karin! ingen sådan där tillredelse för min skull. När man fått så mycket af glädje och kärlek som jag på denna afton, behöfver man litet af lekamlig spis. Jag längtar nu blott att ostörd få tala vid dig.»

»Innan jag går min väg», sade nu Gustaf, »ville jag säga ett ord till Carl Johan och Katarina. Visst borde jag först vända mig till nämndemannen och Lisen med det jag har att säga; men det gör detsamma, och därför frågar jag nu, om Carl Johan och Karin ville som vänner bistå mig, då jag ämnar begära Lisen till min hustru.»

»Ack», svarade Carl Johan med glädjestrålade ögon, »du vet väl, att ingenting vore mig kärare!»

»Detsamma säger också jag», bifogade Katarina. »Det finnes ingen, som jag så gärna vill ha till svåger som Gustaf Kron.»

»Men nu beror det på hvad Lisen själf har för tankar», sade Carl Johan och vände sig till sin svägerska.

Då reste sig Lisen och gick direkt fram till korporalen, hvilken hon räckte sin hand.

»Du vet nog, att jag håller dig kär», yttrade hon med leende mun, »efter jag hållit på att bli en gammal jänta för

din skull, och det är hårdt nög, när man tyckt om en människa i tio år, men du har aldrig frågat efter mig.»

»Jo Lisen», svarade Gustaf, »de senare åren har jag tyckt om dig af hela mitt hjärta, fast jag haft svårt att komma fram därmed, ty jag är fattig, men under den stora glädjen i afton, fick jag liksom mera mod och därför frågar jag dig nu, Lisen, om du vill bli den fattige soldatens hustru.»

»Ja, Gustaf, din hustru vill jag bli och ingen annans, det vet du lika väl som jag.»

»Nå, gudskelof, då är allt klart», utropade Carl Johan, »ty föräldrarna hoppas jag nog lämna sitt bifall.»

»Å, därför kan då jag gärna ansvara», sade Katarina, »ty jag vet att de nära på älska Gustaf som en son.»

* * *

Vid jultiden firades Gustafs och Lisens bröllop. Carl Johan, som var mycket blygsam, hade utbedt sig att den tillämnade festen för att fira hans återkomst måtte få gå in uti bröllophögtidligheten.

Släktingar och vänner hälsade honom välkommen åter till fosterjorden och sitt hem, och efter hand började de också tycka, att den unge bonden vunnit mycket genom sin långa bortovaro. Han hade blifvit så vänlig, klok och nöjd med sin lott. Något återfall inträffade icke heller. Carl Johan fortfor att vara en god och öm man, en mild och förståndig fader samt därjämte en billig och omsorgsfull husbonde.

Lisen gjorde den vackre korpralen mycket lycklig, och hennes hemgift var icke heller att förakta.

TRETTIOÅTTONDE KAPITLET.

Familjen Liljeskjöld.

Till Helgestad hade de första dagarna af september ett mycket kärt främmande ankommit, nämligen doktor Gyllenstern med hustru och tvenne barn.

Efter några dagars vistande på herrgården blef det för Lucie en mycket kär sysselsättning att få föra omkring sina små älsklingar i hennes eget kära barndomshem, där hon lekt och varit så lycklig, så ömt älskad, så omsorgsfullt vårdad till både kropp och själ.

Nu hade hon en hel lång förmiddag fladdrat omkring med barnen, men strax på eftermiddagen anförtrott dem i sin systers vård, emedan hon själf i sin mans sällskap skulle göra ett besök i grannskapet.

Agata hade nyligen blifvit förlofvad med sonen till en af baronens ungdomsvänner.

Baronen och hans hustru voro just nu stadda på en promenad till kyrkogården.

Långsamt gingo de arm i arm, och framför dem sprang med lätta steg en ung flicka och bar en korg med blommor.

Det var lördagsafton, och då brukade de vanligen, om vädret var vackert, sluta sin dag med ett besök vid Eugènes graf.

Flickan, som följde dem, kunde vara omkring tolf år gammal. Det var Paulines dotter, och moderns skönhet hade hon erhållit i arf. Det var samma fina, skära hy, samma tjusande smålöje, men ögonen voro icke Paulines. Kanske hon hade fått dem af fadern, den ryske hjälten, som slumrade vid Krim. De voro dock mycket vackra, dessa stora klara, allvarliga ögon, och ägde en mildhet, som stundom liknade melankoli.

Det var Paulines dotter, som ofta smyckade Eugènes graf med blommor.

Den unga flickan sprang med ungdomens vanliga liflighet förut, men litet emellanåt stannade hon dock för att invänta de gamla, och blickade på Hedvig med en så innerlig ömhet i sina uttrycksfulla ögon, att den liknade en slags tillbedjan.

Ankomna till grafven, satte sig makarna på en soffa, som stod där bredvid, och den unga Amy knäföll vid korset och började ordna sina blommor.

Man och hustru hade visserligen åldrats under de förflutna åren, synnerligast baronen. Sorgen och själens ofåfårliga verksamhet har det också med sig, men uttrycket, som andens beständiga arbete skänker ett människoanlete, får dock något fängslande, något öfverjordiskt, fridfullt och mildt. Samma stämpel återfanns också på baron Liljeskölds ansikte och gjorde det ännu i ålderdomen tilldragande och vackert.

Mannen och hustrun talade länge om sina barn. Slutligen fäste sig Hedvigs blickar på den unga Amy och med handen visande på barnet sade hon med ett vemodigt leende:

»Där har jag då ett tydligt bevis att äfven ur vår bittraste sorg kan uppspira mången glädjeblossa för vårt hjärta. När nu Agata gifter sig, skulle det bli bra tomt för mig, synnerligast då du är frånvarande, om jag ej hade min lilla Amy, men nu är hon mycket för mig. Hon är min tröst, ty hon älskar oss båda så högt. Hon är äfven min lilla husrådinna, ty hon är så klok och uppmärksam, och därjämte förströr och roar hon mig med sina naiva infall, sin oskuldsfulla glädtighet.»

»Ja, det är ett mycket godt och älskvärdt barn, och jag är glad att du har henne. För öfrigt är hon så fäst vid dig, att hon känner sig fullkomligt lycklig, blott hon får vara dig nära. Du är hennes värld, hennes allt.»

»Gud har också skänkt mig en annan ousäglig stor fröjd den senare tiden», sade hustrun, »och det är, att

man äntligen gjort rättvisa åt dina ädla sträfvanden och att du äfven i många fall vunnit seger. Läseriet, i den ohyggliga anda som förr, finnes numera icke här på orten, och man säger ju att folket här är mera redligt, gudfruktigt och arbetsamt än på andra ställen. Detta är ditt verk, min vän. Jag vet det ju många år tillbaka, att ingen är så god så verksam, så upplyst som du.»

»Så synes det inför dig, Hedvig, men hvem vet väl huru jag framstår inför andra och inför Gud?»

»Jag sade ju, att dina likar sent omsider gjort dig rättvisa, och Gud känner väl ännu bättre dina bemödanden, dina strider.»

»Men också min svaghet, mina tvifvel, Hedvig.»

»Tvifvell!» sade hon och fäste sina sorgsna ögon liksom frågande på den klara himlen. »Du sade tvifvel, Christer. Så hör hvad din maka lidit äfven i det fallet. Ack, när jag tänkt mig himlens glädje, så må Gud förlåta mig, att det för mig varit den högsta, den mest efterlängtade salighet att få återse mitt barn, som slumrar här, min Eugène, att på nytt få skåda hans kärleksfulla ögon, som alltid hade en särskild blick för mig, och hans milda smålöje sedan, ja, hela hans älskade anlete, men då har den tanken isat mig och bränt mitt hjärta på samma gång: att här, här multnar hans stofthydda, som jag smekte så ömt och älskade så högt, därför att hans milda själ så troget afspeglade sig i den.»

Baronen teg några ögonblick. Därpå lade han armen om sin hustrus lif och sade med mild, öfvertygande stämma:

»Ja, Hedvig, den yttre formen skall visserligen här på jorden varda till stoft, men tror du ej att den evige där uppe äger tusende kännetecken, hvarpå älskande själar kunna igenkänna hvarandra? Huru kunde väl annars Gud själf spegla sitt anlete i den djupa, rena ömhet, den längtan och saknad, som här kommer våra hjärtan att klappa med så fulla slag? Trösta dig därför, min Hedvig», fortfor baronen och blickade uppåt med sina glänsande ögon, »du skall en

gång återse din älskling, din son, icke mera såsom här behöfva frukta sorgen och döden, då du skådar hans anlete, ty där uppe flyta i rika strömmar evig ungdom, sällhet och kärlek, från själfva kärlekens källa, som är Gud.»

»Ack, Christer», svarade Hedvig, »hvad du äger för en förmåga att trösta och att väcka hoppet till lif, icke endast genom dina ord, utan genom den känsla, som genomgår dem, och liksom tvingar en att tro på dig. Också har jag bevittnat ditt tröstarekall under de många år jag varit din hustru. Nära och fjärran ifrån komma dina likar för att söka bot för nöden och tröst för sorgen, och ingen lämnade dig, som ej erhöll hvad han sökte, och det föreföll mig ibland som du endast kommit hit, min ädle make, för att lugna och hjälpa de svaga och hjälpbehöfvande. Och nu, nu har du äfven tröstat din arma maka, ty jag känner djupt uti min själ, att det ändå måtte vara som du sagt. Men nu måste du förlåta mig en fråga, som jag förr aldrig vågat framställa. Har du själf icke lidit af tvifvel, har icke äfven du mycket kämpat innan du fick frid?»

»Jo», svarade baronen, »till dig kan jag väl säga, att min strid stundom varit hård. Jag kämpade under medelåldern en het strid med min otro, såsom det är vanligt för tankens martyrer, och sedan med mitt häftiga lynne. Ack, Hedvig! du vet ej, huru det brusat inom mig, när man uttydde så illa, hvad jag menade rätt och godt; men jag segrade dock öfver min häftighet, och fick bukt med vreden i min själ. Sedan kom min kamp med sorgen». Baronen visade på grafven. »O, det blef dock det svåraste att öfvervinna den slöhet och själfviskhet, som gärna vilja insmyga sig i ett krossadt sinne! Men hvad var det väl, som gaf mig seger? Jo, jag flydde till Gud. Jag lade min pinade själ vid hans hjärta, jag bad om lindring och tröst, och jag fick hvad jag sökte. Visserligen var den Gud, till hvilken jag flydde med mina brinnande böner, icke alltid lik den Gud, som prästerna vanligen framställa», fortfor baronen med ett mildt leende, »men man borde dock betänka,

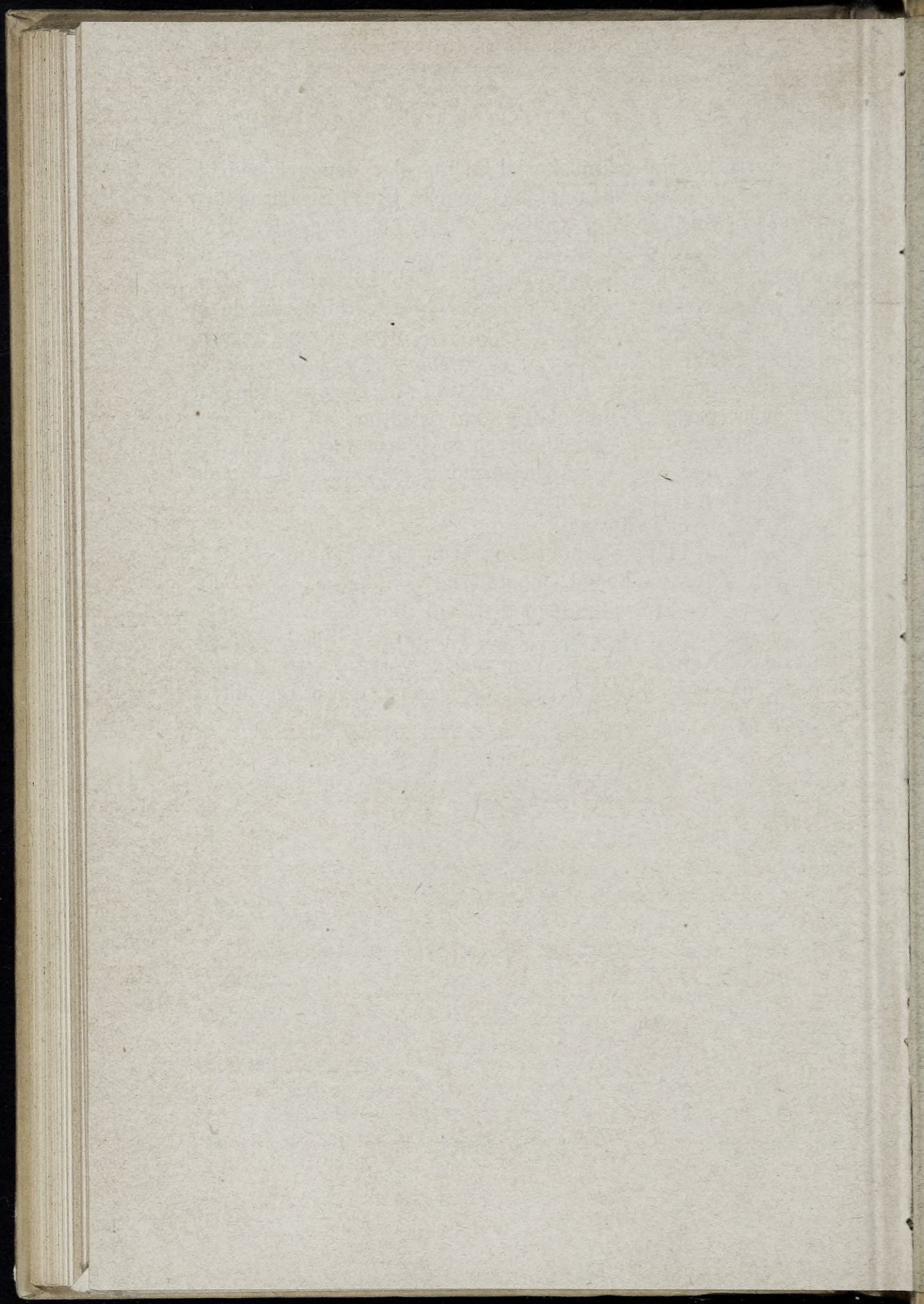
att, ehuru hvarje människosjäl återspeglar den eviges bild, kunna dock icke alla uppfatta honom lika. Strålarna äro än ljusare, än dunklare, stundom brutna och skuggade. Hvad mig beträffar, så stod slutligen den evige i fulla glansen af en oändlig kärlek och barmhärtighet, och bakom ett sådant ljus, hvars strålar utgjuter sig öfver hela världen, kunde ej finnas någon afgrund, några eviga kval, utan, genom ångern, en gång förlåtelse för alla . . . så trodde jag, och jag älskade högre och innerligare, och jag fick frid . . . Eugène hade gått bort, och sorgen kändes bitter, ja, så bitter, att Guds röst i min själ och mitt eget sönderslitna hjärta med stormande slag tvang mig att tro på återseendets salighet. Jag trodde och fick åter frid.»

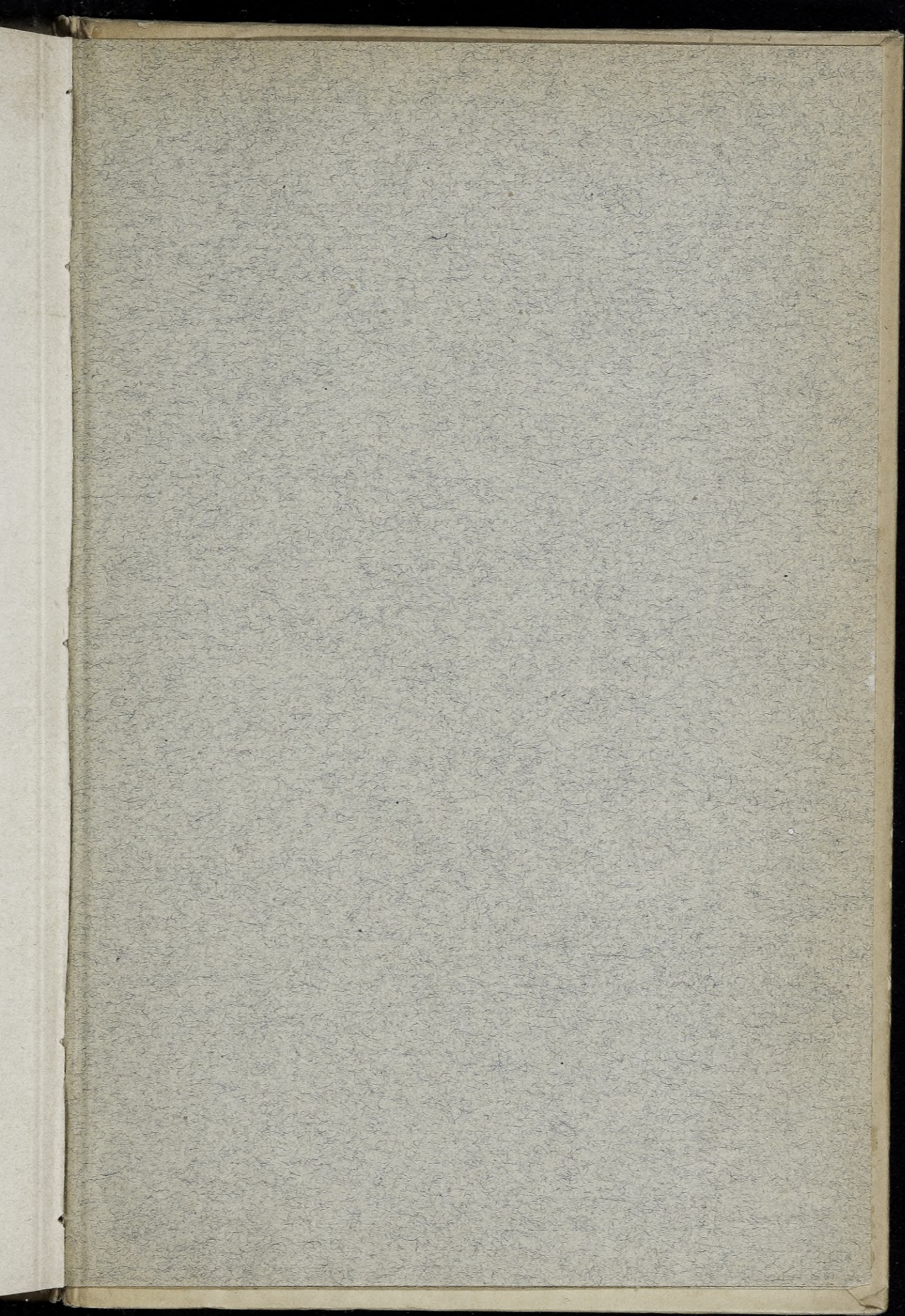
Baronen hade tystnat.

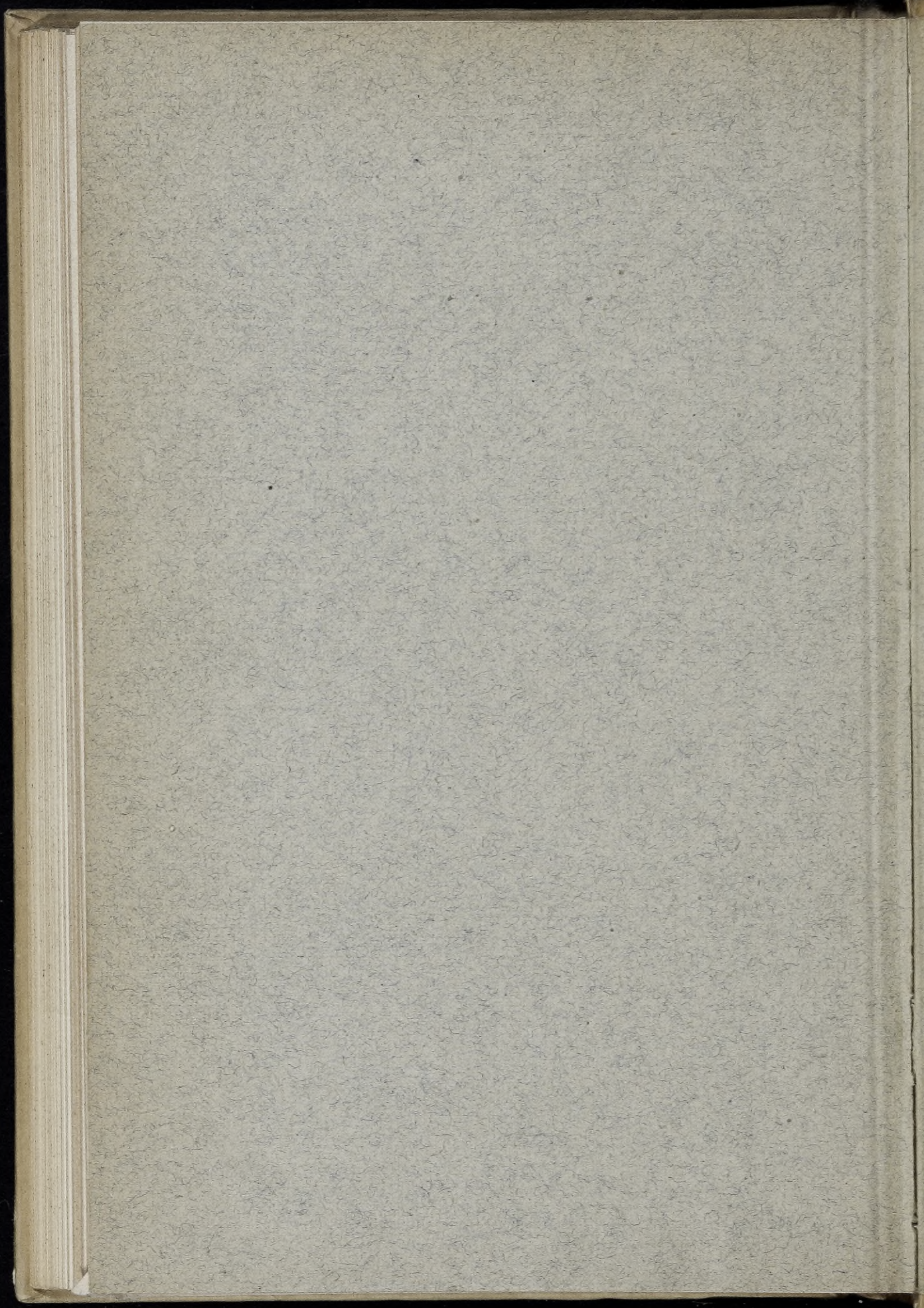
Just nu blänkte aftonsolens sista strålar fram och kastade sin glans på korset, blommorna och barnet.

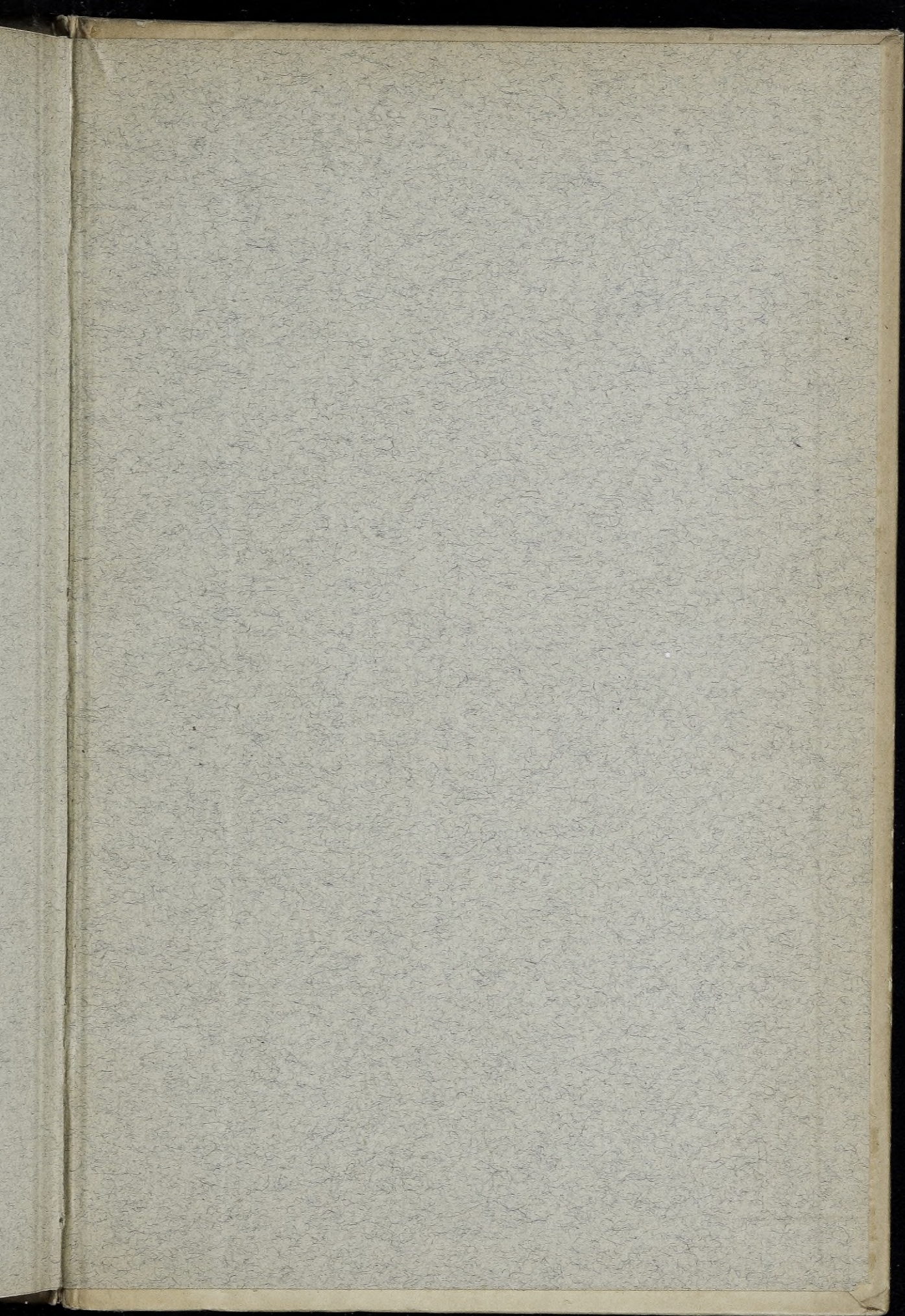
»Ser du, Hedvig!» sade baronen ömt och visade med handen på den ljusa taflan, »där har du också ett svar på din fråga. Korset, det är symbolen af vårt jordiska lif, men blommorna och ljuset betyda den eviga våren och lifvet hos Gud.»

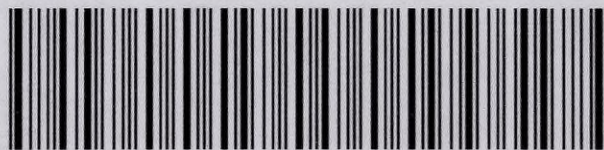

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND

15000

401004424